जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८३/०८४, कपिलवस्तु

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति

कपिलवस्तु

जिल्ला प्रशासन कार्यालय
कपिलवस्तु

जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८३/०८४, कपिलवस्तु

District Disaster Preparedness and Response Plan (DPRP) 2026/2027, Kapilvastu

परिमार्जित दस्तावेजः जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७८/०७९, कपिलवस्तु

अद्यावधिक कार्य : २०८३/०८४

प्रकाशक : जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, कपिलवस्तु

प्रकाशन मिति : २०८३

व्यवस्थापन : जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, कपिलवस्तुको मिति २०८३/०३/१७ गते बाट स्विकृत

सर्वाधिकार : © प्रकाशकमा

आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग: UK International Development, RAIN

जनार्दन गौतम
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

मेरो भनाइ

नेपाल भौगोलिक, भुबनोटीय तथा जलवायुजन्य विविधताका कारण विश्वका विपद् जोखिमयुक्त मुलुकहरू मध्ये एक हो । जलवायु परिवर्तनको बढ्दो प्रभाव, अनियन्त्रित शहरीकरण, वातावरणीय असन्तुलन तथा मानवजन्य गतिविधिका कारण प्राकृतिक तथा गैरप्राकृतिक विपद्को जोखिम र चुनौती क्रमशः बढ्दो अवस्थामा रहेको छ । कपिलवस्तु जिल्ला पनि बाढी, डुबान, कटान, आगलागी, चट्याङ, सर्पदंश, शीतलहर, हुरीबतास, सडक दुर्घटना तथा महामारीजस्ता विविध विपद्को उच्च जोखिममा रहेको जिल्ला हो । यस्ता विपद्बाट हुन सक्ने जनधनको क्षतिलाई न्यूनीकरण गर्न समयमै प्रभावकारी पूर्वतयारी, समन्वित प्रतिकार्य तथा दिगो पुनर्लाभका प्रयास अपरिहार्य रहेका छन् ।

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४, विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन नियमावली, २०७६ तथा प्रचलित नीतिगत व्यवस्थाअनुरूप जिल्लामा विपद् व्यवस्थापन कार्यलाई थप व्यवस्थित, समन्वित तथा प्रभावकारी बनाउन जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८३/८४ तयार गरिएको छ । यस योजनामा सम्भावित विपद्को जोखिम विश्लेषण, उपलब्ध स्रोतसाधनको विवरण, जिम्मेवार निकायहरूको भूमिका तथा उत्तरदायित्व, खोज तथा उद्धार, राहत व्यवस्थापन, सूचना समन्वय, आपत्कालीन प्रतिकार्य तथा पुनर्लाभका कार्यहरूलाई स्पष्ट रूपमा समेटिएको छ । यसले विपद्को समयमा सबै सरोकारवाला निकायबीच प्रभावकारी समन्वय कायम गरी छिटो व्यवस्थित र उत्तरदायी सेवा प्रवाह गर्न महत्वपूर्ण मार्गदर्शन प्रदान गर्ने विश्वास लिइएको छ ।

यस योजनाको तर्जुमा तथा परिमार्जन प्रक्रियामा महत्वपूर्ण योगदान पुर्‍याउनुहुने जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका सम्पूर्ण पदाधिकारीहरू, स्थानीय तहहरू, सुरक्षा निकायहरू, सरकारी कार्यालयहरू, विषयगत समितिहरू, गैरसरकारी तथा विकास साझेदार संस्थाहरू, सञ्चारमाध्यम, नागरिक समाज तथा प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष रूपमा सहयोग पुर्‍याउनुहुने सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूप्रति हार्दिक धन्यवाद तथा आभार व्यक्त गर्दछु । विपद् व्यवस्थापन सरकारी निकायको मात्र दायित्व नभई सम्पूर्ण समुदायको साझा जिम्मेवारी हो । यस योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि स्थानीय तह, सुरक्षा निकाय, सरकारी तथा गैरसरकारी संस्था, निजी क्षेत्र, सञ्चारमाध्यम, स्वयंसेवी संस्था तथा आम नागरिकबीचको सहकार्य, समन्वय र सक्रिय सहभागिता अपरिहार्य रहने विश्वास व्यक्त गर्दछु। सबै पक्षको साझा प्रतिवद्धता र सहयोगबाट सुरक्षित, सक्षम, उत्थानशील तथा विपद् प्रतिरोधी कपिलवस्तु निर्माण गर्ने हाम्रो साझा लक्ष्य सफल हुनेछ भन्ने पूर्ण विश्वासका साथ यस योजनाको सफल कार्यान्वयनका लागि सम्पूर्ण सरोकारवालामा हार्दिक अनुरोध गर्दछु ।

धन्यवाद ।

जनार्दन गौतम
प्रमुख जिल्ला अधिकारी
अध्यक्ष
जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति,
कपिलवस्तु

विषय सूची

विषय	पेज नं.

परिच्छेद १. पृष्ठभूमि
१.२ योजनाको उद्देश्य १
१.३ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक गर्नुपर्ने आवश्यकता २
१.४ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अपेक्षित नतिजा २
१.५ योजना तर्जुमा प्रक्रिया ३
३
परिच्छेद २: जिल्लाको विपद् जोखिम तथा क्षमता विश्लेषण
२.१. जिल्लाको चिनारी ४
२.१.१ प्रमुख पर्यटकीय, ऐतिहासिक तथा अन्य महत्वपूर्ण स्थलहरू ४
२.१.२ जलवायु, भूबनोट तथा हावापानी : ४
२.१.३ आधारभूत जनसांख्यिक विवरण ४
२.१.४ नदी, खोलाहरुको विवरण ४
५
२.२ कपिलवस्तु जिल्लाको विपद् जोखिम विश्लेषण
२.२.१ प्रमुख विपद तथा क्षति विश्लेषण ५
२.२.२ जिल्लाको सकंटासन्न र विपद् जोखिम विश्लेषण ५
क. बाढी तथा कटान ६
ख. डुबान ६
ग. पहिरो ६
घ. आगलागी ६
ङ. सर्पदंश ८
च. खाल्डा तथा पोखरीमा परि हुने मृत्यु: ८
छ. खोलामा बग्ने: ८
ज. चट्याङ: ८
झ. शीतलहर: ८
ञ. तातो हावा तथा लु: ८
ट. महामारी: ८
ठ. भूकम्प: ८
२.२.३ संभावित विपद् जोखिम एवम् प्रभाव आकलन ८
तालिका नं. ५ कपिलवस्तु जिल्लाको जोखिम नक्सांकन (स्थानीय तहगत रूपमा) ८
२.२.४ सामाजिक संकटासन्नता विश्लेषण ८
९
२.३. क्षमता विश्लेषण
क. पूर्व सूचना प्रणाली ९
२.३.१ जिल्ला आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्र: ९
२.३.२ स्थानीय तहगत अनुसार विपद जोखिम विश्लेषण र क्षमता (स्रोत स्थानीय तहबाट प्राप्त विवरण) १०
१. बाणगंगा नगरपालिका, कपिलवस्तु, १०
२. बुद्धभूमि नगरपालिका, कपिलवस्तु १०
३. कपिलवस्तु नगरपालिका, कपिलवस्तु ११
४. महाराजगंज नगरपालिका, कपिलवस्तु १२
५. कृष्णनगर नगरपालिका, कपिलवस्तु १३
६. शिवराज नगरपालिका, कपिलवस्तु १४
७. मायादेवी गाउँपालिका, कपिलवस्तु १४
८. शुद्धोधन गाउँपालिका, कपिलवस्तु १५
९. बिजयनगर गाउँपालिका, कपिलवस्तु १५
१०. यशोधरा गाउँपालिका, कपिलवस्तु १५
१६

परिच्छेद ३: संस्थागत व्यवस्था तथा विषयगत क्षेत्रको पहिचान र निकायगत भूमिका र जिम्मेवारी १७

३.१ संस्थागत व्यवस्था १७

३.२. विषयगत क्षेत्रको पहिचान तथा निकायगत भूमिका र जिम्मेवारी १७

३.३ विषयगत क्षेत्रको अगुवा तथा सहयोगी संस्थाको विवरण: १८

३.३.१ खोज तथा उद्धार, सूचना र समन्वय (Search and Rescue/coordination/Information) १८

३.३.२ आवास तथा गैर आद्य सामाग्री (Shelter & Non-Food Items) १९

३.३.३ स्वास्थ्य तथा पोषण (Health and Nutrition) १९

३.३.४ शिक्षा (Education) २०

३.३.५ संरक्षण (Protection) २०

३.३.६ खानेपानी तथा सरसफाइ र स्वच्छता (WASH) २१

३.३.७ कृषि, खाद्य तथा जिवीकोपार्जन (Agriculture, Food and Livelihood) २२

३.३.८ पुनर्निर्माण तथा पुर्नस्थापना र राहत (Reconstruction/Rehabilitation and relief) २२

४. विषयगत विपदको प्रकृतिमा आधारित प्रतिकार्य योजना २३

४.१ खोजी तथा उद्धार, समन्वय र सूचना (Search and Rescue) २३

४.१.१ विद्यमान श्रोत तथा क्षमता २३

४.१.२ खोजी तथा उद्धारक्षेत्रको प्रतिकार्य योजनाः आपतकालिन परिस्थितिको अवधिमा २३

४.१.३. आपतकालिन परिस्थितिको पूर्वतयारी गतिविधिः संकटकालीन परिस्थिती भन्दा पहिले २५

४.२ आवास तथा गैर खाद्य सामग्री (Shelter & Non-Food Items) २६

४.२.१ आपतकालिन आश्रय, आवास तथा गैर खाद्य क्षेत्रको प्रतिकार्य योजनाः आपतकालिन परिस्थितिको अवधिमा २६

४.२.२ आपतकालिन परिस्थितिको पूर्वतयारी गतिविधि : आपतकालिन परिस्थिति भन्दा पहिले २७

४.३ स्वास्थ्य तथा पोषण (Health and Nutrition) २८

४.३.१ जिल्लामा रहेका सरोकारवालाहरूसंग विपद्को समयमा प्रतिकार्यको लागि उपलब्ध साधन श्रोत तथा जिम्मेवारीको मापन (Resource mapping) २९

४.३.२ मानवीय सहयोग सम्बन्धी न्युनतम मापदण्ड : स्फेयर मापदण्ड ३०

४.३.३ स्वास्थ्य तथा पोषण सेवाका लागि विद्यमान श्रोत तथा क्षमताको सूची ३०

४.३.४ आपतकालिन परिस्थितिको पूर्वतयारी सम्बन्धी गतिविधिः (विपद् भन्दा पहिले) ३१

४.३.५ आपतकालिन सहयोग सम्बन्धी गतिविधिः आपतकालिन परिस्थितिको अवधिमा ३१

४.३.६ आपतकालिन परिस्थितिको पूर्वतयारी सम्बन्धी गतिविधिः (विपद् भन्दा पहिले) ३३

४.४ शिक्षा (Education) ३३

४.४.१ विद्यमान श्रोत तथा क्षमताको सुची ३४

४.४.२ विपद् प्रकृतिमा आधारित प्रतिकार्य योजना- विपद्को अवधिमा लागु हुने ३५

४.४.३ आपतकालिन परिस्थितिको पूर्वतयारीः -आपतकालिन परिस्थिति भन्दा पहिले) ३७

४.४.४ कार्यक्रम बजेटः ३७

४.४.५ पुनर्स्थापनाका कार्यहरू ३८

४.५ संरक्षण क्षेत्र (Protection Cluster) ३८

४५.१. विद्यमान श्रोत तथा क्षमता ४०

४५.२ विपद प्रकृतिमा आधारित प्रतिकार्य योजना -विपद्को अवधिमा लागुहुने) ४२

४.५.३ आपतकालिन परिस्थितिको पूर्वतयारीः आपतकालिन परिस्थिति भन्दा पहिले) ४३

४.५.४ प्रस्तावित कार्यक्रम ४४

४.६. खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता (WASH) ४५

४.६.१ विद्यमानश्रोत तथा क्षमताको विवरण ४६

४.६.२ विपद् प्रकृतिमा आधारित प्रतिकार्य योजना (विपद्को अवधिमा लागुहुने) ४६

४.६.३ आपतकालिन परिस्थितिको पूर्वतयारी सम्बन्धी गतिविधिः (विपद् भन्दा पहिले) ४७

४.६.४ कार्यक्रम बजेट आवश्यकताको विवरण ४७

४.६.५ खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सामाग्री भण्डारण ४८

४.६.६ खानेपानी तथा सरसफाइ र स्वच्छता (WASH) क्षेत्रगत सरोकारवालाहरू ४८

४.७ कृषि, खाद्य तथा जीविकोपार्जन (Agriculture, Food and livelihood) ४९

६.७.१ विद्यमान श्रोत तथा क्षमताको सूची ५०

४.७.२ कृषि तथा खाद्य क्षेत्रको प्रतिकार्य योजनाः ५१

४.७.३ आपतकालिन परिस्थितिको पूर्ण तयारी गतिविधि: ५२

४.८ विषयगत क्षेत्र : - राहत तथा पुन निर्माण (Relief/Reconstruction/Rehabilitation) ५३

४.८.१ आपतकालिन परिस्थितिको पूर्वतयारी सम्बन्धी गतिविधि : (विपद् भन्दा पहिले) ५३

४.८.२ विपद् प्रकृतिमा आधारित प्रतिकार्ययोजना ५४

४.८.३ पुन निर्माण तथा पुर्नस्थापना र राहत (Reconstruction/Rehabilitation and relief) ५४

५. भूकम्पीय जोखिम न्यूनीकरणका लागि पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना ५५

५.१ भुमिका ५५

५.२ भूकम्पीय जोखिम न्यूनीकरण कार्यमा संलग्न संघसंस्थाहरू ५६

५.३ विद्यमान श्रोत तथा क्षमता ५७

५.४ विपद् पश्चात गरिने प्रतिकार्य योजना (Response Plan) ५७

५.५ भूकम्पीय जोखिम न्यूनीकरणका लागि पूर्वतयारी योजना ५७

५.६ आवश्यक बजेट ५८

५.७ भूकम्पीय विपद् प्रतिकार्य तालिका ५९

६. आगलागी रोकथाम तथा न्यूनीकरणका लागि पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना ६७

७. सम्भावित झाडापखाला हैजा, किटजन्य रोग (औलो, डेंगु आदि) लगायतका प्रकोप नियन्त्रणको कार्ययोजना ७०

८. शितलहर योजना ७२

८.१ पृष्ठभूमी: ७२

८.२ उद्देश्यहरु: ७२

८.३ जिल्लामा शितलहरका घटनाहरु ७२

८.४ शितलहरको आकस्मिक योजनाको औचित्य: ७२

८.५ न्यूनतम तापक्रमको इतिहास ७२

८.६ शितलहर आकस्मिक योजना कार्यान्वयन निकायको भूमिका तथा जिम्मेवारी ७२

८.७ प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापको विवरण: ७४

८.८ पूर्वतयारीका सहयोगी क्रियाकलापहरु: ७४

९. कार्यान्वयन तथा पुनरावलोकन रणनीति कार्यान्वयन समय तालिका ७४

९.१ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना पुनरावलोकन गर्ने समय तालिका ७४

१०. प्रतिवेदन तथा अभिलेखन र सूचना प्रवाह ७५

अनुसूचीहरू

अनुसूची १. मानवीय क्षेत्रमा कार्यरत संस्थाहरू
अनुसूची २. जिल्लामा उपलब्ध एम्बुलेन्स सेवाहरू
अनुसूची ३. दमकल सेवाहरू
अनुसूची ४. खाद्य तथा गैरखाद्य सामग्रीको लागि सम्पर्क संस्थाहरू
अनुसूची ५. हेलिप्याडहरू भएका स्थान
अनुसूची ६. आपतकालिन आश्रय स्थलहरू
अनुसूची ७. सुरक्षा निकाय तथा अन्य निकायहरु संग रहेका विपद् उद्धार सामाग्रीहरूको विवरण
अनुसूची ८. सर्पदंश उपचार केन्द्र
अनुसूची ९. विपद् सम्पर्क व्यक्तिहरू
अनुसूची १०. रक्तसंचार केन्द्र
अनुसूची ११. स्थानीय तहमा रहेको स्वास्थ्य चौकीहरू
अनुसूची १२. सुरक्षा निकायसँग भएका खोज तथा उद्धार सामाग्रीहरू
अनुसूची १३. जिल्लामा संचालित पेट्रोल पम्प
अनुसूची १४. अस्थायी आश्रय स्थानका लागि पहिचान भएका खुल्ला स्थान
अनुसूची १५. मौसम पुर्वानुमानमा आधारित बाढी पुर्वचेतावनी सूचक
अनुसूची १६. सम्भावित विपद् ब्यवस्थापनमा अपनाउनुपर्ने सावधानीबारे जानकारी पात्रो
अनुसूची १७. बाढी प्रतिकार्य तालिका
अनुसूची १८. पूर्व सचेतना सूचना संजाल
अनुसूची १९. दैनिक/साप्ताहिक प्रतिवेदन फाराम
अनुसूची २०. सन्दर्भ सामाग्रीहरू

नेपाल सरकार गृह मन्त्रालय जिल्ला प्रशासन कार्यालय कपिलवस्तु

जनार्दन गौतम प्रमुख जिल्ला अधिकारी

शब्द संक्षेप

जि.वि.व्य.स	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
प्र.जि.अ	प्रमुख जिल्ला अधिकारी
DDMC	District Disaster Management Committee
CDO	Chief District Officer
जि.स.स	जिल्ला समन्वय समिति
उ.म.न.पा	उपमहानगरपालिका
न.पा.	नगरपालिका
जि.स.अ.	जिल्ला समन्वय अधिकारी
शि.वि.स.इ.प्र.	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई प्रमुख
शि.वि.स.इ.	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई
स्वा.का.	स्वास्थ्य कार्यालय
ने.रे.सो.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
ने. से.	नेपाली सेना
प्र.उ.	प्रहरी उपरीक्षक
स.प्र.उ.	सशस्त्र प्रहरी उपरीक्षक
स.प्र.ना.उ.	सशस्त्र प्रहरी नायब उपरीक्षक
प्र.ना.उ.	प्रहरी नायब उपरीक्षक
प्र.नि.	प्रहरी निरीक्षक
म.बा.सा.वि.अ.	महिला बालबालिका तथा सामाजिक विकास अधिकृत
म.बा.सा.वि.शा.	महिला बालबालिका तथा सामाजिक विकास शाखा
स.प्र.ब.	शसस्त्र प्रहरी बल नेपाल
जि.स.अ.	जिल्ला समन्वय अधिकारी
डि.व.का.	डिभिजन वन कार्यालय
ज.उ.प्र.नि.वि.	जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण विभाग
गै.स.स.	गैरसरकारी संस्था
यू.एम.एन.	यूनाइटेड मिसन टू नेपाल
युएनएफपीए	संयुक्त राष्ट्रसंघीय जनसंख्या कोष
DLSA	District Lead Support Agency
DEOC	District Emergency Operation Center
NEOC	National Emergency Operation Center
PEOC	Province Emergency Operational Center
UNFPA	United Nations Population Fund
UNICEF	United Nations Children's Fund
SCI	Save the Children International
WHO	World Health Organization
D-WASH CC	District Water Sanitation and Hygiene Coordination Committee
HO	Health Office
NRCS	Nepal Red Cross Society
IRA	Initial Rapid Assessment
MIRA	Multi-sectoral Initial Rapid Assessment
CSDA	Cluster Specific Details Assessment
PDNA	Post Disaster Need Assessment
RAIN	Resilience Adaptation and Inclusion in Nepal

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८३

परिच्छेद १

१.१ पृष्ठभूमि

नेपालको विविध भू-बनोट, जटिल भुगर्भीय संरचना तथा बदलिँदो जलवायुका कारण देश उच्च विपद् जोखिममा रहेको छ । विश्वका मुलुकहरूमध्ये नेपाल भूकम्पीय जोखिमका हिसाबले ११औं, बाढी जोखिमका हिसाबले ३०औं तथा जलवायु परिवर्तनका दृष्टिले अत्यन्त जोखिमयुक्त मुलुकहरूमध्ये एक मानिन्छ । प्राकृतिक विपद्को दृष्टिकोणबाट पनि नेपाल विश्वका उच्च जोखिमयुक्त राष्ट्रहरूमध्ये पर्दछ ।

नेपालमा प्रत्येक वर्ष बाढी, पहिरो, हावाहुरी, आगलागी, चट्याङ, सडक दुर्घटना, असिना, हिमपहिरो, महामारी लगायतका प्राकृतिक तथा मानवसिर्जित विपद्का घटनाहरू नियमित रूपमा हुने गरेका छन् । यी विपद्का कारण हरेक वर्ष करिब २० हजारभन्दा बढी परिवार प्रत्यक्ष रूपमा प्रभावित हुने गरेका छन् ।

लुम्बिनी प्रदेश अन्तर्गत रहेको कपिलवस्तु जिल्ला तराई क्षेत्रको एक विपद् जोखिमयुक्त जिल्ला हो । यस जिल्लाले भूकम्प, बाढी तथा डुबान, आगलागी, सर्पदंश, हावाहुरी, सडक दुर्घटना, खडेरी, शीतलहर लगायतका विभिन्न प्रकारका विपद्को सामना गर्दै आएको छ । साथै जलवायु परिवर्तनका कारण विपद् जोखिमसँगै जनस्वास्थ्य, कृषि उत्पादन तथा जीविकोपार्जनमा समेत थप चुनौती सिर्जना हुँदै गएको छ ।

गरिएका अध्ययन, अनुसन्धान तथा विगतका विपद् घटनाको विश्लेषणका आधारमा नेपालमा भविष्यमा पनि ठूलो भूकम्प जाने सम्भावना रहेको विभिन्न निकायहरूले औँल्याएका छन् । वि.सं. २०७२ साल वैशाख १२ र २९ गते गएको विनाशकारी भूकम्प यसको प्रमुख उदाहरण हो । उक्त भूकम्पबाट ठूलो जनधनको क्षति भएको थियो । यसले नेपालमा भविष्यमा पनि यस्ता विपद्का लागि पूर्वतयारी, जोखिम न्यूनीकरण तथा प्रतिकार्य क्षमता अभिवृद्धि गर्नु अपरिहार्य रहेको स्पष्ट पारेको छ ।

नेपालमा गत आर्थिक वर्ष मात्र ८,७३१ वटा विपद्का घटना दर्ता भएका थिए । ती घटनामा परी ४८४ जनाको मृत्यु, २,२९५ जना घाइते तथा १९ जना बेपत्ता भएका थिए । साथै करिब २ अर्ब रुपैयाँ बराबरको आर्थिक क्षति भएको तथ्याङ्कले देखाउँछ । त्यसैगरी, सोही अवधिमा लुम्बिनी प्रदेशमा १,३६९ वटा विपद्का घटना भएका थिए, जसमा ८८ जनाको मृत्यु, ४६२ जना घाइते तथा १ जना बेपत्ता भएका थिए।कपिलवस्तु जिल्लामा गत आर्थिक वर्ष १४३ वटा विपद्का घटना दर्ता भएका थिए । ती घटनामा परी ९ जनाले ज्यान गुमाएका थिए भने ३९ जना घाइते भएका थिए । जिल्लामा सबैभन्दा बढी आगलागीका घटना भएका छन् भने दोस्रो स्थानमा सर्पदंशका घटना रहेका छन् । (स्रोतः विपद पोर्टल) यसले जिल्लामा आगलागी तथा सर्पदंश नियन्त्रण, जनचेतना अभिवृद्धि र पूर्वतयारीका कार्यक्रमलाई अझ प्रभावकारी बनाउन आवश्यक रहेको देखाउँछ ।

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीतिक कार्य योजना २०१८-२०३०, विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय नीति २०७५, राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य ढाँचा २०७५ मा पनि प्रकोप जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी अवधारणाहरूलाई आपतकालिन पूर्वतयारी (Preparedness), प्रतिकार्य (Response) तथा पुनर्लाभ (Recovery) सम्बन्धी कार्यक्रममा व्यवस्थित रूपमा समावेश गर्ने समेत उल्लेख गरिएको छ । नेपालले तय गरेको अवधारणाहरू सन् २००५ मा १६८ राष्ट्रहरूले तयार गरेका Hyogo Framework को सिकाइ अनुभव पश्चात सन् २०१५ मार्च १८ मा जापानको सेण्डाईमा सम्पन्न संयुक्त राष्ट्रसंघीय विश्व सम्मेलनले तय गरेको The Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015-2030 बाट निर्दिष्ट छन् ।

विपद्को सवाल भनेको राहत र उद्धारसँग मात्र सीमित छैन । आधारभूत मानव अधिकार, मानवीय कानून, विकास निर्माण, गास, बास, कपास, शान्ति सुरक्षा एवं सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक लगायतका हरेक विषयहरूसँग यसको प्रत्यक्ष सम्बन्ध छ । यस्तो संवेदनशील सवालहरूलाई ह्रदयंगम गरी विपद् व्यवस्थापनका गतिविधिहरूलाई विकासका हरेक पक्षसँग समाहित गर्दै दिगो विकासको अवधारणा भित्र एकीकृत गरिनुपर्ने आजको आवश्यकता रहेको छ । यसका लागि आवश्यक पर्ने अल्पकालीन एवम् दिर्घकालीन योजनाका साथ विपद् व्यवस्थापनका गतिविधिहरूलाई विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी संघ संस्थाहरू र सरोकारवाला निकायहरूबीचको साझेदारी, समन्वय र सहकार्यमा प्रतिबद्धता र ऐक्यबद्धताका साथ योजना तर्जुमादेखि कार्यान्वयनसम्मका कार्य गर्नुपर्ने आजको सान्दर्भिकता हो ।

लुम्बिनी प्रदेशको कपिलवस्तु जिल्ला तराई क्षेत्रमा अवस्थित भएकाले विशेष गरी बाढी, डुबान, आगलागी, चट्याङ, शीतलहर, तातो हावा तथा जलवायु परिवर्तनजन्य विपद्को उच्च जोखिममा रहेको जिल्ला हो । जिल्लाबाट बाणगंगा, सुरही, बाणगंगा प्रणालीका सहायक खोला, कोइली खोला, चिराई खोला, बेल नदी लगायतका नदी तथा खोलाहरू बग्ने भएकाले मनसुनी वर्षाको समयमा नदी कटान, बाढी र डुबानको जोखिम उच्च रहने गरेको छ । जिल्लाको बाणगंगा नगरपालिका, महाराजगञ्ज नगरपालिका, कपिलवस्तु नगरपालिका, बुद्धभूमि नगरपालिका, यशोधरा गाउँपालिका, शिवराज नगरपालिका तथा विजयनगर गाउँपालिकाका विभिन्न वडा बाढी तथा डुबानबाट बढी प्रभावित हुने क्षेत्रका रूपमा पहिचान गरिएका छन् । विशेषगरी भारततर्फ निर्माण भएका बाँध, तटबन्ध तथा नहर प्रणालीका कारण यशोधरा, मायादेवी र महाराजगञ्ज क्षेत्रका केही बस्तीहरूमा प्रत्येक वर्ष डुबानको जोखिम रहने गरेको छ । कपिलवस्तुमा विपद्को स्वरूप मौसमअनुसार परिवर्तन हुने गरेको छ । मनसुनमा बाढी, डुबान, चट्याङ, सर्पदंश तथा पानीजन्य रोगको जोखिम बढ्छ भने गर्मीयाममा आगलागी, तातो हावा र सुख्खाको प्रभाव देखिन्छ । त्यसैगरी शीतयाममा शीतलहरले

जनार्दन ... प्रमुख जिल्ला अधिकारी

विशेष गरी जेष्ठ नागरिक, बालबालिका, गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, दीर्घरोगी र विपन्न समुदायलाई बढी प्रभावित गर्ने गरेको छ। यिनै कुराहरूलाई मनन् गरी जोखिम तथा संकटासन्नता, विपद् प्रभावित गाउँपालिका तथा नगरपालिकाहरू, जिल्लास्थित सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्थाहरूको क्षमता र सहभागिता सुनिश्चित गर्दै जिल्लास्तरमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य कार्यलाई बलियो बनाउने र विपद् जोखिम व्यवस्थापनलाई स्थानीय तहसम्म प्रभावकारी बनाउने प्रयासस्वरूप कम्तीमा जिल्ला तहमा निर्माण गरिएको जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८३ लाई अद्यावधिक गरी २०८४ प्रकाशन गरिएको हो।

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को परिच्छेद ७ को दफा १६ बमोजिम गठित यस कपिलवस्तु जिल्लाको जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको काम कर्तव्य र अधिकार अन्तर्गत जिल्लाको विपद् प्रतिकार्य योजना तयार गरी लागू गर्ने, गराउने बमोजिम यो योजना तयार भएको छ।

१.२ योजनाको उद्देश्य

विपद् व्यवस्थापन भनेको राहत तथा उद्धारमा मात्र सीमित विषय होइन। यो आधारभूत मानव अधिकार, मानवीय कानुन, दिगो विकास, सुशासन, शान्ति तथा सुरक्षा, सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक तथा वातावरणीय पक्षसँग प्रत्यक्ष रूपमा सम्बन्धित विषय हो। त्यसैले विपद् व्यवस्थापनलाई विकासका सबै पक्षहरूसँग एकीकृत गर्दै दिगो विकासको अवधारणाभित्र समाहित गर्नु आजको आवश्यकता हो। यसका लागि आवश्यक अल्पकालीन, मध्यमकालीन तथा दीर्घकालीन योजना निर्माण गरी विपद् व्यवस्थापनका गतिविधिहरूलाई विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी निकाय, विकास साझेदार, निजी क्षेत्र तथा सरोकारवाला संस्थाहरूबीच प्रभावकारी समन्वय, सहकार्य, साझेदारी, प्रतिबद्धता र ऐक्यबद्धताका साथ योजना तर्जुमादेखि कार्यान्वयनसम्म सञ्चालन गर्नु अपरिहार्य भएको छ। यिनै सन्दर्भलाई मध्यनजर गर्दै कपिलवस्तु जिल्लाको विपद् जोखिम तथा संकटासन्नताको अवस्था, स्थानीय तहहरूको जोखिम अवस्था, जिल्ला स्तरका सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरूको क्षमता र स्रोत-साधन तथा सरोकारवालाहरूको सहभागितालाई सुनिश्चित गर्दै जिल्ला स्तरमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य प्रणालीलाई सुदृढ बनाउने, विपद् जोखिम व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउने तथा स्थानीय तहसम्म समन्वित र व्यवस्थित प्रतिकार्य सुनिश्चित गर्ने उद्देश्यले यो योजना तयार गरिएको हो।

यस योजनाको मुख्य उद्देश्यहरू निम्नानुसार रहेका छन्:

- जिल्लामा हुन सक्ने विभिन्न प्रकारका विपद्का लागि पूर्वतयारी तथा प्रभावकारी प्रतिकार्य प्रणाली विकास गर्नु।
- विपद्को समयमा विभिन्न निकायबीच प्रभावकारी समन्वय, सूचना आदान-प्रदान तथा स्रोत-साधन परिचालन सुनिश्चित गर्नु।
- विपद्को प्रभाव न्यूनीकरण गर्दै मानव जीवन, सम्पत्ति, पूर्वाधार तथा वातावरणको संरक्षण गर्नु।
- विपद्पछि राहत, उद्धार, खोज तथा बचाउ, स्वास्थ्य सेवा, आश्रय, खानेपानी तथा अन्य अत्यावश्यक सेवाहरूलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाउनु।
- संघ, प्रदेश, स्थानीय तह, सुरक्षा निकाय, विकास साझेदार, निजी क्षेत्र, रेडक्रस तथा अन्य सरोकारवाला संस्थाहरूबीच जिम्मेवारी, भूमिका र कार्यसम्पादनलाई स्पष्ट बनाउनु।
- विपद् व्यवस्थापनमा समुदायको सहभागिता, समावेशिता तथा स्थानीय क्षमताको विकास गरी विपद्प्रति उत्थानशील (Resilient) समाज निर्माणमा सहयोग पुर्‍याउनु।

१.३ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक गर्नुपर्ने आवश्यकता

क) विपद्को समयमा गरिने विपद् व्यवस्थापनमा सहयोग गर्न बनेको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई समय अनुकुल बनाउन तथा समय अनुसार श्रोत साधनमा हुने फेरबदल अनुसारको प्रतिकार्य योजना बनाउन यस अघि बनेको प्रतिकार्य योजनालाई अद्यावधिक गर्नुपर्ने हुन्छ।

ख) प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक गर्दा समयक्रम अनुसार हुने विपद्को पहिचान, त्यसको पुर्व तयारी र र त्यसका लागि गर्नुपर्ने योजनाहरू समेत अद्यावधिक हुने हुनाले विपद्को व्यवस्थापनमा निकै सहजता आउँछ।

ग) विपद्को जोखिम कम गर्न, मिलेर काम गर्न, विपद्मा आउने श्रोतलाई विकेन्द्रित गरी क्षेत्रगत रूपले परिचालन गर्न विपद् प्रतिकार्य योजनाले मद्दत गर्छ।

घ) प्रभावित समुदायलाई प्रकोपको पुर्व सूचना दिनेदेखि सुरक्षित र सम्मानजनक जीवनयापनका लागि आधारभूत मार्गदर्शन समेत दिन्छ।

ङ) विपद् प्रतिकार्य योजना निर्माण र यसको अद्यावधिक गर्दा उद्धार र राहत जस्ता कार्यमा पीडित समुदायको समान पहुँचको प्रत्याभूति गर्छ।

च) आपतकालिन समयमा सूचना र जानकारी प्रक्षेपणलाई व्यवस्थित गर्न सहयोग गर्छ।

छ) क्षेत्रगत रूपमा कामको बाँडफाँड हुने हुँदा मानवीय सहयोग पारदर्शी, प्रभावकारी र व्यवस्थित हुनुको साथै सेवा प्रदायकमा जवाफदेही र उत्तरदायित्वको भावनाको विकास गराउँछ।

ज) आकस्मिक प्रतिकार्य योजना निर्माण गरी पूर्वतयारीका कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन मद्दत गर्दछ।

झ) नेपाल रेडक्रस सोसाईटी कपिलवस्तु जिल्ला शाखाले तयार गरेको बाढी तथा भुकम्प सम्बन्धी विपद् आकस्मिक योजना (Contingency plan) ले समेत जिल्लाको समग्र प्रतिकार्य प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउन मद्दत गर्दछ।

ञ) बाढी तथा भुकम्पीय प्रतिकार्य तालिकाको आधारमा विपद्को समयमा जिल्लास्थित सरोकारवाला निकायहरू प्रतिकार्यमा क्रियाशिलतामा वृद्धि भई प्रभावकारी प्रतिकार्यका गतिविधि संचालनमा मद्दत गर्दछ।

१.४ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अपेक्षित नतिजा

क) विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको समग्र उद्देश्य विपद् पूर्वतयारी सम्बन्धी क्रियाकलापहरूलाई संगठित, व्यवस्थित बनाई प्रभावकारी प्रतिकार्य मार्फत सम्भावित क्षति, नोक्सानी न्यूनीकरण गर्नु हो। साथै विपद्को समयमा प्रभावितको खोज तथा उद्धार गरी स्थानीय स्रोत साधनको अधिकतम उपयोगद्वारा प्रभावित समुदायलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी र जवाफदेहीयुक्त मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउनु यस योजनाको मूल उद्देश्य रहेको छ।

ख) यस योजनाका विशिष्ट नतिजा निम्नानुसार छन्।

ग) विपद् पूर्व गर्नुपर्ने आधारभूत जोखिम न्यूनीकरणका कार्य सुनिश्चित हुनेछन्।

घ) विपद्का समयमा मानवीय सहयोगलाई व्यवस्थित गर्न सकिनेछ।

ङ) विपद्का जोखिम कम गर्न सरोकारवाला निकाय, स्थानीय तह र समुदायबीच सहकार्यको अभिवृद्धि हुनेछ।

च) उद्धार र राहतजस्ता कार्यमा प्रभावित समुदायको समान पहुँचको प्रत्याभूति हुनेछ।

छ) सामाजिक, साँस्कृतिक मर्यादा तथा सद्भाव अभिवृद्धि भई विपद्को सामनामा एकजुट हुने वातावरण तयार हुनेछ।

ज) क्षेत्रगत रूपमा कामका बाँडफाँड हुने हुँदा मानवीय सहयोग, पारदर्शी, प्रभावकारी र व्यवस्थित हुनुका साथै जवाफदेहिता र उत्तर दायित्वका भावनाको विकास हुनेछ।

झ) सङ्कटासन्न समुदाय एवं क्षेत्रहरू पहिचान भई प्रकोप जोखिम नक्साङ्कन तयार हुनेछ।

ञ) जिल्लामा मानवीय क्षेत्रमा कार्यरत संघ-संस्थाहरू पहिचान भई स्रोत र साधनको आँकलन हुनेछ।

ट) विषयगत क्षेत्रहरूको विपद् प्रतिकार्य आकस्मिक योजना निर्माण हुनेछ।

ठ) विपद् प्रभावितहरूलाई तत्काल उद्धार तथा राहत सेवा पुर्‍याउन सरल उपाय अवलम्बन गर्न सजिलो पार्नेछ।

ड) जिल्ला आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्रबाट समुदाय र केन्द्रबीच द्रुत सूचना स्थापित गरी प्रतिकार्यमा प्रभावकारी हुनेछ।

ढ) स्थानीय तहमा विपद् आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र स्थापन भई कार्यान्वयनमा आउने र विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि सहज हुनेछ।

ण) विपद् जोखिम् न्यूनीकरण गर्न सराकोरवालाहरूबीच समन्वयात्मक संयन्त्रको निर्माण भई प्रकोपको समय र प्रकोप पश्चात् तत्काल प्रतिकार्य गर्न सहज हुनेछ।

त) विपद्को समयमा स्थानीय तह तथा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको समन्वय र सहकार्यमा प्रभावकारी प्रतिकार्यका गतिविधीलाई अघि बढन सहज हुनेछ।

थ) यस जिल्ला भई बहने नदी प्रणालीहरूमा बाढी पूर्वसूचना प्रणाली स्थापना गर्न सहयोग हुने र कार्यान्वयनमा आई बाढी पूर्वसूचना प्रणालीलाई जिल्ला तथा स्थानीय आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्रसम्म बाढी तथा मौसम पूर्वानुमान सम्बन्धी सूचना आदान-प्रदान हुनेछ।

१.५ योजना तर्जुमा प्रक्रिया

कपिलवस्तु जिल्लाको जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन, २०६७ बमोजिम नियमित रूपमा तयार तथा कार्यान्वयन हुँदै आएको छ। उक्त योजनालाई समयसापेक्ष, व्यावहारिक तथा प्रभावकारी बनाउन प्रत्येक वर्ष समीक्षा गरी आवश्यकतानुसार अद्यावधिक गर्ने व्यवस्था तथा अभ्यास रहेको छ।

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकमा सरोकारवाला निकायहरूको सहभागिता सहित प्रक्रियागतरूपमा बैठक, छलफल र अन्तरक्रियाको आयोजना गरिएको छ। विभिन्न प्रक्रियागत बैठकमा भएका छलफल र निर्णयअनुरूप सम्बन्धित सरोकारवाला निकायहरूको सहभागिता, समन्वय र परामर्शमा योजनाको पुनरावलोकन तथा अद्यावधिक प्रक्रिया अगाडि बढाई यो योजना अद्यावधिक गरिएको छ।

तालिका १

क्र.स.	चरण वा प्रक्रिया	सम्पादित कार्य तथा अपेक्षित उपलब्धीहरु
१	प्रारम्भिक छलफल र योजना अद्यावधिक गर्ने निर्णय	विपद् प्रतिकार्य योजनाको पुनरावलोकन, विगतको विश्लेषण र यसको उद्देश्य, विधि र कार्ययोजना परिमार्जन बारे छलफल तथा निर्णय।
२	क्षेत्रगत निकायहरुसँगको बैठक	विभिन्न क्षेत्रका सम्बन्धित संस्थाहरूको सूची तय, यसमा संलग्न निकायहरूको भूमिका पहिचान, निकायहरूको सम्पर्क सूची तयार, अद्यावधिक, प्रकोप तथा जोखिम नक्सा अद्यावधिक, साधनश्रोतको आँकलन र तोकिएका विपद्को क्षेत्रमा छुट्टाछुट्टै योजना तर्जुमा।
३	योजनाको मस्यौदा तयारी	सम्पूर्ण स्थानीय तह र कार्यरत संघसंस्थाहरूको सहभागितामा योजनाका अद्यावधिकका लागि आवश्यक विवरण सहित छलफल र तयारी।
४	सरोकारवालाको बैठक र मस्यौदामाथि छलफल	
५	अन्तिम मस्यौदा तयारी र स्वीकृत	

जिल्ला प्रशासन कार्यालय
कपिलवस्तु

परिच्छेद २:

जिल्लाको विपद् जोखिम तथा क्षमता विश्लेषण

२.१. जिल्लाको विनारी

कपिलवस्तु जिल्ला लुम्बिनी प्रदेश अन्तर्गत रहेका १२ वटा जिल्ला मध्ये तराईको एक जिल्ला हो। यहां १० वटा स्थानीय तहहरू रहेका छन्। स्थानीय तहमध्ये ६ नगरपालिका (कपिलवस्तु, बुद्धभूमि, बा(णगंगा, शिवराज, कृष्णनगर र महाराजगञ्ज) तथा ४ गाउँपालिका (यशोधरा, मायादेवी, शुद्धोधन र विजयनगर) रहेका छन्। जिल्लाका स्थानीय तहहरूमा गरी कुल ९६ वडा रहेका छन्, जहाँ स्थानीय सर कारमार्फत विकास तथा सेवा प्रवाहका कार्यहरू सञ्चालन भइरहेका छन्। २७ डिग्री २५ मिनेटदेखि २७ डिग्री ४९ मिनेट उत्तरी अक्षांश र ८२ डिग्री ४१ मिनेटदेखि ८४ डिग्री १४ मिनेट पूर्वी देशान्तरसम्म फैलिएको यस जिल्लाको कुल क्षेत्रफल १७४८ वर्ग कि.मि. रहेको छ। नेपालको मानचित्रमा यस जिल्लाको पूर्वमा रूपन्देही, उत्तरमा अर्घाखाँची, दक्षिणमा भारतको उत्तरप्रदेश तथा पश्चिममा दाङ जिल्ला रहेका छन्। जिल्लाको पूर्वपश्चिम सरदर लम्बाई ३३.५ माईल र उत्तर दक्षिण चौडाई २० माईल रहेको पाईन्छ।

२.१.१ प्रमुख पर्यटकीय, ऐतिहासिक तथा अन्य महत्वपूर्ण स्थलहरू

कपिलवस्तु जिल्ला ऐतिहासिक, धार्मिक, सांस्कृतिक तथा पुरातात्विक दृष्टिले नेपालको महत्वपूर्ण जिल्लामध्ये एक हो। विशेषगरी गौतम बुद्धसँग सम्बन्धित विश्व सम्पदा क्षेत्र तथा प्राचीन शाक्य राज्यका अवशेषका कारण यस जिल्लाले राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय पर्यटनमा विशेष महत्व राख्दछ। साथै जिल्लामा पुरातात्विक तथा ऐतिहासिक स्थलहरू: तिलौराकोट (प्राचीन कपिलवस्तु), कुदान, गोटिहवा, सगरहवा, निग्लिहवा, अरोराकोट, सिसहनिया, देउरवा, सारकुप तथा शिवगढी लगायतका स्थलहरू जिल्लाका प्रमुख पुरातात्विक तथा ऐतिहासिक सम्पदाका रूपमा परिचित छन्।

धार्मिक स्थलहरू: समयमाई मन्दिर, ताम्रेश्वरनाथ महादेव, शिवगढी धाम, रामघाट, लक्ष्मणघाट तथा अन्य धार्मिक स्थलहरू जिल्लाका प्रमुख धार्मिक तथा सांस्कृतिक सम्पदाका रूपमा रहेका छन्। सांस्कृतिक, व्यापारिक तथा प्राकृतिक महत्वका विभिन्न स्थलहरू रहेका छन्।

प्रमुख व्यापारिक केन्द्रहरू: तौलिहवा, कृष्णनगर, चन्द्रौटा, गोरुसिङ्गे, जितपुर, पकडी तथा लवनी जिल्लाका प्रमुख व्यापारिक तथा आर्थिक गतिविधिका केन्द्रहरू हुन्। विशेषगरी कृष्णनगर भारतसँग जोडिएको प्रमुख सीमा नाका भएकाले अन्तरदेशीय व्यापारका दृष्टिले यसको विशेष महत्व रहेको छ।

२.१.२ जलवायु, भूबनोट तथा हावापानी :

यस जिल्लामा गर्मीमा तातो हावा (लु) चलेको बखत अधिकतम ४५ डिग्री सेल्सियस सम्म पुग्दछ भने जाडोमा १० डिग्री सेल्सियस सम्म तापक्रम तल झर्ने गरेको पाइन्छ। साथै यस जिल्लामा औसत वार्षिक वर्षा १,५०० मिलिलिटर रहेको छ (जि.कृ.वि.का,२०८०) चैत्र महिनादेखि असोजको प्रारम्भ सम्म निकै गर्मी, असोज, कार्तिक र फाल्गुणमा समशितोष्ण तथा बाँकी तीन महिना (मंसिर, पुष र माघ) मा ठण्डी हुने गर्दछ। यसरी यो जिल्लाको हावापानी मौसम अनुसार विविध र विषम किसिमको रहेको छ। उत्तरमा चुरे पर्वतको श्रृङ्खलामा पर्ने चारकोसे झाडी र दक्षिणमा तराईको समथर भूमी तथा अनेकौ नदी-नाला, अमूल्य वन सम्पदा र वन्यजन्तुहरू समेत प्रशस्त पाईने यस जिल्लालाई भू-बनावटका आधारमा तीन भागमा बाँड्न सकिन्छ।

क) उत्तरीभागको चुरेडाँडा:

यो पहाड पूर्व पश्चिमतर्फ फैलिएर बसेको छ। उत्तरी क्षेत्रको चुरे समुद्री सतहदेखि १००० फिटसम्मको उचाईमा पर्दछ।

ख) मध्य भागको भावर प्रदेश:-

यस जिल्लाको चुरे पहाडको फेदीबाट बिस्तारै भिरालो पर्दै दक्षिणतिर यो प्रदेश पर्दछ।

ग) दक्षिणको समथर भूमी (तराई प्रदेश)

भावर प्रदेशदेखि दक्षिणमा भारत सम्म सिमाना जोडिएको भू-भागसम्मको समथर भूमी तराई प्रदेशमा पर्दछ। यसको उचाई समुद्रको सतहबाट अधिकतम ७०० फिट पर्दछ। बाणगङ्गा नदीले यस जिल्लालाई दुई भागमा विभाजित गरेको छ।

२.१.३ आधारभूत जनसांख्यिक विवरण

जनसंख्याको हिसाबले कपिलबस्तुमा मध्यम जनघनत्व भएको जिल्ला हो। जसमा ३९५ जना प्रति बर्ग किलोमिटरको क्षेत्रफलमा बसोबास गर्दछन्। कपिलवस्तु जिल्लामा जम्मा महिला ३४८,२७४, जम्मा पुरुष ३३४,६८७ गरी जम्मा जनसंख्या ६८२,९६१, रहेको छ। जिल्लाको पार्श्वचित्र अनुसार यस जिल्लाको जनसंख्या निम्न अनुसार छ।

तालिका १: कपिलवस्तु जिल्लाको स्थानीय तह अनुसारको जनसंख्या विवरण

क्र.सं.	नगर तथा गाउँपालिकाको नाम	कुल घरपरिवार संख्या	जम्मा महिला	जम्मा पुरुष	जम्मा जनसंख्या
१	कपिलवस्तु नगरपालिका	१५,३२२	४४,८७६	४३,९९८	८८,८७४
२	बाणगंगा नगरपालिका	२३,३२५	५१,३०७	४५,४०७	९६,७१४
३	शिवराज नगरपालिका	१६,२४१	४३,३८२	४१,३२८	८४,८१०
४	कृष्णनगर नगरपालिका	१०,६७०	३४,९९०	३५,१२१	७०,१११
५	बुद्धभूमि नगरपालिका	१५,३७९	३९,५५६	३६,९५१	७६,५०७
६	महाराजगञ्ज नगरपालिका	९,८२०	३२,१०९	३२,५३६	६४,६४५
७	यशोधरा गाउँपालिका	६,९९९	२३,०९०	२१,८१०	४४,९००
८	मायादेवी गाउँपालिका	८,४४३	२८,८४८	२७,१२४	५५,९७२
९	शुद्धोधन गाउँपालिका	८,५४३	२६,९००	२५,९६१	५२,८६१
१०	विजयनगर गाउँपालिका	७,०५९	२१,८८१	२१,४१०	४३,२९१
	जम्मा	१२१,९४६	३४८,२७४	३३४,६८७	६८२,९६१

स्रोतः राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.१.४ नदी, खोलाहरुको विवरण

यस जिल्लाहुँदै बग्ने थेरै नदीहरू मध्ये बाणगंगा, सुरही खोला, कोइली खोला, चिराई खोला, गुढरूब, जमुवार, कोठी खोला र वेलनदी पर्दछन । यस जिल्लामा रहेका नदी नालाहरूमा हिउँद तथा सुख्खायामको समयमा पानीको मात्रा कम हुने र वर्षातको समयमा अत्याधिक पानीको बहाव हुने हुन्छ, जसले गर्दा नदी छेउका गाउँबस्तीहरू प्रभावित हुने गरेका छन् ।

२.२ कपिलवस्तु जिल्लाको विपद् जोखिम विश्लेषण

कपिलवस्तु जिल्ला विपद्को हिसाबले संवेदनशील जिल्ला हो । समथर तर होचो भूभाग तथा कमजोर भौतिक संरचना भएको कारण जिल्लामा विशेष गरी मनसुनजन्य विपदहरू बढी हुने गरेका छन् । मनसुनजन्य विपद्को रूपमा रहेको बाढी, पहिरो र डुवानलाई मानिन्छ । तथापि यस समयमा खोलामा बग्ने, खाल्डामा परी मृत्यु हुने, सर्पले टोक्ने, चट्याङले मानवीय क्षती हुनेका घटनाहरू घट्ने गर्दछन । जिल्लामा गत आर्थिक वर्ष २०८२ श्रावणदेखि २०८३ असार मसान्तसम्म १४३ वटा विपद्का घटना दर्ता भएका थिए । ती घटनामा परी ९ जनाले ज्यान गुमाएका थिए भने ३९ जना घाइते भएका थिए । जिल्लामा सबैभन्दा बढी आगलागीका घटना भएका छन् भने दोस्रो स्थानमा सर्पदंशका घटना रहेका छन् । (स्रोत:विपद पोर्टल) यसले जिल्लामा आगलागी तथा सर्पदंश नियन्त्रण, जनचेतना अभिवृद्धि र पूर्वतयारीका कार्यक्रमलाई अझ प्रभावकारी बनाउन आवश्यक रहेको देखाउँछ ।

२.२.१ प्रमुख विपद तथा क्षति विश्लेषण

यस जिल्लामा विगत ५ वर्ष २०७८ श्रावण १ देखि २०८३ असार मसान्तसम्म यस जिल्लामा विभिन्न १० प्रकारका विपद्का घट्नाहरू घटेका छन् । जसमा ४३७ आगोलागी घट्नामा परी ५ जना, सर्पदर्श ४५ मा १३ जना, १३ चट्यांगमा परी ८ जना, बाढीमा परी ५ जना, २३ वटा हावाहुरीको घट्ना परी १ जना, माहामरीमा परी ४ जना, २० पटका परेको भारीवर्षामा परी २ जना, जनावर आतंकमा १ जना, गरी जम्मा ३९ जनाको मृत्यु भएको छ । श्रोत विपद पोर्टलः यसरी विश्लेषण गर्दा कपिलवस्तु जिल्लाले हरेक महिनामा कुनै न कुनै विपदका घट्नाहरू सामना गर्नु परेको छ । जसबाट मानवीय, आर्थिक, वातावरणीय, सामाजिक तथा राजनैतिक रूपमा प्रभाव पारेको छ ।

तालिका नं. २ गत वर्ष २०८२/२०८३ मा यस कपिलवस्तु जिल्लामा भएका विपदका घटनाहरु र त्यसबाट भएको क्षति नोक्सानको विवरण:

सि.नं.	घटना प्रकार	घटना संख्या	२०८२/०८३ को एकमुष्ठ विवरण				घर	गोठ	अन्य	अ.क्षति र कम	खटिएको जनशक्ति
			मानवीय		चौपाय क्षति						
			मृत्य	घाईत	मृत्य	घाईत					
१	आगलागी	८६	०	२	४०	२०	२९	३६	०	१३५५८४५७	५८०
२	चट्याङ्ग	२	२	२	०	०	०	०	०	०	९५
३	बाढी/डुबान	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

४	पहिरो	१	०	[illegible]	०	[illegible]	०	०	०	०	१५
५	अविरल वर्षा	३	०	०	[illegible]	०	२	१	०	२५०००	२०
६	हावाहुरी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	५०
७	जंगली जनावरबाट	३	१	१	१	१	०	०	०	०	३०
८	डुबी/बगाई	२८	६	६	०	०	०	०	०	०	११५
९	सर्पदंश	४३	८	३५	३५	०	०	०	०	०	०
१०	करेन्ट लागी	२४	१२	९	९	०	०	०	०	०	११९
११	अन्य	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा		१९०	४९	५५	४४	२१	३१	३७	०	०	०

स्रोत: जिल्ला प्रहरी कार्यालय, कपिलवस्तु

२.२.२ जिल्लाको सकंटासन्न र विपद् जोखिम विश्लेषण

चुरे पहाडको काखमा अवस्थित यस जिल्लामा बाढी, डुबान, आगलागी, भूकम्प, हावाहुरी, शीतलहर, असिना, खडेरी, सर्पदंश, महामारी तथा सवारी दुर्घटना प्रमुख विपद्का रूपमा रहेका छन् । विशेषगरी बाणगंगा, सुराई, बेल र चिराई जस्ता नदीका कारण वर्षायाममा बाढी तथा डुबानको उच्च जोखिम रहने गर्दछ । साथै, दक्षिणतर्फ भारतीय क्षेत्रमा रहेका बाँधहरूको प्रभावले पनि डुबानको समस्या बढाउने गरेको छ । गर्मीयाममा आगलागी, हावाहुरी, खडेरी तथा सर्पदंशका घटनाहरू पनि उल्लेखनीय छन् । विगतका तथ्याङ्कले कपिलवस्तुमा बाढी-डुबान र आगलागीका घटनाहरू अन्य विपद्भन्दा बढी हुने देखाएका छन् । अव्यवस्थित बसोबास, वन विनाश, नदी किनारमा बढ्दो बस्ती तथा खेती विस्तारजस्ता कारणले विपद् जोखिम अझ बढेको छ । यस्ता जोखिम न्यूनीकरण तथा प्रभावकारी उद्धार, राहत र पुनःस्थापनाका लागि जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह तथा सरकारी एवं गैरसरकारी निकायहरूले समन्वयात्मक रूपमा कार्य गर्दै आएका छन् ।

क. बाढी तथा कटान

चुरे पर्वतदेखि उत्पन्न खहरेहरूबाट अचानक आउने बाढीको कारण भावर र तराई क्षेत्र जोखिममा हुन्छ । मनसुन अत्याधिक सक्रिय भएपछि असार, साउन, भदौमा जिल्लाको विभिन्न ठाउँमा प्राय जसो बाढी आउने गर्दछ । बाढीले बगाएर ल्याएको थिग्रेनीले भावर र तराईका नदीको बहने मार्ग साँघुरो पार्ने मात्र नभई अझ उकास्ने समेत गर्दछ जसले गर्दा कहिलेकाँही नदी/खोलाहरूले प्रायः आफ्नो धार परिवर्तन गर्छन् । चुरे र महाभारतबाट आएका नदीहरूमा बाढी आएमा दक्षिण तराईतर्फ डुबान, कटान र खेत बगर बन्ने तथा खेतमा बालुवा पटान हुने गर्छ । वर्षातको समयमा बाढी तथा कटानका कारण धेरै धनजनको क्षति हुन सक्दछ । अविरल वर्षा भएमा जिल्लाभित्र रहेका बाणगंगा, कोइली खोला, सुराई लगायतको खोलाहरुमा आउने बाढीले क्षति पुर्याउन सक्दछ ।

ख. डुबान

धेरै वर्षात् भएमा खोलानाला बढ्ने र जमिनहरू डुबान पर्न सक्दछ । यसबाट बालीनालीको नोक्सान हुने मात्र नभई पोखरीमा पालिएका माछाहरू तथा कुखुराका खोर र च्याउ फार्म बग्ने र नोक्सान हुन सक्दछ । कपिलवस्तुमा विशेष गरी बाणगंगा नदी, कोइली र सुराही खोलाले वर्षा याममा धेरै स्थानहरुमा डुबान गराउँछन । बढी वर्षाद् हुँदा निकास सहज नहुँदा घरहरू डुबानमा पर्ने संभावना रहन्छ ।

ग. पहिरो

यस जिल्लामा शिवराज नगरपालिका क्षेत्रमा पहिरोका कारणले धनजनको क्षति हुन सक्दछ । विशेष गरी महेन्द्रराजमार्गको बनकसवासादेखि धानखोलासम्मको क्षेत्रमा पहिरो गई सडक अवरूद्ध हुनाका साथै दुर्घटना हुन गई मानवीय क्षति हुन सक्दछ ।

तालिका नं. ३ स्थानीय नगरपालिका र गाउँपालिका अनुसार जोखिम स्थान र तह

सि.नं.	स्थानीय तह	जोखिममा रहेका स्थान र तह			
		बाढी/डुबान	पहिरो	आगलागी	भूकम्प
१	कपिलवस्तु न.पा.	जरलैया ९, जहदी-१०, तिलौराकोट -३, सौराह- १२	छैन	वडाहरुः ७ धर्मपनिया ८ दोहनी, ११ जहदी, १२ सौराहा	वडा नं. १ देखि ५ का शहरी क्षेत्रहरू
२	बुद्धभुमी न.पा.	बुद्धभुमी न.पा., १	छैन	६. महुवा, ७. मानपुर, १० धनकौली	वडा नं. १ देखि ५ का शहरोन्मुख क्षेत्रहरू
३	शिवराज न.पा.	८ बिसनपुर, ९ शिवगढी	धानखोला, शिवगढी	४. चनई, ७. जवाभारी, ८ बिसनपुर, १० लालपुर, ११ धुनिया	नगरपालिकाका शहरोन्मुख क्षेत्रहरू

४	महाराजगंज न.पा.	२ महाराजगंज, ८ कहरहवा, १० हर्दौना	छैन	सबै वडाहरू	नगरपालिकाका शहरोन्मुख क्षेत्रहरू
५	कृष्णनगर न.पा.	५ पुरुषोत्तमपुर	छैन	५ पुरुषोत्तम, ६ मिल्मी, ७ अजिगरा, ८ र ९ बहादुरगंज, १० विधानगर, ११ रामनगर, १२ भगवानुर	वडा नं. १ देखि ४ का शहरी क्षेत्रहरू
६	बाणगंगा न.पा.	५, कोपवा, ६ भगलापुर, गणेशटोल, लक्ष्मणघाट, सुठौली, ७ बनगाई, कोईलीवनगाई, ८ मधुवन, सिसेनिया, धनेशपुर	छैन	कम जोखिम	नगरपालिकाका शहरोन्मुख क्षेत्रहरू
७	मायादेवी गा.पा.	मायादेवी गा.पा. ४, ५, ७	छैन	सबै वडाहरू	मध्यम जोखिम
८	यशोधरा गा.पा.	५ बैदौली, ६ रंगपुर, ८ सिहखोर	छैन	सबै वडाहरू	मध्यम जोखिम
९	शुद्धोधन गा.पा.	शुद्धोधन गा.पा. ५, ६	छैन	सबै वडाहरू	मध्यम जोखिम
१०	विजयनगर गा.पा.	४, ६ पत्थरदेइया	गुगौली	सबै वडाहरू	मध्यम जोखिम

नदी र खोलाहरूले बाहेक कपिलवस्तुमा भारतले नेपालसँगको सीमा नजिकै पूर्वाधार निर्माण, विशेष गरी सीमामा सडक तथा रेलमार्ग तथा नहर प्रणालीको निर्माणले पानीको प्राकृतिक बहाव छेकेर दक्षिणी भू-भागमा डुबान हुन्छ। अझ सिमावर्ती क्षेत्रमा रहेका तटबन्धन सडक र बाँधका कारणले ती क्षेत्रमा डुवान हुन सक्दछ। लामो समय ठूलो पानी परेमा गाउँबस्ती समेत डुवानमा पर्न सक्दछ।

तालिका ४: सीमा क्षेत्रमा भारतको तर्फबाट निर्माण भएका संरचना (बाँध,पुल,बाटो) को विवरण

क्र.सं.	संरचना रहेको ठ गाना	संरचनाको प्रकार (बाँध,पुल,बाटो)	दशगजाबाट दुरी	निर्माण मिति	संरचनाको कारणले नेपाल तर्फ क्षति हुने स्थानहरु
१	जि.सिद्धार्थनगर महलीगाउँ भारत	महली सागर बाँध	५० मिटर	२०७४।१२।१६ (२०१७/०४/२७)	जिल्ला कपिलवस्तु यशोधरा गाउँपालिका वडा नं ५ (भगवानपुर, भईसैया र लोहरौली) र ऐ गापा वडा नं ६ डुवानमा पर्ने।
२	जि.सिद्धार्थनगर परसौना भारत	बाणगंगा मुहान नहर (बाणगंगा नदीको पानी भारततर्फ परसौना देखि कक्रहवा सम्म सिंचाइ प्रयोजनको लागि नहर र साइडमा पक्की सडक हुने गरी बन्दै गरेको र हाल बाँध नबाँधेको)	५०० मिटर	सन २०१८ देखि निर्माण भइरहेको	यशोधरा गा.पा.-५ स्थित रहेको भगवानपुर, भैसैया, लोहरौली र ऐ.ऐ.गा.पा.६ रंगपुर, ७ मर्यादपुर डुवानमा पर्ने
३	जि.सिद्धार्थनगर शोहरतगढ भारत	बाणगंगा ब्यारेज एंव नहर	२ कि.मी.	सन् १९५६/०१/१८	महाराजगंज न.पा. १० हर्दौना ईलाकामा डुबान हुन सक्ने।
४	जि.सिद्धार्थनगर बडपुर २ ग्राम पञ्चायत भारत	मर्थी सागर बाँध	१५ कि.मी.	-	मायादेवी गा.पा.-८ सानो नन्दनगर डुवानमा पर्ने।
५	जि.सिद्धार्थनगर बजाहा ग्रामसभा भारत	बजाँह सागर बाँध	१३०० मी.	-	मायादेवी गा.पा. ४ तुलसिहिवा र ठूलो गौडा डुवानमा पर्ने।
६	जि.सिद्धार्थनगर ग्राम बर्डपुर, नरकुल भारत	सिसवा सागर	१ कि.मी.	-	मायादेवी गा.पा. ४ चाकरचौडा डुवानमा पर्ने

घ. आगलागी
यस जिल्लामा आगलागीका घटनाहरु धेरै हुने गर्दछ । विशेष गरी हिउँदका समयमा गहुँबाली कटान पछि खेतमा लगाउने आगोले अन्य व्यक्तिको गहुँबालीमा आगलागी भइ नोक्सानी हुने र नजिकका घरमा समेत आगो लागी क्षति हुने गरेको छ । त्यसै गरी वनडढेलोको कारण सबै जसो वन क्षेत्र आगो लाग्ने गरेको छ । गत वर्ष यस जिल्लामा विपद्को कारणले भएको कुल आर्थिक क्षतिको ९७% क्षति आगलागीबाट भएको छ ।

ङ. सर्पदंश
वर्षातको समयमा विशेष गरी साउन, भदौमा सर्पदंशको घटना पनि बढ्छ । यस जिल्लाको गोरुसिंगेमा नेपाली सेनाको सहयोगमा सर्पदंश उपचार केन्द्र सञ्चालनमा रहेको छ ।

च. खाल्डा तथा पोखरीमा परि हुने मृत्यु
सुशुप्त प्रकृतिको विपद्ले पनि वर्षेनी धेरै क्षति पुर्याएको हुन्छ । सडक निर्माण गर्दा अपूर्ण कार्यले गर्दा होस् वा बाटो बिग्रेर खाल्टाखुल्टी भएका कारणले हुने दुर्घटना वा ईटाभट्टा वा अन्य निर्माणका खाल्डामा परेर बालबालिका वा वयस्कहरुको पनि मृत्यु हुन सक्दछ । त्यसै गरी गाउँघरमा रहेका सार्वजनिक पोखरीमा पौडी खेल्दा वा खेल्न जाँदा सावधानी नअपनाउनाले पनि दुर्घटना भई मृत्यु हुन सक्दछ ।

छ. खोलामा बग्ने:
खोला तर्दै गर्दा बाढी आएर वा गाईवस्तु चराउन जाँदा वा वनजंगलमा जाँदा वा बाढीमा बगाएर ल्याएको दाउरा समाल्न जाँदा वा पौडिदा बगेर मृत्यु हुन सक्दछ ।

ज. चट्याङ:
मनसुनका समयमा चट्याङ लागेर मानवीय वा गाईवस्तुको मृत्यु हुने, घर चर्कने जस्ता घटनाहरु घट्न गई क्षति हुन सक्दछ ।

झ. शीतलहर:
हिउँदका समयमा धेरै दिन घाम नलागेमा र बाक्लो हुस्सुसँगै अत्याधिक चिसो हुँदा यस जिल्लामा पनि शीतलहरबाट प्रभाव पार्ने गरेको छ । विशेष गरी गरीब, असहाय, जेष्ठ नागरिक, बालबालिका, सुत्केरी महिला, दीर्घ रोगीलाई असर पारेको देखिन्छ ।

ञ. तातो हावा तथा लु:
गर्मी मौसममा तापक्रम वृद्धि हुँदै जाँदा अधिक गर्मी हुने र तातो हावा चल्दा (लु) लागेर मृत्यु हुन सक्दछ । विशेष गरी गरीब, असहाय, मजदुर, कृषक, ज्येष्ठ नागरिक, बालबालिका, सुत्केरी महिला, दीर्घ रोगीलाई असर पारेको देखिन्छ ।

ट. महामारी:
संक्रामक रोगले कतिपय गाउँबस्तीहरुलाई कुनै पनि बेला आक्रान्त पार्न सक्दछ । वर्षायामसँगै मलेरिया, डेङ्गु, कालाजार, इन्सेफलाइटिस, झाडापखाला, हैजा, आँखा पाक्ने जस्ता संक्रमणको जोखिम पनि उच्च रहन्छ ।

ठ. भूकम्प:
नेपाल विश्वको भूकम्पिय जोखिमको दृष्टिकोणले ११औं स्थानमा रहेको छ । कपिलवस्तु जिल्लामा पनि जनचेतनाको स्तर, भूकम्पिय ज्ञानको अभाव, निर्माण भइसकेका तथा हुँदै गरेका भौतिक संरचनाहरु भवन निमार्ण मापदण्ड अनुसार कार्यान्वयनमा कठिनाईका कारणले भूकम्प आएको अवस्थामा धरै जनधनको क्षति हुनु जोखिम रहेको छ ।

२.२.३ संभावित विपद् जोखिम एवम् प्रभाव आकलन

तालिका नं. ५ कपिलवस्तु जिल्लाको जोखिम नक्सांकन (स्थानीय तहगत रुपमा)

क्र.स.	स्थानीय तहहरुको नाम	बाढी	पहिरो	आगलागी	महामारी	भूकम्प	शितलहर	सर्पदंश	संकटासन्न घरधुरी	स्तर		
										निम्न	मध्यम	उच्च
१	बाणगंगा न.पा.	४	१	३	२	२	३		९०० घरधुरी		√	
२	बुद्धभुमि न.पा.	३	१	२	२	१	३		८०० घरधुरी		√	
३	कपिलवस्तु न.पा.	२	१	३	२	२	३		५०० घरधुरी		√	
४	महाराजगंज न.पा.	३	०	३	२	२	३		८०० घरधुरी		√	
५	कृष्णनगर न.पा.	२	१	५	२	२	४		५०० घरधुरी		√	
६	शिवराज न.पा.	१	१	२	२	१	३		७०० घरधुरी		√	
७	मायादेवी गा.पा.	३	१	३	२	२	३		१२०० घरधुरी		√	

८	शुद्धोधन गा.पा.	२	२	५	४	३	४		५०० घरधुरी		√	
९	बिजयनगर गा.पा.	१	१	४	२	२	३		११०० घरधुरी		√	
१०	यशोधरा गा.पा.	३	१	५	२	२	४		२८६४ घरधुरी		√	

नोट : माथिको जोखिम स्तरीकरणमा ५ तथा ४ अंकलाई उच्च जोखिम, ३ अंकलाई मध्यम जोखिम र २ अंकलाई न्यून जोखिममा राखिएको छ ।

माथिको तालिका अनुसार कपिलवस्तु जिल्लामा बाढीबाट ६ नगर पालिकाका १२ वडाहरू तथा २ गाँउपालिकाका ५ वडाहरू प्रभावित रहेका छन र ती मध्ये १० वडाहरू उच्च र ७ वडाहरू मध्यम जोखिममा रहेको देखिन्छ । त्यस्तै आगलागीबाट नगरपालिकामा रहेका शहरोन्मुख स्थानहरू बाहेक अधिकांश स्थानहरू आगलागीको उच्च जोखिममा रहेका छन ।

२.२.४ सामाजिक संकटासन्नता विश्लेषण

विपद्ले सबैलाई समान रूपमा असर गर्दैन । बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, दीर्घरोगी, गर्भवती तथा स्तनपान गराइरहेका आमाहरू विपद्को उच्च जोखिममा रहने संवेदनशील समूह हुन् । २०७८ सालको जनगणना अनुसार कपिलवस्तु जिल्लामा ६८,६२७ जना ५ वर्षमुनिका बालबालिका, २५,०५५ जना ७० वर्षमाथिका ज्येष्ठ नागरिक १२,९१३ जना अपाङ्गता भएका व्यक्ति र करिब २८ हजार रहेका छन् । यी समूहका फरक आवश्यकता र संवेदनशीलतालाई ध्यानमा राखी विपद् जोखिम न्यूनीकरण, पूर्वतयारी, प्रतिकार्य, उद्धार, राहत तथा पुनःस्थापनाका सबै चरणमा समावेशी र संरक्षणमुखी योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न आवश्यक छ ।

यसरी हेर्दा कपिलवस्तु जिल्लामा हुने विभिन्न प्रकारका विपद्का घटनामा संवेदनशील तथा जोखिममा रहेका समुदायको प्रभावकारी व्यवस्थापनका लागि पर्याप्त जोखिम मूल्याङ्कन, समावेशी तथा सुरक्षित आश्रयस्थल, सुरक्षित स्थानान्तरण (Safe Evacuation Roots) नक्सा, र तालिमप्राप्त जनशक्तिको अभाव रहेको देखिन्छ । साथै, विपद् जोखिम तथा पूर्वतयारी सम्बन्धी जनचेतना पनि अपेक्षाकृत कम रहेको छ । यी चुनौतीहरूलाई सम्बोधन गर्न विपद् जोखिम न्यूनीकरणसम्बन्धी नीति, कानुन र योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्दै आवश्यक स्रोत-साधन, क्षमता विकास तथा समन्वयलाई उच्च प्राथमिकतामा राख्न आवश्यक छ ।

२.३. क्षमता विश्लेषण

क. पूर्व सूचना प्रणाली

कपिलवस्तु जिल्लाको विभिन्न स्थानीय तहहरूको स्थानमा मौसम तथा वर्षामापन केन्द्र, नदीहरूमा जलमापन केन्द्र, साइरन स्थापना गरिएको छ । साथै जिल्ला आपत् कार्य संचालन केन्द्र, केहि स्थानीय तहमा स्थानीय आपत् कालिन कार्य संचालन केन्द्र स्थापना गरिएको छ । जसबाट पूर्व सूचना, पूर्व कार्य र सूचना व्यवस्थापन र सूचना सम्प्रेषणमा सहयोग पुगेको छ ।

तालिका नं. ६ कपिलवस्तु जिल्लामा रहेका पूर्व सूचना प्रणालीका संरचनाका विवरणहरू:

क्र.सं.	संरचनाका प्रकार	स्थानीय तहको नाम भौगोलिक अवस्थित	लाभान्वित क्षेत्र	फोकल व्यक्तिको सम्पर्क नं.
१	साइरन	महाराजगंज नगरपालिका	वडा नं. १०, हरदौना	९८५७०५३१५०
२	साइरन	यशोधरा गाउँपालिका	वडा नं. ८, खोरिया	९८४३६९२९२२
३	मौसम मापन केन्द्र, बैदौली	यशोधरा गाउँपालिका, ५	कपिलवस्तु जिल्ला	
४	मौसम मापन केन्द्र, मैनार	शिवराज गाउँपालिका, ३	कपिलवस्तु जिल्ला	
५	भगवानपुर वर्षामापन केन्द्र	बुद्धभूमि नगरपालिका	कपिलवस्तु जिल्ला	९८०६९३०९६५
६	मौसम मापन केन्द्र, रंगै	बुद्धभूमि नगरपालिका, ३	कपिलवस्तु जिल्ला	
७	मौसम मापन केन्द्र, सिमलपानी	सितगंगा नगरपालिका, १३	कपिलवस्तु जिल्ला	
८	जलसतह मापन केन्द्र, बरगदीघाट	महाराजगंज नगरपालिका,	कपिलवस्तु जिल्ला	
९	जलसतह मापन केन्द्र, बेलनदी	महाराजगंज नगरपालिका	कपिलवस्तु जिल्ला	
१०	जलसतह मापन केन्द्र, गुडुङ्ग खोला	बुद्धभूमि नगरपालिका	कपिलवस्तु जिल्ला	
११	जलसतह मापन केन्द्र, पावरा	बाणगंगा नगरपालिका	कपिलवस्तु जिल्ला	
१२	बाढी मापन केन्द्र, कोइली खोला	बाणगंगा नगरपालिका	कपिलवस्तु जिल्ला	९८४७२६१२९७
१३	जलसतह मापन केन्द्र, भगवानपुर	बुद्धभूमि नगरपालिका	कपिलवस्तु जिल्ला	

नोटः माथि उल्लेखित् संरचनाहरू २ साइरन र ४ मौसम मापन केन्द्र र ५ जलसतहमापन केन्द्र स्थानीय तहको नेतृत्व र रेन परियोजनाको सहयोगमा स्थापना भएको छ ।

२.३.१ जिल्ला आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्र:

कपिलवस्तु जिल्लामा रहेको जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र सक्रिय अवस्थामा रहेको छ। यहाँ छुट्टै १ कोठामा दैनिक रूपमा विपद्का घटनाहरूको विवरण संकलन गर्ने, सम्प्रेषण गर्ने कार्य हुने गरेको छ। यस केन्द्रबाट विपद् व्यवस्थापनका लागि आवश्यक सबै सूचना अद्यावधिक गर्ने कार्य हुने गरेको छ। जिल्ला स्थित विषयगत कार्यालय तथा मानवीय सेवामा कार्यरत सबै संघसंस्थासँग समन्वय हुने गर्छ। स्थानीय तहहरूसँग समन्वय गर्ने, प्राविधिक सहयोग दिने कार्य समेत हुने गरेको छ। नेपाल प्रहरीबाट २ जना, शसस्त्र प्रहरीबाट २ जना गरी ४ जना कर्मचारी कार्यरत रहेका छन्।

२.३.२ स्थानीय तहगत अनुसार विपद जोखिम विश्लेषण र क्षमता (स्रोत स्थानीय तहबाट प्राप्त विवरण)

१. बाणगंगा नगरपालिका, कपिलवस्तु,

विपद सम्पर्क व्यक्ति: शान्तराज आचार्य ९८५७०५१०९४

प्रकोप /विपद जोखिम	भूकम्प ,बाढी, आगलागी , डुवान, सर्पदंश, शितलहर, लु, हावाहुरी, सडक दुर्घटना, महामारी, बढेरी आदि	विपदबाट प्रभावित अनुमानित संख्यात्मक विवरण ४५५०
बाढी तथा डुवान तथा कटानको मुख्य जोखिम वडा	१,४,५,६,७, ८ ९ र ११ वडा	
सर्पदंश, आगलागि एंव हुरी बतास, डुवान, सडक दुर्घटना, छाडा चौपाया, जंगली जनावर	१, २, ३, ४, ५, ६, ७, ८, ९, १०, ११	
मुख्य नदीनाला	बाणगंगा, कोईली र घिरी खोला	

जोखिम तथा क्षमता विश्लेषण:

विवरण	परिमाण	कैफियत
विपद व्यवस्थापन कोष	६६ लाख २२ हजार ३८ मात्र	
सामान्य तालिम प्राप्त	६७ जना	१५ जना नगर प्रहरी, दमकल, ट्रक, ग्रेडर, जेसिबि चालक र सो अन्तर्गत खटिने कर्मचारी र नगरपालिका मातहतका सबै कार्यालय सहयोगीहरु गरी जम्मा ६७ जनालाई ३ दिने कृत्रिम अभ्यास सहितको तालिम संचालन
गोदाम घर	१	पालिका कार्यालय परिसर भित्र
जलसतह मापन केन्द्र	२	रैन परियोजनाको आर्थिक सहयोगमा बाणगंगा नदिको शिर अर्घाखांची जिल्लाको सिमलपानी र बाणगंगा नदि माथि पावरामा बनेको पक्की पुलमा बाढी मापनको लागि पुर्व सुचना प्रणाली जडान गरिएको।
स्थानीय आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्र	छ	स्थापना भएको छ।
कार्यदल	५	खोज उद्धार, पुर्व सूचना, प्रथामिक उपचार तथा सरसफाई, समावेशिकरण तथा सुरक्षा, राहत व्यवस्थापन तथा पुनर्लाभ
सामुदायिक विपद व्यवस्थापन समिति	छ	स्थापना भएको छ।
सुरक्षित आश्रयस्थल	छुट्टै छैन	तर ११ वटा स्कुलको प्रयोग गर्न सकिने।
मनोसामाजिक परामर्शकर्ता		स्वास्थ्यकर्मी

आपतकालिन अवस्थाको लागि

एम्बुलेन्स सेवाहरुको विवरण	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्बर
पिपरा अस्पताल	मधु बेल्वासे	९८५७०३७७७२
नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, गजेहडा शाखा	बिष्णु भट्टराई	९८५७०५००२२
शान्ति श्रृजना युवा नेपाल बनगाई	सुरज पौडेल	

कपिलवस्तु सामुदायिक अस्पताल	कृष्ण प्रसाद पोखरेल	९८५७०५८१२८
कपिलवस्तु जेसिस	डम्बर बहादुर थापा	९८५७०५२१२६
बाणगंगा यातायात व्यवसायी समिति	कमल घिमिरे	९८५७०५३८५३
सि.एण्ड सि.अस्पताल	ईन्द्रमणि घिमिरे	९८६३८१७३२६
दमकल चालक	राजेन्द्र भण्डारी	९८४१२०८४७५

स्रोत साधन	संख्या	कैफियत	स्रोत साधन	संख्या	कैफियत
डोरी/सुतरी	३	नगरपालिका	त्रिपाल १५८१८	६	नगरपालिका
ज्याकेट (लाइफ)	११	नगरपालिका	फायर सुट	१	नगरपालिका
सेफ्टी हेल्मेट	१०	नगरपालिका	फोल्डिङ भऱ्याङ	१	नगरपालिका
गमबुट	१०	नगरपालिका	फायर हेल्मेट	१०	नगरपालिका
ज्याकेट	१०	नगरपालिका	गैती	५	नगरपालिका
फोल्डिङ स्ट्रेचर	२	नगरपालिका	सब्बल	२	नगरपालिका
हाते साइरन	५		बाल्टी	१२	नगरपालिका
ह्यामर	५	नगरपालिका	पानीमा तैरने रबर ट्युव	१	नगरपालिका
कोदालो	५	नगरपालिका	एम्बुलेन्स	१	नगरपालिका
बेल्चा	५५	नगरपालिका	दमकल	१	नगरपालिका
सेफ्टी ग्लोभ्स	२०	नगरपालिका	ट्याक्टर	१	नगरपालिका
हेड लाइट सेट	१०	नगरपालिका	टिप्पर	१	नगरपालिका
फायर एक्स्टिङ्गुइशर	२५	नगरपालिका	ग्रेडर	१	नगरपालिका

२. बुद्धभूमि नगरपालिका, कपिलवस्तु

विपद् सम्पर्क व्यक्तिः केशव बेल्बासे ९८५७०५२८६७

प्रकोप /विपद जोखिम	भूकम्प, बाढी, आगलागी, डुवान, सर्पदंश, शितलहर, लु, हावाहुरी, सडक दुर्घटना, महामारी, बडेरी आदि	विपदबाट प्रभावित अनुमानित संख्यात्मक विवरण २०७५
बाढी तथा डुवान तथा कटानको मुख्य जोखिम वडा	१,२,३,४,५,६,७,९ र १० वडाका बस्तीहरु	
बाढी, आगलागी, सर्पदंश शितलहर, लु, हावाहुरी, महामारी आदि	१ देखि १० वडा	
मुख्य नदीनाला	बाणगंगा, बेल, गुडुरुङ्, कुन्दा खोला, झिंगवाखोला, घोघवा खोला, दोन्द खोला	
जोखिम तथा क्षमता विश्लेषणः		
विवरण	परिमाण	कैफियत
विपद व्यवस्थापन कोष	८४ लाख १० हजार ४३३ रुपैयाँ मात्र	
सामान्य तालिम प्राप्त	३८	७ जना नगर प्रहरी, दमकल, ट्रक, ग्रेडर, जेसिबि चालक र सो अन्तर्गत खटिने कर्मचारी र नगरपालिका मातहतका सबै कार्यालय सहयोगीहरू जम्मा ३८ जना
गोदाम घर	१	पालिका कार्यालय परिसर भित्र
स्थानीय आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्र	छ	स्थापना भएको छ

सामुदायिक विपद व्यवस्थापन समिति		
मनोसामाजिक परामर्शकर्ता		स्वास्थ्यकर्मी

आपतकालीन अवस्थाको लागि

सि.न.	संचालित संस्थाको नाम	साधनको किसिम	चालकको नाम	चालकको सम्पर्क नम्बर	कैफियत
१	बुद्धभूमि नगरपालिका	एम्बुलेन्स	कमल अर्याल	९८६७७८३५१४	मुकाम- सर्पदंश उपचार केन्द्र, गोरुसिङ्गे
२	बुद्धभूमि नगरपालिका	एम्बुलेन्स	जन शेर अली गद्दी	९८०५४४८७८०	मुकाम- राजपुर स्वास्थ्य चौकी
३	बुद्धभूमि नगरपालिका / शम्शेर दल गण	दमकल		९८५७०५२९३९	शम्शेर दल गण, गोरुसिंगे

स्रोत साधन	संख्या	कैफियत	स्रोत साधन	संख्या	कैफियत
ज्याकेट (लाइफ)	१००	नगरपालिका	गैंती	२	नगरपालिका
सेफ्टी हेल्मेट	१००	नगरपालिका	सब्बल	१०	नगरपालिका
ज्याकेट	२	नगरपालिका	बाल्टी	५	नगरपालिका
हाते साइरन	६	नगरपालिका	पानी ट्यांकर	१	नगरपालिका
कोदालो	३	नगरपालिका	टिप्पर	१	नगरपालिका
बेल्चा	३	नगरपालिका	ग्रेडर	१	नगरपालिका
सेफ्टी ग्लोभ्स	१००		ब्याक होल्ड लोडर	१	नगरपालिका
फायर एक्स्टिङ्गुइशर	८	नगरपालिका			
त्रिपाल १५×१८	३०	नगरपालिका			
फायर सुट	२	नगरपालिका			
फोल्डिङ भऱ्याङ	१	नगरपालिका			
फायर हेल्मेट	२				

३. कपिलवस्तु नगरपालिका, कपिलवस्तु

विपद सम्पर्क व्यक्ति: विनोद कुँवर, सम्पर्क नं. ९८५७०३९३९०

प्रकोप /विपद जोखिम	भूकम्प, बाढी, आगलागी, डुबान, सर्पदंश, शितलहर, लु, हावाहुरी, सडक दुर्घटना, महामारी, खडेरी आदि	विपदबाट प्रभावित अनुमानित संख्यात्मक विवरण
नदि कटान र डुबान	नगरपालिका अन्तर्गतका वडा नं ३, ४, ९ र १२	

जोखिम तथा क्षमता विश्लेषण:

विवरण	परिमाण	कैफियत
विपद व्यवस्थापन कोष	५ लाख २३ हजार ६३० रुपैयाँ मात्र	

एम्बुलेन्स सेवाहरुको विवरण	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्बर
क.व.न.पा. ९, १०, र ११	सुनिल भण्डारी	९८६७२०९६७४
दमकल २ वटा	दमकल शाखा	०७६५६०७१८
आपतकालीन अवस्थाको लागि		

४. महाराजगंज नगरपालिका, कपिलवस्तु

विपद सम्पर्क व्यक्तिः राम कृष्ण शुक्ला (९८६०००९५६६)

प्रकोप /विपद जोखिम	भूकम्प, बाढी, आगलागी, डुबान, सर्पदंश, शितलहर, लु, हावाहुरी, सडक दुर्घटना, महामारी, खडेरी आदि ।	
बाढी तथा डुबानको मुख्य जोखिम वडा	२, ८, १० र ११ (बाणगंगा र बेल नदि)	हरदौना, डिहावा, कजरहवा, पकरिया, बघुवा, चौहटा, सिंगराह
बाढी, आगलागी, डुबान, सर्पदंश, शितलहर, लु, हावाहुरी, महामारी आदि ।	सबै वडामा मध्यमखालको जोखिम	
नदीनाला	बाणगंगा, बेल, कंचनिया	
पोखरी	५०	

जोखिम तथा क्षमता विश्लेषण :

विवरण	परिमाण	कैफियत
विपद व्यवस्थापन कोष	१९ लाख ८५ हजार	
साइरन	१	(वडा-१० हरदौना रेन परियोजनाको सहयोग)
स्थानीय आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्र	छ	
सामुदायिक विपद व्यवस्थापन समिति	छ १२ समुदायमा	
मनोसामाजिक परामर्शकर्ता	१	नगरपालिका
VMT तालिम प्राप्त स्वमसेवक	२४	(रेडक्रसको सहयोगमा)
बाढीको जलसतह मापन केन्द्र	२	बेल नदि र बाणगंगा, बर्गदीघाट (रेन परियोजनाको सहयोगमा)
वडा विपद व्यवस्थापन समिति	११	
ऐतिहासिक बाढी रेखांकन र नक्सा	४	वडा २,८,१० र ११ मा (रेन परियोजनाको सहयोगमा)
स्वास्थ्यकर्मी	८०	नगरपालिका अन्तर्गतका स्वास्थ्यचौकीमा कार्यरत सबै
सुरक्षित आश्रयस्थल		छुट्टै छैन तर विद्यालयहरू प्रयोग गर्न सकिने ।

एम्बुलेन्स सेवाहरुको विवरण	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्बर
महाराजगंज प्राथमिक स्वा. केन्द्र	राज नारायण कुर्मी	९८०४५५०६५०, ९८४२९९०२३०
शिसवा स्वास्थ्य चौकी	असरफ मलिक	९८१८०३६६१९
हरदौना स्वास्थ्य चौकी	हरिवंश कहार	९८०७५३७८३०

आपतकालीन अवस्थाको लागि

स्रोत साधन	संख्या	कैफियत	स्रोत साधान	संख्या	कैफियत
डोजर	१	नगरपालिका	लाइफ ज्याकेट	५	नगरपालिका
एम्बुलेन्स	३	नगरपालिका	प्राथमिक उपचार बाकस	१५	३ नगरपालिका र १२ सा.वि.व्य.स
ट्याक्टर	१	नगरपालिका	स्ट्रेचर	१५	३ नगरपालिका,१२ सा.वि.व्य.स
डोरी	३	नगरपालिका	हेलमेट	१०	नगरपालिका
गमबुट	१०	नगरपालिका	त्रिपाल	५४	१८ नगरपालिका ३६ सा.वि.व्य.स
Carbiner	२	नगरपालिका	अग्नि सम्यक यन्त्र	५	नगरपालिका
सेफ्टी ग्लोब्स	२०		हेण्ड माइक	१७	नगरपालिका -५, सा.वि.बय.स-१२
लाइफबोय	५	नगरपालिका	टर्च लाइट	१४	नगरपालिका २ सा.वि.बय.स-१२
गैटि	३	नगरपालिका	बेल्चा	१५	नगरपालिका
बन्चरो	५	नगरपालिका	गल	१	नगरपालिका
हेड लाइट	२	नगरपालिका			

५. कृष्णनगर नगरपालिका, कपिलवस्तु

विपद सम्पर्क व्यक्ति: विनय कुमार गुप्ता, सम्पर्क नम्बर: ९८५७०४४९९९

प्रकोप /विपद जोखिम	भूकम्प,बाढी, आगलागी, डुबान, सर्पदंश, शितलहर, लु, हावाहुरी, सडक दुर्घटना, महामारी, बडेरी आदि ।	
बाढी तथा डुबानको मुख्य जोखिम वडा	९ र १२ वडा (सुरही र चरगहवा नदी)	माडा गाउँ, जोशीडीहवा, मानपुर र भदुई गाउँ
बाढी, आगलागी, डुवान, सर्पदंश, शितलहर, लु, हावाहुरी, महामारी आदि ।		
नदीनाला	सुरही र चरगहवा	

जोखिम क्षमता विश्लेषण:

विवरण	परिमाण	कैफियत
विपद व्यवस्थापन कोष	४८ लाख ९ हजार ६ सय ४७ मात्र	
स्थानीय आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्र	छ	
आपतकालिन आश्रयस्थल	छुट्टै छैन	कृष्णनगर र शिवानगर गरी जम्मा १००० बेड क्षमता भएको होल्डिंग सेन्टर (जिल्ला प्रशासन कार्यालयसँग समन्वय गरी) र ४ वटा बिद्यालय पहिचान गरी राखिएको ।

आपतकालिन अवस्थाको लागि

एम्बुलेन्स सेवाहरुको विवरण	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्बर
शिवराज अस्पताल कृष्णनगर	श्याम मानोर कहार	९८१६४२१११६
दिगो युवा विकास क्लव	विजय बहादुर चौधरी	९८१९४३३४६२
कृष्णनगर नगरपालिका	पतिराम हरिजन	९८१५४१३०४०

६. शिवराज नगरपालिका, कपिलवस्तु

विपद सम्पर्क व्यक्ति: डिल्लीराज भट्टराई, सम्पर्क नम्बर: ९८६१७२५१४०

प्रकोप /विपद जोखिम	आगलागी, सर्पदंश, शितलहर, लु, हावाहुरी, सडक दुर्घटना, महामारी, बडेरी आदि ।	
	धानखोला सडक र हल्लानगर पुल	

जोखिम क्षमता विश्लेषण:

विवरण	परिमाण	कैफियत
विपद व्यवस्थापन कोष	३० लाख ६१ हजार ४ सय ५० मात्र	
स्थानीय आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्र		
आपतकालिन आश्रयस्थल		स्कुल तथा खुला क्षेत्र

आपतकालिन अवस्थाको लागि

एम्बुलेन्स सेवाहरुको विवरण	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्बर
		९८१६४२१११६
		९८१९४३३४६२
		९८१५४१३०४०

स्रोत साधन	संख्या	कैफियत	स्रोत साधन	संख्या	कैफियत
बारुणयन्त्र			फायर एक्स्टिङ्गुइशर		
ब्याकहोई लोडर			ड्रील लक		

७. मायादेवी गाउँपालिका, कपिलवस्तु

विपद सम्पर्क व्यक्तिको नाम: बैतुल्लाह धुनिया, सम्पर्क नम्बर: ९८४७०२३४०८

नेपाल सरकार गृह मन्त्रालय जिल्ला प्रशासन कार्यालय कपिलवस्तु

जोखिम क्षमता विश्लेषण:

विवरण	परिमाण	कैफियत
विपद व्यवस्थापन कोष	२३ लाख मात्र ।	
स्थानीय आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्र		
आपतकालिन आश्रयस्थल	खुल्ला क्षेत्र भएको ठाउँ	इमिलिया खेलकूद मैदान, बरगदवा खेलकूद मैदान, चाकर चौडा ऐलानी जग्गा र ५ वटा मा.वि. परिसर

आपतकालिन अवस्थाको लागि

सेवाहरुको विवरण	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्बर
हैवी सवारी चालक	अजय कुमार नाउँ	९८०६२२३८८८
फायरमेन	मोहम्मद इसहाक मुसलमान	९७०४९१८२४६
फायरमेन	दिनेश कुमार बढई	९८११५४३२९०
फायरमेन	आकाश कुमार गौड	९७०५३०५०३०
फायरमेन	अष्टभुजा यादव	९७४३२३९०७५

स्रोत साधान	संख्या	कैफियत
फायर एक्स्टिङ्गुइशर	६	थान

८. शुद्धोधन गाउँपालिका, कपिलवस्तु

विपद् सम्पर्क व्यक्ति: सन्तोष श्रीवास्तव, सम्पर्क नम्बर: ९८४७०६११४१

स्रोत साधन	संख्या	कैफियत
आगलागी नियन्त्रणका सामग्रीहरु	१ सेट	
खोज उद्धारका सामग्रीहरु	१० सेट	

विपद व्यवस्थापन कोष १० लाख मात्र ।

९. बिजयनगर गाउँपालिका, कपिलवस्तु

विपद् सम्पर्क व्यक्ति: बोधराज भुषाल, सम्पर्क नम्बर: ९८४७०६११४१

विपद व्यवस्थापन कोष ३० लाख मात्र ।

आपतकालिन अवस्थाको लागि

एम्बुलेन्स सेवाको विवरण	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्बर
एम्बुलेन्स सेवा	मुक्तार अली दर्जी	९८४४७०३१००

१०. यशोधरा गाउँपालिका, कपिलवस्तु

विपद् सम्पर्क व्यक्तिः श्यामु यादव, सम्पर्क नम्बरः ९८५७०५०३३५

जोखिम क्षमता विश्लेषणः

विवरण	परिमाण	कैफियत
विपद व्यवस्थापन कोष	१४ लाख	
स्थानीय आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्र	छ	
आपतकालिन आश्रयस्थल	छैन	बिद्यालयहरू
साइरन	छ	वडा नं. ८, खोरिया गाउँमा (रेन परियोजनाको सहयोग), सम्पर्क व्यक्ति श्यामु कोरी ९८०६९५७९८३
सामुदायिक विपद व्यवस्थापन समिति	छ	९ वटा

आपतकालिन व्यवस्थाको लागि

एम्बुलेन्स सेवाको विवरण	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्बर	कैफियत
आधारभुत अस्पताल बैदौली, वडा नं. ५	दिपेन्द्र कुमार तिवारी	९८५७०५३८४३	
वडा नं. १ को कार्यालय, तितखीं	दिनेश चमार	९८५७०६८८४२	
डुङ्गा चालक १ ठूलो,	मुसे मल्लाह	९८०६३६५४२१	औसत वहन क्षमता ५० जना
१ सानो डुङ्गा	मुसे मल्लाह	९८०६३६५४२१	औसत वहन क्षमता ८ जना

परिच्छेद ३:

संस्थागत व्यवस्था तथा विषयगत क्षेत्रको पहिचान र निकायगत भूमिका र जिम्मेवारी

कपिलवस्तु जिल्लामा मानवीय सहायताको क्षेत्रमा प्रत्यक्ष रूपमा कार्यरत सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरूको विवरण अनुसूची नं१ मा राखिएको छ ।

३.१ संस्थागत व्यवस्था

जिल्लामा विपद् जोखिम न्यूनीकरण, पुर्व सुचना, पुर्व कार्य, पूर्वतयारी, प्रतिकार्य तथा पुनर्लाभसम्बन्धी सम्पूर्ण कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्न प्रचलित कानुनबमोजिम तपसिल अनुसारको संस्थागत व्यवस्था गरिएको छ ।

१ जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति (DDMC)

२. जिल्ला आपत्कालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र (DEOC)

३. स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति स्थानिय तहमा

४. स्थानीय आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्र

५. विषयगत कार्यसमूह (Clusters/Sectors) (आठ वटा)

६. सुरक्षा निकाय (नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल)

७. सामुदायिक विपद व्यवस्थापन समिति

३.२. विषयगत क्षेत्रको पहिचान तथा निकायगत भुमिका र जिम्मेवारी

प्रभावकारी मानवीय प्रतिकार्यका लागि नेपाल सरकारले विपद् व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीति २०१८-२०३०, विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय नीति २०७५, राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य ढाँचा, २०७५ मार्फत् विषयगत अवधारणा (Cluster Approach) लाई औपचारिक रूपमा मान्यता प्रदान गरिसकेको छ । यसका साथै सन् २००८ को सेप्टेम्बरमा कोशी नदीमा आएको बाढीबाट सिर्जित आपतकालमा प्रतिकार्य गर्न यो अवधारणालाई विभिन्न क्षेत्रमा प्रयोग समेत गरिसकिएको छ । कपिलवस्तु जिल्लामा विभिन्न ८ वटा विषयगत क्षेत्रको पहिचान गरी आपतकालमा प्रतिकार्य गर्न निश्चित भूमिका प्रदान गरिएको छ । निश्चित विषयगत क्षेत्रमा कार्यरत संस्थाहरूलाई एक अर्कोमा समन्वय गरी कार्य गर्न तिनीहरू मध्ये एउटालाई अगुवाको भूमिका प्रदान गरिएको छ । कपिलवस्तु जिल्लामा पहिचान गरिएका विषयगत क्षेत्रहरू निम्नानुसार छन ।

क्र.स.	विषय क्षेत्र	नेतृत्व गर्ने निकाय	प्रमुख सह-नेतृत्व गर्ने निकाय
१	खोज उद्धार, समन्वय, सूचना (Search & Rescue, Information /Coordination)	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	सुरक्षा निकायहरू (नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, शसस्त्र प्रहरी, राष्ट्रिय अनुसन्धान), स्थानीय तालिम प्राप्त व्यक्तिरू
२	आवास तथा गैर खाद्य सामग्री (Shelter & Non-Food Items)	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	स्थानीय तह
३	स्वास्थ्य तथा पोषण (Health and Nutrition)	स्वास्थ्य कार्यालय, कपिलवस्तु	UNICEF/UNFPA/KSSC
४	शिक्षा (Education)	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	UNICEF/SSDC/SSDO
५	संरक्षण (Protection)	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, स्थानीय तहका महिला बालबालिका तथा सामाजिक विकास शाखा	UNFPA
६	खानेपानी तथा सरसफाइ स्वच्छता (WASH)	खानेपानी तथा सरसफाई सब डिभिजन कार्यालय	गै.स.स. महासंघ
७	कृषि, खाद्य तथा जिविकोपार्जन (Agriculture, Food and Livelihood)	कृषि ज्ञान केन्द्र	
८	पुननिर्माण तथा पुर्नस्थापना र राहत (Reconstruction /Rehabilitation and Relief)	जिल्ला समन्वय समिति, कपिलवस्तु	गैसस महासंघ

३.३ विषयगत क्षेत्रको अगुवा तथा सहयोगी संस्थाको विवरण:

३.३.१ खोज तथा उद्धार, सूचना र समन्वय (Search and Rescue/coordination and information)

क्र.स	निकायको नाम	भूमिका	सम्पर्क व्यक्ति	मोबाइल नम्बर
१.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्रमुख नेतृत्व गर्ने निकाय	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	९८५७०३७७७७
२.	नेपाली सेना	सहयोगी निकाय	प्रमुख सेनानी	९८५११६६५६१
३.	नेपाल प्रहरी	सहयोगी निकाय	प्रहरी उपरिक्षक	९८५७०८५५५५/१००
४.	सशस्त्र प्रहरी बल	सहयोगी निकाय	प्रहरी उपरिक्षक	९८५१२७२११६
५.	कपिलवस्तु न.पा	सहयोगी निकाय	नगर प्रमुख	९८४७०२३८०५
		सहयोगी निकाय	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५७०८४१११
६.	बुद्धभुमि न.पा.	सहयोगी निकाय	नगर प्रमुख	९८५७०५०२९०
		सहयोगी निकाय	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५७०८८१११
७.	बाणगङ्गा न.पा	सहयोगी निकाय	नगर प्रमुख	९८५७०५०९३१
		सहयोगी निकाय	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५७०८७१११
८.	महाराजगंज न.पा.	सहयोगी निकाय	नगर प्रमुख	९८५७०५६८८६
		सहयोगी निकाय	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५७०५२२३३
९.	शिवराज न.पा.	सहयोगी निकाय	नगर प्रमुख	९८५७०५५००४
		सहयोगी निकाय	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५७०८६१११/ ९८५७०९४५८०
१०.	कृष्णनगर न.पा.	सहयोगी निकाय	नगर प्रमुख	९८४७५४८५५५
		सहयोगी निकाय	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५७०८५१११
११.	बिजयनगर गा.पा.	सहयोगी निकाय	अध्यक्ष	९८५७०५५१०३
		सहयोगी निकाय	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५७०९४८६९
१२.	यशोधरा गा.पा.	सहयोगी निकाय	अध्यक्ष	९८१६४३७७३५
		सहयोगी निकाय	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५७०५१८४३
१३.	मायादेवी गा.पा.	सहयोगी निकाय	अध्यक्ष	९८४७०५२७०९
		सहयोगी निकाय	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८४७१०८६९२
१४.	शुद्धोधन गा.पा.	सहयोगी निकाय	अध्यक्ष	९८५७०५२१०३
		सहयोगी निकाय	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५७०५२१०१
१५.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सहयोगी निकाय	केशव सिंह	९८५७०५०८०६
१६.	गै.स.स. महासंघ	सहयोगी निकाय	अध्यक्ष	९८५७०५०४१५
१७.	रेन परियोजना	सहयोगी निकाय	लुम्बिनी प्रदेश	९८६८१३२९३४

३.३.२ आवास तथा गैर खाद्य सामाग्री (Shelter & Non–Food Items)

क्र.सं.	निकायको नाम	भूमिका	सम्पर्क व्यक्ति	मोबाइल नम्बर
१	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	प्रमुख नेतृत्व गर्ने निकाय	केशव सिंह, सभापती	९८५७०५०८०६
२	जि.स.स.	समन्वय	जि.स.अ.	९८५७०७८२२२
३	कपिलवस्तु न.पा	सह नेतृत्व	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५७०८४१११
४	बुद्धभुमि न.पा	सह नेतृत्व	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५७०८८१११
५	बाणगङ्गा न.पा	सह नेतृत्व	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५७०८७१११
६	महाराजगंज न.पा	सह नेतृत्व	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५७०५२२३३
७	शिवराज न.पा.	सह नेतृत्व	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५७०८६१११
८	कृष्णनगर न.पा.	सह नेतृत्व	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५७०८५१११
९	बिजयनगर गा.पा.	सह नेतृत्व	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५७०१४८६९
१०	यशोधरा गा.पा.	सह नेतृत्व	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५७०५१८४३
११	मायादेवी गा.पा.	सह नेतृत्व	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८४७१०८६९२
१२	शुद्धोधन गा.पा.	सह नेतृत्व	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५७०५२१०१
१३	डिभिजन वन कार्यालय	काठ उपलब्ध गराउने	कार्यालय प्रमुख	९८५७०५१०१४
१४	गै.स.स. महासंघ	समन्वय र संचार	अध्यक्ष	९८५७०५०४१५
१५	उद्योग वाणिज्य संघ, तौलिहवा	आवास तथा गैरखाद्य सामग्रीका सहयोग तथा वितरण	अध्यक्ष	९८५७०२२२०३
१६	दलित सा.वि. केन्द्र	आवास तथा गैरखाद्य सामग्रीका सहयोग तथा वितरण	कार्यकारी निर्देशक	९८५७०५१११८
१७	कालिका स्वा.सा.केन्द्र	आवास तथा गैर खाद्य सामग्रीका सहयोग तथा वितरण	अध्यक्ष	९८५७०५१२८५
१८	मधेश मानव अधिकार गृह	आवास तथा गैरखाद्य सामग्रीका सहयोग तथा वितरण	अध्यक्ष	९८४७२०३४६६
१९	किड्स	आवास तथा गैरखाद्य सामग्रीका सहयोग तथा वितरण	कृष्ण कुमार द्विवेदी	९८५७०५०२५१
२०	लिबो	आवास तथा गैरखाद्य सामग्रीका सहयोग तथा वितरण	फोकल व्यक्ति	९८७५०५०८४८
२१	रेन परियोजना	सहयोगी निकाय	लुम्बिनी प्रदेश	९८६८१३२९३४

३.३.३ स्वास्थ्य तथा पोषण (Health and Nutrition)

क्र.स	संस्थाको नाम	भूमिका	सम्पर्क व्यक्ति	मोबाइल नम्बर
१	जि.स्वा.का.	प्रमुख नेतृत्व गर्ने निकाय	कार्यालय प्रमुख	९८५७०५३७०६
२	विश्व स्वास्थ्य संगठन	सह-नेतृत्व गर्ने निकाय	फिल्ड संयोजक	९८०८६६०९९१
३	युनिसेफ	सह-नेतृत्व गर्ने निकाय	कार्यालय प्रमुख	९८५७०१२२५६
४	यूएनएफपिए	सह-नेतृत्व गर्ने निकाय	जिल्ला कार्यक्रम अधिकृत	९८५४०४१४००
५	कालिका स्वा. सा. केन्द्र	सह-नेतृत्व गर्ने निकाय	अध्यक्ष	९८५७०५१२८५
६	जिल्ला अस्पताल	सहयोगी निकाय	कार्यालय प्रमुख	९८५७०५४६१०
७	निजी स्वास्थ्य संस्थाहरू	सहयोगी निकाय	डा. जावेद	९८५७०५१४३७
८	स्थानीय तहका स्वास्थ्य शाखा	आधारभुत स्वास्थ्य सेवा		

९	मेरी स्टोप्स	सहयोगी निकाय	कार्यालय प्रमुख	९७४७०५५११०
१०	यू.एम.एन.	सहयोगी निकाय	कलस्टर टिम लिडर	९८५११४०६२६
११	दलित सामाजिक विकास केन्द्र	सहयोगी निकाय	कार्यकारी निर्देशक	९८५७०५११५८
१२	समपर्ण सहयोग समूह	सहयोगी निकाय	कार्यक्रम संयोजक	९८५७०३३८९१
१३	परिवार नियोजन संघ	सहयोगी निकाय	विकास पोखेल	९८५७०५०८९७
१४	फेयरमेड	सहयोगी निकाय	परियोजना संयोजक	९८६०६९९७४३
१५	केयर नेपाल	सहयोगी निकाय	क्षेत्रिय अधिकृत	९८४८०४००२२

३.३.४ शिक्षा (Education)

क.स	संस्थाको नाम	भूमिका	सम्पर्क व्यक्ति	मोबाइल नम्बर
१	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	प्रमुख नेतृत्व गर्ने निकाय	कार्यालय प्रमुख	९८५७०५१६२५
२	सिद्धार्थ सा.वि.केन्द्र	सह-नेतृत्व गर्ने निकाय	तिलोचन घिमिरे	९८४७०४०९३०
३	युनिसेफ	सह-नेतृत्व गर्ने निकाय	रिधी शर्मा	९८५७०१७२६१
४	युएनएफपिए	सहयोगी संस्था	संजय शर्मा	९८५४०४१४००
५	केएर नेपाल	सहयोगी संस्था	नवराज शर्मा	९८४८०४००२२
६	यू.एम.एन.	सहयोगी संस्था	रूप कुमार बि.क.	९८५११४०६२६
७	गै.स.स. महासंघ	सहयोगी संस्था	जय प्रकाश पाण्डेय	९८५७०५०४१५
८	ओरेक	सहयोगी संस्था	सुष्मा आचार्य	९८४७०६२७९५
९	कालिका स्वा.सा.केन्द्र	सहयोगी संस्था	रामेन्द्र सिंह रावल	९८५७०५१२८५
१०	मधेश मानव अधिकार गृह	सहयोगी संस्था	रविन्द्र नाथ ठाकुर	९८५७०२२०३८

३.३.५ संरक्षण (Protection)

क.स.	संस्थाको नाम	भूमिका	सम्पर्क व्यक्ति	मोबाइल नम्बर	ईमेल ठेगाना
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्रमुख नेतृत्व गर्ने निकाय	सहायक प्र.जि.अ.	९८५७०५४७७७	
२	युएनएफपिए	सह-नेतृत्व गर्ने निकाय	संजय शर्मा	९८५४०४१४००	
३	युनिसेफ	सह-नेतृत्व गर्ने निकाय (बालबालिका)			
४	जिल्ला समन्वय समिति	सदस्य	जनार्दन अधिकारी	९८५७०५३३२२	
५	इन्सेक	सदस्य	पार्वती आचार्य	९८५७०५०५४३	
६	स्वास्थ्य कार्यालय, कपिलवस्तु	सदस्य	अनुरूद्ध श्रीवास्तव	९८५७०५३७०६	
७	नेपाल प्रहरी महिला तथा बालबालिका शाखा	सदस्य	शैलेस्वरी बोहरा	९८५७०५४४०० /१००	
८	सिद्धार्थ सामाजिक विकास केन्द्र	सदस्य	तिलोचन घिमिरे	९८४७०४०९३०	
९	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सदस्य	केशव सिंह	९८५७०५०८०६	
१०	लुम्बिनी अपाङ्गता विकास केन्द्र	सदस्य	ओरिराम चौरसिया	९८४७२७६५२८	
११	जेष्ठ नागरिक संघको अध्यक्ष	सदस्य	रमेश शर्मा	९८५७०५०८९८	
१२	जि.प्रशा.का. विपद् फोकल व्यक्ति	सदस्य सचिव	सहायक प्र.जि.अ.	९८५७०५४७७७	
१३	महिला आश्रय गृह	आमन्त्रित सदस्य	विमला घिमिरे	९८४७०६१०७४	
१४	एकद्वार संकट व्यवस्थापन केन्द्र	आमन्त्रित सदस्य	आशा थापा	९८४११९७१२३	

१५	कालिका स्वा. सामाजिक केन्द्र	आमन्त्रित सदस्य	रामेन्द्र सिंह रावल	९८५७०५१२८५	
१६	दलित सामाजिक विकास केन्द्र	आमन्त्रित सदस्य	कार्यकारी निर्देशक	९८५७०५११५८	
१७	लिड्रो	आमन्त्रित सदस्य	सुनिता वेल्वासे	९८५७०५०८४८	
१८	माहुरी होम	आमन्त्रित सदस्य	रविन्द्र नाथ ठाकुर	९८५७०२२०३८	
१९	युनाईटेड मिसन टु नेपाल	आमन्त्रित सदस्य	रूप कुमार वि.क.	९८५११४०६२६	
२०	ओरेक	आमन्त्रित सदस्य	सुष्मा आचार्य	९८४७०६२७९५	
२१	आफन्त नेपाल	आमन्त्रित सदस्य	केशर वि.क.	९८६६१५६७७७	
२२	शान्ति पुर्नस्थापना गृह	आमन्त्रित सदस्य	प्रमुख	९८४७६९६०४२	
२३	गैसस महासंघ नेपाल	आमन्त्रित सदस्य	जय प्रकाश पाण्डेय	९८५७०५०४१५	
२४	केयर नेपाल	आमन्त्रित सदस्य	नवराज शर्मा	९८४८०४००२२	
२५	महिला मानव रक्षक संजाल	आमन्त्रित सदस्य	पुष्पा रेग्मी	९८४७०४०३३२	
२६	किड्स	आमन्त्रित सदस्य	कृष्ण कुमार द्विवेदी	९८५७०५०२५१	

३.३.६ खानेपानी तथा सरसफाइ र स्वच्छता (WASH)

क.स	संस्थाको नाम	भूमिका	सम्पर्क व्यक्ति	मोबाइल नम्बर
१	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	प्रमुख नेतृत्व गर्ने निकाय	इन्जिनियर	९८५७०५४०७०
२	गैसस महासंघ नेपाल	सह-नेतृत्व गर्ने निकाय	अध्यक्ष	९८५७०५०४१५
३	युनिसेफ	सहयोगी निकाय	सयोजक	९८५७०१७२५९
४	कपिलवस्तु न.पा	सहयोगी निकाय	खानेपानी सरसफाइ शाखा वा सम्पर्कव्यक्ति	९८५७०२३१५५
५	बुद्धभुमि न.पा.	सहयोगी निकाय	खानेपानी सरसफाइ शाखा वा सम्पर्कव्यक्ति	९८४३३५६७९६
६	वाणगङ्गा न.पा	सहयोगी निकाय	खानेपानी सरसफाइ शाखा वा सम्पर्कव्यक्ति	९८५७०५४३३०
७	महाराजगंज न.पा.	सहयोगी निकाय	खानेपानी सरसफाइ शाखा वा सम्पर्कव्यक्ति	९८०५४५९६९९
८	शिवराज न.पा.	सहयोगी निकाय	खानेपानी सरसफाइ शाखा वा सम्पर्कव्यक्ति	९८४७२७६७००
९	यशोधरा गा.पा.	सहयोगी निकाय	खानेपानी सरसफाइ शाखा वा सम्पर्कव्यक्ति	९८४७०४०३५७
१०	कृष्णनगर न.पा.	सहयोगी निकाय	खानेपानी सरसफाइ शाखा वा सम्पर्कव्यक्ति	९८५७०५५९१६
११	मायादेवी गा.पा.	सहयोगी निकाय	खानेपानी सरसफाइ शाखा वा सम्पर्कव्यक्ति	९८४७२८५१८१
१२	शुद्धोधन गा.पा.	सहयोगी निकाय	खानेपानी सरसफाइ शाखा वा सम्पर्कव्यक्ति	९८४७३६४७६६
१३	बिजयनगर गा.पा.	सहयोगी निकाय	खानेपानी सरसफाइ शाखा वा सम्पर्कव्यक्ति	९८५७०५१५५८
१४	खानेपानी संस्थान	सहयोगी निकाय	प्रमुख	९८५७०२३३६२
१५	दलित सामाजिक विकास केन्द्र	सहयोगी निकाय	कार्यकारी निर्देशक	९८५७०५११५८
१६	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, जिल्ला शाखा	सहयोगी निकाय	सभापती	९८५७०५०८०६
१७	नेपाल पत्रकार महासंघ, जिल्ला शाखा	सहयोगी निकाय	डिलाराम भुसाल	९८४७०६११९७
१८	कालिका स्वा. सामाजिक केन्द्र	सहयोगी निकाय	रामेन्द्र सिंह रावल	९८५७०५१२८५

३.३.७ कृषि, खाद्य तथा जिवीकोपार्जन (Agriculture, Food and Livelihood)

क्र.स	संस्थाको नाम	भूमिका	सम्पर्क व्यक्ति	मोबाइल नम्बर
१	कृषि ज्ञान केन्द्र	प्रमुख नेतृत्व गर्ने निकाय	कार्यालय प्रमुख	९८५७०५३०६४/०७६५६००६३
२	भेटेरनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र	सहयोगी संस्था	कार्यालय प्रमुख	९८५७०५२०२१
३	यूएमएन.	सह नेतृत्व गर्ने निकाय	कलस्टर टिम लिडर	
४	विश्व खाद्य कार्यक्रम	सहयोगी निकाय	पन्नामान मर्हजन	९८५१०३०३०८
५	कपिवलस्तु न.पा	सहयोगी निकाय	नगर प्रमुख	९८४७०२३८०५
६	बुद्धभुमि न.पा.	सहयोगी निकाय	नगर प्रमुख	९८५७०५०२९०
७	बाणगङ्गा न.पा	सहयोगी निकाय	नगर प्रमुख	९८५७०५०९३१
८	महाराजगंज न.पा.	सहयोगी निकाय	नगर प्रमुख	९८५७०५६८८६
९	शिवराज न.पा.	सहयोगी निकाय	नगर प्रमुख	९८५७०५५००४
१०	कृष्णनगर न.पा.	सहयोगी निकाय	नगर प्रमुख	९८४७५४८५५५
११	बिजयनगर गा.पा.	सहयोगी निकाय	अध्यक्ष	९८५७०५५१०३
१२	यशोधरा गा.पा.	सहयोगी निकाय	अध्यक्ष	९८१६४३७७३५
१३	मायादेवी गा.पा.	सहयोगी निकाय	अध्यक्ष	९८४७०५२७०९
१४	शुद्धोधन गा.पा.	सहयोगी निकाय	अध्यक्ष	९८५७०५२१०३
१५	सिंचाई वि. का. स. डि. कार्यालय	सहयोगी निकाय	कार्यालय प्रमुख	०७६५६००४०
१६	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	स्वयंसेवक परिचालन	सभापती	९८५७०५०८०६
१७	उ वा सं तौलिहवा	सहयोगी निकाय	अध्यक्ष	९८५७०२२२०३
१८	गैसस महासंघ नेपाल	सहयोगी निकाय	अध्यक्ष	९८५७०५०४९५
१९	दलित सामाजिक विकास केन्द्र	सहयोगी निकाय	कार्यकारी निर्देशक	९८५७०५११५८
२०	केएर नेपाल	सहयोगी निकाय	नवराज शर्मा	९८४८०४००२२
२१	कालिका स्वा.सा.केन्द्र	सहयोगी निकाय	रामेन्द्र सिंह रावल	९८५७०५१२८५
२२	किड्स	सहयोगी निकाय	कृष्ण कु. द्विवेदी	९८५७०५१२५१
२३	सिद्धार्थ सा.वि.केन्द्र	सहयोगी निकाय	तिलोचन घिमिरे	९८४७०४०९३०
२४	लिडो	सहयोगी निकाय	सुनिता बेल्वासे	९८७५०५०८४८

३.३.८ पुनर्निर्माण तथा पुर्नस्थापना र राहत (Reconstruction/Rehabilitation and relief)

क्र.स	संस्थाको नाम	भूमिका	सम्पर्क व्यक्ति	मोबाइल नम्बर
१	जि.स.स.	प्रमुख नेतृत्व गर्ने निकाय	जि.स.अ.	९८५७०७८२२२
२	गैसस महासंघ नेपाल	सह नेतृत्व गर्ने निकाय	जय प्रकाश पाण्डेय	९८५७०५०४९५
३	सबै स्थानीय तहहरू	सहयोगी निकाय		
४	शहरी विकास तथा भवन डिभिजन कार्यालय	सहयोगी निकाय	कार्यालय प्रमुख	९८५७०७७८०९
५	डिभिजन वन कार्यालय	सहयोगी निकाय	कार्यालय प्रमुख	९८५७०५१०१४
६	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सहयोगी निकाय	सभापति	९८५७०५०८०६
७	नेपाल पत्रकार महासंघ	सहयोगी निकाय	अध्यक्ष	९८४७०६११९७
८	रेन परियोजना	सहयोगी निकाय	लुम्बिनी प्रदेश	९८४७०२५८५४
९	युएमएन कपिलवस्तु	सहयोगी निकाय	विपद् व्यवस्थापन फोकल व्यक्ति	९८६०७२०७५२
१०	दलित सा.वि.केन्द्र	सहयोगी निकाय	कार्यकारी निर्देशक	९८५७०५११५८
११	कालिका स्वा.सा.केन्द्र	सहयोगी निकाय	रामेन्द्र सिंह रावल	९८५७०५१२८५
१२	किड्स	सहयोगी निकाय	कृष्ण कुमार द्विवेदी	९८५७०५०२५१
१३	सिद्धार्थ सा.वि.केन्द्र	सहयोगी निकाय	तिलोचन घिमिरे	९८४७०४०९३०
१४	लिडो	सहयोगी निकाय	सुशिला बेल्वासे	९८५७०५०८४८
१५	पिस नेपाल	सहयोगी निकाय	मणि प्रसाद गैरे	९८५७०५०६९४
१६	सेचन करूणा	सहयोगी निकाय	शरद चन्द्र के.सी.	९८४७७८२०९३७

परिच्छेद ४

विषयगत विपदको प्रकृतिमा आधारित प्रतिकार्य योजना

४.१ खोजी तथा उद्धार, समन्वय र सूचना (Search and Rescue)

नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय : जिल्ला प्रशासन कार्यालय

सह नेतृत्व गर्ने निकाय : सुरक्षा निकायहरू, रेडक्रस

विपद् सम्बन्धी परिस्थिति : सम्भावित मानवीय तथा भौतिक असर

- सार्वजनिक पूर्वाधारहरू (सडक, पुल, विद्युत, आपूर्ति, सञ्चार) आंशिक तथा पुर्ण रूपमा क्षति ।
- आवास तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति आंशिक तथा पूर्ण रूपमा क्षति, बाल-बालिका, महिला, ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू मुख्य रूपमा प्रभावित हुने गरी मानिसहरू विस्थापन हुने ।
- विद्यालयमा कक्षा कोठा, प्रहरी चौकी र स्वास्थ्य केन्द्र जस्ता उपलब्ध सार्वजनिक संस्थाहरू माथि प्रभावितहरूको चाँप बढ्ने ।
- सामुदायिक संस्थागत ठाउँहरूमा अस्थायी आवासमा बसेको समयमा सामुदायिक स्वास्थ्यसम्बन्धी समस्याहरू आउन सक्ने ।
- विस्थापित परिवारहरूलाई अस्थायी आवास सम्बन्धी सहयोग आवश्यक हुने ।

समष्टिगत उद्देश्य :

- तयारी अवस्थाको अनुगमन गर्नका लागि अनुगमन सम्बन्धी बैठक-खोजी तथा उद्धारसम्बन्धी टोलीको गठन, खाद्य सामग्री तथा गैर खाद्य सामग्रीको पहिले नै भण्डारण अन्य क्षेत्रहरूको तयारी गर्न ।
- तीन वटा (कसले, के, कहिले) ढाँचाको विकास र जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिमा सूचनाको व्यवस्थापन र प्रतिकार्य प्रणालीलाई सहज बनाउनका लागि कार्यक्रमको निर्धारण गर्न ।
- मानवीय सहयोगका मापदण्ड (स्फेयर मापदण्ड)
- विपद्को लगत्तै उपकरण सहित खोजी तथा उद्धार टोली खटाउने ।
- समन्वय बैठक र प्रारम्भिक प्रतिवेदनका बारेमा जानकारी गराउने र प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखाका लागि टोली परिचालन गर्ने ।
- सबै सुविधाबाट एकदमै वञ्चित समुह/जोखिममा रहेका व्यक्तिहरू लगायत सबैलाई न्यायोचित रूपमा गरिएको उद्धार सामग्रीको वितरण तथा सहयोग सम्बन्धी गतिविधिको अनुगमन ।
- पहिलो हप्तामा परिस्थितिका बारेमा दिनदिनै प्रतिवेदन पेश गर्ने र त्यसपछि हरेक दुई हप्तापछि ।
- शिविर समन्वय तथा शिविर व्यवस्थापनको अनुगमन गर्ने तथा प्रतिवेदन पेश गर्ने (फारम सहितको) संयन्त्र ।
- २४ घण्टाभित्र प्रेस विज्ञप्ति जारी गर्ने सूचना प्रकाशन प्रसारण गर्ने सञ्चार माध्यमका लागि समाचार पठाउने र पहिलो हप्तामा हरेक दिन ।
- नियन्त्रण तथा मानवीय सहयोग सम्बन्धी मापदण्ड कायम गर्ने ।

४.१.१ विद्यमान श्रोत तथा क्षमता

नेपाली सेना, जिल्ला प्रहरी कार्यालय र सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल तथा अन्य निकायसँग रहेको सामग्रीहरूको विवरण अनुसूची ७ मा उल्लेख गरिएको छ ।

४.१.२ खोजी तथा उद्धारक्षेत्रको प्रतिकार्य योजना: आपतकालिन परिस्थितिको अवधिमा

सहयोग गतिविधि -के -	जिम्मेवार निकाय -कसले	कहिलेसम्म -
सहयोगसम्बन्धी गतिविधि (तत्कालका लागि ०-३० दिनसम्म)		
क. विपद्को जानकारी दिने ख. विपद् सम्बन्धी प्रतिकार्यको निर्देशन दिने ग. खोज तथा उद्धारको लागि तत्काल निर्देशन दिने र सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने घ. विद्युतिय संचारका सबै माध्यमहरूमा एकैपटक स्वतः आपतकालिन सन्देश आउनेप्रणाली स्थापना गरि संचालनमा ल्याउने ।	क. स्थानीय तह ख. जिल्ला विपद् व्य. समिति र स्थानीय तह ग. जिल्ला र स्थानीय विपद् व्य. समित, सुरक्षा निकाय	० देखि २ घण्टा भित्र
क. विपद्को घटना र प्रभावित क्षेत्रको प्ररम्भिक विवरण तयार गरि सुचना प्रवाह गर्ने । ख. विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक राख्ने । ग. जनतालाई सचेत गराउन रेडियो टेलिभिजन, एस.एम.एस. का माध्यमबाट पुर्व चेतावनी, आपतकालिन चेतावनी, भए गरेको उद्धारको प्रयासहरू तथा सार्वजनित अव्हान विषयक सुचना प्रवाह गर्ने ।	क. जिल्ला र स्थानीय विपद् व्य. समित ख. जिल्ला र स्थानीय विपद् व्य. समित ग. जिल्ला र स्थानीय आपतकालिन कार्य संचालिन केन्द्र	० देखि १० घण्टा भित्र

क. कार्यसंचालन केन्द्रलाई सक्रिय पार्ने । जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको तत्काल बैठक बस्ने । ख. जानकारीको संकलन तथा परिस्थितिलाई अद्यावधिक गर्नका लागि मुख्य विपद् -भुकम्प वा बाढी वा अन्य) शुरू भएपछि सम्बन्धित क्षेत्र (Cluster) का सबै सदस्यहरूसंग समन्वय बैठक बसी क्षेत्रगत निकायहरूलाई सक्रिय बनाउने ग. प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा टोली परिचालन गर्ने	क. जिल्ला प्रशासन कार्यालय ख. जिल्ला प्रशासन ग. स्थानीय तह, नेरेसो र नेपाल प्रहरी	२४ घण्टा भित्र
घ. परिस्थिति सम्बन्धी पहिलो प्रतिवेदन तयार पार्ने:	घ. नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, DDMC	२४ घण्टामित्र पहिलो प्रतिवेदन
ङ. प्रारम्भिक लेखाजोखाको प्रतिवेदन तयार पार्नका निमित्त आधार रेखाका तथ्याङ्कको समीक्षा गर्ने । प्रभावित स्थान, स्थानीय तह / क्षेत्रसंग सम्बन्धित उपलब्ध तथ्याङ्क / जानकारीको समीक्षा गर्ने प्रभावित क्षेत्रमा विद्यमान सार्वजनिक सेवा उपलब्ध गराउने संस्थाहरूको समीक्षा गर्ने जिल्लामा उपलब्ध उद्धार सेवा / क्षमता /उद्धार सामग्रीको समीक्षा गर्ने	ङ. स्थानीय तह जिल्ला प्रशासन, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी,	२४ घण्टामित्र
च. प्रारम्भिक जानकारीहरूका आधारमा प्रारम्भिक मानवीय सहयोग, तत्काल उपलब्ध गराइने मानवीय गतिविधिहरूको प्राथमिकताको क्रम निर्धारण गर्ने । विपद्पछि लगत्तै उपकरणसहित खोजी तथा उद्धार टोली खटाउने । सुरक्षाकर्मीहरूद्वारा सहयोगमा संलग्न व्यक्तिहरूको सुरक्षा । घाइतेहरूलाई प्राथमिक उपचार प्रदान ।	DDMC नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाली सेना, स्थानीय तह नेरेसोको प्राथमिक उपचार टोली	पहिलो/दोश्रो दिन
घाईतेहरूको ओसारपसारका लागी एम्बुलेन्स सेवा परिचालन	स्वास्थ्य कार्यालय	२४ घण्टा भित्र
तत्काल विपद् प्रतिकार्य तालिकालाई अनुसरण गरी कार्यान्वयन गर्ने	DDMC	पहिलो दिनबाट
स्रोतहरूको परिचालन गर्नका लागि क्षेत्रगत आकस्मिक योजना निर्माण/समीक्षा गर्ने, मानवीय सहयोगको अनुगमन गर्न र सुधारका लागि पृष्ठपोषण उपलब्ध गराउनका लागि टोली खटाउने ।	DDMC	दोश्रो दिनबाट निरन्तर
जोखिममा रहेका बस्तीहरूलाई तत्काल सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्ने ।	स्थानीय तह र DDMC	
सहयोग सम्बन्धी गतिविधि – अन्तरीम अवधिका लागि (३०-९०) दिन		
क्षेत्रगत (Cluster) समन्वय बैठक		
क. DDMC बैठक, विषय क्षेत्रगत निकायहरूको बैठक बस्ने	DDMC	हप्तामा एकपल्ट
परिस्थिति सम्बन्धी प्रतिवेदनलाई अद्यावधिक पार्ने ।	DDMC	हप्तामा एकपल्ट
मानवीय सहयोगका लागि समन्वय तथा क्षेत्रगत जिम्मेवारी दिने ।	DDMC	पहिलो हप्ता
मानवीय सहयोगका बारेमा अनुगमन	DDMC	हप्तामा एकपल्ट

४.१.३. आपतकालिन परिस्थितिको पूर्वतयारी गतिविधि: संकटकालीन परिस्थिती भन्दा पहिले

पूर्व-तयारीसम्बन्धी गतिविधि के ?	जिम्मेवार निकाय को?	कहिले? समय अवधि
व्यवस्थापन तथा समन्वय सम्बन्धी व्यवस्था : जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरूका बीचमा सम्भावित विपद्बाट बच्नका लागि गर्न सकिने सम्झौतामा समझदारी गर्ने । क. समन्वय बैठक (आपतकालिन परिस्थिति भन्दा पहिले) आपत्काल अवधिमा जिल्ला प्रशासनले आपतकालपछि ख. पूर्वतयारी तथा सहयोग सम्बन्धी गतिविधिका लागि सम्पर्क व्यक्तिको नाम तथा सम्पर्क ठेगाना सहित विभिन्न निकायहरूको भूमिका तथा जिम्मेवारी परिभाषित गर्ने ।	DDMC को समन्वयमा क्लष्टर तथा सदस्यहरू क. जिल्ला प्रशासन, DDMC ख. DDMC	आगलागी भए फाल्गुनमा, बाढी भए जेठ र भुकम्पका लागि जुनसुकै बेला पनि क. विपद्को जुनसुकै समयमा ख. फाल्गुण महिनामा जिम्मेवारी बाँडफाँडको गर्ने
सिकिएका पाठ : प्रत्येक स्थानीय तहले विपद्मा सहयोग गर्नसक्ने सहयोगी निकायको पहिचान विपद् अघि नै गर्नुपर्ने काममा दोहोरोपन आउन नदिन नेपाल सरकारले ल्याएको विपद् लेखाजोखा मार्गदर्शन, २०७२ को आधारमा तथ्यांक संकलन गर्नुपर्ने । राहत सहयोग वितरण गर्दा एकद्वार प्रणाली मार्फत वितरण गर्नु उपयुक्त हुने र सबै सूचनाहरू जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्रलाई उपलब्ध गराउनुपर्ने जोखिमयुक्त सडक खण्डका खोलाहरूमा बर्षातको समयमा डोरीबाट भएपनि मानिस वारपारको व्यवस्था मिलाउनुपर्ने । (सडकको दुवै तर्फ पोल गाडी डोरी टाँग्ने) कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने	DDMC स्थानीय तह डिडिएमसी डिडिएमसी/नेरेसो	समीक्षा बैठक अवधीमा चैत मसान्तसम्म जेठ मसान्तसम्म असार जेठ
क. विपद्मा प्रयोग हुने औजार तथा खाद्य सामाग्रीको अध्यावधिक गर्ने ख. खोज तथा उद्धारका लागि टोलीको नामावली तयार गर्ने । ग. सबै स्थानीय तहमा कुन विपद् कहाँ कहाँ जान सक्छ? आधाररेखा सम्बन्धी जानकारी, तथ्याङ्क संकलन गर्ने र त्यसलाई अद्यावधिक पार्ने । घ. जानकारी संकलन सम्बन्धी औजार प्रयोग गर्ने बारेमा प्रशिक्षण उपलब्ध गराउने ङ. संकलन गरिएको जानकारीको विश्लेषणका लागि सम्पर्क व्यक्ति तोक्ने	DDMC सबै स्थानीय तह	बैशाख मसान्तसम्म
विपद् पर्नसक्ने स्थानीय तहसंग सम्बन्धित क्षेत्रगत जानकारी /तथ्याङ्क	DDMC	चैत्रसम्म
उद्धार सामग्री पहिले नै भण्डारण गरी राख्ने सम्भावित आपतकालिन परिस्थितिमा प्रभावित हुनसक्ने व्यक्तिहरूको सङ्ख्याका आधारमा आवश्यक सामग्रीको न्युनतम मौज्दात विभिन्न निकायहरूसंग उपलब्ध मौज्दात संकलन गर्ने अपुग सामग्री (gaps) को पहिचान गर्ने	DDMC स्थानीय तह, नेपाल रेडक्रस	जेठ मसान्तसम्म आषाढको पहिलो हप्ता

४.२ आवास तथा गैर खाद्य सामग्री (Shelter & Non–FoodItems)

नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय (Cluster Leads):

सह नेतृत्व गर्ने निकाय (Cluster Co–lead) : नेपाल रेडक्रस सोसाईटी कपिलबस्तु, जिल्ला शाखा

विपद् सम्बन्धी परिस्थिति : विपद्को सम्भावित मानवीय असर

* विपद्का बेला आश्रित तथा बसोबास क्षेत्रमा क्षति पुग्न गई मानवीय जीवनमा कष्टपुर्ण रहेको हुन्छ र प्रभावितहरू खुल्ला आकाशमुनि बस्नु परेको अवस्था श्रृजना हुन सक्छ ।
* बाँच्नकै लागि आवश्यक पर्ने न्युनतम आश्रय तथा बसोबास स्थलको अभाव हुन गई प्रभावित परिवारहरूले ज्यादै कठिनाई भोग्नु परिरहेको हुन सक्छ ।

समष्टिगत उद्देश्य :

* सुरक्षित तथा आरामदायी बस्ने ठाउँको प्राप्तिका लागि भौतिक एवं प्राथमिक सामाजिक आवश्यकताहरूमा व्यक्ति तथा परिवारहरूको पहुँच सुनिश्चित गरी यथासम्भव यस प्रक्रियामा बढीभन्दा बढी आत्म-निर्भरता तथा आफ्नै व्यवस्थापनलाई समावेश गर्ने ।
* विपद्का कारणले घरबारविहीन बनेका मानिसहरूका निमित्त तत्काल अस्थायी समाधानको खोजीका लागि प्रयत्न गर्नुका साथै विस्थापित व्यक्तिहरूलाई मानव अधिकारको उपभोग गर्न सक्षम पार्नका निमित्त जीवनस्तरमा सुधार ल्याउने ।
* विपद् प्रभावितहरूको जीवन रक्षाका लागि यथाशिघ्र गैरखाद्य सामाग्रीहरू उपलब्ध गराउने ।

विशिष्ट उद्देश्य :

* प्रतिकूल मौसमका असरहरूबाट संरक्षण प्रदान गर्नका लागि प्रभावित मानिसहरूसंग छानो भएका पर्याप्त ठाउँ हुने ।
* संरक्षण प्रदान गर्नका लागि र तिनको मर्यादा, सुरक्षा तथा कल्याण सुनिश्चित गर्नका लागि प्रभावित व्यक्तिहरूसंग पर्याप्त कम्बल एवं लुगाको व्यवस्थापन हुनेछ ।
* घरायसी भाँडा-कुँडा तथा व्यक्तिगत स्वास्थ्यका लागि साबुन एवं तिनको मर्यादा तथा कल्याणका लागि औजारहरूमा परिवारहरूको पहुँच ।

मानवीय सहयोगसम्बन्धी मापदण्ड (स्फेयर मापदण्ड)

* औसतमा एक व्यक्तिका लागि ४.५-५.५ वर्ग मिटरको छानो भएको क्षेत्र, औसतमा ५ सदस्यहरूको एक परिवारका लागि कम्तीमा पनि ४५ मिटरको डोरीसहितको प्लास्टिक सिट र सहायता सामग्री ।
* कम्बलमा मानिसहरूको पर्याप्त पहुँच ।
* दुई वर्ष सम्मकाबालबालिकाहरूका लागि कम्तीमा पनि एक पूरा सेट कपडा ।
* महिला, केटी, पुरुष तथा केटाहरूको लागि कम्तीमा पनि एक पूरा सेट कपडा छ । यसका अतिरिक्त, महिला तथा केटीहरूका लागि नियमित सरसफाई सम्बन्धी सामग्रीको आपुर्ति भएको ।
* मानिसहरूसंग उपयुक्त घरायसी सामग्रीहरू एक सेट भाँडा ।
* शिविर बन्द गर्ने र बहिर्गमन रणनीति ।
* शिविर खडा गर्नका लागि अग्रिम रूपमा जमिनको पहिचान गर्नुपर्दछ, जुन जमिन सुरक्षित तथा स्फेयर मापदण्ड अनुसार हुनुपर्दछ ।
* विद्यालय तथा सार्वजनिक स्थलहरूसंग अग्रिम रूपमा नै स्थानीय तह तथा सम्बन्धित निकायहरूसंग समझदारी पत्र (MoU) मा दस्तखत भएको हुनु पर्दछ ।
* शिविरका लागि योजना तर्जुमा गर्दा नै साँस्कृतिक तथा सामाजिक मूल्यहरू एवं परिस्थितिलाई ध्यानमा राखिनु पर्दछ ।
* शिविर खडा गर्नका लागि विगतमा प्रयोग गरिएका ठाउँहरूको रेकर्ड ।
* नागरिक समाज, सरकारी निकाय तथा सान्दर्भिक समूहसंगको परामर्शमा शिविरको स्थापना ।

४.२.१ आपतकालिन आश्रय, आवास तथा गैर खाद्य क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना: आपतकालिन परिस्थितिको अवधिमा

सहयोग गतिविधि (के)	जिम्मेवार निकाय (कस्ले)	कहिलेसम्म
सहयोग सम्बन्धी गतिविधि–तत्कालका लागि (०-९० दिनसम्म)		
विपद् प्रवाहको सूचना स्थानीय स्वयंसेवकबाट संकलन गर्ने	डिडिएमसी,नेरेसोका ईकाइहरू, स्थानीय तह, नेपाल प्रहरी	पहिलो दिन
आवास क्षेत्रको आकस्मिक बैठकको आयोजना	रेडक्रस, स्थानीय तहहरू क्लस्टर सदस्यहरू	पहिलो दिन
विपद् प्रतिकार्य समूहलाई संचार गर्ने	रेडक्रस, स्थानीय तहहरू क्लस्टर सदस्यहरू	पहिलो दिन
विषयगत क्षेत्रको बैठक गर्ने	रेडक्रस, स्थानीय तहहरू क्लस्टर सदस्यहरू	दोस्रो दिन

द्रुत लेखाजोखाबाट आएका सूचनाहरूलाई विश्लेषण गरी आवास क्षेत्रको आकस्मिक प्रतिकार्य योजना सक्रिय बनाउने	रेडक्रस, स्थानीय तहहरू क्लष्टर सदस्यहरू	दोस्रो दिन
द्रुत लेखाजोखा टोली परिचालन तथा प्रारम्भिक सूचना संकलन	रेडक्रस, स्थानीय तहहरू क्लष्टर सदस्यहरू	पहिलो हप्ता
प्रभावित स्थलको सूचना विश्लेषण गरी सहायता परिचालन गर्ने	रेडक्रस, स्थानीय तहहरू क्लष्टर सदस्यहरू	पहिलो हप्ता
विपद् प्रभावित क्षेत्रमा अस्थायी आवास, त्रिपाल तथा भाँडाबर्तनको व्यवस्थापन गर्ने।	रेडक्रस, स्थानीय तहहरू क्लष्टर सदस्यहरू	पहिलो हप्ता
अस्थायी आवास तथा गैर खाद्य सामाग्रीको आवश्यकता पहिचान गर्न सर्वेक्षण गर्ने टोली खटाउने।	रेडक्रस, स्थानीय तहहरू क्लष्टर सदस्यहरू	दोस्रो हप्ता
कम खर्चमा बनाउन सकिने नमुना घर निर्माण		
गैरखाद्य सामग्री वितरण कार्य निरन्तरता	रेडक्रस, स्थानीय तहहरू क्लष्टर सदस्यहरू	पहिलो महिना
गैरखाद्य सामाग्री वितरण तथा प्रयोगको सुनिश्चितताको लागि अनुगमन	रेडक्रस, स्थानीय तहहरू क्लष्टर सदस्यहरू	पहिलो महिना
जिल्लास्थित सरोकारवाला निकायहरू एवं क्षेत्रगत सदस्यहरूको समन्वय तथा पाठ सिकाई कार्यशाला बैठकको आयोजना	रेडक्रस, स्थानीय तहहरू क्लष्टर सदस्यहरू	दोस्रो महिना
सुरक्षित स्थान पहिचान भएका स्थानमा अस्थायी आवासका लागी प्राविधिक अध्ययन र शिविर व्यवस्थापन	रेडक्रस, स्थानीय तहहरू क्लष्टर सदस्यहरू	तेस्रो हप्ता
शिविर व्यवस्थापनका लागी अन्तर निकायगत क्षेत्रको समन्वय	रेडक्रस, स्थानीय तहहरू क्लष्टर सदस्यहरू	पहिलो हप्ता देखी निरन्तर
आवास विषयगत क्षेत्रको आकस्मिक विपद् प्रतिकार्य योजना २०७६ निर्माण भईसकेको हुनाले सोही अनुसार प्रतिकार्यका गतिविधिहरू संचालन गर्ने	रेडक्रस, स्थानीय तहहरू क्लष्टर सदस्यहरू	निरन्तर

४.२.२ आपतकालिन परिस्थितिको पूर्वतयारी गतिविधि : आपतकालिन परिस्थिति भन्दा पहिले

क.स.	पूर्व-तयारीसम्बन्धी गतिविधि क	जिम्मेवार निकाय ख	कहिले समय अवधि
१	क्लस्टरको योजना बनाएर तयारी अवस्थामा राख्ने	रेडक्रस, स्थानीय तहहरू क्लष्टर सदस्यहरू	चैत्र, बैशाख
२	क्लस्टर अन्तर्गतका संघ/संस्थाहरूमार्फ राहत सहयोगका लागि जिम्मेवारी बाँडफाँड गर्ने।	क्लष्टर बैठकबाट	फागुन
३	विपद्को अवस्थामा गरिने आपत्कालिन आश्रय, बसोवास तथा गैर–खाद्य सामाग्री क्षेत्रमा गरिने सहयोग तयारी अवस्थामा राख्ने।	रेडक्रसले अन्य निकायको सहयोग लिएर	जहिलेसुकै
४	स्रोत संकलन तथा संघ-संस्थाबाट हुने सहयोग (आर्थिक तथा अन्य) को योजना तयारी अवस्थामा राख्ने।	रेडक्रस, स्थानीय तहहरू क्लष्टर सदस्यहरू	जेठसम्म
५	आवास क्षेत्रको आकस्मिक प्रतिकार्य तयारी योजना अध्यावधिक गर्ने।	रेडक्रस, स्थानीय तहहरू क्लष्टर सदस्यहरू	जेठसम्म

४.३ स्वास्थ्य तथा पोषण (Health and Nutrition)

नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय : स्वास्थ्य कार्यालय/स्थानीय तहका स्वास्थ्य शाखाहरु

सह नेतृत्व गर्ने निकाय : विश्व स्वास्थ्य संगठन, युनिसेफ

जिल्ला प्रशासन कार्यालय कपिलवस्तु

विपद् सम्बन्धी परिस्थिति : प्रकोपका सम्भावित मानवीय असर-स्वास्थ्य र पोषण) :

* चोटपटक, घाइतेहरू, हैजा, औलो, आउँ र दादुरा एवं पखाला सम्बन्धी रोग, गम्भीर श्वास-प्रश्वाससम्बन्धी संक्रमण जस्तै: को भिड १९, ईन्फ्लुन्जा, इन्सेफलाइटिस, जन्डिस, टाइफाइड र एभियन इन्फ्लुएन्जा, आँखा अथवा छालाका रोग, आँखा रोगजस्ता सङ्क्रामक रोगहरूको संक्रमणमा वृद्धि।
* एचआईभी/एड्स तथा क्षयरोग फैलने क्रममा वृद्धि।
* नियमित औषधी सेवनकर्ताहरूको औषधी छुट्ने -क्षयरोग, कुष्ठरोग, एचआईभी आदि) ।
* स्वास्थ्य क्लिनिकहरू नष्टता अथवा पहुँचमा कठिनाइ।
* औषधी उपचारका उपकरण तथा औषधीको हानि-नोक्सानी।
* प्रजनन् स्वास्थ्य तथा सुरक्षित प्रसुति सेवा प्रभावित।
* परिवार नियोजनको साधनको उपलब्ध नहुने।
* नवजात शिशु तथा सुत्केरी र गर्भवतीहरु स्वास्थ्य जाँचदेखि बन्चित।
* नियमित सेवाहरू -गाँउघर क्लिनिक र खोपका कार्यक्रमहरू) मा अवरूद्धता।
* सञ्चार सेवा अवरूद्ध हुँदा तुरून्त स्वास्थ्यकर्मीको सर्म्पर्कमा आउन कठिनाइ।
* सुरक्षित रक्त सञ्चार प्रणालीमा अवरोध।
* तत्काल स्वास्थ्य संस्थासम्म पुग्नमा अवरोध -एम्बुलेन्स, स्ट्रेचर, पैदल आदि)।
* खाद्य सामग्रीको अभावको कारणले गर्दा गम्भीर कुपोषण, औलो, झाडा-पखालाजस्ता रोगहरूको जोखिममा वृद्धि, स्वास्थ्य सेवाहरूमा घट्दो पहुँच, उपचारात्मक तथा अतिरिक्त पोषण कार्यक्रममा अवरोध।
* पोषण पुनर्स्थापन कार्यमा अवरोध।
* स्वच्छ र सुरक्षित पिउने पानीको अभाव ।
* विपद्को कारणले मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धी समस्यामा वृद्धि।

समष्टिगत उद्देश्य :

जस्तोसुकै आपतकालिन अवस्था परे तापनि मानव जीवन सुरक्षा तथा कल्याण (Human Survival and Well-being) खास गरी एकदमै जोखिममा रहेका समूहको स्वास्थ्य एवं पोषणसम्बन्धी आवश्यकताहरू पुरा भएका छन् भनी सुनिश्चित गर्ने

विशिष्ट उद्देश्य - स्वास्थ्य :

* कोभिड-१९ महामारीको रोकथाम, नियन्त्रण र उपचारमा स्वास्थ्य कार्यालय, स्थानीय तहहरू, अस्पतालहरुलाई आवश्यक प्राविधिक, भौतिक तथा जनशक्तिमा सहयोग गर्ने। यसका साथै प्रभावित संक्रमितहरुलाई आवश्यकता अनुसार मेडिकल, मनोसामाजिक सहयोग तथा परामर्श सेवा प्रदान गर्न सहयोग गर्ने।
* झाडापखाला, हैजा, औलो तथा अन्य पानीजन्य रोगहरूको पर्याप्त रोकथाम तथा उपचार क्षमता सुनिश्चित गर्नका निमित्त स्वास्थ्य कार्यालय तथा स्थानीय तहहरूलाई सहयोग गर्ने।
* द्रुत लेखाजोखा (Initial Rapid Assessment) स्वास्थ्य तथा पोषण सेवाहरूको अवस्थालाई सुदृढ पार्ने।
* रोग फैलन गएको खण्डमा सहयोग तथा लेखाजोखाका लागि क्षमता अभिवृद्धि गर्ने।
* आधारभूत स्वास्थ्य सेवाहरूमा निरन्तर पहुँच सुनिश्चित गर्न र स्वास्थ्य शिविरको सञ्चालन गर्न र अर्को निकायमा पठाउने संयन्त्र (Referral Mechanism) को विकास गर्नस्वास्थ्य कार्यालय तथा स्थानीय तहहरूलाई सहयोग पुऱ्याउने
* पर्याप्त आपतकालिन आपुर्ति र मानव श्रोत लगायतका विषयमा सीप र क्षमता अभिवृद्धिका लागि अस्पताल अन्य निकायहरुले स्वास्थ्य कार्यालयलाई सहयोग गर्ने।
* सुरक्षित मातृत्व तथा परिवार नियोजनका सेवाहरू-सुरक्षित प्रसुति, गर्भावस्था तथा सुत्केरी अवस्थाको सेवा, आकस्मिक परिवार नियोजन सेवा) प्रदान गर्ने।
* आपतकालिन अवस्थामा प्रजनन् स्वास्थ्य सेवालाई प्रभावकारी बनाउन (MinimumInitial Servie Package -MISP) को सञ्चालन गर्न आवश्यक क्षमता अभिवृद्धि गर्ने।
* विस्थापित मानिसहरूका लागि पुरक खाना खुवाउने कार्यक्रम (Supplementary Feeding Programme-SFP) मा पहुँचको माध्यमबाट गर्भवती तथा दुध खुवाउने महिला एवं पाँच वर्षमुनिका केटाकेटीहरूमा गम्भिर कुपोषणको वृद्धिलाई रोकथाम गर्न कपिलवस्तु अस्पताल, लुम्बिनी प्रादेशिक अस्पताल, र स्वास्थ्य कार्यालय तथा स्थानीय तहहरुलाई सहयोग गर्ने।
* गम्भीर कुपोषण (Severe Acute Malnutrition-SAM) को उपचार तथा सेवामा निरन्तर पहुँच सुनिश्चित गर्न सहयोग गर्ने।
* निरन्तर स्तनपान सुनिश्चित गर्न र अवाञ्छित स्तनपानका विकल्पहरूको वितरणमा रोक लगाउन आमाको दुध प्रतिस्थापन अनुगमन समितिलाई मद्दत गर्ने।
* भिटामिन 'ए' को वितरण, जुका मार्ने औषधी तथा प्रभावित केटाकेटीहरूका लागि खोपसम्बन्धी गतिविधिहरू सुनिश्चित गर्नका निमित्त जिल्ला जन स्वास्थ्य कार्यालयलाई सहयोग गर्ने।

४.३.१ जिल्लामा रहेका सरोकारवालाहरुसंग विपद्को समयमा प्रतिकार्यको लागि उपलब्ध साधन श्रोत तथा जिम्मेवारीको मापन (Resource mapping)

क.स	साझेदारको नाम	स्वास्थ्य सेवा प्रदायक संस्याहरु			उपलब्ध जनशक्ति (स्थाई +करार)			औषधि तथा उपकरणहरु	सवारी साधन	जिम्मेवारी	सम्पर्क व्यक्ति नाम नम्बर
		अस्पताल	प्रा.स्वा.के	हे.पो, आधारभुत नगर स्वा केन्द्र	चिकित्सक	नर्स	पारामेडिक		एम्बुलेन्स, सब वाहन प्रयोग गर्न सकिने सरकारी साधन, मोटरसाईकल	अन्तर निकाय समन्वय सेवा प्रदान Epidemiological Investigation and Verification	
१	कपिलवस्तु अस्पताल				२४	२४	९	भएको	एम्बुलेन्स १, गाडी १, मोसा २	सेवा प्रदान (बेड ५०, आईसियु १०), OCMC functioning, OTC functioning	डा. किशोर बन्जाडे ९८५१०३३०५३
२	आयुर्वेद स्वास्थ्य कार्यालय	१			३		७	भएको	मोसा २	सेवा प्रदान (opd,lab,panchakarma) नागरिक आरोग्य अभियान सन्चालन तथा कार्यक्रम सन्चालन विभिन्न तहमा समन्वय	डा नलिन नाथ तिवारी ९८५७०५३८७४
३	कपिलवस्तु नगरपालिका	०	०	१३	०	२४	३०	भएको	दमकल २, गाडी २, मोसा २८	स्वास्थ्य सेवा प्रदान जनस्वास्थ्यका अभियान तथा कार्यक्रमहरु संचालन विभिन्न तहमा समन्वय	उमेश गुप्ता ९८५७०५१५५५
४	वाणगंगा नगरपालिका	१	०	११	२	२७	४३	भएको	एम्बुलेन्स १, मोसा १, अन्य साधन २	स्वास्थ्य सेवा प्रदान जनस्वास्थ्यका अभियान तथा कार्यक्रमहरु संचालन विभिन्न तहमा समन्वय	ठगराज पौडेल ९८५७०५००८५
५	बुद्धभुमी नगरपालिका	०	०	११	२	२७	३६	भएको	एम्बुलेन्स २, मोसा १२, गाडी २	स्वास्थ्य सेवा प्रदान जनस्वास्थ्यका अभियान तथा कार्यक्रमहरु संचालन विभिन्न तहमा समन्वय	विष्णुदेव खनाल ९८५७०६८९५१
६	शिवराज नगरपालिका	१	०	११	१	२५	४२	भएको	गाडि २, एम्बुलेन्स ०, मोसा १२	स्वास्थ्य सेवा प्रदान जनस्वास्थ्यका अभियान तथा कार्यक्रमहरु संचालन विभिन्न तहमा समन्वय	पुडामणी भट्टराई ९८५७०१४७५४
७	महाराजगंज नगरपालिका	०	१	१०	०	२४	३३	भएको	मोसा १, एम्बुलेन्स २	स्वास्थ्य सेवा प्रदान जनस्वास्थ्यका अभियान तथा कार्यक्रमहरु संचालन विभिन्न तहमा समन्वय	राधेश्याम कलवार ९८४७३७७२९८
८	कृष्णनगर नगरपालिका	१	०	९	२	२६	४०	भएको	एम्बुलेन्स १, गाडी १, मोसा ६	स्वास्थ्य सेवा प्रदान जनस्वास्थ्यका अभियान तथा कार्यक्रमहरु संचालन विभिन्न तहमा समन्वय	शंकर भट्टराई ९८४७९२१५८८
९	विजयनगर गाउँपालिका	०	०	७	०	१०	२२	भएको	एम्बुलेन्स १, गाडी १, मोसा ३	स्वास्थ्य सेवा प्रदान जनस्वास्थ्यका अभियान तथा कार्यक्रमहरु संचालन विभिन्न तहमा समन्वय	यज्ञ प्रसाद अधिकारी ९८४७०३५९०१
१०	यशोधरा गाउँपालिका	१	०	८	१	२९	२९	भएको	एम्बुलेन्स १, स्कुटर १, मोसा ३०	स्वास्थ्य सेवा प्रदान जनस्वास्थ्यका अभियान तथा कार्यक्रमहरु संचालन विभिन्न तहमा समन्वय	बिरेन्द्र कुमार मिश्रा ९८४६०३१३६०
११	गायादेवी गाउँपालिका	०	१	८	१	१५	३७	भएको	एम्बुलेन्स ४, मोसा २५	स्वास्थ्य सेवा प्रदान जनस्वास्थ्यका अभियान तथा कार्यक्रमहरु संचालन विभिन्न तहमा समन्वय	महेन्द्र यादव ९८४७२०४७२५
१२	शुद्धोधन गाउँपालिका	०	०	७	०	१२	३९	भएको	गाडी १, पिकअप १, एम्बुलेन्स २, मो. सा. ५	स्वास्थ्य सेवा प्रदान जनस्वास्थ्यका अभियान तथा कार्यक्रमहरु संचालन विभिन्न तहमा समन्वय	अस्फाक अहमद खान ९८११८६४४५४

४.३.२ मानवीय सहयोग सम्बन्धी न्युनतम मापदण्ड : स्फेयर मापदण्ड

प्रारम्भिक लेखाजोखा सञ्चालन गरिएकै समयमा स्वास्थ्य सम्बन्धी निगरानी (Health Surveillance) शुरू गरिनेछ

समुदायको तहमा रोग तथा चोट-पटकको उपचार विद्यमान प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रको प्रणालीको माध्यमबाट, स्वास्थ्य संस्थाहरूमै पोलीक्लिनिक उपचार एवं थोरै संख्यामा गम्भीर बिमारीहरूलाई सिफारिस गरी अन्य केन्द्रहरू (Referral Centers) मा पठाई आपतकालिन स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रमको कार्यान्वयन गरिनेछ ।

सिफारिस गरी पठाइने अन्य केन्द्रहरू (Referral Centers) मा पुग्नका निमित्त बिरामीहरूका लागि उपयुक्त यातायातको प्रबन्ध गरिनेछ ।

आपतकालिन अवस्थामा प्रजनन् स्वास्थ्य सेवालाई प्रभावकारी बनाउन (Minimum Initial Service Package -MISP) को सञ्चालन गर्न आवश्यक क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ ।

४.३.३ स्वास्थ्य तथा पोषण सेवाका लागि विद्यमान श्रोत तथा क्षमताको सूची

विकास साझेदार निकायहरुबाट हुने सहयोग

स्वास्थ्य तथा पोषण (Health and Nutrition)

क्रम	साझेदार संस्थाको नाम	भूमिका	स्थानिय साझेदार संस्था	उपलब्ध जनशक्ति (फिल्डमा खटिन सक्ने)	संपर्क व्यक्ति नाम	मोबाइल नम्बर
१	यूएनएफपिए	MISP, Health Response related training, Health Camp, RH kits, Tents for health desk, women friendly space and health camp, Technical backstopping support to RH service assessment, information management including IRA (RH), distribution of dignity and Kishori kit	सिद्धार्थ सामाजिक विकास केन्द्र, साथी संस्था	४ जना फिल्ड स्टाफ १० जना मनोसामाजिक परामर्शदाता	संजय शर्मा, कार्यक्रम संयोजक	९८०२०४१५०० ९८५४०४१५००
२	युनिसेफ	Technical Support, LLIN Distribution, Tents, Blankets, ORS, Zink, Cold Chain Management, Social mobilization Information management Initial Rapid Assessment (Nutrition) Supplementary Feeding program (blanket and targeted)			शंकर पौडेल (बिपद व्यवस्थापन तथा योजना अधिकृत)	९८५७०७१२५८ ९८५७०७१२५६
३.	WHO	Technical Support to surveillance and immunization (routine and supplementary) related programmes for immunization preventable diseases. Health Emergencies/Disaster Preparedness, Response and Recovery Technical support in Outbreak investigation and DRI (VPD and Health Emergencies) and rumor verification Monitoring and facilitation during first and second Sero-surveillance. Facilitation andsupport in Trainings/ Orientation Monsoon preparedness and response.			Dr. Mona Pradhan Field Medical Officer Dr. Shruti Nepal Surveillance Medical Officer	९८०८६६०९९१ ९८५७०२०६१४
४.	UMN	स्वास्थ्य उपकरण सहयोग, शिक्षकहरुलाई, मनोविमर्श तालिम, विद्यालयमा हातधुने स्थानको व्यवस्था, स्वास्थ्य संस्थाहरुमा निर्मलीकरण सामग्री सहयोग	दलित सामाजिक विकास संस्था,	३५ जना	रामशरण रैदास (दलित सामाजिक विकास संस्था)	९८५७०५१११८
५	FAIRMED FOUNDATION	स्वास्थ्य सामाग्रीहरू सहयोग, अपाङ्गता भएका तथा कुष्ठरोग एवं हात्तीपाईले प्रभावितहरूको बिशेष सहयोग, होम आइसोलेसन किट, स्वास्थ्यकर्मीहरूको लागी तालिन तथा प्राविधिक सहयोग	कालिका स्वावलम्बन सामाजिक केन्द्र	१२-mixed technical and non-technical)	शशि कुमार लाल कर्ण	९८६०६९९७४३

४.३.४ आपतकालिन परिस्थितिको पूर्वतयारी सम्बन्धी गतिविधि: (विपद् भन्दा पहिले)

क्र स	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	कैफियत
१	चौमासिक रूपमा कलस्टर सदस्यहरू तथा आमन्त्रित सदस्यहरु संग समन्वयात्मक बैठक	स्वास्थ्य कार्यालय तथा साझेदार निकाय	साझेदार निकायहरुले पालैपालो बैठकको आयोजना गर्ने
२	मौसम अनुसारको संभावित विपद् आंकलन गरी सो को लागि आवश्यक पर्ने औषधी तथा मालसामानको बफर स्टक तयारी अवस्थामा राख्ने	स्वास्थ्य कार्यालय, स्थानीय तहहरु, साझेदार निकायहरु	चौमासिक बैठकहरुमा छलफल गर्ने
३	DRRT तथा स्थानीय तहका RRT हरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।	स्वास्थ्य कार्यालय, स्थानीय तहहरू, साझेदार निकायहरु	वार्षिक रूपमा वा आवश्यकता अनुसार
४	स्वास्थ्य शिक्षा सुचना तथा संचार सम्बन्धि सामग्रीहरु तयारी अवस्थामा राख्ने	स्वास्थ्य कार्यालय, स्थानीय तहहरु, साझेदार निकायहरु	निरन्तर

४.३.५ आपतकालिन सहयोग सम्बन्धी गतिविधि: आपतकालिन परिस्थितिको अवधिमा

क्रियाकलापहरु	जिम्मेवार निकाय	कहिले सम्म
सहयोगसम्बन्धी गतिविधि – तत्कालका लागि (०-३० दिनसम्म)		
१. विपद्को पहिचान गरी प्रतिकार्यको लागि अन्तरनिकाय समन्वय स्थापित गर्ने १.१ जिल्ला प्रशासन कार्यालयसँग समन्वय गरी कुनै पनि घटना वा परिस्थिति विपद् भए नभएको एकिन गर्ने १.२ जानकारीको सङ्कलन तथा परिस्थितिलाई अद्यावधिक गर्नका लागि विपद् अवधिमा सम्बन्धित क्षेत्रका सबै सदस्यहरूसँग आपतकालिन बैठक बस्ने । १.३ जिल्ला आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्रमा प्रभावित क्षेत्रको अवस्थाको बारेमा जानकारी प्रदान गर्ने र सूचना लिने । १.४ DRRT र पालिका स्तरीय RRT लाई परिचालन गर्ने साथै आवश्यक प्राथमिक उपचारका औषधी उपकरण र एम्बुलेन्स लिई घटनास्थलमा पुगि सेवा उपलब्ध गराउने	स्वा.का., युएनएफपिए, युनिसेफ, WHO, UMN, HKI, FAIRMED FOUNDATION, HERD International, WHH, कालिका, KIDS, DSDC, RAIN	क) विपद् शुरू भएपछि २४ घण्टाभित्र (ख) पहिलो सात दिनसम्म एकदिन बिराएर (ग) दोस्रो हप्तापछि हप्तामा एकपटक
२. परिस्थिति सम्बन्धी प्रतिवेदन तयार पार्ने २.१ पहिलो प्रतिवेदन । २.२ अद्यावधिक प्रतिवेदनहरूको अनुसरण गर्ने । २.३ २४ घण्टाभित्र र पहिलो हप्तामा हरेक दिन सञ्चार माध्यमबाट स्वास्थ्य सूचना प्रशारण गर्ने । २.४ जिल्ला आपतकालिनकार्य संचालन केन्द्रसँग समन्वय गर्ने ।	स्वा.का., युएनएफपिए, युनिसेफ, WHO, UMN, HKI, FAIRMED FOUNDATION, HERD International, WHH, कालिका, KIDS, DSDC, RAIN	४८-७२ घण्टाभित्र पहिलो प्रतिवेदन र पहिलो सात दिनमा हरेक २४ घण्टामा र दोस्रो हप्तादेखि एक दिन बिराएर
३. प्रारम्भिक लेखाजोखाको प्रतिवेदन तयार पार्नका निमित्त आधार रेखा (Base Line) का तथ्याङ्कको समीक्षा गर्ने क. प्रारम्भिक सुचना संकलन गर्ने । ख. प्रभावित परिवारको अनुमान गर्नका लागि प्रभावित न.पा./गा.पा. सँग सम्बन्धित उपलब्ध तथ्याङ्क/जानकारीको समीक्षा गर्ने । ग. प्रभावित क्षेत्रमा विद्यमान सार्वजनिक सेवा उपलब्ध गराउने संस्थाहरूको समीक्षा गर्ने घ. जिल्लामा उपलब्ध उद्दार सेवा/क्षमता/उद्दार सामग्रीको समीक्षा गर्ने	स्वा.का., युएनएफपिए, युनिसेफ, WHO, UMN, HKI, FAIRMED FOUNDATION, HERD International, कालिका, KIDS, DSDC, RAIN	पहिलो दिनदेखि नै लगातार रूपमा (७२ घण्टाभित्र) नियमित रूपमा

४. प्रतिकार्यको प्राथमिकता निर्धारण गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने । ४.१. तत्काल उपलब्ध गराइने मानवीय गतिविधिहरूको प्राथमिकताक्रम निर्धारण गर्ने । ४.२ उपयुक्त कामका लागि सम्बन्धित क्षेत्र (Cluster) लाई सल्लाह दिने । ४.३ प्रभावित स्थानमा अत्यावश्यक औषधीको आपूर्ति व्यवस्था गर्ने । ४.४ प्रभावित स्थानमा अस्थाइ स्वास्थ्य शिविर खडा गरी स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने । ४.५ Minimum Initial Service Package (MISP) लाई कार्यान्वयनमा ल्याउने, ४.६ आपतकालिनप्रजनन् सामग्री वितरण (Emergency RH kit) स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई उपलब्ध गराउने ४.७ मनोविमर्श सेवा तथा मनोसामाजिक प्राथमिक उपचार (Psycho Social First Aid-PFA) सेवा प्रदान गर्ने । ४.८ सम्भावित महामारी रोगको रोकथाम र नियन्त्रण गर्नआवश्यक क्रियाकलापहरूको पहिचान गरी सम्बन्धित निकायले कार्यान्वयनमा ल्याउने । ४.९ स्वास्थ्य संस्थाहरूको भौतिक पूर्वाधारमा क्षति पुगि प्रसूति सेवा अवरुद्व भएको अवस्थामाप्रसुति सेवाको लागि टेन्ट सहित Maternity Unit स्थापना गरि सेवा सञ्चालन गर्ने । ४.१० स्वास्थ्य शिक्षा सम्बन्धी सूचना प्रवाह गर्ने तथा जनचेतनाका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने ।	स्वा.का., युएनएफपिए, युनिसेफ, WHO, UMN, HKI, FAIRMED FOUNDATION, HERD International, कालिका, KIDS, DSDC, RAIN	४-४ दिनभित्र एक हप्ताभित्र शिविर कहाँ राख्ने भन्नेबारे ठाउँको पहिचान र दर्ता गर्ने कार्य । शुन्य घण्टादेखि नै प्राथमिकता सहित तुरुन्तै शुरू गर्नुपर्दछ । निरन्तर
५. अनुगमन तथा मुल्याङ्कन ५.१ स्रोतहरूको परिचालन गर्नका लागि क्षेत्रगत आकस्मिक योजना कार्यान्वयनको समीक्षा गर्ने ।	स्वा.का., युएनएफपिए, युनिसेफ, WHO, UMN, HKI, FAIRMED FOUNDATION, HERD International, WHH, KIDS, DSDC, RAIN	७ दिनभित्र
५.२ मानवीय सहयोगका लागि (यदि छन् भने) प्रयोगमा ल्याउन सकिने भनी तयारी अवस्थामा राखिएका सम्झौताहरूलाई सक्रिय पार्ने ।	स्वा. कार्यालय	७-१० दिन
५.३ मानवीय सहयोगको अनुगमन गर्ने र सुधारका लागि पृष्ठपोषण उपलब्ध गराउनका निम्ति टोली खटाउने ।	स्वा. कार्यालय	एक हप्ता – निरन्तर जारी
६. सहयोगसम्बन्धी गतिविधि-अन्तरिम अवधिका लागि (३०-९०) दिन		
६.१ अन्तर क्षेत्रगत समन्वय बैठक (स्वास्थ्य तथा पोषण, खाने पानी, आवास, कृषि, संरक्षण)	स्वा. कार्यालय	हप्तामा एक पटक
६.२ विषयक्षेत्रको विस्तृत लेखाजोखा (CSDA) सञ्चालन गर्ने (स्वास्थ्य तथा पोषण)	स्वा. कार्यालय	१५-४५ दिन
६.३ स्रोतहरूको परिचालन गर्नका लागि आवस्यकताको विश्लेषण (स्वास्थ्य तथा पोषण)	स्वा. कार्यालय	४-४ हप्ता
६.४ परिस्थिति सम्बन्धी सङ्कलित र निर्मित प्रतिवेदनलाई अद्यावधिक पार्ने	स्वा. कार्यालय	हप्तामा १ पटक
६.५ मानवीय सहयोगको अनुगमन	स्वा. कार्यालय	निरन्तर जारी
७. सहयोग सम्बन्धी गतिविधि – थप अवधि (९० दिनभन्दा बढी) का लागि		
७.१ अनुगमन तथा प्रतिवेदन	स्वाका, स्थानीय स्वास्थ्य ईकाइहरू	४ महिनादेखि नियमित

४.३.६ आपतकालिन परिस्थितिको पूर्वतयारी सम्बन्धी गतिविधिः (विपद् भन्दा पहिले)

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	कैफियत
१	व्यवस्थापन तथा समन्वय सम्बन्धी व्यवस्था : जिल्लाका क्षेत्रगत (Cluster) साझेदारहरूका बीचमा सम्झौता गर्ने क. समन्वय बैठक (आपतकालिन परिस्थिति भन्दा पहिले, परिस्थितिको अवधिमा र त्यसपछि बैठक गर्ने । ख. पूर्वतयारी तथा सहयोग सम्बन्धी गतिविधिका लागि सम्पर्क व्यक्तिको नाम तथा सम्पर्क निकायहरूको पहिचान । ग. लागू गर्न सकिने साझेदार सम्बन्धी व्यवस्थाको विकास ।	स्थानीय तह, स्वास्थ्य सेवा शाखा, स्वास्थ्य कार्यालय	जेष्ठ मसान्त
२	आधार रेखा जानकारी तथा तथ्याङ्क सङ्कलन गर्ने : क. बाढी जानसक्ने न.पा./गा.पा. वा सम्बन्धित क्षेत्रगत पहिचान ख. जिल्लाका स्वास्थ्य क्षेत्रका सरोकारवालाहरूसँगको स्रोतको नक्साङ्कन	स्थानीय तह, स्वास्थ्य सेवा शाखा, स्वास्थ्य कार्यालय	जेष्ठ मसान्त
३.	क्षमता विकास : महामारी निगरानी, नवजात शिशुलाई विपद्को बेलामा खुवाउने पौष्टिक आहार	स्थानीय तह, स्वास्थ्य सेवा शाखा, स्वास्थ्य कार्यालय	जेष्ठ मसान्त
४.	उद्धार सामाग्री पहिले नै भण्डारण गरी राख्ने सम्भावित आपतकालिन परिस्थितिमा प्रभावित हुनसक्ने व्यक्तिहरूको संख्याका आधारमा आवश्यक स्वास्थ्य सामाग्रीको न्युनतम मौजदात । विभिन्न सङ्गठनहरूसँग उपलब्ध मौजदातको नक्साङ्कन गर्ने । अपुग सामाग्रीको पहिचान गर्ने । पुस्तिका, पोस्टर र सूचना, शिक्षा ।	स्थानीय तह, स्वास्थ्य सेवा शाखा, स्वास्थ्य कार्यालय	जेष्ठ मसान्त
५.	पूर्वतयारी योजनाको समीक्षा गर्नका लागि समन्वय बैठक	स्थानीय तह, स्वास्थ्य सेवा शाखा, स्वास्थ्य कार्यालय	४ महिनामा एक पटक

8.8 शिक्षा (Education)

नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय: शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाई, कार्यालय

सह नेतृत्व गर्ने निकाय: युनिसेफ

विपद् सम्बन्धी परिस्थिति: प्रकोपका सम्भावित मानवीय असर (शिक्षा)

- विद्यालय भवनहरू र शिक्षण/सिकाइका सामग्रीहरूको क्षति ।
- शिक्षक/विद्यार्थीहरू हताहत/जनको क्षति ।
- बिद्यार्थीहरूको विद्यालयसम्म पहुँच नहुनु ।
- विद्यालयमा क्षति हुनाले शिक्षामा अवरोध ।
- आन्तरिक रूपमा विस्थापितहरूका लागि प्रभावित नभएका विद्यालयहरू आवासको रूपमा प्रयोग हुन्छन् । आतिथ्य प्रदान गर्ने विद्यालय (Host schools) को पढाईमा अवरोध ।
- बालबालिका तथा शिक्षकहरूमा विपदको मनोवैज्ञानिक असरले गुणस्तरीय सिकाइ एवं सिक्ने प्रक्रिया माथि प्रभाव पार्छ ।
- बिद्यार्थीहरूको गुणस्तरिय शिक्षण सिकाई उपलब्धिमा ह्रास ।
- बालबालिकाहरूको बिद्यालय छोड्न सक्ने, स्थानान्तरण हुने, बाल श्रम, हिंसा तथा दुर्व्यवहार, बालबिवाह तथा बेचबिखन जस्ता क्रियाकलापहरूको जोखिममा पर्न सक्ने ।
- सुरक्षित बिद्यालय, खानेपानी सरसफाइको पहुँच नहुनु ।
- बालबालिकाहरू महामारीको थप जटिलतामा पर्न सक्ने ।

जनार्दन ... प्रमुख जिल्ला अधिकारी

उद्देश्य :

* विपद्‌बाट प्रभावित विद्यालय जाने उमेरका बालबालिका तथा शिक्षकहरूलाई गुणस्तरीय शिक्षाको निरन्तरता सुनिश्चित गर्नका लागि र उनीहरूलाई सुरक्षित रूपमा सिकाउने एवं सिक्ने वातावरण उपलब्ध गराउन संघ प्रदेश र स्थानीय सरकार तथा स्थानीय सरोकारवालाहरूलाई सहयोग उपलब्ध गराउने ।
* प्रभावकारी आपतकालिन पूर्वतयारी तथा सहयोगलाई सहजीकरण गर्नका निमित्त क्षेत्रगत समुहका सदस्यहरू (Cluster members) का बीचमा प्रभावकारी समन्वय, अनुगमन तथा सूचनाको आदान- प्रदान सुनिश्चित गर्ने ।
* आपतकालिन परिस्थितिमा पहिलो सहयोग उपलब्ध गराउने व्यक्तिका रूपमा सरोकारवालाहरूको क्षमता बढाउने ।
* आपतकालिन परिस्थितिमा सहयोग उपलब्ध गराउनका लागि रणनीतिक साझेदारी तथा अन्य साझेदार/क्षेत्रहरू (Clusters) सँग सम्बन्धको स्थापना तथा त्यसलाई सुदृढ पार्ने ।
* प्रकोपको पूर्व तयारी, प्रकोपले पार्ने तत्काल तथा दिर्घकालिन असर तथा समस्याहरूको सम्बोधन तथा समाधान खोजी गर्ने ।

शिक्षामा मानवीय सहयोग सम्बन्धी न्युनतम मापदण्डः (स्फेयर मापदण्ड)

* विपद् परेको पहिलो हप्तामित्र शिक्षासम्बन्धी सुविधा र शिक्षामा संलग्न व्यक्तिहरूका बारेमा दुरुस्त लेखाजोखा Rapid Assessment सञ्चालन गर्ने ।
* जिल्ला शिक्षा विकास समन्वय ईकाई र स्थानीय क्षेत्रगत सदस्यहरू ऋगिकतभच ञ्ञदमच संगको समन्वयमा तथा प्रभावित समुदायहरूसंगको परामर्शमा प्रभावित/आन्तरिक रूपमा विस्थापित बाल-बालिकाहरूको शिक्षालाई जारी राख्नका लागि तिनका निमित्त अस्थायी रूपमा सिक्ने ठाउँ पत्ता लगाउने ।
* संभव भएसम्म यथाशक्य चाँडो अर्थात् सिद्धान्ततः पहिलो दुई हप्तामित्र, न्युनतम मापदण्ड बमोजिम ६ देखि ८ हप्तामित्र न्युनतम पुर्वाधार सहित विद्यालय जाने बाल-बालिकाहरूका निमित्त अस्थायी रूपमा सिक्ने ठाउँ तथा स-साना बाल-बालिकाहरूका लागि सुरक्षित ठाउँ खडा गर्ने ।
* विद्यालयहरू पुनः खुला गराएर र शिक्षण-सिकाइका सामग्री उपलब्ध गराएर र अर्ध-संरचनागत Semi Structured मनोरञ्जनका सामग्रीको व्यवस्था मिलाएर पढाइ जारी राख्ने र शिक्षक तथा विद्यार्थीहरूको पुनः एकीकरण प्रारम्भ गर्ने ।
* विद्यालय बाहिर रहेका बाल-बालिकाहरू अस्थायी रूपमा खडा गरिएका सिक्ने ठाउँमा भर्ना गरिएका छैन अथवा तिनको शिक्षाका लागि वैकल्पिक व्यवस्था गरिएकोछ छैन जानकारी लिने ।
* पीडित बाल-बालिकाहरूका निमित्त नियमित शिक्षा प्रणालीमा क्रमशः तिनलाई नियमित पार्दै लगिने ।
* प्रभावित क्षेत्रका स्कूलहरूमा भएको पुराना किताब संकलन गरी सुरक्षित ठाउँमा राख्ने ।
* मनोरञ्जनात्मक एवं रचनात्मक क्रियाकलापहरू प्रवाह गर्ने ।
* शिक्षकहरूलाई मनोसामाजिक परामर्श तालिम प्रदान गरी बालबालिकामा परामर्श प्रदान गर्ने ।
* शिक्षकहरूलाइ प्रेत्साहन गरि छुटेका पाठहरू पुरा गर्ने ।

४.४.१ बिद्यमान श्रोत तथा क्षमताको सुची

क्र.सं	साझेदारको नाम	शैक्षिक सामग्री	जनशक्ति	कैफियत
१	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	पाठ्य सामाग्रीहरू	शिक्षक तथा विद्यालय कर्मचारीहरू, शिक्षक पेशागत संगठनका प्रमुखहरू, स्थानीय तहका शिक्षा हेर्ने अधिकारी, शिवि तथा सइका कर्मचारीहरू, विद्यालय व्यव.स. र शि.अ.संघका पदाधिकारीहरू, बाल क्लब, किशोरी सञ्जाल, स्थानीय यूवा क्लब	जिल्ला भरि
२	युनिसेफ	Technical support, Information Management Education Kits	विषयगत विज्ञ	जिल्ला भरि
३	यू.एम.एन.	अस्थाई सिकाई केन्द्र सिकाई सामाग्रीहरू शिक्षकहरूलाई विपद सम्बन्धि अभिमुखिकरण	विषयगत विज्ञ कर्मचारी तथा स्वयंसेवकहरू	मायादेवी गा.पा. र यशोधरा गा.पा.
४	सनसाईन सामाजिक विकास संस्था	अस्थाई सिकाई केन्द्र सिकाई सामाग्रीहरू	संस्थामा उपलब्ध कर्मचारी तथा स्वयंसेवकहरू	मायादेवी गा.पा. र बुद्धभूमि न.पा. १०

५	दलित सामाजिक विकास केन्द्र	सिकाई सामाग्रीहरू,	२५ जना कर्मचारी तथा स्वयंसेवकहरू सहयोगी निकायको सहकार्यमा	यशोधरा र मायादेवी गा.पा., कपिलबस्तु न.पा., महराजगंज न.पा., कृष्णनगर न.पा.
६	कालिका स्वावलम्बन सामाजिक केन्द्र	सामान्य मनोरञ्जनात्मक शैक्षिक तथा खेलकुद सामाग्री सुरक्षित अस्थाइ सिकाई केन्द्र निर्माणका लागी आवश्यक प्राविधिक तथा अन्य व्यवस्थापकीय सहयोग	संस्थाका सदस्यहरू तथा कर्मचारी	शुद्धोधन, मायादेवी, यशोधरा, विजयनगर र बाणगंगा
७	लुम्बिनी एकिकृत विकास संस्था (लिबो)	शिक्षण सामग्रीहरू, विद्यार्थीका लागी स्कुल ब्याग with Stationary (Copy, pencil, Geometricbox, color pencil, pencil case, umbrella and water bottle, etc) तत्कालीन आवश्ययकता अनुसार अन्य सामाग्री पनि सहयोग	संस्थामा उपलब्ध कर्मचारीहरू	कपिलवस्तु जिल्ला भित्रको प्रभावित क्षेत्र
८	गै.स.स.महासंघ	सबैसंग समन्वयकारी भूमिका निर्वाह गर्ने		कपिलवस्तु जिल्ला भरि
९	सिद्धार्थ सामाजिक बिकास केन्द्र	क्षमता विकास, अस्थायी सिकाई केन्द्र, मनोसामाजिक परामर्श, स्वध्ययन सामाग्री वितरण, बैकल्पिक कक्षाको व्यवस्था	कर्मचारीहरू	बाणगंगा, मायादेवी, शिवराज, कृष्णनगर र शुद्धोधन
१०	युएनएफपिए	क्षमता विकास, नीतिगत संरचना निर्माणमा सहयोग, किशोरी किट वितरण, मनोसामाजिक परामर्श सेवा, जनचेतना अभिवृद्धि गर्न किशोरकिशोरी परिचालन	कर्मचारीहरू	कपिलवस्तु, शिवराज र शुद्धोधन
११	नेपाल टेलिकम	सि यु जी सिम कार्ड वितरण	कर्मचारीहरू	जिल्ला भरि
१२	रेन परियोजना		मानव श्रोत	

४.४.२ विपद् प्रकृतिमा आधारित प्रतिकार्य योजना- विपद्को अवधिमा लागु हुने

सहयोग गतिविधि	जिम्मेवार निकाय	कहिलेसम्म
सहयोगसम्बन्धी गतिविधि – तत्कालका लागि (०-४० दिनसम्म)		
जानकारीको संकलनका लागि क्लष्टर समन्वय बैठक् • आर्थिक तथा मानवीय श्रोतको आपतकालिन व्यवस्था । • तत्काल शैक्षिक क्षतिको सूचना संकलन गर्ने । • तत्कालको लागि शिविरमा सुरक्षित स्थानको स्थापना गर्ने • तत्काल पालिका तथा क्षेत्रमा भएका सूचना केन्द्रहरूसंग सम्पर्क स्थापना गरी जानकारी संकलन गर्ने ।	शिविसई, स्थानीय तहको शिक्षा युवा तथा खेलकुद शाखा, सहयगी निकाय	पहिलो दिनमै

परिस्थिति सम्बन्धी प्रतिवेदन तयार पार्ने : • सूचना केन्द्रको स्थापना । • पहिलो प्रतिवेदन । • अद्यावधिक प्रतिवेदनहरूको अनुसरण गर्ने । • २४ घण्टाभित्र र पहिलो हप्तामा हरेक दिन सञ्चार माध्यमका लागि समाचार प्रकाशन गर्ने ।	स्थानीय तहको शिक्षा युवा तथा खेलकुद शाखाशिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई, सहयोगी निकाय	दोस्रो दिन
प्रारम्भिक लेखाजोखाको प्रतिवेदन तयार पार्नका निमित्त आधार रेखाका तथ्याङ्कको समीक्षा गर्ने : क. प्रभावित विद्यालय तथा विद्यार्थीको अनुमान गर्नका लागि प्रभावित विद्यालय सेवा क्षेत्रबाट उपलब्ध तथ्याङ्क/जानकारीको समीक्षा गर्ने । ख. प्रभावित क्षेत्रमा रोकिएको शैक्षिक सेवा अस्थाई रूपमा सुचारू गराउन जिम्मेवारी तोक्ने ।	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, सम्बन्धित, स्थानीय तहकोशिक्षा युवा तथा खेलकुद शाखा, सहयोगी निकाय	दोस्रो र तेस्रो दिन
स्रोतहरूको परिचालन गर्नका लागि क्षेत्रगत आकस्मिक योजना (Cluster CP) को समीक्षा गर्ने	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, स्थानीय तहकोशिक्षा युवा तथा खेलकुद शाखा सहयोगी निकाय	७ दिनभित्र
विपद्बाट बढी जोखिममा रहेका समुहहरू क. अपांग बालबालिकाको पहिचान । ख. परिवारबाट बिछोडिएका । ग. आमाबाबु गुमाएका । घ. मनोसामाजिक आघातमा परेका बालबालिकालाई मानवीय सहायताका लागि श्रोत खोजेर सम्झौता गर्ने । ङ. शिविरभित्रै बाल सिकाइ कक्षा सञ्चालन गर्ने ।	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, स्थानीय तहकोशिक्षा युवा तथा खेलकुद शाखा सहयोगी निकाय	पहिलो हप्ता देखि एक महिनाभित्र
क्षेत्रगत निकायहरुको (Clusters) समन्वय बैठक: सूचना तथा जानकारीको आदानप्रदान, अवस्था विश्लेषण, कार्यक्रमको पूर्वतयारी तथा साझा सहमति, श्रोतको खोजी तथा व्यवस्थापन	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, स्थानीय तहकोशिक्षा युवा तथा खेलकुद शाखा सहयोगी निकाय	हप्तामा एक पटक
आवश्यकताको विस्तृत लेखाजोखा सञ्चालन गर्ने ४०-९० दिनसम्म		
स्रोतहरूको परिचालन गर्नका लागि आवश्यकताको विश्लेषण क. प्रस्तावना तयार पार्ने । ख. दातृ निकायहरुसंग प्रस्तावना सहित श्रोतको माग गर्ने ।	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, स्थानीय तहकोशिक्षा युवा तथा खेलकुद शाखा सहयोगी निकाय	४-४ हप्ता
परिस्थितिसम्बन्धी अद्यावधिक प्रतिवेदनलाई अद्यावधिक पार्ने	स्थानीय तह, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	हप्तामा एक पटक
मानवीय सहायताका साथै क्षतिग्रस्त शैक्षिक संस्थाको पुनर्निर्माण गर्ने	स्थानीय तह, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	दोस्रो तेस्रो महिनामा
मानवीय शैक्षिक सहयोगको निरन्तरताका साथै नियमित अनुगमन	स्थानीय तह, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	निरन्तर जारी
स्थानीय तहमा रहेका शिक्षा विकास शाखा, श्रोत केन्द्रसँगको समन्वय	स्थानीय तह, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	निरन्तर
विद्यालयलाई अस्थाई आवास बनाएका विपद् प्रभावितहरूलाइ क्रमश: घर पठाउने ।	स्थानीय तह, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	दोस्रो हप्ता
आवश्यकतानसुार अस्थायी सिकाइ केन्द्र निर्माण गरी शिक्षण कार्य सञ्चालन गर्ने ।	स्थानीय तह, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	आवश्यकतानुसार
विद्यालयहरुको भौतिक क्षतिको लेखाजोखा कार्यसम्पन्न गर्ने	स्थानीय तह, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	पाँचौ हप्तासम्म
जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको सिफारिसको आधारमा भौतिक क्षति भएका विद्यालयहरुको पुनर्निर्माण, पाठ्यपुस्तक क्षति भएका विद्यार्थीहरुको पाठ्यपुस्तक खरिद आदिका लागि रकम यकिन गरी प्रदेश सरकारसंग माग गर्ने ।	स्थानीय तह, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	पाँचौ हप्तासम्म

४.४.३ आपतकालिन परिस्थितिको पूर्वतयारीः -आपतकालिन परिस्थिति भन्दा पहिले)

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	कहिले गर्ने
१	स्थानीय तहमा क्लष्टर बैठक बसी जिम्मेवारी बाँडफाँड गर्ने र सम्पर्क व्यक्ति तोक्ने	शिविसइ, स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरू	मंसीरमा
२	आपतकालिनआश्रय पहिचान तथा व्यवस्थापन बैठक	शिविसइ, स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरू	पुस
३	जनशक्ति व्यवस्थापन तथा परिचालन अन्तरक्रिया	शिविसइ, स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरू	माघ
४	समन्वय, सहकार्य बैठक छलफल	शिविसइ, स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरू	चौमासिक रुपमा
५	विपद् सहायता सामाग्री व्यवस्थापन	शिविसइ, स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरू	बैशाखमा
६	विद्यालयहरूको आकस्मिक योजना बनाउने	शिविसइ, स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरू	जेठसम्ममा
७	विगतमा प्रभावित विद्यालयको अध्ययन, विश्लेषण गरी बाढी, भूकम्प सम्बन्धमा प्र.अ., शिक्षक तथा वि.व्य. समितिलाई विद्यालय स्तरीय चेतनामुलक कार्यक्रम गर्ने, गराउने, शिक्षकहरूलाई प्राथमिक उपचार तालिम	शिविसइ, स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरू	माघ तथा फागुन महिनामा
८	वैकल्पिक विद्यालय स्थापना र संचालनका लागि आवश्यक सामाग्री तथा श्रोत व्यक्तिहरूको पहिचान गर्ने	शिविसइ, स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरू	चौमासिक रुपमा
९	उच्च जोखिम क्षेत्रका शिक्षक, सामाजिक कार्यकर्ता (मानवीय श्रोत र अन्य श्रोत समेतको) को रोष्टर निर्माण गर्ने र सचेत गराउने	शिविसइ, स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरू	चौमासिक रुपमा
१०	उच्च जोखिम क्षेत्रमा प्रचार प्रसारका लागि सुचना सञ्चारका सामागीहरू व्यवस्थापन गर्ने	शिविसइ, स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरू	चौमासिक रुपमा
११	स्थानीय संचार माध्यम मार्फत जनचेतनाका गतिविधि संचालन गर्ने	शिविसइ, स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरू	निरन्तर
१२	विद्यालय विपद् सुरक्षा योजना निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने	शिविसइ, स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरू	जेठसम्ममा

४.४.४ कार्यक्रम बजेटः

क्र.स.	प्रमुखकार्यहरु
१	शिक्षा कलष्टर समन्वय समितिको बैठक ४ पटक
२	विपद संभावित क्षेत्रका विद्यार्थीहरूको तथ्यांक संकलन र विश्लेषण ।
४	संभावित क्षेत्रमा सचेतना अभिमुखिकरण कार्यक्रम संचालन
४.	अस्थायी कक्षा कोठाको लागि शैक्षिक सामाग्री
४.१	त्रिपाल
४.२	चकटी
४.४	कालो पाटी
४.४	पाठ्यपुस्तक सेट
४.५	झोला
४.६	पोशाक
४.७	कापी, कलम
४.८	किट बक्स (विद्यार्थी तथा विद्यालयका लागि शैक्षिक सामग्री सहितको)
५	स्वंय सेवकशिक्षकको छनौट र तालिम ४० जना ।
६	स्वंय सेवकशिक्षकको सुविधा
७	पठन पाठन संचालनको लागि सुरक्षित स्थानको छनौट
८	रोष्टर समूह गठन (तालिम, अनुगमन र व्यवस्थापनका लागि)
९	हैण्डपाईप जडान
१०	पुरुष अस्थायी शौचालय ४०, महिला अस्थायी शौचालय ६०, का लागिनल, त्रिपाल

४.४.५ पुनर्स्थापनाका कार्यहरु:

क्र सं.	कार्यहरु कपिलवस्तु	जिम्मेवार निकाय	कैफियत
१	जनचेतना फैलाउने	स्थानीय तह, सहयोगी निकाय	
२	कक्षा कोठा, शौचालय निर्माण	स्थानीय तह, सहयोगी निकाय	
३	शैक्षिक सामाग्रीको सुनिश्चितता	स्थानीय तह, सहयोगी निकाय	
४	मनो सामाजिक परामर्श	स्थानीय तह, सहयोगी निकाय	
५	सेनिटाइजेसन	स्थानीय तह, सहयोगी निकाय	
६	वैकल्पिक सिकाइ व्यवस्था	स्थानीय तह, सहयोगी निकाय	
७	समग्र परिस्थितिको लेखाजोखा गरी भावी रणनीति निर्माण	स्थानीय तह, सहयोगी निकाय	

४.५ संरक्षण क्षेत्र (Protection Cluster)

नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय (Protection Cluster): जिल्ला प्रशासन कार्यालय, कपिलवस्तु

सह नेतृत्व गर्ने निकाय: स्थानिय तहहरु

विपद् सम्बन्धी परिस्थिति:

* मानविय क्षतिको कारणले अनाथहरूको संख्यामा वृद्धि हुनसक्ने ।
* मानिसहरू आन्तरिक रूपमा विस्थापन हुनसक्ने ।
* बालबालिकाहरू घाईतेहुने तथा परिवार र आफन्तबाट टाढिनु पर्ने ।
* बालबालिकाहरू तथा महिलाहरू बढ्दो यौनदुरुपयोग र शोषण तथा भेदभावमा पर्न सक्ने
* सम्भावित मानसिक आघात (Psychosocial Trauma) तथा मनोसामाजिक समस्या आउन सक्ने ।
* लैङ्गिकतामा आधारित हिंसा (Gender based violence-GBV) मा वृद्धि हुनसक्ने ।
* एक विपद्ले अर्को विपद् निम्त्याउन सक्ने हुदाँ थप महामारीको जटिलतामा पर्न सक्ने ।
* सामना गर्ने संयन्त्र (Coping Mechanism) मा अवरोध आउन सक्ने ।
* मानव बेचबिखन, यौनजन्य हिंसाको जोखिममा पर्न सक्ने सम्भावना ।
* अपाङ्ग, वृद्ध तथा एकल महिलाहरुको सुरक्षा तथा संरक्षणमा कमि आउन सक्ने ।
* सामान्य असुरक्षाको वातावरण सृजना हुन सक्ने ।
* केही समुदाय अथवा समूहहरूका लागि मानवीय सहयोगमा पहुँच नहुनु अथवा पहुँच अपर्याप्त हुनु ।
* खाद्यान्न, कपडा र आधारभूत औषधिको अभाव हुनसक्ने
* महामारीको र रोग ब्याधि फैलन सक्ने सम्भावना ।
* आन्तरिक बेचबिखन तथा शोषण बढ्ने सम्भावना ।

संरक्षण विषयगत क्षेत्रको अवस्था:

महामारीको कारणले गर्दा संरक्षण बिषयगतका सेवाहरू प्रभावित भएका छन् भने यस क्षेत्रका सवालहरू पनि समयमा सम्बोधन गर्न सकिएको छैन् । महिला हिंसाका घटनाहरुमा वृद्धि हुनु, यातायातका सहज पहुँच नभएको कारणले हिंसा प्रभावितहरुलाई सेवा लिनमा कठिनाई हुनु, ४२ प्रतिशत मानिसहरु कुनै न कुनै मनोसामाजिक समस्या ग्रसित रहन परेको तथ्याङ्क देखिन्छ । जसको कारणले संरक्षण क्षेत्रका लाभान्वितिहरु अन्य सेवाहरू जस्तै शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, खाद्यान्न, र कानुनी सेवाहरूबाट पनि बञ्चित हुन परेको छ ।

अनुमानित जोखिममा रहेको लक्षित वर्गको संख्या:
यौन हिंसामा पर्न सक्ने महिलाको संख्या-२,८६०
बलत्कृत हुन सक्ने महिला वा किशोरी संख्या- ५७
मानव बेचबिखनमा पर्न सक्ने महिला तथा बालबालिकाको संख्या- २८,५९७
१५-१७ उमेरका प्राथमिक शिक्षाबाट बञ्चित हुन सक्ने किशोरकिशोरी संख्या-३,९३५
मानसिक समस्या भोगिरहेका जनसंख्या-१४२,९८४
(स्रोत: विभिन्न खोज तथा सर्भे रिपोर्टको आधारमा तयार पारिएको हो २०८०)

सामान गर्ने संयन्त्र (Coping Mechanism) मा अवरोध, कम संख्यामा संरक्षण सेवा केन्द्रहरू खुल्नु, स्वास्थ्य सुरक्षा मापदण्डहरू पालना गर्नु पर्ने कारणले गर्दा पनि मानिसमा मानसिक र मनोसमाजिक समस्याहरू देखा परेका छन् । जसको समयमा नै निदान गर्न सकिएन भने भविष्यमा यसको दिर्घकालिन असर भोग्नु पर्ने रहन्छ । यि सबै परिस्थितिलाई मध्यनजर राखेर, संरक्षण क्षेत्रका कार्यकर्ताहरू बढि सजग तथा सक्रियता देखाउनु पर्दछ । यस्तो अवस्थामा सके सम्म बढी संरक्षण सेवा केन्द्रहरू खोलेर सेवा प्रदान गर्ने, अन्य विषयगत क्षेत्रहरू सँग समन्वय र सहकार्य वृद्धि गरेर लक्षित वर्गहरुको सेवामा पहुँच वृद्धिको सुनिश्चितता गर्नु

पर्दछ । यसका सवालहरूलाई समयमा नै सम्बोधन गर्न जिल्लाको बहुक्षेत्रिय सरोकारवाला निकायहरूको सक्रियता र तदरूकताको आवश्यकता पर्दछ ।

समष्टिगत उद्देश्य :

महिला तथा बालबालिका, अपांगता भएका व्यक्तिहरू, जेष्ठ नागरिक, लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक र सिमान्तकृत समुदाय, अतिविपन्न तथा जोखिममा रहेका समुहहरू माथि विपद्को अवस्थामा उत्पन्न हुन सक्ने जोखिमहरू, हिंसा, शोषण, दुर्व्यवहार तथा हेला-अवहेलना) बाट संरक्षण गर्ने ।

विशिष्ट उद्देश्यहरु :

- विपद् तथा अन्य आपतकालिन परिस्थितिहरूमा उपलब्ध गराइने सहयोग कार्यक्रमहरूमा जोखिममा रहेका समुहहरूका लागि मानव अधिकार सम्बन्धी कानून, अन्तराष्ट्रिय मानवीय कानून तथा राष्ट्रिय कानूनले प्रत्याभूत गरेका मौलिक अधिकारहरूको संरक्षण तथा सुनिश्चितता गर्ने ।
- जोखिमा रहेका समुहहरूको संरक्षण सुनिश्चित गरी आपत्कालीन सहयोगको न्यायोचित वितरणमा सहयोग पुर्‍याउने ।
- आपतकालिन परिस्थितिबाट उत्पन्न हिंसा, शोषण, दुर्व्यवहार तथा हेलाका जोखिमहरूलाई सम्बोधन गरी विपद्बाट प्रभावित मानिसहरूको संरक्षण गर्ने र त्यस्ता दुर्व्यवहारबाट प्रभावित व्यक्ति वा समुदायलाई सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- लैङ्गिक हिंसाको रोकथाम, प्रेषण प्रणाली स्थापना तथा सवलिकरण, महिला तथा किशोरीहरूका लागि मर्यादा कायम गर्ने प्रभावकारी संयन्त्र बनाउने ।
- यौन तथा लैङ्गिक हिंसाबाट प्रभावित तथा गर्भवती र सुत्केरी महिलाहरूको लागि महिला मैत्री स्थान (Female Friendly Space) को स्थापना तथा लैंगिक हिंसा प्रतिकार्यका लागि एकद्वार प्रणाली व्यवस्थापन केन्द्र (One-Stop Crisis Management Center-OCMC) लाई प्रभावकारी गराउने ।
- प्रभावित बालबालिकाहरूलाई बाल-मैत्री स्थान तथा मनो-सामाजिक परामर्श सेवाको लागि खुला ठाउँको व्यवस्था गरि बालमैत्री सेवाहरु प्रवाहको सुनिश्चितता गर्ने ।
- एक्लिएका, अलग्गिएका र जोखिममा रहेका बालबालिका तथा किशोरकिशोरीका स्वास्थ्य लगायत अन्य आधारभूत सेवा तथा संरक्षणका सुविधा सहित परिवारको खोजी गरि पुनर्मिलन तथा पुनर्स्थापना गर्न सहयोग गर्ने ।
- यौन दुर्व्यवहार तथा हिंसाका विरूद्ध तिनको अनुगमन, प्रतिवेदन तथा पैरवी गर्ने प्रणालीको स्थापना गरी बालबालिका र महिलाहरूको यौन तथा शोषणको रोकथाम गर्ने ।
- लैङ्गिक हिंसामा परेका प्रभावितहरुको न्यायमा पहुचका लागि लैङ्कि हिंसा निवारण कोष स्थापना तथा परिचालन गर्ने कार्यमा सहयोग गर्ने

संरक्षणमा मानवीय सहयोगको न्यूनतम मापदण्ड : स्फेयर मापदण्ड

- प्रभावित जनसमुदायको अधिकारको कुनै पनि उल्लंघन, दुर्व्यवहार तथा शोषण अथवा भेदभावको अनुगमन गर्ने र प्रतिवेदन पेश गर्ने, संयन्त्रको स्थापना गर्ने अथवा स्थापित संयन्त्रलाई प्रयोगमा ल्याउने ।
- बिभिन्न समुदायका सदस्यहरूबाट, विशेषतः अति गरिब तथा पछाडी पारिएका समुहबाट मानवीय सहयोग तथा आधारभूत सेवा सुविधामा समान पहुँच सहयोग पाए नपाएको अनुगमन गर्ने ।
- साझेदारहरूका बीचमा अभिलेख राख्ने तथा दर्ता गर्ने प्रणालीमा एकरूपता सुनिश्चित गर्ने ।
- बालबालिका तथा महिलाहरूका लागि सुरक्षित वातावरणको सिर्जना गर्ने ।
- शिक्षा तथा संरक्षण सम्बन्धी सहयोग कार्यक्रममा मनो-सामाजिक सहयोगलाई एकीकरण गर्ने ।
- हेरचाह गर्ने व्यक्तिहरूबाट बाल-बालिकाहरू बिछोडिने कार्यको रोकथाममा सहयोग गर्ने ।
- बिछोडिएका तथा परिवारको साथ नभएका बालबालिकाहरू, खास गरी पाँच वर्ष उमेरभन्दा मुनिका बालबालिका तथा किशोरीहरूको पहिचान, दर्ता तथा स्वास्थ्य जाँचको सहजीकरण गर्ने र खोजी तथा पुनर्मिलनमा संलग्न साझेदारहरूलाई सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- परिवारबाट बिछडिएका तथा साथै नभएका बाल-बालिकाहरू र अन्य जोखिममा परेका समुह जस्तैः परिवार नभएका, बृद्ध, अपांग तथा दिर्घ रोगबाट पीडित समुहका मानिसहरूलाई हेरचाह तथा संरक्षण प्रदान गर्ने
- वास तथा अन्य सेवाको व्यवस्था ।
- मानवीय सहयोग तथा स्थायी समाधानका बारेमा आन्तरिक रूपमा विस्थापित मानिसहरूलाई नियमित रूपमा सूचनाको प्रवाह भइरहेको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।
- फिर्ता हुने कार्यक्रम तथा स्थायी समाधानको तर्जुमा गर्ने कार्यमा आन्तरिक रूपमा विस्थापित व्यक्तिहरूलाई संलग्न बनाउन प्रयास गर्ने ।
- शिविर तथा पुनर्वासका क्षेत्रहरूमा पर्याप्त सुरक्षाका लागि पैरवी गर्ने ।

लक्षित समूह

महिला सुत्केरी, गर्भवती, वालवालिका, किशोरकिशोरी, अपांग, बृद्धबृद्धा, घाइते, मानसिक समस्या रहेका महिला, बालबालिका तथा किशोरकिशोरी, अभिभावक गुमाएका वालवालिका, यौन तथा लैङ्कि हिंसामा परेका आदि ।

४.५१. विद्यमान श्रोत तथा क्षमता

क्र.सं.	संस्था वा कार्यालय	श्रोत /सामग्री	जनशक्ति	कैफियत (यस आ.व. सागि)
१	युएनएफपिए नेपाल	Rape/PEP, STI Protection Testing Kit, Emergency FP साधन, RH kit 3, 4, 5, 6A,B, 8, 9	जिल्लामा १ जना अधिकृत स्तर को कर्मचारी मनोसामाजिक परामर्शकर्ता	
	युएनएफपिए नेपाल र सिद्धार्थ सामाजिक विकास केन्द्र	जिल्लाको आवश्यकता अनुसार मर्यादा किट र किशोरी किट सहयोग	प्रत्येक स्थानिय तहमा एकर एक जना तालिम प्राप्त मनोसामाजिक परामर्शकर्ता रहेको जिल्लामा तालिम प्राप्त मनोविमर्शकर्ताद्वारा टोल फ्रि नम्बर मार्फत कोभिड तथा लैगिक हिंसा प्रभावितहरुलाई मनो विमर्श सेवा प्रदान रहेको	
२	जिल्ला अस्पताल, तौलिहवा	अस्पतालमा आधारित लैङ्गिक हिंसा संबोधन एकद्वार संकट व्यवस्थापन केन्द्र (OCMC) संचालनमा रहेको	युएनएफपिए र सिद्धार्थ सामाजिक विकास केन्द्रको सहयोगमा OCMC का १० स्वास्थ्यकर्मी GBV Screening and Treatment सम्बन्धि अभिमुखिकरण प्राप्त भएको ।	
३	युनिसेफ	Psychosocial counselling Temporary emergency support for most vulnerable children Recreation kit Child Friendly Space		
		कतिपय पालिकाहरुमा आकस्मिक बालकोष तथा लैगिक हिसाराहत कोष स्थापना भएको	सिद्धार्थ सामाजिक विकास केन्द्र मार्फत युनिसेफको सहयोगमा कपिलवस्तु जिल्लामा समुदाय स्तरिय मनोसामाजिक परामर्श दाता परिचालित भएका	UNICEF को सहयोग
४	जि.प्र.का.	सुरक्षा सामग्री	सुरक्षा जनशक्ति	सुरक्षा, न्याय
५	जिल्ला समन्वय समिति	जिल्लाका सबै स्थानीय तहहरुसँग संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सवालहरुलाई संम्बोधन गर्न आवश्यक समन्वय गर्ने		
६	महिला आश्रय गृह (Women Shelter)	१० बेडको आश्रय गृह, खाना, उपचार, मनोसामाजिक परामर्श सहित)	मनोविमर्शकर्ता, संयोजक, गार्ड, वार्डेन	न.पा./गा.पा., युएनएफपिए र सिद्धार्थ सामाजिक विकास केन्द्र
७	कालिका स्वावलम्बन सामाजिक केन्द्र	संरक्षणको प्रयोजनार्थ छोटो समयको लागि आवास उपलब्ध गराउन सकिने । उच्च जोखिममा रहेका बालबालिकाहरुको आपतकालिन सहयोग प्रदान गर्न सकिने । तनाव एवं संवेग नियन्त्रण, पोषण तथा ब्यक्तिगत सरसफाईका लागि समान्य परामर्श ।	संस्थाको ४९ कर्मचारीहरुलाई मानविय सहायताका लागि परिचालन गर्न सकिने र साथै जनचेतना अभिवृद्धिमा सहयोग गर्न सकिने	(सुरक्षा, न्याय र सहयोगका लागि पैरवी) Short shelter-10, Emergency fund support-10, Emergency food support-5 Family.

८	दलित सामाजिक विकास केन्द्र	आकस्मिक राहत सहयोग, एकवटा टेन्ट, ईस्ट्रेचर १ वटा,	१५ जना जनशक्तिलाई मानविय सहायताका लागि परिचालन गर्न सकिने ,	यूएमएन
९	लिङो	School Bag with stationary to school going children. Medical equipment (patient bed, medicine and other) Equipment with Covid medicine support	3 persons (staff)	Medical kit-1000, Food support-500 HHs, WASH & Hygiene support- 1000, Emergency support-300
१०	माहुरी होम	सचेतना अभिवृद्धि, कोभिड प्रभावित महिला तथा किशोरीहरुलाई आईसोलेसन किट सहयोग । लैंगिक हिंसा प्रभावित महिलाहरुलाई खाद्यान्न तथा मनोविमर्श सेवा सहयोग	१३ जना स्थानिय स्वयं सेवक, २ जना मनोविमर्शकर्ता,	VSO/MahuriHome (Dignity kit-50, Isolation kit-30 Food support-200 HHs for Year 2078/79)
११	युनाईटेड मिसन टू नेपाल	गर्भवती तथा सुत्केरी महिलालाई हाईजिन किट अपांगता भएका व्यक्तिहरुलाई सहयोग समाग्री लैंगिक हिंसा प्रभावित महिलाहरुलाई आकस्मिक यातायात सहयोग गर्भवती,सुत्केरी, अपांग र जोखिम वर्गलाई खाद्यान्न सहयोग		Via. DSDC/SSDO Hygiene kit-250 Equipment for Disability -19. Emergency transportation support-20, Food relief suport-200 HHs
१२	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	महिला तथा बालबालिका र जोखिम वर्गलाई रगतको व्यवस्था गर्ने		100 prints blood transfusion.
१३	इन्सेक	संरक्षण बिषयगत क्षेत्रका लाभान्वित वर्गहरुको आधारभूत अधिकार सुनिश्चितता गर्न सरोकारवालाहरुसँग पैरवीगर्ने		
१४	आफन्त नेपाल	मानव बेचबिखनमा परेका वा पर्न सक्ने लाई उद्धार, परामर्श, सुरक्षित आवास गृह सेवा र पारिवारिक पुर्नमिलन सेवा प्रदान	क्षेत्रीय संयोजक-१ बोर्डर सहजकर्ता-४ परामर्शदार्ता-४	
१५	शान्ति पुर्नस्थापना गृह	मानव बेचविखनमा परेका वा पर्न सक्नेलाई परामर्श, उद्धार, प्रहरीको सहयोगद्धारा घटना ब्यबस्थापन, पारिवारिक पुर्नमिलन, सुरक्षित आवास गृह सेवा प्रदान (भरतपुरमा सुरक्षित आवास गृह रहेको) भारत तथा अन्य मुलुकबाट स्वदेश फिर्ती, तथा सामुदायिक सचेतना कार्यक्रम (महिला समुह तथा सहकारी परिचालन, किशोरी समुह गठन तथा परिचालनमा एक जिम्मेवार पुरुष गठन तथा परिचालन)	क्षेत्रीय संयोजक-१ कार्यक्रम संयोजक-१ कार्यक्रम सुपरभाईजर-१ परामर्शदाता-१३	

१६	जिल्ला अपांग सञ्जाल/संघ	अपांग तथा अशक्तहरूको हक तथा अधिकारको लागि पैरवी तथा सहयोगको लागि समन्वय गर्ने		
१७	जेष्ठ नागरिक जिल्ला संजाल/संघ	जेष्ठ नागरिकहरूको हक तथा अधिकारको लागि पैरवी तथा सहयोगको लागि समन्वय गर्ने		
१८	गैरसरकारी संस्था महासंघ	जिल्ला स्थित गैरसरकारी संघ तथा संस्थाहरूसँग आवश्यक समन्वय तथा सहकार्य गरि संरक्षणका सवालहरूलाई संम्बोधन गर्ने		

४.५.२ विपद प्रकृतिमा आधारित प्रतिकार्य योजना -विपद्को अवधिमा लागुहुने)

सहयोग गतिविधि	जिम्मेवार निकाय	कहिलेसम्म
सहयोग सम्बन्धी गतिविधि – तत्कालका लागि (०-३० दिनसम्म)		
जानकारीको सङ्कलन तथा परिस्थितिलाई अद्यावधिक गर्नका लागि सम्बन्धित क्षेत्रका सबै सदस्यहरूसँग समन्वय बैठक गर्ने । जिल्ला आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्रमा प्रभावित क्षेत्रको अवस्थाको बारेमा जानकारी प्रदान गर्ने र सूचना लिने ।	स्थानीय तह महिला बालबालिका तथा सामाजिक विकास शाखा	पहिलो दिन
क. परिस्थिति सम्बन्धी आफ्नो क्षेत्रको पहिलो प्रतिवेदन तयारी गर्ने जसमा प्रभावित बालबालिका, वृद्ध बृद्धा, एकल महिला, गर्भवती तथा सुत्केरी, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, किशोरीहरू तथा अन्य जोखिममा रहेका व्यक्तिहरूको संख्या तथा अवस्था उल्लेख गर्ने । ख. अद्यावधिक प्रतिवेदनहरूको अनुसरण गर्ने । ग. २४ घण्टाभित्र र पहिलो हप्तामा हरेक दिन सञ्चार माध्यमका लागि समाचार प्रकाशन गर्ने ।	१. जिल्ला प्रशासन कार्यालय/ स्थानीय तह (महिला तथा बालबालिका शाखा)	दोश्रो दिन
प्रारम्भिक प्रतिवेदन तथा अन्य संरक्षणसंग जोडिएका परिस्थितिको लेखाजोखा तथा समीक्षा गर्ने । क. प्रभावित परिवारको अनुमान गर्नका लागि प्रभावित स्थानीय तहसँग सम्बन्धित उपलब्ध तथ्याङ्क/जानकारीको समीक्षा गर्ने । ख. प्रभावित क्षेत्रमा विद्यमान सार्वजनिक सेवा उपलब्ध गराउने संस्थाहरूको समीक्षा गर्ने ।	क. विषयगत क्षेत्र सदस्यहरू ख. स्थानीय तह महिला बालबालिका तथा सामाजिक बिकास शाखा	दोश्रो दिन देखि निरन्तर
प्रारम्भिक जानकारीहरूका आधारमा प्रारम्भिक मानवीय सहयोग क. तत्काल उपलब्ध गराईएका मानवीय सेवाहरुमा महिला, बालबालिका, गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, अपांगता भएका व्यक्तिहरू, वृद्धवृद्धाहरूको पहुँच भए नभएको सुनिश्चितता गर्ने । ख. सुत्केरी, गर्भवती तथा जोखिममा रहेका किशोरीहरू तथा महिलाहरूलाई मर्यादा सामाग्री (Dignity Kit) वितरण गर्ने । ग. मानवीय सेवाको आवश्यकता देखिएका प्रभावित समुदायमा सेवा उपलब्धताको लागि पैरवी गर्ने	क. स्थानीय तह महिला बालबालिका तथा सामाजिक बिकास शाखा, विषयगत क्षेत्रसदस्यहरु	प्रभावित क्षेत्रमा मानवीय सेवा उपलब्ध गराउन शुरू गरेपछि निरन्तर रूपमा ।
स्रोतहरूको परिचालन गर्नका लागि क्षेत्रगत आकस्मिक योजना (Cluster Contigency Plan) को समीक्षा गर्ने	स्थानीय तहमा संरक्षण विषयगत क्षेत्रको बैठक बसी समीक्षा गर्ने	७ दिन भित्र

पारिवारीक रूपमा बिछोडिएका बालबालिकाहरुको खोजी गर्ने र पुनर्मिलन कार्य गराउने	स्थानीय तहमा संरक्षण बिषयगत क्षेत्र	पहिलो हप्ता
संरक्षणका विभिन्न क्रियाकलापका लागि विभिन्न निकायहरूबाट प्राप्त सहयोगको लागि गरिएको प्रतिबद्धताको कार्यान्वयन गर्ने ।	स्थानीय तहमा संरक्षण विषयगत क्षेत्र समिति	७-१० दिन
मानवीय सहयोगको अनुगमन गर्ने र पृष्ठपोषणका लागि टोली खटाउने	स्थानीय तहमा संरक्षण विषयगत क्षेत्र समिति	दोश्रो हप्ता देखि निरन्तर
जोखिम्मा रहेका समुहहरूको पहिचान लगायत पहिलो ४० दिन भित्र तत्कालिन मानवीय सहयोग/सम्झौता गर्ने । क) ५ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरूको लागि आवश्यक पोषण युक्त खाना र लत्ता कपडा । ख) सुत्केरी र ६ महिनासम्मका बच्चाका आमाहरूको लागि आवश्यक पोषण युक्त खाना र लत्ता कपडाको व्यवस्था गर्ने । ग) परिवारबाट विछोडिएका बालबालिकाहरुलाई बाल पुनर्स्थापना गृहमा राख्ने व्यवस्था मिलाउने । घ) लैंगिकतामा आधारित हिंसामा परेका बालबालिका तथा महिलाहरूलाई पुनर्स्थापना गृहमा राख्ने । संरक्षणको आवश्यकता भएका वृद्ध वृद्धा र अपांगता भएका व्यक्तिहरुलाई पुनर्स्थापना गृहमा राख्ने व्यवस्था मिलाउने ।	स्थानीय तहमा संरक्षण विषयगत क्षेत्र समिति	पहिलो दिन देखि नै निरन्तर रुपमा गर्ने
ङ) लैगिक हिंसा रोकथामको लागि प्रेषण प्रणाली स्थापना तथा सवलीकरण गर्ने		
च) महिला तथा किशोरीहरूका लागि मर्यादा कायम गर्ने मर्यादा तथा किशोरी किट वितरण गर्ने ।		
छ) महिला तथा बालबालिकाहरूको लागि महिला तथा बालबालिकामैत्री स्थानहरूको पहिचान गरि तथा सुरक्षित स्थान निर्माण गर्ने ।		
सहयोग सम्बन्धी गतिविधि – अन्तरिम अवधिका लागि (३०-९०) दिनको अवधीमा		
• बिषयगत क्षेत्रको समन्वय बैठक गर्ने । • मनोसामाजिक असर देखिएका व्यक्तिहरुलाई मनोसामाजिक परामर्श सेवा प्रदान गर्ने । • विपद्मा महिला तथा बालबालिकामा पर्नसक्ने थप जोखिमको बारेमा जनचेतनामूलक कार्यक्रमहरू गर्ने जस्तैः लैङ्गिक हिंसा, मानव बेचबिखन, बाल संरक्षण, मनोबिमर्श सेवा, यौन हिंसा तथा सहयोग बारे जानकारी आदि । • लैङ्गिक हिंसा, यौन हिंसा तथा बाल हिंसाका घटनाहरूमा सिफारिस प्रणालीमा काम गर्ने । शिविरभित्र संरक्षण आवश्यक भएमा महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिकका लागि सुर क्षित स्थान पहिचान गर्ने । • विपद्पछि हुनसक्ने मानविय बेचविखन रोक्नका लागि आवश्यक सचेतनाका गतिबिधीहरू सँञ्चालन गर्ने ।	स्थानीय तह संरक्षण क्षेत्र तथा क्षेत्रगत सदस्यहरू	दुई हप्तामा एक पटक
मानवीय सहयोगको अनुगमन गर्ने, सहायताको प्रतिवेदन तयार गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिमा प्रस्तुत गर्ने ।	स्थानिय तहमा रहेको संरक्षण विषयगत क्षेत्रको सदस्यहरू	निरन्तर जारी

४.५.३ आपतकालिन परिस्थितिको पूर्वतयारी: आपतकालिन परिस्थिति अन्दा पहिले)

पूर्व-तयारी सम्बन्धी गतिविधि	जिम्मेवार निकाय	कहिलेसम्म
व्यवस्थापन तथा समन्वय सम्बन्धी व्यवस्था: जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरूका बीचमा समन्वय, श्रोत पहिचान सम्झौता गर्ने तथा श्रोत पहिचान गर्ने तथा जिम्मेबारी बाँडफाडमा सहमति कायम गर्ने, पूर्वतयारी तथा सहयोगसम्बन्धी गतिविधिका लागि सम्पर्क व्यक्तिको नाम तथा सम्पर्क ठेगाना सहित विभिन्न निकायहरूको भूमिका तथा जिम्मेवारीहरू परिभाषित गर्ने ।	जिल्ला संरक्षण विषयगत क्षेत्रको समन्वय समिति	बैशाख
सिकिएका पाठ : बिगत बर्षका बिपद्का घटनाहरूले सिकाएका पाठहरूको समयमा पहिचान गरि आवश्यक पूर्व तयारी गर्ने ।	जिल्ला संरक्षण विषयगत क्षेत्रको समन्वय समिति	जेठसम्म
आधाररेखा जानकारी/अन्य स्रोतबाट तथ्याङ्क सङ्कलन : क) बाढी वा विपदु आउनसक्ने गाउपालिका तथा नगरपालिकाहरूसँग सम्बन्धित क्षेत्रगत जानकारी/तथ्याङ्क संकलन गर्ने । ख) सार्वजनिक खुला स्थानहरू पहिचान गरि आवश्यक पर्दा प्रयोग गर्नको लागि सुनिश्चितता गर्ने । ग) जिल्लाका विभिन्न निकाय/सरोकारवालाहरूसँग उपलब्ध स्रोतको नक्साङ्कन गर्ने, जोखिम स्थानहरूको आंकलन गरि, तथ्य र सुचनाको अध्यावधि गर्ने ।	जिल्ला संरक्षण विषयगत क्षेत्रको समन्वय समिति	आषाढ महिनाको अन्तसम्म
क्षमता विकास : संरक्षण विषयगत क्षेत्र सम्बन्धि तालिमको लागि आवश्यक समन्वय गर्ने । क. आवश्यकतानुसार मनोसामाजिक विमर्श तालिम प्रदान गर्ने । ख. शारीरिक रुपमा अशक्त, जेष्ठ नागरिक तथा अपांगता भएका बालबालिकाहरूलाई आपतकालिन संरक्षण तालिमको व्यवस्था गर्ने ।	महिला बालबालिका तथा सामाजिक बिकास शाखा, स्थानीय तह संरक्षण विषयगत समिति सदस्यहरू	आषाढ महिनाको अन्तसम्म
आपतकालिनसंरक्षण सामग्री पहिले नै भण्डारण गरी राख्ने विभिन्न संघ संस्थाहरूसँग उपलब्ध मौजदातको तथ्यांक संकलन गर्ने अपुग सामग्री (Gaps) को पहिचान गर्ने आपूर्तीको लागि आवश्यक समन्वय गर्ने ।	महिला बालबालिका तथा सामाजिक बिकास शाखा, स्थानीय तह संरक्षण विषयगत समिति सदस्यहरू	आषाढ महिनाको अन्तसम्म
पूर्वतयारी योजनाको समीक्षा गर्नका लागि समन्वय बैठक र पूर्वतयारी गतिविधिहरूको अनुगमन गर्नका लागि कार्य योजना निमार्ण गर्ने ।	जिल्ला संरक्षण विषयगत क्षेत्रको समन्वय समिति, स्थानीय तह संरक्षण विषयगत समिति	जेष्ठ महिनामा

४.५.४ प्रस्तावित कार्यक्रम

क.स.	प्रमुखकार्यहरु	ईकाइ	परिमाण	जिम्मेवारी निकाय तथा भूमिका
१	जिल्ला संरक्षण विषयग क्षेत्र समन्वय सदस्य तथा सरोकारवालाहरूको बैठक	बैठक	४	जिल्ला संरक्षण विषयगत क्षेत्रको समन्वय समिति, बैठक आयोजना गर्ने,
२	संरक्षण क्लष्टरका सदस्यहरूलाई अधिकारमा आधारित तालिम (GBV/CRC/ Emergency Response/ IRA) प्रदान गर्ने	ब्याच	१	जिल्ला संरक्षण विषयगत क्षेत्रको समन्वय समिति, आवश्यकता अनुसार समन्वय तथा सहजिकरण गर्ने
४	पालिका स्तरिय संरक्षण समिति निमार्ण तथा अभिमुखिकरण ।	न.पा. र गा.पा.	१०	जिल्ला संरक्षण विषयगत क्षेत्रको समन्वय समिति, समन्वय, सहजिकरण र अनुगमन गर्ने
४	पालिका स्तरिय मनोसामाजिक विमर्शकर्ताको सूचीकृत गरी आवश्यकता अनुसार परिचालन गराउने ।	जना	२५	जिल्ला संरक्षण विषयगत क्षेत्रको समन्वय समिति, समन्वय, सहजिकरण र परिचालन गर्ने

५	हिंसा विरुद्ध आचारसंहिता तयार गरी सरोकारवालालाई अभिमुखिकरण गर्ने	पटक	१	जिल्ला संरक्षण विषयगत क्षेत्रको समन्वय समिति, समन्वय र सहजिकरण गर्ने
६	अपाङ्ग अशक्तहरुलाई सहयोगी सामाग्री (व्हील चेयर, बैसाखी, सिठी, आदि) प्रदान गर्ने ।	पटक	३०	जिल्ला संरक्षण विषयगत क्षेत्रको समन्वय समिति, समन्वय र सहजिकरण गर्ने
७	विस्थापित अवस्थामा हुने जोखिम प्रति जनचेतना जगाउन सुचना तथा संन्देशमुलक सामाग्री वितरण तथा प्रचारप्रसारण	पटक	आवश्यक अनुसार	जिल्ला संरक्षण विषयगत क्षेत्रको समन्वय समिति, समन्वय, सहजिकरण र अनुगमन गर्ने
८	Dignity Kit, Kishori kit, Hygiene Kit, Isolation kit, Recreational kit distribution	सेट	५००	जिल्ला संरक्षण विषयगत क्षेत्रको समन्वय समिति, समन्वय, सहजिकरण र अनुगमन गर्ने
९	Rape Treatment kits आवश्यकतानुसार माग गर्ने	सेट	५०	जिल्ला संरक्षण विषयगत क्षेत्रको समन्वय समिति, समन्वय, सहजिकरण र सदुपयोगको अनुगमन गर्ने ।
१०	अनुगमन, मूल्यांकन र समिक्षा बैठक	पटक	२	जिल्ला संरक्षण विषयगत क्षेत्रको समन्वय समिति, बैठक आयोजना गर्ने ।

४.६. खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता (WASH)

नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय : खानेपानी तथा सरसफाई कार्यालय र सबै स्थानिय निकाय

सह नेतृत्व गर्ने निकाय : गैसस महासंघ नेपाल

विपद् सम्बन्धी परिस्थिति : विपद्का सम्भावित मानवीय असर

- बाढीको कारणबाट होचो स्थानमा रहेका क्षेत्रहरूमा सुरक्षित खानेपानीको मुहान अवरूद्ध हुने गरी इनारहरू दुषित हुनेछन् र सम्भवत : बाढीमा डुब्नेछन् ।
- वातावरण प्रदुषित हुने गरी शौचालयहरू भरिन सक्दछन् ।
- सुरक्षित पानीको अभाव तथा ढलबाट दुषित वातावरणले गर्दा झाडापखाला तथा हैजा फैलने जोखिम बढ्नेछ ।
- प्रभावितहरू समक्ष सुरक्षित खानेपानी तथा सरसफाईका सुविधाहरूको पहुँच नहुने ।
- समष्टिगत उद्देश्य :
- खानेपानी तथा सर-सफाइसंग सम्बन्धित रोगहरू फैलन नदिने र तिनको रोकथाम गर्ने ।

विशिष्ट उद्देश्य :

- विस्थापित समुदायका लागि, खास गरी शिविरमा बस्ने मानिसहरूका लागि सुरक्षित खानेपानी, स्वास्थ्य शिक्षा तथा अस्थायी रूपमा सरसफाइ एवं नुहाउने सुविधाहरूमा पहुँच उपलब्ध छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।
- विस्थापित मानिसहरूलाई आधारभूत स्वास्थ्यसम्बन्धी सामग्री उपलब्ध गराइएको छ र खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वास्थ्यसंग सम्बन्धित व्यवहारिक प्रचलनहरूका बारेमा उचित रूपमा जानकारी उपलब्ध गराइएको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।
- सम्पुर्ण उपकरण तथा सुविधा उपलब्ध गराइएका छन् र विस्थापित मानिसहरू बस्ने शिविरहरूमा (Cleanliness) कायम गर्न तिनको सशक्तीकरण गरिएको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।

मानवीय सहयोगका न्युनतम मापदण्ड : स्फेयर मापदण्ड

१. प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति न्युनतम ५ लिटर पानी उपलब्ध गराउने र पहिलो ४ हप्ताभित्र प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन उपलब्ध गराइने पानीको परिमाणलाई १५ लिटर पुर्याउने ।

२. शिविरमा बस्ने विस्थापित मानिसहरू तथा घर तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति नष्ट भएका व्यक्तिहरूका लागि पानी सङ्कलन गर्नका लागि बाल्टीन र पानी शुद्ध गर्नका लागि ४० दिनसम्म खानेपानी शुद्ध गर्ने चक्की (tablets) अथवा वाटर गार्ड (Water Guard) उपलब्ध गराउने ।

४. शिविरमा बसोबास गर्ने विस्थापित मानिसहरूका लागि उपयुक्त सरसफाइ एवं महिलाहरूका लागि नुहाउने सुविधाका निमित्त अस्थायी चर्पी -हरेक २० व्यक्तिका लागि एक चर्पी र पहिलो हप्ताभित्र हरेक १० व्यक्तिका लागि एक चर्पीका दरले सोलाई बढाउने गरी) को निर्माण गर्ने ।

४. शिविरमा बसोबास गर्ने प्रभावित मानिसहरूलाई जिल्ला स्वास्थ्य तथा खानेपानी कार्यालयका कर्मचारी, साझेदार गैर-सरकारी सङ्गठन, महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेवक एवं रेडक्रसका स्वयंसेवकहरूसंग समन्वय गरी स्वास्थ्य तथा सरसफाई सम्बन्धी

सामाग्रीहरू (Hyegine Kits) वितरण गर्ने र स्वच्छता प्रर्वद्धन सम्बन्धी गतिविधिहरू -पानी शुद्ध पार्ने उचित तरिका र साबुनद्वारा हात धुने) संचालन गर्ने ।

४.६.१ विद्यमानस्रोत तथा क्षमताको विवरण

खानेपानी सरसफाई सब डिभिजन कार्यालय तथा रहेका सामग्रीहरू::

क्र.स.	सामग्रीको विवरण	इकाई	परिमाण	कैफियत
१	हेन्ड पम्प	सेट	२०	
२	सूचना, शिक्षा तथा संचार सामग्रीहरू (IEC Materials)	थान	२०००	
३	खानेपानी, स्वास्थ्य र सरसफाई संबन्धी मानव स्रोतहरू (WASH Motivators and Engineer, Sub Engineers)			
४	HDPE पाइप तथा फिटिङ्गहरू			
५	ब्लिचिङ्ग पाउडर			

४.६.२ विपद् प्रकृतिमा आधारित प्रतिकार्य योजना (विपद्‌को अवधिमा लागुहुने)

समन्वय:

विवरण	निकायहरु	समयावधि	कैफियत
प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा	ने.रे.सो., नेपाल प्रहरी, शसस्त्र प्रहरी बल, नेपाली सेना	२४ घण्टाभित्र	प्रतिकार्य संचालन
मध्यवर्ति लेखाजोखा	ने.रे.सो., नेपाल प्रहरी, शसस्त्र प्रहरी बल, नेपाली सेना	७२ घण्टाभित्र	प्रतिकार्य संचालन
विस्तृत लेखाजोखा	ने.रे.सो., नेपाल प्रहरी, शसस्त्र प्रहरी बल, नेपाली सेना	७ दिनभित्र	प्रतिकार्य संचालन

विपद् प्रकृतिमा आधारित प्रतिकार्य योजना -विपद्‌को अवधिमा लागुहुने)

सहयोग गतिविधि (के)	जिम्मेवार निकाय	कहिलेसम्म
सहयोगसम्बन्धी गतिविधि–तत्कालका लागि (०-९० दिनसम्म)		
• क्षेत्रगत सदस्यहरुको आकस्मिक बैठक संचालन । • विपद् अवस्थाको विश्लेषण । • प्रतिकार्यको तयारी गर्ने । • सूचना डेस्क स्थापना ।	ख.पा.स.डि.का. तथा स्थानिय निकायहरू	पहिलो दिन
• स्थलगत वस्तुस्थितिको जानकारी लिनको लागिअन्य क्षेत्रसँग र सम्बन्धित क्षेत्रमा सम्पर्क गरी जानकारी लिने ।	ख.पा.स.डि.का. तथा स्थानिय निकायहरू	दोस्रो दिन
• क्षेत्रगत सदस्यहरु बीच विपद् विश्लेषण गरी क्षतिको लेखाजोखा गर्नको लागि एक टोली विपद् स्थलमा खटाउने ।	ख.पा.स.डि.का. तथा स्थानिय निकायहरू	पहिलो हप्ता
• प्रविधिक टोलीद्वारा संकलित विवरणको आधारमा प्रदूषित खा.पा. तथा सरसफाई सम्बन्धी जनचेतना फैलाउन अर्को टोली परिचालन	ख.पा.स.डि.का. तथा स्थानिय निकायहरू	दोस्रो हप्ता
• सुरक्षित, स्वच्छ खा.पा. तथा सरसफाई कायमगर्नको लागि उपयुक्त, गुणस्तर परिमाणमा पानीमा प्रभावित परिवारमा पहुँच पुर्याउनको लागि पानीको वितरण तथा अस्थायी शौचालय निर्माण गर्न सचेतना कार्यक्रम संचालन गर्ने ।	ख.पा.स.डि.का. तथा स्थानिय निकायहरू	पहिलो महिना
• सुरक्षित शौचालय निर्माण, प्रभावित क्षेत्रमा संचालित कार्यक्रमको अनुगमन, स्थायी खा.पा. योजना संचालनका लागि पाईप आदि सामग्री व्यवस्था गर्न सरो कारवाला निकाय र तालुक निकायमा समन्वय गर्ने ।	ख.पा.स.डि.का. तथा स्थानिय निकायहरू	दोस्रो महिना
• सहयोगको अनुगमन तथा पृष्ठपोषणका लागि टोली खटाउने, समग्र प्रतिकार्यको विश्लेषण गरी प्रतिवेदनतयार गर्ने ।		
• सम्बन्धित सबै सरोकारवाला निकायलाई प्रगति प्रतिवेदन पठाउने ।		
• जनचेतना मूलक कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिने ।	ख.पा.स.डि.का. तथा स्थानिय निकायहरू	तेस्रो महिना

४.६.३ आपतकालिन परिस्थितिको पूर्वतयारी सम्बन्धी गतिविधि: (विपद् भन्दा पहिले)

क्र.स	क्रियाकलापहरु	जिम्मेवार निकाय	कहिलेसम्म
१	जिल्ला तथा स्थानिय निकायका क्षेत्रगत साझेदारहरूका बीच क्लस्टर सदस्यको बैठक गर्ने, समन्वय स्थापित गर्ने संयन्त्रका बारेमा सहमति कायमगर्ने ।	ख.पा.स.डि.का. तथा स्थानिय निकायहरू	मंसिर, फागुन र जेठ
२	प्रभावित क्षेत्रमा उत्पन्न हुन सक्ने संकट आकलन तथा खानेपानी तथा सरसफाईका लागि योजनानिर्माण	ख.पा.स.डि.का. तथा स्थानिय निकायहरू	बैशाखसम्म
३	सुरक्षित खानेपानी सुचारू गर्न आवश्यक पर्ने सामग्री तथा जनशक्ति तयारी अवस्थामा राख्ने	ख.पा.स.डि.का. तथा स्थानिय निकायहरू	बैशाख
४	जानकारीको विश्लेषणका लागि सम्पर्क ब्यक्ति तोक्ने ।	ख.पा.स.डि.का. तथा स्थानिय निकायहरू	चैत्र
५	विपद् हुन सक्ने सम्बन्धित क्षेत्रको तथ्यांक लिई त्यस क्षेत्रमा उत्पन्न हुन सक्ने खानेपानी समस्याको आकलन गर्ने	ख.पा.स.डि.का. तथा स्थानिय निकायहरू	फागुन
६	आपतकालिन परिस्थितिमा प्रभावित हुनसक्ने खानेपानी योजनाहरू र प्रभावित हुन सक्ने घरपरिवार संख्याको आधारमा आवश्यक सामग्रीको न्यूनतम मौज्दात विभिन्न निकायहरू संग उपलब्ध मौज्दात विवरण लिने	ख.पा.स.डि.का. तथा स्थानिय निकायहरू	असार
७	अपुग सामग्रीको पहिचानगर्ने पुस्तिका, पोस्टर, सूचना तथा संचार सम्बन्धी सामग्रीहरु पूर्वतयारी अवस्थामा राख्ने ।	ख.पा.स.डि.का. तथा स्थानिय निकायहरू	असार

४.६.४ कार्यक्रम बजेट आवश्यकताको विवरण

क्र.स.	प्रमुख कार्यहरु	ईकाई	परिमाण
१	क्लष्टर बैठक TOR मा छलफल र अनुमोदन र नया साझेदारहरूको पहिचान र आवद्धता	बैठक	४
२	Hygiene Kits, ORS, पानी शुद्धिकरण गर्ने सामाग्रीहरू भण्डारण ।	महिना	१२
३	पानी संकलन गर्ने १००० लि.को टंकी	वटा	१
४.	बहु क्षेत्रगत प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (MIRA) तालिम	ब्याच	१
५	हातधुने, सरसफाई, शौचालयको प्रयोग, पानी शुद्धिकरण, हाईजिन किट प्रयोग सम्बन्धि FCHV लाई अभिमुखिकरण तालिम दिने ।	गा.पा., न.पा	१४
६.	WASH Technician, स्थानीय स्वय सेवक, आमा समूह, युवा, वालक्लव, स्थानीय राजनैतिक दलहरुलाई अनुशिक्षण दिने ।	गा.पा., न.पा	१४
७	हेण्ड पम्प २० वटा	वटा	२०
८	हाईजिन किट १००	सेट	१००
९	खाल्डे चर्पीको लागिप्यान, प्लास्टिक बोरा आदि ।	सेट	५०
१०	शौचालय सरसफाई सामग्री	सेट	५०
११	विद्यमान खानेपानीका पम्प मर्मत संभार	सेट	५०
१२	ढल निकास व्यवस्थापन	सेट	१
१३	स्वयंसेवक परिचालन	जना	४०
१४	संचार माध्यम परिचालन	पटक	१
१५	फोहर व्यवस्थापन	जना	२०
१६	अनुगमन/मूल्यांकन	पटक	१

४.६.५ खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सामाग्री भण्डारण

संस्था	सामग्री	संख्या	स्थान
युनिसेफ	हाइजिन किट(स्टाण्डर्ड)	११२९ सेटकपिलवस्तु	भैरहवा
	हाइजिन किट (व्यक्तिगत)	००० सेट	भैरहवा
	साबुन	१००० बार	भैरहवा
	बाल्टिन	१४०० वटा	भैरहवा
	मग	१४०० वटा	भैरहवा
	ब्लिचिङ्ग पाउडर	०० बोरा	भैरहवा
	Squatting plate,Plastics	१०० पीस	भैरहवा
	अस्थायी चर्पी पोर्टेबल शौचालय	१०० सेट	भैरहवा
	सूचना, शिक्षा तथा संचार सामग्रीहरु	१००० थान	भैरहवा
	पोर्टेबल शौचालय	१०० वटा	
ने.रे.सो.	दक्ष जनशक्ति (स्वयंसेवक)		तौलिहवा
गैसस महासंघ नेपाल	दक्ष जनशक्ति (स्वयंसेवक)		तौलिहवा
कपिलवस्तु न.पा.		ह्याण्ड पाइप जडान तथा विपद् व्यवस्थापनका लागि बजेट विनियोजन	
यशोधरा		ह्याण्ड पाइप जडान का लागि १० लाख, खानेपानी सरसफाइकालागि रु २ लाख विनियोजन	
बुद्धभुमि		ह्याण्ड पाइप जडान तथा विपद् व्यवस्थापनका लागि बजेट विनियोजन	
महाराजगंज		ह्याण्ड पाइप जडान तथा विपद् व्यवस्थापनका लागि बजेट विनियोजन	
मायादेवी		विपद् व्यवस्थापन का लागि बजेट रु १५ लाख विनियोजन	
शुद्धोधन		विपद् व्यवस्थापन का लागि बजेट रु २० लाख विनियोजन तथा कोभिड रोकथाम रु ५० लाख विनियोजन	
दलित सामाजिक विकास केन्द्र		विपद् व्यवस्थापनका लागि बजेट विनियोजन तथा ५ जना जनशक्ती	
कालिका		आपत्कालिन बजेट तथा १० जना दक्ष जनशक्ति	

४.६.६ खानेपानी तथा सरसफाइ र स्वच्छता (WASH) क्षेत्रगत सरोकारवालाहरु

क्र.स	संस्थाको नाम	भूमिका	संपर्क व्यक्ति	मोबाइल नम्बर
१	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	प्रमुख नेतृत्व गर्ने निकाय	इन्जिनियर	९८५७८२१०१४
२	गैसस महासंघ नेपाल	सह-नेतृत्वगर्ने निकाय	अध्यक्ष	९८५७०५०४९५
३	यूनिसेफ	सहयोगी निकाय	रिधी शर्मा	९८५७०१७२६१
४.	कपिवलस्तु न.पा	सहयोगी निकाय	खानेपानी सरसफाइ शाखा वा सम्पर्क व्यक्ति	९८५७०२३१५५
५	बुद्धभुमि न.पा.	सहयोगी निकाय	खानेपानी सरसफाइ शाखा वा सम्पर्क व्यक्ति	९८४३५६७९६
६.	वाणगङ्गा न.पा	सहयोगी निकाय	खानेपानी सरसफाइ शाखा वा सम्पर्क व्यक्ति	९८५७०५४३३०
७	महाराजगंज न.पा.	सहयोगी निकाय	खानेपानी सरसफाइ शाखा वा सम्पर्क व्यक्ति	९८०५५५९६९९

८	शिवराज न.पा.	सहयोगी निकाय	खानेपानी सरसफाइ शाखा वा सम्पर्क व्यक्ति	९८४७२७६७००
९	यशोधरा गा.पा.	सहयोगी निकाय	खानेपानी सरसफाइ शाखा वा सम्पर्क व्यक्ति	९८४७०४०३५७
१०	कृष्णनगर न.पा.	सहयोगी निकाय	खानेपानी सरसफाइ शाखा वा सम्पर्क व्यक्ति	९८५७०५५९९६
११	मायादेवीगा.पा.	सहयोगी निकाय	खानेपानी सरसफाइ शाखा वा सम्पर्क व्यक्ति	९८४७२८५१८१
१२	शुध्दोधनगा.पा.	सहयोगी निकाय	खानेपानी सरसफाइ शाखा वा सम्पर्क व्यक्ति	९८४७३६४७६६
१३	बिजयनगर गा.पा.	सहयोगी निकाय	खानेपानी सरसफाइ शाखा वा सम्पर्क व्यक्ति	९८५७०५११५८
१४	खानेपानी संस्थान	सहयोगी निकाय	प्रतिनिधि	९८४५११७०१०
१५	दलित सामाजिक विकास केन्द्र	सहयोगी निकाय	रामशरन रैदास	९८५७०५१११५८
१६	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, जिल्ला शाखा	सहयोगी निकाय	केशव सिंह	९८५७०५०८०६
१७	नेपाल पत्रकार महासंघ, जिल्ला शाखा	सहयोगी निकाय	छिलाराम भुसाल	९८५७०५०६८१
१८	कालिका स्वा. सामाजिक केन्द्र	सहयोगी निकाय	रामेन्द्र सिंह रावल	९८५७०५१२८५

४.७ कृषि, खाद्य तथा जीविकोपार्जन (Agriculture, Food and livelihood)

यस क्षेत्रमा नेतृत्व प्रदान गर्ने निकायकृषि ज्ञान केन्द्र, स्थानीय तह

सह नेतृत्व गर्ने निकाय स्थानिय तहहरु, युनाइटेड मिसन टु नेपाल, कपिलवस्तु,

विपद सम्बन्धी परिस्थिति: विपदको संभावित मानवीय असर

१) प्रभावित परिवारको खाद्य आपूर्तिमा कमी, खाद्यान्न प्रतिको घट्दो पहुंच, विस्थापन तथा विद्यालयमा खुवाउने कार्यक्रम जस्ता अन्य खाद्यान्न सम्बन्धी कार्यक्रममा अवरोध भएको कारणले गर्दा अस्थायी रुपमा गम्भीर भएको तिब्र खाद्य असुरक्षा हुने ।

२) कृषि बालीमा ब्यापक क्षति, जीविकोपार्जनमा क्षति, बालीनालीको नोक्सान, पशुधनको क्षति, सामना गर्ने रणनीति (Coping strategy) मा बाधाका कारणहरुले गर्दा मध्यम अवधिको खाद्य असुरक्षा ।

समष्टिगत उद्देश्य:

- प्रभावित ब्यक्तिहरूका लागि समयमा नै खाद्यान्नको उपलब्धता तथा खाद्यान्नमा पहुंच सुनिश्चित गराएर जीवन बचाउने एवं जीवनलाई निरन्तरता प्रदान गर्ने ।

विशिष्ट उद्देश्य:

१) जीवन रक्षा सम्बन्धी रणनीतिहरूका लागि आवश्यकताको पूर्ति गर्नका निमित्त तयारी खाना उपलब्ध गराउने र दीर्घकालीन रुपमा पारिवारिक अस्तित्व, जीविकोपार्जनको सुरक्षा तथा दीर्घकालीन रणनीतिहरूको फलस्वरुप मानवमर्यादा, सकारात्मक प्रभाव निर्माण गर्ने ।

२) पारिवारिक श्रोतहरुलाई पुनर्लाभ तथा दीर्घकालीन विकासमा लगानी गर्न दिनका लागि सक्षम पार्न मानिसहरुलाई अल्पकालीन रुपमा आम्दानीको स्थानान्तरण अथवा प्रतिस्थापन गर्ने अवसर प्रदान गर्ने ।

मानवीय सहयोगको मापदण्ड

क) प्रभावित ब्यक्तिहरूको पहुंच निम्न वस्तुमा हुनेछ:

प्रति ब्यक्ति प्रतिदिन न्यूनतम २१०० क्यालोरी प्राप्त हुने गरी सामान्य खाद्यान्नको रासन ।

निश्चित समुहका ब्यक्तिहरूका (जस्तै साना केटाकेटी, गर्भवती महिला, एचआईभी भएका ब्यक्ति, कुपोषित ब्यक्तिहरू आदि) आवश्यकतालाई पुरा गर्नका लागि सामान्य रासनका अतिरिक्त परिपूरक खाद्यान्नको ब्यवस्था ।

ख) स्थानीयतहले प्रभावित क्षेत्र र परिस्थिति बमोजिम खाद्यान्न वितरणको आकार निर्धारित गरिनु पर्दछ तर पनि शुरुमा घरायसी स्तरमा गरिने वितरण र विस्तृत लेखाजोखाबाट प्राप्त तथ्यांकको आधारमा र ब्यक्तिका आधारमा गरिनु पर्दछ ।

६.७.१ बिद्यान श्रोत तथा क्षमताको सूची

सि.नं.	सारोकारको नाम	खाद्य तथा जिविकोपार्जन सामग्री/श्रोत	जनशक्ति	सवारी साधन	कैफियत
१	कृषि ज्ञान केन्द्र	विपद प्रभावितको पुनर्स्थापनको लागि बिउ बिजनको मिनीकिट तथा मल र कृषि प्राविधिक सेवा नार्क मार्फत मौसम साप्ताहिक बुलेटिन प्राप्त गर्ने गरेको	प्राविधिक १२ जना	१-पिकअप गाडी	
२	भेटेरनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र	आकस्मिक सेवा अन्तर्गत विपदमा परेका पशुको प्रमिथिक उपचार बर्ड फ्लुको समयमा काम गर्न समिति तथा कार्य विधि रहेको पी.पी.आर. HS/BQ, खोरेत, रानीखेत रोगको लागि भ्याक्सिनेसन कार्यक्रम	प्राविधिक १० जना	१-पिकअप गाडी	बर्ड फ्लु, लम्पी स्किन रोग, अफ्रिकन स्वाईन फिवर, डेगनालाको प्रकोको सम्भावना रहेको
३	डिभिजन वन का.	काठ, दाउरा, सामुदायिक वनमा रहेको श्रोत (जिल्ला वन पैदावार आपूर्ति समिति)	जिविकोपार्जन विज्ञहरू		
४	भू तथा जलाधार ब्यवस्थापन कार्यालय (पाल्पा)	बृक्षारोपण, ससाना तटबन्धन, तारजाली आदि	जनशक्ति		
५	राष्ट्रपति चुरे तराई मधेश संरक्षण तथा विकास समिति (बुटवल)	बृक्षारोपण, ससाना तटबन्धन, तारजाली आदि	जनशक्ति		
६	कपिलवस्तु नपा.	बजेट विनियोजन	जनशक्ति		
७	बुद्धभुमि नपा.	बजेट विनियोजन	जनशक्ति		
८	बाणगंगा नपा.	बजेट विनियोजन	जनशक्ति		
९	महराजगंज नपा.	बजेट विनियोजन	जनशक्ति		
१०	शिवराज नपा.	बजेट विनियोजन	जनशक्ति		
११	यशोधरा गा.पा.	रू २५०००० को विपद व्यवस्थापन कोष रहेको	कृषि प्राविधिक-६ जना पशु सेवा प्राविधिक-४ जना विपद सम्पर्क व्यक्ति-१ जना (जम्मा ११ जना)	१-गाडी	
१२	कृष्णनगर न.पा.	बजेट विनियोजन	जनशक्ति		
१३	मायादेवी गा.पा.	बजेट विनियोजन	जनशक्ति		
१४	शुद्धोधन गा.पा.	बजेट विनियोजन	जनशक्ति		
१५	बिजयनगर गा.पा.	बजेट विनियोजन	जनशक्ति		
१८	यु एम एन	विपदको बेलामा खाद्य सामग्री तथा बिउ बिजन सहयोगको लागि विपद व्यवस्थापन कोष रहेको (यूएम.एम को कार्यक्षेत्रमा कम्तिमा ५ घर वा २५ जना प्रभावित भएको अवस्थामा)	प्राविधिक जनशक्ति -२ जना		
२२	दलित सामाजिक विकास केन्द्र	बिउ बिजन सहयोग कार्यक्रम रहेको	प्राविधिक जनशक्ति -३ जना		

२३	प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिक परियोजना, परियोजना कार्यान्वयन इकाई, कपिलवस्तु	* आकस्मिक बालि संरक्षण सेवा (माछा, तरकारी र धान बालिको लागि) * नार्क मार्फत मौसम साप्ताहिक बुलेटिन प्राप्त गर्ने गरेको	७ जना प्राविधिक	१-जिप	
२४	सिद्धार्थ सामाजिक विकास केन्द्र	* राहत तथा उद्दारकोषको प्रयोग गरि खाद्य सामग्री वितरण गर्न सकिने * जीविकोपार्जन पुनर्स्थापनको लागि दातृ निकाए संग समन्वय गरि स्रोत को व्यस्थापन गर्न सकिने	तालिम प्राप्त दक्ष जनशक्ति सहेको		
२५	गैसस महासंघ नेपाल	आवश्यक खाद्य सामग्रीहरू	स्वयम् सेवकहरू		
२६	नेरेसो.	५० घर परिवारको लागि त्रिपाल, कम्बल, भाडाकुडा	स्वयम् सेवकहरू		
२७	उ.वा.सं.	आवश्यक खाद्य सामग्रीहरू	स्वयम् सेवकहरू		

४.७.२ कृषि तथा खाद्य क्षेत्रको प्रतिकार्य योजनाः

आपतकालिन परिस्थितिको अवधिमा

सहयोगी गतिविधि	जिम्मेवार निकाय	कहिले सम्म
सहयोग सम्बन्धी गतिविध - तत्कालका लागि ०-३० दिन सम्म		
* तत्काल क्लष्टर सूचना संकलन तथा सहयोग डेस्क स्थापना * सदस्यहरूका बीच समन्वय बैठक गर्ने * क्षतिको सूचना संकलन गर्ने	* कृषि ज्ञान केन्द्र, स्थानीय तहको कृषि विकास शाखा	पहिलो दिन
* तथ्यांक संकलन तथा विश्लेषण गर्ने * पशुधनको शुरक्षा तथा मृत पशुहरूको उचित ब्यवस्थापन गर्न भेटेरीनरी अस्पतालले प्राविधिक टोली र जनशक्ति परिचालन गर्ने * सहयोगको खाद्य सामग्री संकलन र वितरणको जिम्मेवारी बांडफांड गर्ने	* स्थानीय तहको कृषि विकास शाखा * स्थानीय उ.बा.संघहरू	दोस्रो दिन
* पिडितहरूको लेखाजोखा राख्ने (परिचयपत्र वितरण गर्ने) * एकद्वार पद्दितको विकास गर्ने * खाद्य सामग्री वितरण * खाद्य गोदामलाई शुरक्षित र पायक पर्ने इलाकामा राख्ने * गोदाम सुरक्षाको प्रबन्ध गर्ने	* स्थानीय तह, डिडिएमसी, स्थानीय रेडक्रस सोसाइटीका उपशाखाहरू * स्थानीय उ.बा.संघहरू	पहिलो हप्ता
* स्थलगत छलफल तथा अवस्थाको समीक्षा * छिटो उत्पादन हुने खाद्यान्न बालीको लागि बीउ विजन र पशु या पंक्षी वितरण गर्ने	* स्थानीय तहको कृषि तथा पशु विकास शाखा	पहिलो महीना
सहयोग सम्बन्धी गतिविधितत्कालका लागि ३०-९० दिन सम्म		
* जिवीकोपार्जनमुखि कृयाकलाप संचालन * राहतको बीउ वितरण, तालीम * पुनः अघिल्लो महीनाका कृयाकलापको अनुगमनलाई निरन्तरता	* स्थानीय तहको कृषि तथा पशु विकास शाखा	दोस्रो र तेस्रो महीना
* सम्बन्धित समुदाय संग छलफल गरी कार्यक्रम तय गर्ने आपतकालिन कोष स्थापनाको लागि स्थानीय तहसंग अनुरोध गरि पहल गर्ने	* स्थानीय तहको कृषि तथा पशु विकास शाखा	सो भन्दा बढी

४.७.३ आपतकालिन परिस्थितिको पूर्ण तयारी गतिविधि:

संकटकालीन परिस्थिति भन्दा पहिले

पूर्व तयारी सम्बन्धी गतिविधि	जिम्मेवार निकाय	समय अवधि
विपदको अवस्थामा खाद्य सहयोगका लागि योजना तयारी अवस्थामा राख्ने	कृषि ज्ञान केन्द्र / स्थानीय तहको कृषि विकास शाखा	असारको पहिलो हप्ता
आवश्यकता लेखाखाजोखा अध्ययनका खाका तयारी गर्ने	कृषि ज्ञान केन्द्र / स्थानीय तहको कृषि विकास शाखा	असार सम्म
स्थानीय तह स्थित विपद प्रभावित हुने क्षेत्रलाई लक्षित गरी खाद्यान्न सहयोग तयारी अवस्थामा राख्ने	कृषि ज्ञान केन्द्र / स्थानीय तहको कृषि विकास शाखा	असार सम्म
प्रभावितको माग संकलनका लागि छलफल	कृषि ज्ञान केन्द्र / स्थानीय तहको कृषि विकास शाखा	कार्तिक
खाद्यान्न सहायताको लेखाजोखा तथा प्रतिवेदनको खाका प्रस्तुत गर्ने	कृषि ज्ञान केन्द्र / स्थानीय तहको कृषि विकास शाखा	बैशाख
साना सिंचाई योजना सहयोग गर्ने	कृषि ज्ञान केन्द्र / स्थानीय तहको कृषि विकास शाखा	जेष्ठ असार
क्षमता अभिबृद्धि तथा भण्डारण तालीम	कृषि ज्ञान केन्द्र / स्थानीय तहको कृषि विकास शाखा	जेष्ठ

कृषि, खाद्य तथा जीविकोपार्जन (Agriculture, Food and livelihood) क्षेत्रगत सरोकारवालहरु

क्र.सं	संस्थाको नाम	भूमिका	सम्पर्क व्यक्ति	नम्बर
१	कृषि ज्ञान केन्द्र	प्रमुख नेतृत्व गर्ने निकाय	कार्यालय प्रमुख	९८५७०५३०६४/०७६५६००६३
२	भेटेरनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र	सहयोगी संस्था	कार्यालय प्रमुख	९८५७०५२०२१
३	युनाईटेड मिशन टु नेपाल	सह नेतृत्व गर्ने निकाय	सिपरा महतो	९८६०७२०७५२
४	विश्व खाद्य कार्यक्रम	सहयोगी निकाय	पन्नामान मर्हजन	९८५१०३०३०८
५	कपिलवस्तु न.पा	सहयोगी निकाय	नगर प्रमुख	९८४७०८४८५५
६	बुद्धभुमि न.पा.	सहयोगी निकाय	नगर प्रमुख	९८५७०५०२९०
७	बाणगङ्गा न.पा	सहयोगी निकाय	नगर प्रमुख	९८४७४५२७२७
८	महाराजगंज न.पा.	सहयोगी निकाय	नगर प्रमुख	९८५७०५६८८६
९	शिवराज न.पा	सहयोगी निकाय	नगर प्रमुख	९८५७०३४०३३
१०	यशोधरा गा.पा.	सहयोगी निकाय	अध्यक्ष	९८५७०५३६९९
११	कृष्णनगर न.पा.	सहयोगी निकाय	नगर प्रमुख	९८४७५४८५५५
१२	मायादेवी गा.पा.	सहयोगी निकाय	अध्यक्ष	९८४७०६१३६१
१३	शुद्धोधन गा.पा.	सहयोगी निकाय	अध्यक्ष	९८५७०५२१०१
१४	बिजयनगर गा.पा.	सहयोगी निकाय	अध्यक्ष	९८५७०५५१०३
१५	सिंचाई विकास डि. कार्यालय	सहयोगी निकाय	कार्यालय प्रमुख	९८५७०५१३५१
१६	नेरैसो	स्वयंसेवक परिचालन	सभापति	९८५७०५०८०६
१७	उवासं तौलिहवा	सहयोगी निकाय	गयादीन कुर्मी	९८५७०२२२०३
१८	गैसस महासंघ जिल्ला शाखा	सहयोगी निकाय	अध्यक्ष	९८५७०५०४०८
१९	दलित सामाजिक विकास केन्द्र	सहयोगी निकाय	रामशरण रैदास	९८५७०५११५८
२१	कालिका स्वा.सा.केन्द्र	सहयोगी निकाय	अर्जुन थापा मगर	९८५१२५८३३६
२२	कपिलवस्तु संस्थागत वि.स.	सहयोगी निकाय	विश्वराज रेग्मी	९८४७०५२५७४
२३	किड्स	सहयोगी निकाय	कृष्ण कु. द्विवेदी	९८५७०५१२५१
२४	सिद्धार्थ सा.वि.केन्द्र	सहयोगी निकाय	सुर्यकुमारी साही	९८५७०५१८६५
२५	लिडो	सहयोगी निकाय	सुनिता बेल्वासे	९८७५०५०८४८
२६	प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकरण परियोजना, परियोजना कार्यान्वयन इकाई, कपिलवस्तु	सहयोगी निकाय	सहसराम चौधरी	९८५७०५२३४७

४.८ विषयगत क्षेत्र : - राहत तथा पुन निर्माण (Relief/Reconstruction/Rehabilitation)

यस क्षेत्रमा नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय (Cluster Leads): जिल्ला समन्वय समिति/स्थानीय तह सबै

मुख्य सहयोगी निकाय : गैर सरकारी संस्था महासंघ / आइ एन एफ

विपद् सम्बन्धी परिस्थिति : विपद्को सम्भावित मानवीय असर

* प्रभावित परिवारको गास, बाँस र कपासको अभाव, गम्भीर खाद्य असुरक्षा हुने ।
* कृषि जीविकोपार्जनमा क्षति, आवास व्यवस्थापन सामना गर्ने रणनीति (Coping Strategy) मा बाधाका कारणहरूले गर्दा दुर्व्यवहार हिंसा तथा मानविय बेचबिखन हुन सक्ने उच्च असुरक्षा ।
* मानविय क्षति तथा पारिवारिक बिछोड हुने एव स्थानान्तरण हुन सक्ने ।
* मानविय हताहत हुने, घाइते, अङ्गभङ्ग घाउचोटपटक लाग्न सक्ने ।
* मनोसामाजिक समस्याहरू देखा पर्न सक्ने ।

समष्टिगत उद्देश्य :

प्रभावित व्यक्तिहरूका लागि तत्काल राहत उपलब्ध गराउने र "अझ राम्रो, अझ बलियो" अवधारण अनुसार पुनर्निर्माण तथा पुनस्थापना गरी प्रभावितहरूको जीवनलाई सामान्यीकरण गर्ने ।

विशिष्ट उद्देश्य :

* जीवन रक्षा सम्बन्धी रणनीतिहरू (Survival Strategies) का लागि आवश्यकताको पुर्ति गर्नका निमित्त तयारी खाना, गैह खाद्य सामाग्री लगायत अन्य सहयोग सामाग्रीहरू उपलब्ध गराउने र दिर्घकालीन रूपमा पारिवारिक अस्तित्व, जीविकोपार्जनको सुरक्षा तथा दिर्घकालीन रणनीतिहरूको फलस्वरूप मानविय मर्यादा, दिगो सकारात्मक परिवर्तन गर्ने ।
* पुनर्लाभ (Recovery) तथा दिर्घकालीन विकासमा लगानी गर्न दिनका लागि सक्षम पार्न प्रभावितहरूलाई अल्पकालिन रूपमा आम्दानीको अवसर सिर्जना गरी पुर्ननिर्माण तथा पुनस्थापनाका कार्यहरूलाई योजनाबद्ध तरीकाले कार्यानवयन गर्ने ।

मानवीय सहयोगको मापदण्ड : (स्फेयर मापदण्ड)

प्रभावितहरूलाई सबै तह र निकायहरूसंग समन्वय गरी तोकीएको मापदण्ड अनुसारका गतिविधिहरू कार्यान्वयन गर्ने ।

४.८.१ आपतकालिन परिस्थितिको पूर्वतयारी सम्बन्धी गतिविधि : (विपद् भन्दा पहिले)

क्र.स.	क्रियाकलापहरु	जिम्मेवार निकाय	कहिलेसम्म
१	जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरूका बीच विषयगत सदस्यको चौमासिक बैठक गर्ने, उक्त बैठक मार्फत समन्वय स्थापितगर्ने संयन्त्रका बारेमा सहमती कायम गर्ने ।	जि.स.स. तथा सदस्यहरू	कार्तिक, फागुन र जेष्ठ
२	सभावित प्रभावित क्षेत्रमा उत्पन्न हुन सक्ने संकट आँकलन गरी क्षेत्रगत जिम्मेबारी बाडफाँड गर्ने ।	जि.स.स.तथा सदस्यहरू	चैत्र सम्म
३	सबै स्थानिय तहरूले आफ्नो पालिकाको जोखिम पहिचान, विश्लेषण गरी सोको जानकारी जिल्ला समन्वय समितिमा पठाउने/जि.स.स.ले माग गर्ने ।	जि.स.स.	मंसिर सम्म
४	स्थानीय तहमा उद्धार तथा राहतमा प्रयोग हुन सक्ने औजार उपकरणको तयारी र क्षेत्रगत भण्डारण गर्न समन्वय गर्ने ।	जि.स.स.तथा सदस्यहरू	फागुन सम्म
५	स्थानीय तहमा जोखिमको आंकलन, स्रोतको लेखाजोखा कालागि आवश्यक समन्वय, सहजिकरण तथा अनुगमन गर्ने	स्थानीय तह, जि.स.स.	आवश्यकता अनुसार
६	स्थानीय तहमा विपद्तथा राहत व्यवस्थापन कोषको स्थापना गर्न लगाउने ।	स्थानीय तह, जि.स.स.	जेठ

४.८.२ विपद् प्रकृतिमा आधारित प्रतिकार्ययोजना

सहयोग गतिविधि	जिम्मेवार निकाय	कहिलेसम्म
सहयोग सम्बन्धी गतिविधि – तत्कालका लागि (०-३० देखी ९० दिनसम्म निरन्तर)		
• जिल्ला आपतकालिन सञ्चालन केन्द्र (DEOC) मा अवस्थाको बारेमा जानकारी प्रदानगर्ने तथा सूचना लिने। • तत्काल यस कलष्टरको बैठक बस्ने। • लत्ता कपडा, पाल, कम्बल, भाँडा, खाद्यान्न तथा राहत वितरण र प्राथमिक उपचार कार्यमा समन्वय तथा सहजिकरण। • सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरणका लागी समन्वय सहकार्य गर्ने।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सेना, प्रहरी, जिसंस, स्वास्थ्य कार्यालय, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	पहिलो दिन
• विपद् व्यवस्थापनको अनुगमन गरी नपुग सामग्रीहरूको उचित व्यवस्थापन गर्ने/गर्न लगाउने। • मनोसामाजिक परामर्श तथा थप उपचारको लागि आवस्यक समन्वय तथा सहजिकरण गर्ने।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला संमन्वय समिति	दोस्रो दिन
• अस्थायी खानेपानी शौचालयहरूको उचित व्यवस्थापनका लागी आवश्यक समन्वय सहकार्य तथा सहजिकरण। • सरुवा रोगहरू फैलिन नदिन चेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गर्न आवश्यक समन्वय गर्ने।	स्वास्थ्य कार्यालय सुआहारा दोस्रो, अन्य गै.स.सहरू, संचार जगत	पहिलो हप्ता
स्थायी तथा अस्थायी बासस्थानका लागि आवश्यक कार्य सुरु गर्ने/समन्वय गर्ने	जि.स.स., शहरी बिकास तथा भवन, नेरेसो, नपा, गा.पा, सामुदायिक भवन, बिद्यालय भवन	पहिलो महिना
मानवीय सहयता लागि समन्वय तथा सहजिकरण गर्ने	जि.स.स., न.पा./गा.पा. अन्य सहयोगी निकायहरू	दोस्रो महिना
क्षतिग्रस्त भवनतथा संस्थाहरूको पुननिर्माणका लागि समन्वय तथा सहजिकरण गर्ने (अस्थायी)	जि.स.स., न.पा./गा.पा. अन्य सहयोगी निकायहरू	तेस्रो महिना
दिगो मर्यादित जीवन र जिविकोपार्जनका लागी आयआर्जन क्रियाकलाप संचालनका लागी निरन्तर समन्वय सहजिकरण गर्ने।	जि.स.स., न.पा./गा.पा. अन्य सहयोगी निकायहरू	निरन्तर
क्षतिग्रस्त भवनतथा संस्थाहरूको पुननिर्माण (स्थायी)	स्थानीय तह	निरन्तर

कैफियत

१. स्थानियतहले विपद् पुर्व, विपदको समयमा र विपद् पश्चात भएका क्रियाकलापहरू अध्यावधिक गरि नियमितरुपमा जि.स.स.मा पठाउने।

२. क्लस्टरको वैठक चौमासिक रूपमा जि.स.स.मा वस्ने।

४.८.३ पुन निर्माण तथा पुर्नस्थापना र राहत (Reconstruction/Rehabilitation and relief)

क्र.स	संस्थाको नाम	भूमिका	संपर्क व्यक्ति	मोबाइल नम्बर	इमेल
१	जि.स.स.	प्रमुख नेतृत्व गर्ने निकाय	जि.स.अ	९८५७०७८२२२	dcckpl7@gmail.com
२	सबै स्थानिय तहहरू	सहयोगी निकाय	अनुसुचीमा राखिएको छ।		
३	डिभिजन वन कार्यालय	सहयोगी निकाय	कार्यालय प्रमुख	९८५७०५१०१४	
४	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सहयोगी निकाय	सभापति	९८५७०५०८०६	
५	पत्रकार महासंघ,	सहयोगी निकाय	अध्यक्ष	९८५७०५०६८१	
६	गैसस महासंघ	सहयोगी निकाय	अध्यक्ष	९८५७०५०४१५	ngofed.kapilvastu@gmail.com
७	यू.एम.एन. कपिलवस्तु	सहयोगी निकाय	विपद् व्यवस्थापन फोकल व्यक्ति	९८४५१५४१९९	

८	दलित सा.वि.केन्द्र	सहयोगी निकाय	कार्यकारी निर्देशक	९८५७०५११५८	
९	माइती होम	सहयोगी निकाय	कार्यकारी निर्देशक	९८५७०२२०३८	
१०	आई एनएफ	सहयोगी निकाय	कार्यालय प्रमुख	९८६७७७८८६८	
११	कालिका स्वा.सा.केन्द्र	सहयोगी निकाय	अध्यक्ष	९८५७०५१२८५	ksscnepal2050@gmai.com
१२	किड्स	सहयोगी निकाय	अध्यक्ष	९८५७०५०२५१	krishna77.kids@gmail.com
१३	सनसाईन सा.वि.सं.	सहयोगी निकाय	अध्यक्ष	९८४७०३९२४०	
१४	सिद्धार्थ सा.वि.केन्द्र	सहयोगी निकाय	अध्यक्ष	९८५७०५१८६५	
१५	लिडो	सहयोगी निकाय	फोकल व्यक्ति	९८५७०५०८४८	lidonepal@yahoo.com

५. भूकम्पीय जोखिम न्यूनीकरणका लागि पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

५.१ भूमिका

भूगर्भ विद्हरूको भनाई अनुसार भारतीय भुखण्ड र तिब्बती भूखण्डका विशाल पाटाहरू नेपालको क्षेत्रमा जोडिएको हुँदा यि दुई भूखण्डहरूको हलचलले नेपालमा भूकम्प जान सक्ने वैज्ञानिकहरूको ठहर रहेको छ । प्रत्येक दिन धेरै संख्यामा स-साना भूकम्पहरू गई रहेको हुन्छ । नेपालको इतिहास हेर्दा यहाँ वर्षेनी साना ठूला भूकम्प गएको उदाहरणहरू छन । वि.स.१९९० सालको भूकम्पबाट ८५१९ व्यक्तिहरूको मृत्यु भएको थियो भने २०४५ सालको भूकम्पबाट ७२१ व्यक्तिहरूले ज्यान गुमाएका थिए । २०७२ को वैशाख १२ र २९ मा गएको त्रासदिपूर्ण भूकम्प र त्यस पश्चात गएका पराकम्पनबाट ८८९६ जना मृत्यु, २२३०२ जना मानिसहरू घाइते भएका र ११८ वेपत्ता, ८८६४५६ परिवारहरू प्रभावित भएकाथिए । यस्ता किसिमका भूकम्पीय घटनाहरू कुन बेला कुन समयमा क्षति गर्छ भन्ने पुर्वानुमान गर्न सकिदैन । यो सम्भावित भूकम्पबाट कसरी बच्ने यसको सामना कसरी गर्ने भन्ने विषयमा सोच्नु र छलफल गर्नु आवश्यक छ । यसको सामना पूर्ण रूपमा गर्न नसकिएता पनि यसबाट हुनसक्ने सम्भावित क्षतिलाई भने कम गर्न सकिन्छ । भूकम्प आएको बेला नआत्तिने र शान्त रहने, ढोकामा उभिने वा टेबुल, डेस्क खाटमुनि छिर्ने, भत्कन सक्ने भयाल, खस्न सक्ने बस्तुको नजिकनबस्ने, यदि भई तल्लामा भए नआत्तिकन तुरून्त बाहिर निस्कने र सुरक्षित स्थानमा बस्ने, भुकम्पको बेला भऱ्याङ्बाट नहिड्ने, झ्यालबाट हामन फाल्ने, बिजुलीको लाईन, खोलाको किनारा, अग्लाअग्ला रूख तथा भवन नजिक नजाने, सवारी साधन चलाईरहको भए सडकबाट हटेर सुरक्षित स्थान तर्फ लाग्ने र रोक्ने, बच्चा, बद्ध, गर्भवती र अशक्तहरूलाई प्राथमिकताका साथ मदत गर्ने गर्नु पर्छ । भूकम्पीय जोखिम न्यूनीकरणको लागि प्रत्येक गाउँ, शहर, तथा धेरै मानिसहरू बस्ने विद्यालय, कलेज, उद्योग आदि स्थानहरूमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यको योजना बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउने, भवन निर्माण आचार संहिता पालना गर्न गरेमा भूकम्पीय विपद्बाट हुने जनधनको क्षतिलाई न्यूनीकरण गर्न सकिन्छ । कपिलवस्तु जिल्लामा विगतमा भूकम्पको कारणबाट धेरै ठूलो जनधनको क्षति नभएतापनि बढ्दो शहरी तथा औद्योगिकीकरणको कारण ठूला ठूला घर संरचनाहरूको निर्माण भईरहेका छन । धेरै बालबालिका तथा युवाहरू पढ्ने स्कूल तथा कलेजहरू निर्माण भइरहेका छन । यसरी बनिरहेका भवनतथा संरचनाहरू भूकम्पीय जोखिमबाट सुरक्षितहुने गरी तोकिएको मापदण्ड अनुसार नबनाइएका र पहिले बनिसकेका पुराना घर संरचनाहरू गैर इन्जिनियरिंग तरिकाले बिना मापदण्ड बनेका हुँदा कपिलवस्तु जिल्ला पनि भूकम्पीय जोखिममा छ भन्न सकिन्छ । तसर्थ भूकम्पको जोखिमबाट हुने जनधनको क्षतिलाई न्यूनिकरण गर्न र संभावितविपद्लाई सम्बोधन गर्न, पूर्वतयारी गरी सबैलाई सचेत र सजग बनाउन भूकम्प सम्बन्धी पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना प्रस्तुत गरिएको छ ।

क) भूकम्प पछिको अनुमानित परिदृश्य

- घर भवन भत्किएर मानिसहरूको मृत्यु भएको, च्यापिएको, पुरिएको, चोटपटक लागि घाइते भएको, आवास, खाद्यान्न, लत्ता कपडा आदिको अभावभई मानिसहरू अलपत्र भएको अवस्था ।
- पशुपंक्षी पुरिएको मृत्यु तथा घाइते भएको अवस्था ।
- वातावरणीय समस्या तथा अस्तव्यस्त जनजीवन ।
- बिशेष प्रकारको स्याहार आवश्यकता पर्ने गर्भवती, सुत्केरी, बालबच्चाहरू, वृद्ध वृद्धा एवं अपांगताभएका व्यक्तिहरूलाई तत्काल सेवा सुविधाको आवश्यकता ।

ख) उद्देश्य

- भूकम्पबाट प्रभावित व्यक्तिहरूको लागि सुरक्षित तथा आरामदायी आवास, खाद्यान्न, औषधोपचारको साथै उनीहरूका वस्तुभाउको उचित व्यवस्थापन गर्नु ।
- भूकम्पसम्बन्धी सचेतना तथा पूर्वतयारी गर्नु ।

ग) मानवीय सहयोग सम्बन्धी मापदण्ड

- औसतमा एक व्यक्तिका लागि ४.५-४.५ वर्ग मिटरको छाना भएको आवास क्षेत्र उपलब्ध हुनु पर्छ, औसतमा ५ सदस्यहरूको एक परिवारका लागि कम्तीमा पनि ४x५ मिटरको डोरीसहितको प्लास्टिक सिट र सहायता सामग्री आवश्यक हुन्छ ।
- दुई वर्षम्मका बालबालिकाहरूका लागि कम्तीमा एक सेट कपडा ।
- महिला, केटी, पुरूष तथा किशोरहरूको लागि कम्तीमा पनि एकसेट कपडा । यसका अतिरिक्त, महिला तथा किशोरीहरूका लागि नियमित सरसफाई सम्बन्धी सामग्रीहरूको आपुर्ति ।
- प्रत्येक परिवारसँग एक सेट भाँडा ।
- प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन न्यूनतम २१०० क्यालोरी प्राप्त हुने गरी सामान्य खाद्यान्न (चामल-प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ४२० ग्राम, दाल-प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ६० ग्राम, वनस्पति तेल-प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ४० मि.लि., नुन-प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ५ ग्राम)
- विरामी तथा घाइतेको लागि उपचारको व्यवस्था ।

घ) प्रमूख कृयाकलापहरू:

१. आपतकालिन आश्रयस्थलको उपयुक्त स्थानहरूको पहिचान तथा व्यवस्था गर्ने ।
२. भूकम्प संभावित स्थानहरूमा सचेतनाका कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने ।
३. आपतकालिन अवस्थाको लागि आवश्यक टेन्ट, डोरी, बोरा, कपडा आदितयारी अवस्थामा राख्ने ।
४. नयाँभवन तथा संरचना निर्माण गर्दा नेपाल सरकारबाट निर्धारित (Building Code) तथा अन्य प्रावधानहरू अनिवार्य पूरा गर्न लगाउने र जोखिम अवस्थामा रहेका पुराना संरचनाहरूलाई मर्मतसंभार (Retrofit) गरी सुरक्षित बनाउने ।

५.२ भूकम्पीय जोखिम न्यूनीकरण कार्यमा संलग्न संघसंस्थाहरू

क्रस	संस्थाको नाम	भूमिका	संपर्क व्यक्ति	मोबाइल नम्बर
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	समग्र नेतृत्व, समन्वय	प्र.जि.अ	९८५७०३७७७७
२	जिसस	स्थानीय तहसंग समन्वय	जि.स.अ.	९८५७०७८२२२,
३	नेपाली सेना	खोज तथा उद्धार	प्र.से.	९८५१२४२०४५
४	नेपाल प्रहरी	खोज तथा उद्धार	प्रहरी उपरीक्षक	९८५७०८५५५५/१००
५	सशस्त्र प्रहरी	खोज तथा उद्धार	स.प्र.उ.	९८५१२७२११६
६	नेपाल रेडक्रस	प्राथमिक उपचार तथा गरैरखाद्यसामाग्री सहयोग	सभापति	०७६ ५६००१५
७	कपिवलस्तु न.पा	राहत, पुनर्निर्माण, पुनस्थापनाका सबै कार्य	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	९८५७०८४१११
८	बुद्धभुमि न.पा.	राहत, पुनर्निर्माण, पुनस्थापनाका सबै कार्य	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	९८५७०८८१११
९	बाणगङ्गा न.पा	राहत, पुनर्निर्माण, पुनस्थापनाका सबै कार्य	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	९८५७०८७१११
१०	महाराजगंज न.पा.	राहत, पुनर्निर्माण, पुनस्थापनाका सबै कार्य	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	९८५७०५२२३३
१२	शिवराज न.पा.	राहत, पुनर्निर्माण, पुनस्थापनाका सबै कार्य	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	९८५७०८६१११/ ९८५७०१४५८०
१३	कृष्णनगर न.पा	राहत, पुनर्निर्माण, पुनस्थापनाका सबै कार्य	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	९८५७०८५१११
१४	बिजयनगर गा.पा.	राहत, पुनर्निर्माण, पुनस्थापनाका सबै कार्य	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	९८५७०१४८६९
१५	यशोधरा गा.पा.	राहत, पुनर्निर्माण, पुनस्थापनाका सबै कार्य	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	९८५७०५१८४३
१६	मायादेवी गा.पा.	राहत, पुनर्निर्माण, पुनस्थापनाका सबै कार्य	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	९८४७१०८६९२
१७	शुद्धोधन गा.पा.	राहत, पुनर्निर्माण, पुनस्थापनाका सबै कार्य	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	९८५७०५२१०१
१८	पत्रकार महासंघ जिल्ला शाखा	सहयोगी संस्था	अध्यक्ष	९८४७०६११९७
१९	गैसस महासंघ नेपाल	सहयोगी संस्था	अध्यक्ष	९८५७०५०४१
२०	कालिका स्वावलम्बन सामाजिक केन्द्र	सहयोगी संस्था	अध्यक्ष	९८५७०५१२८५
२१	दलित सा.वि.केन्द्र	सहयोगी संस्था	अध्यक्ष	९८५७०५११५८
२२	यूएमएन कपिलवस्तु	सहयोगी संस्था	कल्स्टर टीम लिडर	९८५११४०६२६

५.३ विद्यमान श्रोत तथा क्षमता

क्र.सं.	कार्यालय/ संस्था	मानवीयश्रोत	मौज्दात उद्दार सामग्री
१	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति	१५	समन्वय, संचार तथा परिचालन
२	नेपाली सेना	४० जना	गैंची, वेल्चा, डोरी
३	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	२० जना	गैंची, वेल्चा, डोरी
४	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल, २८ नं. गण	४० जना	डोरी १०० मिटर, गैंची, वेल्चा, डोरी
५	कपिलवस्तु न.पा.	५ जना	दमकल
६	रेडक्रस	५ जना	गैर खाद्य सामाग्री
७	दलित सा.वि.केन्द्र	कर्मचारी	स्ट्रेचर ७ ओटा, ६ ओटा, बेल्चा, गैंची, कोदालो, प्राथमिक उपचार बक्स आदि

५.४ विपद् पश्चात गरिने प्रतिकार्य योजना (Response Plan)

क्र.सं.	प्रमुख कार्यहरू	जिम्मेवार निकाय	समय सिमा
१	समन्वय बैठक	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	यथासिघ्र अथवा आवश्यकता अनुसार
२	परिस्थितीको लेखाजोखा, कार्यदल गठन, कार्य योजना निर्माण	जिविब्य समिति तथा क्लस्टर सदस्यहरू	आवश्यकता अनुसार
३	भूकम्प प्रभावितहरू पहिचान एकीन भए पछि परिचयपत्र वितरण	जिविब्य समिति	आवश्यकता अनुसार
४	सुरक्षित स्थलको पहिचान र बसोबास व्यवस्थापन	जिविब्य समिति तथा क्लस्टर सदस्यहरू	आवश्यकता अनुसार
५	स्वास्थ्य तथा सुरक्षाको व्यवस्था	जिविब्य समिति तथा क्लस्टर सदस्यहरू	आवश्यकता अनुसार
६	खानेपानी सरसफाईको व्यवस्था	जिविब्य समिति तथा क्लस्टर सदस्यहरू	यथासिघ्र
७	किट, चटाई, भाडाकुडा, कपडा, चुल्हो दाउरा जस्ता गैह्र खाद्य सामाग्रीको व्यवस्था	जिविब्य समिति तथा क्लस्टर सदस्यहरू	यथासिघ्र
८	खाद्य सामग्रीको व्यवस्था तथा वितरण	जिविब्य समिति तथा क्लस्टर सदस्यहरू	यथासिघ्र
९	पुनर्स्थापनाको लागि कार्य	जिविब्य समिति तथा क्लस्टर सदस्यहरू	यथासिघ्र
१०	स्वास्थ्य, सुरक्षा, सरसफाई जस्ता विषयमा विभिन्न निकायसँग समन्वय गरी चेतनामूलक क्रियाकलाप	जिविब्य समिति तथा क्लस्टर सदस्यहरू	यथासिघ्र
११	समिक्षा, मूल्यांकन र प्रतिवेदन दिने	जिविब्य समिति	नियमित/साप्ताहिक

५.५ भूकम्पीय जोखिम न्यूनीकरणका लागि पूर्वतयारी योजना

क्रस	प्रमुख कार्यहरू	जिम्मेवार निकाय	समय सिमा
१	संभावित जोखिम हुने क्षेत्र पत्ता लगाउन बैठक	जिविब्य समिति	बैशाख १५ भित्र
२	संभावित जोखिम हुने क्षेत्रमा स्थानीय संस्था सरकारी निकाय, समाजसेवी, बुद्धिजीवी राखी पूर्वतयारी सम्बन्धी अन्तरक्रिया गोष्ठी गर्ने ।	जिविब्य समिति तथा क्लस्टर सदस्यहरू	बैशाख २५ भित्र

३	नयाँ भवन तथा संरचना निर्माण गर्दा नेपाल सरकारबाट निर्धारित Building Code तथा अन्य प्रावधानहरू अनिवार्य पूरा गर्न लगाउने र जोखिम अवस्थामा रहेका पुराना संरचनाहरूलाई प्रवलीकरण (Retrofit) गरी सुरक्षित बनाउने	न.पा. तथा गा.पा.हरू	सधैं, नियमित
४	घना बस्ती भएका शहरी इलाका, स्कूल, कलेज आदि स्थानहरूमा Drop, Cover and Hold को कृत्रिम घटना अभ्यास गरी सचेतना बढाउने ।	नेपाल प्रहरी, नेपाली सेना, गैसस, विद्यालय	फागुनको दोस्रो हप्ता
५	उद्दार सामाग्रीहरूको सूची तयार र खरिद	जिविब्य समिति तथा क्लस्टर सदस्यहरू	जेठ १५ भित्र
६	उद्दार सामाग्री प्राप्ति, खरिद तथा भण्डारण	जिविब्य समिति तथा क्लस्टर सदस्यहरू	जेठ २० भित्र
७	आवश्यक सामाग्रीहरूको विवरण : डोरी : १०० मि. स्ट्रेचर : २५ वटा हेल्मेट : १०० वटा कोदालो : ५० वटा बेल्चा : ५०	एम्बुलेन्स, दमकल सवारी साधन ईन्धन प्राथमिकउपचार बाकस : १५ वटा	

५.६ आवश्यक बजेट

क्र.सं.	आवश्यक सामग्री	ईकाई	परिमाण
१	समन्वय बैठक	पटक	४
२	सुरक्षित स्थलको पहिचान र बसोबास व्यवस्थापन	पटक	१
३	खानेपानी सरसफाई व्यवस्था (१० हे.पाइप र २० शौचालय)	धारा/शौचालय	३०
४	चटाई, भाडाकुडा, कपडा, चुल्हो दाउरा	परिवार	३०००
५	खाद्य सामग्री व्यवस्था र वितरण	परिवार	१००
६	स्ट्रेचर	थान	२०
७	बेल्चा,	थान	५०
८	कोदालो	थान	५०
९	बन्चरो	थान	१०
१०	हेलमेट	थान	५०
११	खुकुरी	थान	१०
१२	प्राथमिक उपचार बक्स	थान	२५
१३	सचेतना तालीम	जना	१
१४	अनुगमन	पटक	२

५.७ भूकम्पीय विपद् प्रतिकार्य तालिका

समायावधि	प्रतिकार्यका लागि गतिविधिहरू	जिम्मेवारी
	भूकम्पीय विपद्को जानकारी दिने	भूकम्प मापन केन्द्र, जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र, बिद्युतिय सञ्चार माध्यमहरू
	विपद्बाट भएको प्रभावको प्रारम्भिक सूचना लिने	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र
	प्रभावित क्षेत्रमा खोज तथा उद्धार कार्य गर्न टोली परिचालन गर्ने • खोज तथा उद्धारका लागी तत्काल निर्देशन दिने र खोज उद्धारका लागी सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने • खोज तथा उद्धार कार्यमा हेबि ईक्युपमेन्टस परिचालन गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल, सडक डिभिजन कार्यालय, स्थानीय तह, निर्माण व्यवसायी
	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको आकस्मिक बैठक बस्ने • विपद् सूचना अधिकारी सुनिश्चित गर्ने • जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्रलाई कार्यविधि अनुसार सक्रिय बनाउने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी
	स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन • खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचारका लागी स्वयंसेवक टोली परिचालन गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
	प्राथमिक उपचारक र एम्बुलेन्स सेवा परिचालन गर्ने गराउने	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय/नेरेसो, स्थानीय तह, एम्बुलेन्स सञ्चालक समिति
	घाईतेहरूलाई तत्काल उपचारको ब्यवस्था मिलाउने	राप्ती स्वास्थ्य बिज्ञान प्रतिष्ठान, जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, राप्ती अञ्चल अस्पताल, निजि अस्पतालहरू
	स्थल मार्गबाट उद्धार गर्न नसकिने प्रभावितहरूलाई हेलिकप्टर परिचालनका लागी प्रदेश र केन्द्रमा अनुरोध गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
	थप खोज उद्धार टोलीको लागी गृह मन्त्रालयमा अनुरोध गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
	विषयगत क्षेत्रगत निकायहरूलाई सक्रिय बनाउने, समन्वय गर्ने • विषय क्षेत्रगत निकायहरूको बैठक बस्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति विषय क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू
	स्थानीय तहको समन्वयमा बिस्थापितहरू रहेको स्थान बारे जानकारी लिने	स्थानीय तह, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र
	प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखाका लागी टोली परिचालन	स्थानीय तहका प्रमुख, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
	प्रभावित क्षेत्रसम्मको पहुँचको बारेमा जानकारी लिने	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र
	प्रभावित समुदायहरूलाई विपद् प्रतिकार्यका लागी भए गरेका प्रयासहरू तथा सार्वजनिक आह्वान विषयक सूचनाहरू प्रवाह गर्ने ।	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र पत्रकार महासंघ/सञ्चार माध्यमहरू
	बिस्थापितहरूलाई तयारी खाना, पानीको ब्यवस्था गरी बितरण गर्ने	स्थानीय तह, उद्योग बाणिज्य संघ
	बिस्थापितहरूलाई त्रिपाल उपलब्ध गराई आश्रय स्थलको ब्यवस्था मिलाउने	स्थानीय तह/नेपाल रेडक्रस सोसाइटी/सघन शहरी विकास तथा भवन निर्माण आयोजना
	प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरूको अवस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र

दोश्रो दिन	विपद् प्रतिकार्य र पराकम्पनबाट आउनसक्ने जोखिम सम्बन्धि सुचना प्रकाशन प्रशारण गर्ने	भुकम्प मापन केन्द्र, जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र, बिद्युतिय सञ्चार माध्यमहरू
	प्रभावित क्षेत्रमा खोज तथा उद्धार कार्य गर्न थप टोली परिचालनलाई निरन्तरता गर्ने खोज तथा उद्धारका लागी तत्काल निर्देशन दिने र खोज उद्धारका लागी सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल,
	हेबि ईक्युपमेन्ट सहित भुकम्पबाट क्षति भएका भग्नावशेसलाई हटाउने कार्य गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति स्थानीय तह, सडक डिभिजन कार्यालय, निर्माण ब्यवसायी संघ
	स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचारका लागी स्वयंसेवक थप टोली परिचालन गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
	DDRT/NDRT/RDRT टिमहरू र विषयगत टोली परिचालन गर्ने।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
	राहत बितरण कार्यलाई समन्वय गरी एकद्धार प्रणाली मार्फत बितरणको प्रबन्ध मिलाउने	जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समिति
	बिस्तपितहरूलाई तयारी खाना, खानेपानीको थप ब्यवस्था गर्ने	स्थानीय तह/जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति/उद्योग बाणिज्य संघ
	बिस्थापितहरूलाई गैरखाद्य सामाग्री र तयारी खाना पानी थप बितरण गर्ने	उद्योग बाणिज्य संघ, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी,
	प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा तथ्यांक समायोजन गरी अनुमोदन गर्ने र लेखाजोखा समन्वय टोली (ACT) परिचालनका लागी राष्ट्रिय आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (NEOC) संग अनुरोध गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र
	प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा प्रतिवेदन तयार गर्ने र जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिमा पेश गर्ने	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र
	बिस्थापित भएकाहरूलाई त्रिपाल बितरण र अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण गर्ने	स्थानीय तह/सघन शहरी विकास तथा भवन निर्माण आयोजना/नेरेसो
	प्रभावितहरूको खोज तथा उद्धारगरी तिनीहरूलाई तत्काल आवश्यक पर्ने खाद्यान र न्यूनतम मानवोचित साम्राग्री र स्वीकृत मापदण्ड वमोजिम राहत उपलब्ध गराउने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी
	घाईते तथा बिरामीहरूको उपचारको निःशुल्क उपचारको ब्यवस्था मिलाउने	राप्ती स्वास्थ्य बिज्ञान प्रतिष्ठान, जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, राप्ती अञ्चल अस्पताल, निजि अस्पतालहरू
	सामुदायीक र जिल्ला द्रुत प्रतिकार्य टोली (CRRT/RRT) समुहको बैठक बसी टोलि परिचालन गर्ने	स्वास्थ्य कार्यालय
	विषय क्षेत्रगत निकायहरूको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू
	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी
	शव व्यवस्थापन निर्देशिका वमोजिम मृत्युभएका शवहरूको व्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
	शिबिरहरूमा बिद्युत तथा सञ्चारको प्रबन्ध मिलाउने	नेपाल बिद्युत प्राधिकरण, नेपाल टेलिकम
	प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरूको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपतकालिन कार्य संचालन केन्द (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र

तेस्रो दिन	विपद् प्रतिकार्य र पराकम्पनबाट आउनसक्ने जोखिम सम्बन्धि सूचना प्रकाशन प्रशारण गर्ने	भुकम्प मापन केन्द्र, जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र, बिद्युतिय सञ्चार माध्यमहरू
	* बढि प्रभावित क्षेत्रमा केन्द्रित गरी खोज तथा उद्धार कार्य गर्ने टोली परिचालन निरन्तरता गर्ने खोज तथा उद्धारका लागी तत्काल निर्देशन दिने र खोज उद्धारका लागी सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल
	* बढि प्रभावित क्षेत्रहरूमा स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचारका लागी स्वयंसेवक टोली परिचालन गर्ने * पारिवारिक सम्पर्क नभएका ब्यक्तिहरूको खोजि कार्य गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
	DDRT/NDRT/RDRT टिमहरू र विषयगत टोली परिचालन गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
	हेवि ईक्युपमेन्ट सहित भुकम्पबाट क्षति भएका भग्नाबशेसलाई हटाउने कार्य गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति स्थानीय तह, सडक डिभिजन कार्यालय, निर्माण ब्यवसायी संघ
	विस्थापित भएकाहरूलाई त्रिपाल बितरण र अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण गर्ने	स्थानीय तह/सघन शहरी विकास तथा भवन निर्माण आयोजना/नेरेसो
	शव व्यवस्थापन निर्देशिका वमोजिम मृत्युभएका शवहरूको व्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
	राहत बितरण कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाई निरन्तर्ता दिने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति,स्थानीय तह
	जिल्ला विपद् प्रतिकार्य टोली (DDRT) लाई परिचालन गर्ने	नेरेसो
	अति संकटासन्न अवस्थामा रहेका समुहहरूलाई बिशेष निगरानी तथा आधारभुत स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह स्थानीय स्वास्थ्य संस्था
	प्रभावित क्षेत्रमा हुन सक्ने महिला हिंसाका गतिविधिका सम्बन्धमा विशेष निगरानी राख्ने तथा बालबालिका, जेष्ठनागरीक, अपाङ्गता भएका ब्यक्तिहरूलाई विशेष संरक्षणको प्रवन्ध मिलाउने	स्थानीय तहका महिला बालवालीका तथा सामाजिक विकास शाखा, जेष्ठ नागरीक तथा अपांगता भएका ब्यक्तिहरूका लागी कार्य गर्ने निकायहरू
	खाद्य तथा गैर खाद्य सामाग्रीहरू,सुक्ष्म पोषण तथा बाल भिटा लगायत पोषणयुक्त खाना बितरण गर्ने	स्थानीय तह, नेरेसो, जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, अन्य सहयोगी निकायहरू
	विषय क्षेत्रगत निकायहरूको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू
	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी
	भग्नाबशेषलाई पन्छाउने कार्य गर्ने	सडक डिभिजन कार्यालय, निर्माण ब्यवसायी संघ
	शव व्यवस्थापन निर्देशिका वमोजिम मृत्युभएका शवहरूको व्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
	शिबिरहरूमा बिद्युत तथा सञ्चारको प्रबन्ध मिलाउने	नेपाल बिद्युत प्राधिकरण, नेपाल टेलिकम
	प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरूको अवस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र

	विपद् प्रतिकार्य र पराकम्पीय जोखिम सम्बन्धि सूचना प्रकाशन प्रशारण गर्ने	भुकम्प मापन केन्द्र, जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र, बिद्युतिय सञ्चार माध्यमहरू
	• बढि प्रभावित क्षेत्रमा केन्द्रित गरी खोज तथा उद्धार कार्य गर्न टोली परिचालन निरन्तर्ता गर्ने • खोज तथा उद्धारका लागी तत्काल निर्देशन दिने र खोज उद्धारका लागी सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल
	हेबि ईक्युपमेन्ट सहित भुकम्पबाट क्षति भएका भग्नाबशेसलाई हटाउने कार्य गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति स्थानीय तह, सडक डिभिजन कार्यालय, निर्माण ब्यवसायी संघ
	• बढि प्रभावित क्षेत्रहरूमा स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन • खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचारका लागी स्वयंसेवक टोली परिचालन गर्ने • पारिवारिक सम्पर्क नभएका ब्यक्तिहरूको खोजिकार्य गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
चौथो दिन	DDRT/NDRT/RDRT टिमहरू र विषयगत टोली परिचालन गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
	राहत बितरण कार्यलाई निरन्तरता दिने	जिल्ला विपद् ब्यवस्थान समिति, स्थानीय तह
	खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छताका गतिविधिहरू संचालन गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाई डि. कार्यालय, स्थानीय तह
	विपद्बाट अबरूद्ध सडक सञ्जाल मर्मत गरि तत्कालका लागी संचालनमा ल्याउने	सडक निर्माण डिभिजन कार्यालय, स्थानीय तह
	बिस्थापित भएकाहरूलाई त्रिपाल बितरण र अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण गर्ने	स्थानीय तह/सघन शहरी विकास तथा भवन निर्माण आयोजना/नेरेसो
	प्रभावित समुदायलाई नेपाल सरकारको स्विकृत मापदण्ड बमोजिम नगद तथा अन्य आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह
	मरेका पशुका शवहरू संकलन तथा व्यवस्थापन गर्ने	स्थानीय तह
	विषय क्षेत्रगत निकायहरूको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू
	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी
	शव व्यवस्थापन निर्देशिका बमोजिम मृत्युभएका शवहरूको व्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
	शिबिरहरूमा बिद्युत तथा सञ्चारको प्रबन्ध मिलाउने	नेपाल बिद्युत प्राधिकरण, नेपाल टेलिकम
	प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरूको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र

पाँचौ दिन	विपद् प्रतिकार्य र पराकम्पीय जोखिम सम्वन्धि सूचना प्रकाशन प्रशारण गर्ने	भुकम्प मापन केन्द्र, जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द, बिधुतिय सञ्चार माध्यमहरू
	• बढि प्रभावित क्षेत्रमा केन्द्रित गरी खोज तथा उद्धार कार्य गर्न टोली परिचालन गर्ने • खोज तथा उद्धारका लागी तत्काल निर्देशन दिने र खोज उद्धारका लागी सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल,
	बढि प्रभावित क्षेत्रहरूमा स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन • खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचारका लागी स्वयंसेवक टोली परिचालन गर्ने • पारिवारिक सम्पर्क नभएका व्यक्तिहरूको खोजिकार्य गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
	DDRT/NDRT/RDRT टिमहरू र विषयगत टोली परिचालन गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
	हेबि ईक्युपमेन्ट सहित भुकम्पबाट क्षति भएका भग्नावशेसलाई हटाउने कार्य गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति स्थानीय तह, सडक डिभिजन कार्यालय, निर्माण ब्यवसायी संघ
	बिस्थापित भएकाहरूलाई त्रिपाल बितरण र अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण गर्ने	स्थानीय तह/सघन शहरी विकास तथा भवन निर्माण आयोजना/नेरेसो
	प्रभावितहरूको पहुँचसम्म राहत सहायता नपुगेको स्थानहरूमा थप राहत बितरणको ब्यवस्था गर्ने	स्थानीय तह जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति,
	अस्पताल, स्वास्थ्य केन्द्र, आन्तरिक रूपमा विस्थापितको शिविर, विद्यालयजस्ता आधार भुत क्षेत्रमा विद्युतीय सेवा र सञ्चार सेवा उपलब्ध गराउने	नेपाल बिधुत प्राधिकरण कार्यालय, नेपाल टेलिकमको कार्यालय
	थप आवश्यक पर्ने राहतका लागी समन्वय गरी माग गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
	विषय क्षेत्रगत निकायहरूको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू
	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी
	शिबिरहरूमा बिधुत तथा सञ्चारको प्रबन्ध मिलाउने	नेपाल बिधुत प्राधिकरण, नेपाल टेलिकम
	प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरूको अवस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र

छैटौं दिन	विपद् प्रतिकार्य र पराकम्पीय जोखिम सम्बन्धि सूचना प्रकाशन प्रशारण गर्ने	भुकम्प मापन केन्द्र, जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र, बिद्युतिय सञ्चार माध्यमहरू
	बढि प्रभावित क्षेत्रमा केन्द्रित गरी खोज तथा उद्धार कार्य गर्न टोली परिचालन गर्ने खोज तथा उद्धारका लागी तत्काल निर्देशन दिने र खोज उद्धारका लागी सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल
	हेबि ईक्युपमेन्ट सहित भुकम्पबाट क्षति भएका भग्नाबशेसलाई हटाउने कार्य गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति स्थानीय तह, सडक डिभिजन कार्यालय, निर्माण व्यवसायी संघ
	• बढि प्रभावित क्षेत्रहरूमा स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन • खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचारका लागी स्वयंसेवक टोली परिचालन गर्ने • पारिवारिक सम्पर्क नभएका ब्यक्तिहरूको खोजिकार्य गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
	DDRT/NDRT/RDRT टिमहरू र विषयगत टोली परिचालन गर्ने।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
	बिस्थापित भएकाहरूलाई त्रिपाल बितरण र अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण गर्ने	स्थानीय तह/सघन शहरी विकास तथा भवन निर्माण आयोजना/नेरेसो
	स्विकृत मापदण्ड बमोजिम राहत उपलब्ध गराउने थप आबश्यक पर्ने राहतका लागी समन्वय गरी माग गर्ने र बितरणको ब्यवस्था मिलाउने	स्थानीय तह जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
	विषय क्षेत्रगत निकायहरूको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू
	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी
	शव व्यवस्थापन निर्देशिका बमोजिम मृत्यु भएका शवहरूको व्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
	प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरूको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र
सातौं दिन	विपद् प्रतिकार्य र पराकम्पीय जोखिम सम्बन्धि सूचना प्रकाशन प्रशारण गर्ने	भुकम्प मापन केन्द्र, जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र, बिद्युतिय सञ्चार माध्यमहरू
	• बढि प्रभावित क्षेत्रमा केन्द्रित गरी खोज तथा उद्धार कार्य गर्न टोली परिचालन गर्ने • खोज तथा उद्धारका लागी तत्काल निर्देशन दिने र खोज उद्धारका लागी सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल,
	• बढि प्रभावित क्षेत्रहरूमा स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन • खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचारका लागी स्वयंसेवक टोली परिचालन गर्ने • पारिवारिक सम्पर्क नभएका ब्यक्तिहरूको खोजि कार्य गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी

	DDRT/NDRT/RDRT टिमहरू र विषयगत टोली परिचालन गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
	हेवि ईक्युपमेन्ट सहित भुकम्पबाट क्षति भएका भग्नावशेषलाई हटाउने कार्य गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति स्थानीय तह, सडक डिभिजन कार्यालय, निर्माण व्यवसायी संघ
	बिस्थापित भएकाहरूलाई थप त्रिपाल बितरण र अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण गर्ने	स्थानीय तह/सघन शहरी विकास तथा भवन निर्माण आयोजना/नेरेसो
	विषय क्षेत्रगत निकायहरूको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू
	स्विकृत मापदण्ड बमोजिम राहत उपलब्ध गराउने र थप आबश्यक पर्ने राहतका लागी समन्वय गरी बितरणको व्यवस्था मिलाउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
	प्रभावित क्षेत्रमा खासगरी सङ्कटासन्न समूहका लागि स्वच्छ र सुरक्षित वातावरणको प्रत्याभुति दिने विशेषगरी लङ्‌गिक हिंसा नियन्त्रण गर्न विशेष ध्यान दिने	स्थानीय तह, महिला बालबालीका तथा सामाजिक विकास शाखा
	बिस्थापितहरूलाई गरैरखाद्य र खाद्य सामग्रीको सेट वितरण गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी/स्थानीय तह खाद्य सुरक्षा नेतृत्व गर्ने निकाय, बिश्वखाद्य कार्यक्रम
	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी
	मानवीय कार्यका लागि भएका प्रतिकार्य उद्धार कार्यको अनगुमन र प्रतवेदन तयार गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
	आबश्यकताको आधारमा विपद् लेखाजोखा मार्गदर्शन २०७२ अनुसार थप लेखाजोखाका औजारहरूलाई सक्रिय बनाउने (MIRA/CSDA)	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति विषय क्षत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू र सहयोगी निकायहरू
	शव व्यवस्थापन निर्देशिका बमोजिम मृत्युभएका शवहरूको व्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
	प्रभावित परिवारको दर्ता गर्ने, प्रभावितको लागि परिचयपत्र उपलब्ध गराउने ।	स्थानीय तह/जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति/जिल आपत्कालन कार्य संचालन केन्द्र
	प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरूको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र
दोश्रो हप्ता	विपद् प्रतिकार्य र पराकम्पीय जोखिम सम्बन्धि सूचना प्रकाशन प्रशारण गर्ने	भुकम्प मापन केन्द्र, जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र, बिधुतिय सञ्चार माध्यमहरू
	बढि प्रभावित क्षेत्रमा केन्द्रित गरी खोज तथा उद्धार कार्य गर्न टोली परिचालन गर्ने खोज तथा उद्धारका लागी तत्काल निर्देशन दिने र खोज उद्धारका लागी सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल,

	बढि प्रभावित क्षेत्रहरूमा स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचारका लागी स्वयंसेवक टोली परिचालन गर्ने पारिवारिक सम्पर्क नभएका व्यक्तिहरूको खोजिकार्य गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
	DDRT/NDRT/RDRT टिमहरू र विषयगत टोली परिचालन गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
	हेभि ईक्युपमेन्ट सहित भुकम्पबाट क्षति भएका भग्नावशेसलाई हटाउने कार्य गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति स्थानीय तह, सडक डिभिजन कार्यालय, निर्माण व्यवसायी संघ
	बिस्थापित भएकाहरूलाई थप त्रिपाल बितरण र अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण गर्ने	स्थानीय तह/सघन शहरी विकास तथा भवन निर्माण आयोजना/नेरेसो
	विषय क्षेत्रगत निकायहरूको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू
	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी
	थप आबश्यक पर्ने राहतका लागी समन्वय गरी स्विकृत मापदण्ड बमोजिम बितरणको व्यवस्था मिलाउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति स्थानीय तह
	प्रभाावित क्षेत्रमा खासगरी सङ्कटासन्न समूहका लागि स्वच्छ र सुरक्षित वातावरणको प्रत्याभुति दिने विशेषगरी लैंगिक हिंसा नियन्त्रण गर्न विशेष ध्यान दिने	स्थानीय तह, महिला बालबालीका तथा सामाजिक विकास शाखा
	थप गैरखाद्य सामग्रीको सेट वितरण गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी/स्थानीय तह
	थप अस्थायी शिबिर व्यवस्थापन गर्ने	आवास विषयगत क्षेत्र, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, अन्य सहयोगी निकायहरू
	मानवीय कार्यका लागि भएका प्रतिकार्य उद्धार कार्यको अनुगमन र प्रतवदेन तयार गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
	शव व्यवस्थापन निर्देशिका बमोजिम मृत्युभएका शवहरूको व्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
	मरेका पशु चौपायाको व्यवस्थापन गर्ने	पशु अनुसन्धान केन्द्र
	बहुक्षेत्रगत प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (MIRA) को तथ्यांक संकलन तथा अभिलेखिकरण गर्ने र विषय क्षेत्रगत बिस्तृत लेखाजोखा (CSDA) लाई सक्रिय बनाउन गृह मन्त्रालयमा अनुरोध गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति विषय क्षत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू र सहयोगी निकायहरू, जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र
	बिस्थापित तथा प्रभावितहरूका लागी खाद्यान्न बितरण गर्ने राहतका थप कार्यलाई निरन्तरता दिने	स्थानीय तह/खाद्यान्न नेतृत्व गर्ने विषय क्षेत्रगत निकाय र सहयोगी निकाय, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
	स्विकृत मापदण्ड अनुसार प्रभावितहरूलाई नगद तथा अन्य अत्याबश्यक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
	प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरूको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपतकालिनकार्य संचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र

६. आगलागी रोकथाम तथा न्यूनीकरणका लागि पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

भूमिका

कपिलवस्तु जिल्लामा बर्सेनी पर्ने बिनासकारी प्रकोप मध्ये आगलागी पनि एक रहेको छ । प्रत्येक वर्ष यहाँ साना ठूला गरी लगभग ४०/५० वटा आगलागीका घटनाहरू घट्ने र ५०० भन्दा बढी घर गोठ नष्ट हुने गरेका छन् ।आव २०७७/२०७८ को वर्षभरि १३१ वटा आगलागीका घटनाहरू भएको छ । ग्रामीण इलाकाका अधिकांश घरहरू खर पराल, स्याउला, काठ जस्ता बस्तुहरूबाट बनेका हुँदा यी बस्तुहरूमा सजिलै र तुरुन्तै आगो लाग्न सक्छ र आगलागीका घटनाहरू घट्ने गर्दछन । प्राय गरेर गर्मीयाममा विशेष गरी फागुन देखि जेठ महिना सम्म आगलागीका घटनाहरू हुने गरेको पाइन्छ । प्राय गरेर जथाभावी आगो बाल्नु, आगो बालेको बेला बेजोडले हुरी बतास चल्नु, चट्याङ्ग पर्नु, स्टोभ वा ग्याँस सिलिन्डर पड्कनु, बिजुलीको भोल्टेज अचानक बढनु वा करेन्ट सट हुनु, मैनबत्ती, तेलबत्ती बालेर ननिभाई छोड्नु, केटाकेटीले भेट्टाउने ठाँउमा सलाई लाइटर जस्ता वस्तु राख्नु आदि कुराहरूमा सावधानी पुराउन नसक्दा आगलागीका घटनाहरू हुने गर्छन् ।

जुनसुकै कारणबाट आगलागी भएपनि त्यसबाट हुने क्षतिबाट बच्न नआत्तिई र होसियार रहेर आगलागीको खबर तुरुन्तै छरछिमेकलाई दिनु पर्छ, आगलागी हुनासाथ तुरुन्तै बाहिर निस्कनु पर्छ, सकेसम्म बहुमुल्य सामानहरू लिएर बाहिर निस्कने, दमकल तथा एम्बुलेन्सलाई तत्काल खबर गर्ने, दमकल आउने बाटो खुल्ला गरी दिने, नजिकैको स्वास्थ्यकर्मी वा प्राथमिक उपचार टोलीलाई खबर गर्ने, आगलागीबाट चोटपटक लागेको भए तुरुन्त उपचारको व्यवस्था गर्ने, आफना कुनै व्यक्तिहरू घर भित्र रहेको आशंका भएमा तुरुन्त उद्धारकर्मीलाई खबर गर्ने, ग्याँसको सिलिण्डरमा आगो लागेमा तत्काल कम्बललाई पानीमा भिजाई छोपी दिने, आगलागी भएको घर वा क्षेत्र भित्र जानु परे तालिम प्राप्त व्यक्ति मात्र जाने जस्ता कुराहरू यथाशिघ्र अवलम्बन गर्नु पर्छ ।

आगलागीबाट बच्नको लागि सदैब सावधानी अपनाउने, सतक भएर बस्ने, जथाभावी आगो नबाल्ने, आगो प्रयोग गरिसकेपछि राम्ररी निभाउने, आगोजन्य बस्तु केटाकेटीको पहुँचबाट टाढा राख्ने, बिजुलीको वायरिङ्ग व्यवस्थित राख्ने, सकेसम्म घरको छाना खर र छ्वालीले नछाउने, खर तथा फूसले छाएका घरहरूमा ढुकी र आगो बाल्दा सचेत रहने, आगो फैलन सक्ने सुख्खा बस्तुहरू सुरक्षित राख्ने, समुदायहरूमा जनचेतनाको विकास गर्ने, ग्याँस, स्टोभ, हिटरको प्रयोग गर्ने विधि जानी राख्ने र उपयुक्त व्यवस्थापन गर्ने गर्नु पर्छ ।

तर्सथ आगलागीबाट हुने जनधनको क्षतिलाई संबोधन गर्न र आगलागीका घटना घट्न नदिन पुर्वतयारी गरी सबैलाई सचेत र सजग गराउन आगलागि संबन्धी पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना प्रस्तुत गरिएको छ ।

क) आगलागी पछिको अनुमानित परिदृश्य

- घर आवास नष्ट भएको, खाद्यान्न, लत्ता कपडा, कागजपत्रहरू जलेर नष्ट भई धन सम्पत्ति नष्ट भएको, मानिसहरूलाई आगोले पोलेको, चोटपटक लागेको अवस्था ।
- तत्कालको लागि आवास, खाद्यान्न तथा कपडाहरूको अभाव ।
- पशुपंक्षीकोलाई आवास तथा दानाको अभाव ।
- वातावरणीय समस्या तथा अस्तव्यस्त जनजीवन ।
- विशेष प्रकारको स्याहार आवस्यकता पर्ने गर्भवती, सुत्केरी, वाल बच्चाहरू, बृद्ध बृद्धा एवं अपांगता भएका व्यक्तिहरूलाई तत्काल सेवा सुविधाको आवश्यकता ।

ख) उद्देश्य

- आगलागीबाट प्रभावित व्यक्तिहरूको लागि सुरक्षित तथा आरामदायी आवास, खाद्यान्न, औषधोपचारको साथै उनीहरूका बस्तुभाउको उचित व्यवस्थापन गर्नु ।
- आगलागीका घटनाहरू दोहरिन नदिन सचेतना तथा पुर्वतयारी गर्नु ।

ग) मानवीय सहयोग सम्बन्धी मापदण्ड

१. औसतमा एक व्यक्तिका लागि ३.५-४.५ वर्ग मिटरको छाना भएको आवास क्षेत्र उपलब्ध हुनु पर्छ, औसतमा ५ सदस्यहरूको एक परिवारका लागि कम्तीमा पनि ४/५ मिटरको डोरीसहितको प्लास्टिक सिट र सहायता सामग्री आवश्यक हुन्छ ।
२. दुई वर्ष सम्मका केटाकेटीहरूका लागि कम्तीमा एक सेट कपडा ।
३. महिला, केटी, पुरूष तथा केटाहरूको लागि कम्तीमा पनि एकसेट कपडा । यसका अतिरिक्त, महिला तथा केटीहरूका लागि नियमित सरसफाइ सम्बन्धी सामग्रीहरूको आपूर्ति ।
४. प्रत्येक परिवारसँग एक सेट भाँडा ।
५. प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन न्यूनतम २१०० क्यालोरी प्राप्त हुने गरी सामान्य खाद्यान्न -चामल-प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ४२० ग्राम, दाल-प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ६० ग्राम, वनस्पति तेल-प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ३० मि.लि., नुन-प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ५ ग्राम)
६. विरामी तथा घाइतेको लागि उपचारको व्यवस्था ।

घ) प्रमुख क्रियाकलापहरू :
१. उपलब्ध सार्वजनिक स्थलहरूमा अस्थायी आवासको व्यवस्था गर्ने ।
२. आगलागी सम्भावित ठाउँहरूमा पानीका स्रोतहरू कुवा, इनार, पोखरीहरूको मर्मत संभार गर्ने ।
३. डोरी, बोरा, कपडा आदि तयारी अवस्थामा राख्ने ।
४. कुटो, कोदालो, साबेल आदि सजिलै भेट्ने ठाँउमा राख्ने ।
५. दमकलको व्यवस्था गर्ने, सम्पर्क फोन नं. राख्ने ।

आगलागी रोकथाम तथा न्यूनीकरण कार्यमा संलग्न संघ संस्थाहरू

क्र. सं.	संस्थाको नाम	भूमिका	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्बर
१	जिवि. व्य.समिति	अगुवा संस्था	प्र.जि.अ	०७६ ५६०११५
२	जिसस	सहयोगी संस्था	प्रमुख	०७६५६०००५
३	नेपाली सेना	सहयोगी संस्था	गुल्म पति	०७६५६००१६
४	नेपाल प्रहरी	सहयोगी संस्था	प्रहरी उपरिक्षक	०७६५६०४६५/१००
५	नेपाल रेडक्रस	सहयोगी संस्था	सभापती	०७६ ५६००१५
६	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल	सहयोगी संस्था	स.प्र.उ.	०७६५६१०५९
७	नेपाल पत्रकार महासंघ	सहयोगी संस्था	अध्यक्ष	९८४७०६११९७

विद्यमान स्रोत तथा क्षमता

क्र. स.	कार्यालय/संस्थामानवीय	मानवीय स्रोत	मौज्दात उद्दार सामग्री
१	जिवि. व्य.समिति	१५ जना	समन्वय, सञ्चार तथा परिचालन
२	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	२० जना	गैंची, बेल्चा, डोर
३	सशस्त्र प्रहरी कार्यालय	४० जना	डोरी १०० मिटर, गैंची, बेल्चा, डोर
४	नेपाली सेना	३० जना	गैंची, बेल्चा, डोरी
५	कपिलवस्तु न.पा.	चालक, कर्मचारी	दमकल
६	कृष्णनगर नगरपालिका	चालक, कर्मचारी	दमकल
७	रेडक्रस	५ जना	गैर खाद्य सामग्री

विपद् पश्चात गरिने प्रतिकार्य योजना

क्र.स.	प्रमुख कार्यहरू	जिम्मेवार निकाय	समय सिमा
१	समन्वय बैठक	जि.वि.व्या.स.	सूचना पछि तुरुन्त
२	परिस्थितीको लेखाजोखा, कार्यदल गठन, कार्य योजना निर्माण	जि.वि.व्या.स. तथा कलस्टरका सदस्यहरू	सूचना पछि तुरुन्त (३ घण्टा भित्र)
३	आगलागी प्रभावित पहिचान एकिन भए पछि परिचय पत्र वितरण	जि.वि.व्या.स.	२ दिन भित्र
४	सुरक्षित स्थलको पहिचान र बसोबास व्यवस्थापन	जि.वि.व्या.स. तथा कलस्टरका सदस्यहरू	२ दिन भित्र
५	स्वास्थ्य तथा सुरक्षाको व्यवस्था	जि.वि.व्या.स. तथा कलस्टरका सदस्यहरू	पहिलो दिन देखि
६	खानेपानी सरसफाईको व्यवस्था	जि.वि.व्या.स. तथा कलस्टरका सदस्यहरू	२४ घण्टा भित्र

७	किट, चटाई, भाडाकुडा, कपडा, चुल्हो दाउरा जस्ता गैह्र खाद्य सामाग्रीको व्यवस्था	जि.वि.व्या.स. तथा क्लस्टरका सदस्यहरू	पहिलो दिन देखि
८	खाद्य सामग्रीको व्यवस्था तथा वितरण	जि.वि.व्या.स. तथा क्लस्टरका सदस्यहरू	पहिलो दिन देखि
९	पुनर्स्थापनाको लागि कार्य	जि.वि.व्या.स. तथा क्लस्टरका सदस्यहरू	१ महिना भित्र
१०	स्वास्थ्य, सुरक्षा, सरसफाई जस्ता विषयमा विभिन्न निकाय संग समन्वय गरीचेतनामूलक क्रियाकलाप	जि.वि.व्या.स. तथा क्लस्टरका सदस्यहरू	पहिलो हप्ता
११	समिक्षा, मूल्यांकन र प्रतिवेदन दिने	जि.वि.व्या.स.	नियमित र साप्ताहिक

आगलागी रोकथाम तथा न्यूनिकरणका लागि पूर्व तयारी योजना

क्र. स.	प्रमुख कार्यहरू	जिम्मेवार निकाय	समय सिमा
१	सम्भावित जोखिम हुने क्षेत्र पत्ता लगाउन बैठक	जि.वि.व्या.स.	बैशाख १५ भित्र
२	सम्भावित जोखिम हुने क्षेत्रमा स्थानीय संस्था सरकारी निकाय, समाजसेवी, बुद्धिजीवी राखी पूर्वतयारी सम्बन्धि अन्तरक्रिया गोष्ठी गर्ने ।	जि.वि.व्या.स.तथा क्लस्टरका सदस्यहरू	बैशाख २५ भित्र
३	जोखिमक्षेत्रको उद्धारका लागि प्रशिक्षण दिने ।	जि.वि.व्या.स. तथा क्लस्टरका सदस्यहरू	जेठको पहिलो हप्ता
४	दमकल व्यवस्थापनको लागि कपिलवस्तु नगरपालिकाको क्षमता तथा कोष अभिबृद्धि गर्ने र अन्य नगरपालिकाहरू संग दमकल सञ्चालनको लागि योजना बनाउने ।	स्थानीय तहहरू	फागुनको दोस्रो हप्ता
५	उद्धार सामाग्रीहरूको सूची तयार र खरिद	जि.वि.व्या.स.तथा क्लस्टरका सदस्यहरू	जेठ १५ भित्र
६	उद्धार सामाग्री प्राप्ती,खरिद तथा भण्डारण	जि.वि.व्या.स.तथा क्लस्टरका सदस्यहरू	जेठ २० भित्र
७	आवश्यक सामाग्रीहरूको विवरण : डोरी : १००मि. स्ट्रेचर: २५ वटा हेल्मेट: १०० वटा कोदालो : ५० वटा बेल्चा ५० वटा ब्याकप्याग फोर्स फायर इस्टिंग्यूसर अग्नि प्रतिरोधक सुट	दमकल एम्बुलेन्स सवारी साधन इन्धन प्राथमिक उपचार बाकस : १५ वटा	

७. सम्भावित झाडापखाला हैजा, किटजन्य रोग (औलो, डेंगु आदि) लगायतका प्रकोप नियन्त्रणको कार्ययोजना

बुँदा नं.	कार्यक्रमहरु	क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवार नि काय	समन्वयकारी/सहयोगी निकाय	समयसीमा	अनुमानित रकम /मुख्यश्रोत	कैफियत
१ रोकथामका लागि प्रस्तावित गरिएका क्रियाकलापहरू :							
१.१	WASH कार्यक्रमहरू मार्फत व्यवहार परिवर्तन	• हरेक वडा तथा टोलहरूमा सडक नाटक, स्वास्थ्य शिक्षाका कार्यक्रमहरू, घरभेट आदि कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने र प्रचारप्रसार सहित पैरवी कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने	स्वास्थ्य कार्यालय, स्थानीय तहहरू, वडा कार्यालयहरू, स्वास्थ्य चौकीहरु	साझेदार संघसंस्थाहरू	नियमित	स्थानीय तह, साझेदार संघसंस्थाहरू	
१.२	घोषणा भैसकेको खुल्ला दिसामुक्त क्षेत्रलाई पूर्ण कार्यान्वयनमा ल्याउने	• स्थानीय तहहरुले अझै पनि व्याप्त खुल्ला दिसा पिसाबलाई निरूत्साहित गरी सबै घरघरमा चर्पीको व्यवस्था तथा प्रयोगमा ल्याउन प्रभावकारी ढंगले कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने	स्थानीय तहहरू	जिल्ला समन्वय समिति, साझेदार संघसंस्थाहरू	१ वर्ष भित्र		
१.३	आमसंचार माध्यम बाट प्रचार प्रसार	• विभिन्न संचार माध्यम (एफ.एम., टेलिभिजन र छापा माध्यम, होर्डिङ् बोर्ड, फ्लेक्स, माईकिङ) बाट झाडापखाला जन्य रोगहरू, र कीट जन्य रोगहरूको जानकारी तथा यसबाट बच्ने उपायहरुको व्यापक प्रचार प्रसार गर्ने	स्वास्थ्य कार्यालय, स्थानीय तहहरू	नेपाल पत्रकार महासंघ, एफएम रेडियोहरू, स्थानीय पत्रपत्रिकाहरू, साझेदार संघसंस्थाहरू	नियमित	स्थानीय तहहरू स्वास्थ्य कार्यालय	
१.४	भारतबाट भित्रिने नाकाहरूमा हेल्थ डेस्कको संचालन	• कृष्णनगर नाकाको हेल्थ डेस्कमा ज्वरोका बिरामीहरूको पहिचान गरि मलेरिया जाँच गर्ने व्यवस्था मिलाउने	कृष्णनगर नगरपालिका, नेपाल प्रईपिडेमियोलोजि तथा रोग नियन्त्रण महाशाखा,	स्वास्थ्य कार्यालय, सुरक्षा निकायहरू, तथा साझेदार संघसंस्थाहरू	नियमित		
१.५	Rapid Response Team (RRT) गठन, क्षमता अभिवृद्धि तथा परिचालन गर्ने	• RRT लाई आवश्यकता अनुसार पुनर्गठन गर्ने र चुस्त दुरुस्त राख्ने तथा नियमित समीक्षा गर्ने • Outbreak भएको स्थानमा तत्काल प्रतिकार्य गर्ने र अन्य निकायहरू सँग समन्वय गर्ने • आवश्यक औषधि, सामग्रीहरुको बफर स्टक राख्ने	स्थानीय तहहरु	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय, स्वास्थ्य निर्देशनालय स्वास्थ्य कार्यालय	नियमित	स्थानीय तह, प्रदेश सरकार	स्थानीय तहमा केही बजेट व्यवस्था भएको

१.६	दक्ष स्वास्थ्यकर्मीहरूको नियमित उपलब्धता, स्वयमसेवकहरूको परिचालन (FCHVs)	• शिक्षक तथा महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका लगायत अन्य स्वयमसेवकहरूको क्षमता विकास गरी परिचालन गर्ने • दक्ष स्वास्थ्यकर्मीहरू तयारी अवस्थामा राख्ने करार सेवाको निरन्तरता दिई जनशक्तिको • अभाव हुन नदिने	सम्बन्धित स्थानीय तहहरू, स्वास्थ्य कार्यालय	प्रदेश सरकार, स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय	नियमित	प्रदेश सरकार स्थानीय सरकार	
२. नियन्त्रणका लागि गरिएका तथा गर्नै पर्ने प्रयासहरु								
	Contact tracing and testing	• संक्रमित भई होम वा संस्थागत आईसोलेसनमा बसेको व्यक्तिका परिवार वा कुनै जमघटमा संलग्न व्यक्तिहरूलाई अनिवार्य रूपमा एन्टिजेन टेस्ट गर्ने	स्थानीय तहको CICT team तथा स्वास्थ्य चौकीहरु	स्थानीय तहहरू, स्वास्थ्य कार्यालय, सहयोगी संस्थाहरू	नियमित	स्थानीय सरकार	संघीय सरकार सँग शोधभर्ना लिने
३ उपचार								
३.१	सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई तयारी अवस्थामा राख्ने	• सबै स्थानीय तहका स्वास्थ्य संस्थाहरुमा झाडापखालाका बिरामीहरू उपचारको लागि पर्याप्त मात्रमा औषधी उपकरणको व्यवस्थापन गर्ने ।	अस्पताल, सम्बन्धित स्थानीय तहहरू,	स्वास्थ्य कार्यालय, साझेदार संघ संस्थाहरू	नियमित	स्थानीय तहहरू	
३.२	कपिलवस्तु अस्पताललाई रेफरल सेन्टरको रूपमा तयार गरी रेफर केशहरूलाई उपचारको व्यवस्था मिलाउने	• कपिलवस्तु अस्पताल मा झाडापखाला तथा अन्य किटजन्य रोगको उपचारको लागि ब्याकअपको लागि तयार गर्ने ।	कपिलवस्तु अस्पताल प्रदेश सरकार,		नियमित	कपिलवस्तु अस्पताल सेवा संचालनमै रहेको	
४. विविध क्रियाकलापहरु								
४.१	स्थानीय तहहरुमा विपद् व्यवस्थापन पूर्वतयारी योजनाको पैरवी तथा अभिमुखीकरण	• स्थानीय तहका जनप्रतिनिधिहरू, कार्यालय प्रमुख र स्वास्थ्य शाखाका कर्मचारीहरूलाई विपद् व्यवस्थापन पूर्वतयारी योजनाको पैरवी अभिमुखीकरण गर्ने	स्थानीय तहहरु, स्वास्थ्य कार्यालय	साझेदार सघंसंस्थाहरू			

८. शितलहर योजना

८.१ पृष्ठभूमी:

कपिलवस्तु जिल्ला समुद्री सतहबाट ९३ देखि १४९१ मिटरको उचाइमा रहेको छ । शितलहरको समयमा जमिनसतहबाट २०० देखि ४०० मिटरसम्म हुसी तथा तुवालोले ढाक्दछ । जसको कारणले बिहानमादृष्यता (Poor Visibility) रहन्छ र तापक्रम न्यून हुदै जान्छ । तापक्रम १५ देखि १० डिग्री सेल्सियस सम्म कम हुदै जादाँ कतिपय मानिसहरु हाइपोथर्मीयाका कारण मृत्यु वरण गर्न पुग्दछन । (Source: Meteorological Forecasting Division)

कपिलवस्तु जिल्लामा विगत वर्षा जस्तै मौसमको प्रतिकुलता र वातावरणमा आउने परिवर्तनबाट शितलहर हुन सक्ने सम्भावना छ । यसबाट विशेष गरी बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, सुत्केरी, गर्भवती, सीमान्तकृत वर्ग, जनजाति, पिछडिएको क्षेत्रका बासिन्दा लगाएतलाई प्रभाव पर्न सक्ने देखिन्छ । उक्त वर्गलाई पर्न सक्ने जोखिमलाई न्यूनिकरण गर्न, आवश्यक श्रोत साधनको पूर्व प्रवन्ध गर्न, सचेतना अभिवृद्धि गर्न, शितलहर प्रभावित परिवारलाई उपलब्ध गराइनु पर्ने उद्धार तथा राहतको कार्यलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउनका लागि यो आकस्मिक कार्ययोजना समेत समावेश गरिएको हो ।

८.२ उद्देश्यहरु:

- शितलहरबाट हुन सक्ने क्षतिलाई न्युनिकरण गर्दै सिमित श्रोत र साधनको अधिकतम उपयोग गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिबाट गरिने प्रतिकार्य शीघ्र, उपयुक्त, प्रभावकारी बनाउन,
- विपद्को समयमा प्रभावकारी ढङ्गले प्रतिकार्यमा सहभागी हुनका लागि उपयुक्त पद्धति र संरचनाहरुतयारी गर्न,
- जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति, स्थानिय विपद व्यवस्थापन समिति र पालिका सबैको हातेमालेमा, श्रोत र साधनको कमी तथा संरचनाहरुको क्षति हुँदा पनि विपद् प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यहरु प्रभावकारी तवरले सुचारू बनाउन ।

८.३ जिल्लामा शितलहरका घटनाहरु

तराईका जिल्लाहरुमा हिउँदको समयमा मंसिर महिना देखि माघ र फागुन सम्म बाक्लो हुस्सु लाग्ने र अत्यधिक चिसो हुने गर्दछ । कपिलवस्तु जिल्लामा विगत लामो समयदेखि जाडो याममा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय सरकार, डिभिजन वन कार्यालय, सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी तथा अन्यगैर सरकारी संघसस्थाहरुले बढि प्रभावित वस्ती तथा चोकचोकमा आगो बाल्नका लागि दाउरा सहयोग गर्दै आएको छन् ।

८.४ शितलहरको आकस्मिक योजनाको औचित्य:

जिल्लामा विपद्को सामना गर्ने क्षमता अभिवृद्धिका विभिन्न कार्यक्रम र योजना मध्ये आपतकालिन समयमा मानव जीवनको रक्षा र महत्वपुर्ण सम्पत्तिको संरक्षण गर्ने उद्देश्यका लागि जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति कपिलवस्तुले शितलहर सम्बन्धी आकस्मिक योजना (Cold WaveContingency Plan) तयार गरी यसलाई महत्वपूर्ण दस्तावेजको रूपमा ग्रहण गरेको छ । जिल्लामा उपलब्ध साधन र स्रोतको अधिकतम उपयोग गर्दै प्रभावित समुदायलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी र जवाफदेहीयुक्त तरिकाले मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउनु तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरणका कार्यलाई संस्थागत रूपमा प्रवर्द्धन गर्न आवश्यक छ ।

८.५ न्यूनतम तापक्रमको इतिहास

कपिलवस्तु जिल्लाको तौलिहवा मौसम केन्द्रमा हालसम्म रेकर्ड भएको अधिकतम तापक्रम ४१.१ डिग्री सेल्सियस रहेको छ । अत्यधिक गर्मी तथा तातो हावाका कारण विशेषगरी वैशाख-जेठ महिनामा तापक्रम ४० डिग्री सेल्सियसभन्दा माथि पुग्ने गरेको जल तथा मौसम विज्ञान विभागको अभिलेखले देखाउँछ । कपिलवस्तुको जाडोयाम (विशेषगरी पुस-माघ) मा न्यूनतम तापक्रम सामान्यतया १० डिग्री सेल्सियसमन्दा तल पनि झर्ने गर्दछ । केही वर्षमा शीतलहर तथा बाक्लो हुस्सुका कारण तापक्रम अझै घट्ने गरेको छ ।

८.६ शितलहर आकस्मिक योजना कार्यान्वयन निकायको भूमिका तथा जिम्मेवारी

क्र.स.	निकायको नाम	जिम्मेवार व्यक्ति	भूमिका तथा जिम्मेवारी
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	• समन्वयात्मक र नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने, • आवश्यकता अनुसार प्रादेशिक तथा संघियस्तरमा सहयोगका लागि समन्वय गर्ने - आर्थिक, भौतिक, मानवीय स्रोत परिचालन गर्ने) ।
२	जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय	जिल्ला समन्वय अधिकारी	• समन्वयात्मक कार्यमा सहयोग गर्ने-आर्थिक, भौतिक, मानवीय स्रोत परिचालन गर्ने) ।
३	स्थानीय तहहरु	अध्यक्ष तथा कार्यकारी प्रमुख	• नेतृत्वदायी भुमिका गर्ने, • विषयगत क्षेत्रसँग समन्वय गरी राहत कार्यमा सहयोग गर्ने, • आवश्यकता अनुसार प्रादेशिक तथा संघिय स्तरमा सहयोगको लागि समन्वय गर्ने-आर्थिक, मानवीय, भौतिक सहयोगको लागि) • तथ्यांक संकलन तथा व्यवस्थापन गर्ने, • स्थानीयतह अन्तरगतका स्वास्थ्य संस्थाहरुलाई सक्रिय एवं तयार हालतमा राख्ने ।

४	सुरक्षा निकायहरू	प्रमुख	• सुरक्षा व्यवस्थाको सुनिश्चितता कायम गर्नुपर्ने, • विषयगत समितिमा रही आवश्यक सहयोग गर्ने, • राहत वितरणमा सहजीकरण गर्ने • आपतकालिन अवस्थामा उद्धारकार्यमा द्रुतका साथ परिचालन हुने ।
५	राजनैतिक दलहरू	दलका प्रमुखहरू तथा प्रतिनिधिहरू	• समन्वय गर्ने • स्रोत संकलनमा सहयोग गर्ने, • कार्यकर्ता तथा जनपरिचालन गर्ने, • समाजमा आपसी सदभाव, भाईचारा र सहयोग कायम गर्ने ।
६	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र-सक्रिय गर्नुपर्ने)	संयोजक	• सुचना संकलन, समन्वय तथा सम्प्रेषण गर्ने, • तथ्यांक व्यवस्थापन गर्ने, • राहत वितरणको समन्वय गर्ने, • आवश्यकता र उपलब्धताको खाडल (GAP) पहिचान गरी सम्बन्धि निकायमा जानकारी गराउने ।
७	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	सभापति	• राहत, खाद्य सामग्री तथा अस्थाई आवासको व्यवस्थापन गर्ने, • आपतकालिन आवास तथा वन्दोवस्ती व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने ।
८	विषयगत सरकारी कार्यलय	कार्यालय प्रमुखहरू	• विषयगत समितिमा रही क्षेत्रगत अगुवा भूमिका निर्वाहगर्ने, • सम्बन्धित कार्यालयको आपतकालिन योजना निर्माण गर्ने, • राहत वितरण कार्यको सहजी करणगर्ने, • समाग्री जुटाउने कार्यलाई समन्वय गर्ने ।
९	उद्योग वाणिज्य संघ	अध्यक्ष	• न्यानो कपडा तथा कम्मल जस्ता सामग्री संकलन, वितरण र व्यवस्थापनमा सघाउने, • आवश्यक सहयोग प्रदान गर्ने ।
१०	यातायात व्यवसायी संघ तथा प्रा.लि.	अध्यक्ष र प्रमुख	• राहत तथा उद्धारकार्यका लागि यातायातका साधनहरू र आवश्यकता अनुसार जनशक्ति उपलब्ध गराउने ।
११	सञ्चार माध्यमहरू	नेपाल पत्रकार महासंघ, सञ्चारकर्मीहरू	• सहि सुचना संकलन, समन्वय, सम्प्रेषण गर्ने, • सचेतना मुलक सुचना तथा समाचार सम्प्रेषण गरी जनचेतना
१२	नागरिक समाज	संयोजक	• राहत कार्यमा सहयोग तथा समन्वय गर्ने । • मानव अधिकारको संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गर्न सहयोग पुर्याउने ।
१३	पेशागत व्यवसायीहरू	अध्यक्ष	• राहत संकलन वितरण र उद्धार तथा संरक्षण कार्यमा सहयोग गर्ने ।
१४	गै.स.स. महासंघ, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गै.स.स	प्रमुख तथा प्रतिनिधि	• मानव स्रोत परिचालन गर्ने, • गैससहरू बिचस्रोत साधन संकलन तथा सहयोग गर्न आवश्यक समन्वय गर्ने, • क्षमता विकास तथा सहजीकरण कार्य गर्ने • जनचेतना अभिबृद्धि गर्ने ।
१५	कपिलवस्तु अस्पताल	प्रमुख	• शितलहर एवं जाडोसमयमा हुनेरोग व्याधि उपचारकालागि प्रयाप्त तयारी अवस्थामा रहने, • आवश्यकानुसार समन्वय गरी स्रोत जुटाउने तथा परिचालन गर्ने ।
१६	स्वास्थ्य कार्यालय	प्रमुख	• जिल्ला स्थित स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराउदै सक्रिय राख्ने । • स्रोत साधन जुटाउन समन्वय गर्ने ।

८.७ प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापको विवरण

सि.नं	क्रियाकलाप	कसले	कहा
१	न्यानो कपडा संकलन	नगरपालिका र गाउँपालिकाहरू, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा तथा उपशाखाहरू साथै सरोकारवाला निकायहरू मार्फत न्यानो कपडा व्यवस्थापन, कम्मल लगायतका सामग्री बस्त्र संकलन तथा वितरण	आवश्यकता अनुसार जिल्लाको सबै स्थानीय तहहरूमा
२	दाउरा संकलन	नगरपालिका तथा गाँउपालिकाहरू, जिल्ला डिभिजन वन कार्यालय सामुदायिक वन तथा सहयोगी संस्थाहरू	आवश्यकता अनुसार जिल्लाको विभिन्न स्थानहरूमा
३	राहत वितरण	स्थानिय विपद व्यवस्थापन, सम्बन्धित पालिकाहरू, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सुरक्षाकर्मीहरू, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी जिल्लाशाखा, उपशाखाहरू र उद्योग वाणिज्य संघ साथै अन्य सहयोगी संस्थाहरू	प्रभावित स्थान तथा समुदाय
४	एम्बुलेन्स सेवा	एम्बुलेन्स संचालक संघ संस्थाहरू तथा समितिहरू	जिल्लाभरी
५	स्वास्थ्यशिविर	कपिलवस्तु अस्पताल, स्वास्थ्य कार्यालय सम्बन्धित पालिकाहरू अन्तर्गतका स्वास्थ्य ईकाई र स्वास्थ्य सेवा प्रदायक संघ संस्थाहरू	प्रभावितक्षेत्रमा
६	विपद् सम्बन्धी सुचना तथा जनचेतना	जिल्ला अपतकालीन कार्य संञ्चालन केन्द्र, स्वास्थ्य कार्यालय, पत्रकार महासंघ, स्थानीय सञ्चार माध्यम	जिल्ला भर
७	सुचना व्यवस्थापन	जिल्ला अपतकालीन कार्य संञ्चालन केन्द्र सम्बन्धित पालिकाहरू	जिल्ला भर

८.८ पुर्वतयारीका सहयोगी क्रियाकलापहरू:

- विपद्सँग सम्बन्धित सरोकारवाला निकायहरुसँग समन्वय बैठक गर्ने।
- जिल्ला भित्रका सबै स्थानीय तहका विपद् व्यवस्थापन समितिहरूमा शितलहर पूर्व तयारी कार्यशाला संचालन गर्ने र गर्न लगाउने।
- विपद् पूर्व तयारी सम्बन्धी अभिमुखीकरण गर्ने र गराउने।
- स्थानीय तहका संकटासन्न क्षेत्रको नक्साकन गर्ने।
- विषयगत समितिहरूको नियमित बैठक गर्ने र गराउने।
- सबै स्थानीय तह तथा सरोकारवाला निकायसँग समन्वय गरि आवश्यक पर्ने दाउरा पहिले नै जोहो गरी राख्ने र राख्न लगाउने।
- स्थानिय एफ.एमहरुबाट जनचेतनामुलक सामग्रीहरू प्रसारण गर्नेरगराउने।
- जल तथा मौसम विज्ञान विभागले जारि गर्ने नियमित बुलेटिन बमोजिमको जानकारी सम्बन्धित निकायहरूलाई उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाई सोहि अनुरूपको पूर्वतयारी गर्न परिचालित गर्ने र गराउने।

९. कार्यान्वयन तथा पुनरावलोकन रणनीति कार्यान्वयन समय तालिका

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनामा उल्लेखित प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिने छ। यसका निम्ति सबै निकायहरूले पुर्व निर्धारित पूर्वतयारी प्राथमिकता प्राप्त कार्य सम्पादनका लागि फोकल पर्सनको रूपमा जिम्मेवार कर्मचारी तोक्नु पर्दछ। यो एक गतिशील जीवन्त योजना भएकोले यसलाई समय सापेक्ष आवश्यकता अनुसार परिमार्जन गरिने छ। प्रत्येक वर्ष कम्तिमा १ पटक यस योजना पुनरावलोकन गरिने छ। विषयगत क्षेत्रहरूले आफ्नो क्षेत्रमा नियमित समिक्षा गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिमा प्रस्तुत गर्नु पर्ने छ। साथै सबै स्थानीय तहहरूले पनि यसै योजनाको आधारमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याउन पर्नेछ।

९.१ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना पुनरावलोकन गर्ने समय तालिका

योजना पुनरावलोकन गरीने अवधि	जिम्मेवार निकाय	गर्नुपर्ने मुख्यकार्य (बैठक गर्ने बजेट व्यवस्था आदि)	अर्को योजना पुनरावलोकन वा अद्यावधिक गर्ने बैठकको प्रस्तावित मिति
हरेक वर्ष	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	• योजना समिक्षाको लागि बैठक गर्ने। • आवश्यकतानुसार योजनामा परिमार्जन गर्ने। • बजेट तथा सामाग्रीको व्यवस्था गर्ने।	२०८३ असार

१०. प्रतिवेदन तथा अभिलेखन र सूचना प्रवाह

- जिल्ला विपद् पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७६ लाई पाँचौ अद्यावधिक गरी २०८३ बनाउने क्रममा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको जिल्ला स्तरीय कार्यशाला, बैठकले गरेका निर्णय प्रतिकार्य योजनालाई अद्यावधिक गर्ने क्रममा भएका क्षेत्रगत रुपमा बसेको बैठक, स्थानीय तहसँग भएको छलफल लगायतका सम्पुर्ण प्रकृयाहरूलाई प्रतिवेदनमा समेटिएको छ।
- यस विपद् पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य अद्यावधिक गर्ने सन्दर्भमा स्थानीय तहको सकृयता बढेको छ र नेपाल सरकारको नीति अनुसार यस आ.व. २०७५/७६ देखि सबै विषयगत कार्यालयहरू स्थानीय तह गाभिएको हुँदा राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य ढाँचा २०७५ अनुसार क्षेत्रगत अवधारण स्थानीय तहले पनि अवलम्बन गर्नपर्ने छ र सबै स्थानीय तहले विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य यो जना निर्माण गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिमा अनुमोदनका लागि पेश पर्नुपर्ने छ भने योजनालाई नियमित अद्यावधिक गर्दै जानु पर्छ भन्ने भावनाको विकास पनि भएको छ। साथै यसले जिल्लाको विपद्हरूको जोखिमको विश्लेषण गर्नपर्ने तर त्यसका लागि पूर्वतयारी गर्नपर्ने, श्रोतसाधनको मापन गर्नपर्ने, अपुग श्रोतको खाडल पहिचान हुने विपद् व्यवस्थापनमा क्षेत्रगत हिसाबले ठूलो समूह परिचालित हुने अवस्थालाई सुनिश्चितता पनि बढाएको छ।
- विपद् तथा आपतकालिन सूचना प्रवाह गर्ने जिम्मेवारी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले अन्य साझेदारसँग समेत छलफल गरी निश्चित निकाय वा व्यक्तिलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्दछ। जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति वा तोकिएको व्यक्तिले तयार गर्ने घटना विवरण (Situation Report) को लागि निश्चित साझा खाका तोकिए अनुसार हुनेछ।
- जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति वा जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्रको तोकिएको व्यक्तिले तयार पारेको घटना विवरण प्रतिवेदनलाई आवश्यकतानुसार सरकारी निकायहरू, मानवीय सहायतामा संलग्न निकायहरू, दातृ निकायहरू तथा अन्तराष्ट्रिय निकायहरू बीच प्रवाह गर्नपर्दछ।

११. अनुसूचीहरू

अनुसूची १. मानवीय क्षेत्रमा कार्यरत संस्थाहरू

सि.नं.	निकाय	विषयगत क्षेत्र	कार्यरत क्षेत्र	सम्पर्क व्यक्तिको नाम र पद	सम्पर्क विवरण (फोन, इमेल)
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	खोज उद्धार, समन्वय	जिल्ला भित्र	प्र.जि.अ.	९८५७०५४७७७ daokapilvastu@gmail.com
२	जिल्ला समन्वय समिति	राहत वितरण तथा समन्वय	जिल्ला भित्र	प्रमुख जि.स.स	९८५७०५३३२२ dcckpl7@gmail.com
३	नेपाली सेना	खोज तथा उद्धार	जिल्ला भित्र	प्रमुख सेनानी	९८५१२४२०४५
४	नेपाल प्रहरी	खोज तथा उद्धार	जिल्ला भित्र	प्रहरी उपरीक्षक	९८५७०८५५५५
५	सशस्त्र प्रहरी बल हे क्वा. २८ नं गण	खोज तथा उद्धार	जिल्ला भित्र	स.प्र.उ.	०७६५६१०५९
६	कपिलवस्तु नगरपालिका	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका सबै कार्य	कपिलवस्तु न.पा.	सुदिप पौडेल, नगर प्रमुख	९८४७०८३८५५
७	बुद्धभुमि नगरपालिका	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका सबै कार्य	बुद्धभुमि न.पा.	केशव कुमार श्रेष्ठ, नगर प्रमुख	९८५७०५०२९०
८	बाणगंगा नगरपालिका	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका सबै कार्य	बाणगंगा न.पा.	चक्रपाणी अर्याल, नगर प्रमुख	९८५७०५४०२०

९	महराजगंज नगरपालिका	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका सबै कार्य	महराजगंज न.पा.	अब्दुल कलाम, नगर प्रमुख	९८५७०५६८८६
१०	शिवराज नगरपालिका	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका सबै कार्य	शिवराज न.पा.	अजय थापा, नगर प्रमुख	९८५७०३४०३३
११	यशोधरा गाउँपालिका	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका सबै कार्य	यशोधरा गा.पा.	शिवदयाल तिवारी, अध्यक्ष	९८४७५११६९९
१२	कृष्णनगर नगरपालिका	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका सबै कार्य	कृष्णनगरन.पा.	रजत प्रताप शाह, नगर प्रमुख	९८४७५४८५५५
१३	मायादेवी गाउँपालिका	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका सबै कार्य	मायादेवी गा.पा.	वलिउद्दीन मुसलमान, अध्यक्ष	९८५७०५३९९९
१४	शुद्धोधन गाउँपालिका	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका सबै कार्य	शुद्धोधन गा.पा.	कमलेश शरण चौधरी, अध्यक्ष	९८१६४८६७८७
१५	विजयनगर गाउँपालिका	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका सबै कार्य	विजयनगर गा.पा.	गोपाल बहादुर थापा मगर, अध्यक्ष	९८५७०१४१०३
१६	डिभिजन वन कार्यालय	आपतकालिन आश्रय स्थलका लागि काठको ब्यवस्थापन	संपूर्ण जिल्ला	कार्यालय प्रमुख	९८५७०५१०१४
१७	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	शिक्षा	जिल्ला भित्र	कार्यालय प्रमुख	९८५७०५१६२५
१८	कृषि ज्ञान केन्द्र	कृषि तथा जिविकोपार्जन	जिल्ला भित्र	कार्यालय प्रमुख	
१९	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	स्वास्थ्य तथा पोषण	जिल्ला भित्र	अनिरुद्ध श्रीवास्तव	९८५७०५३७०६
२०	भेटेरनरी अस्पताल तथा पशु सेवा बिज्ञ केन्द्र	पशु विकास	जिल्ला भित्र	कार्यालय प्रमुख	९८५७०५२०२१
२१	सिंचाई विकास डिभिजन कार्यालय	सिंचाई	जिल्ला भित्र	ईश्वर नाथ पक्रा, डि.ई.	९८५७०५१९८०
२२	शहरी विकास तथा भवन डिभिजन कार्यालय	पुनर्स्थापना तथा पुनर्निर्माण	जिल्ला भित्र	डि.ई.	९८५७०१७८०१
२३	खानेपानी तथा सरसफाई सव डिभिजन कार्यालय	खानेपानी तथा सरसफाइ	जिल्ला भित्र	विनेश प्रसाद शाह, डिभिजन प्रमुख	९८५७०५४०७०
२४	खानेपानी संस्थान	खानेपानी तथा सरसफाइ	जिल्ला भित्र	सन्तोष शाह	९८४१०५१७०१
२५	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	गैरखाद्यसामाग्री सहयोग, अस्थायी आश्रय स्थल निर्माण	जिल्ला भित्र	केशव सिंह, सभापति	९८५७०५०८०६

२६	यूएमएन.	जिविकोपार्जन, शिक्षा, स्वास्थ्य, प्रकोप जोखिम न्यूनिकरण, शुशासन	यशोधरा तथा मायादेवी गा.पा.	रुप कुमार बि.क., क्लष्टर टिम लिडर	९८५११४०६२६
२७	युनिसेफ	महिला तथा बालबालिका	जिल्ला भित्र		
२८	यूएनएफपिए	महिला तथा बालबालिका	जिल्ला भित्र संरक्षण क्षेत्र	संजय शर्मा	९८५४०४१४००, ९८०२०४१४००
२९	नेपाल पत्रकार महासंघ	सूचना तथा सञ्चार	जिल्ला भित्र	छिलाराम भुसाल	९८४७०६११९७
३०	गै.स.स. महासंघ नेपाल	समन्वय, सहकार्य र सुचना प्रवाह	जिल्ला भित्र	जय प्रकाश पाण्डेय	९८५७०५०४११
३१	कालिका स्वा. सा.केन्द्र	सामाजिक विकास	जिल्ला भित्र	रामेन्द्र सिंह रावल	९८५७०५१२८५
३२	सिद्धार्थ सा.वि.के.	सामाजिक विकास	जिल्ला भित्र	तिलोचन घिमिरे	९८४७०४०९३०
३३	माहुरी होम	मानव अधिकार	जिल्ला भित्र	रविन्द्र नाथ ठाकुर	९८५७०२२०३८
३४	माउन्ट एभरेष्ट	सामाजिक विकास	जिल्ला भित्र	सरोज खनाल	९८४७०४८८१५
३५	रेन परियोजना	विपद पूर्व सुचना प्रणाली, पूर्व कार्य, जलवायु अनुकुलन र उत्थानशील	जिल्ला भित्रका ७ वटा स्थानीय तह	सनिता पौडेल	९८६८१३२९३४
३६	दलित सामाजिक विकास केन्द्र	सामाजिक विकास	जिल्ला भित्र	राम शरन रैदाश	९८५७०५१११८
३७	कपिलवस्तु संस्थागत विकास संस्था	सामाजिक विकास	जिल्ला भित्र	बिश्वराज रेग्मी	९८४७०५२५८४
३८	किड्स कपिलवस्तु	सामाजिक विकास	जिल्ला भित्र	कृष्ण कुमार द्विवेदी	९८५७०५०२५१
३९	लुम्बिनी एकिकृत विकास संस्था	सामाजिक विकास	जिल्ला भित्र	सुनीता बेल्पासे	९८५७०५०८४८

अनुसूची २. जिल्लामा उपलब्ध एम्बुलेन्स सेवाहरू

क्र.सं.	स्थानीय तह	संख्या	चालकको नाम	सम्पर्क नं.	कैफियत
१.	कपिलवस्तु नगरपालिका	१	सुनिल भण्डारी	९८६७२०९६७४	
२	बाणगंगा नगरपालिका	१	मधु बेल्वासे	९८५७०३७७६२	
३	बुद्धभुमि नगरपालिका	२	कमल अर्याल जंमसेश अली मुसलमान	९८५७०५२१७० ९८०५४४८७८०	नगरपालिका राजपुर स्वा.चौ.
४	महाराजगंज नगरपालिका	४	राज नारायण कुर्मि राम चन्द्र चौधरी मोअसरफ मलिक महबुब आलम सिदिकी	९८४२९९०२३० ९८६७१७०९९२ ९८०६९११६११ ९८११९४८५२१	
५	शिवराज नगरपालिका	२	धनवीर थारु हुसेन मोहम्मद	९८५७०१४३५९ ९८५७०१४३६०	
६	कृष्णनगर नगरपालिका	१	श्याम मनोहर कहाँर	९८६७३९९०९०	
७	शुद्धोधन गाउँपालिका	६	पिंगल कुर्मि चौधरी मल्लाह हरिकृष्ण लोध महबुब अलि मुसलमान योगेन्द्र कुमार यादव पवन कुमार यादव	९८११४०३०३६ ९८१७५४०७१४ ९८०७५९६२०० ९८०७४३५६६६ ९८११४८४९७७ ९८०७४४८४०८	
८	मायादेवी गाउँपालिका	४	सराजदीन मुसलमान अनुप कुमार ओझा लवकुश मल्लाह महेन्द्र चौधरी	९८११५०८९४८ ९८१९४३४३६१ ९८२१४२८०९१ ९८६७५०९७००	
९	यशोधरा गाउँपालिका	१	दिपेन्द्र कुमार तिवारी	९८५७०६१८४३	
१०	विजयनगर गाउँपालिका	१	मुक्तार अली दर्जि	९८४४७०३१००	

अनुसुचि ३ दमकल सेवाहरु

क्र.सं.	स्थानीय तह	संख्या	चालकको नाम	सम्पर्क नं.	कैफियत
१.	कपिलवस्तु नगरपालिका	२	घनश्याम कुर्मी मयसद खान	९८४७२८६३२१ ९८११९९४२८६	
२.	बाणगंगा नगरपालिका	१	राजेन्द्र भण्डारी	९८४७०६३५६३	
३.	बुद्धभुमि नगरपालिका	-	-	-	-
४.	महाराजगंज नगरपालिका	-	-	-	-
५.	शिवराज नगरपालिका	१	राजेन्द्र प्रसाद चौधरी	९८५७०१४३६१	
६.	कृष्णनगर नगरपालिका	१	पतिराम हरिजन	९८१५४१३०४०	
७.	शुद्धोधन गाउँपालिका	-	-	-	-
८.	मायादेवी गाउँपालिका	-	-	-	-
९.	यशोधरा गाउँपालिका	-	-	-	
१०.	विजयनगर गाउँपालिका	-	-	-	-

अनुसूची ४. खाद्य तथा गैर खाद्य सामग्रीको लागि सम्पर्क संस्थाहरू

क्रसं	नाम	सम्पर्क नं.
१	उद्योग वाणिज्य संघ तौलिहवा	०७६५६०४४०
२	उद्योग वाणिज्य संघ कृष्णनगर	०७६५२०४७९
३	उद्योग वाणिज्य संघ चन्द्रौटा	०७६५४०११६
४	उद्योग वाणिज्य संघ ४ नं. जीतपुर	०७६५५००८०

अनुसूचि ५. हेलिप्याडहरू भएका स्थान

क्रसं	संस्थाको नाम	स्थान	सम्पर्क
१	नेपाली सेना	नाइट ल्याण्डिंग हेलिप्याड गोरूसिंगे	०७६-५४५०६२
		हेलिप्याड - गणेशपुर, गुठनिया, तौलिहवा	०७६-५४५०६२

अनुसूचि ६ : आपतकालिन आश्रय स्थलहरू

क्रसं	ठेगाना	सम्पर्क
१	जनता उ. मा. वि. पिपरा बाणगंगा	९८५७०१२०९६
२	गौतमबुद्ध उ.मा.वि.गोरूसिंगे	९८५७०५०७४६
३	उ.मा.वि. शिवपुर	९८४७०१७०१५
४	जानकी उ.मा.वि. महाराजगंज	९८६७१५९९५५
५	बुद्ध पद्म उ.मा.वि. तौलिहवा	९८४७०४०५९८
६	छत्रपाली तीर्थादेवी उ.मा.वि. पकडी	९८४७०२१८०१
७	दुधघारी मा.वि.गुगौली	

अनुसूचि ७ सुरक्षा निकाय तथा अन्य निकायहरुसँग रहेका विपद् उद्धार सामाग्रीहरुको विवरण।

विपद् व्यवस्थापन तालिम प्राप्त सशस्त्र प्रहरी कर्मचारीहरुको विवरण

सि.नं.	सप्रनाउ	सप्रनि	सप्रसनि	सप्रवह	सप्रह	सप्रसह	सप्रज	जम्मा
१.	१	१	१	१	३	५	१५	२७

सि.नं.	कार्यालयको नाम	विपद् व्यवस्थापनमा परिचालन हुन सक्ने जनशक्ती	कमाण्डर
१.	नं. २८ गण हे.क्वा. कपिलबस्तु	-३५ जना	सप्रनाउ
		स्ट्याण्डवाई -३५ जना	सप्रनि
२.	प्रस्तावित सीमा सुरक्षा गुल्म चाकरचौडा	१५ जना	सप्रनाउ
		स्ट्याण्डवाई -१० जना	सप्रनानि
३.	बि.ओ.पि. हथिहवा कपिलवस्तु	१० जना	सप्रनि
		स्ट्याण्डवाई -१० जना	सप्रनानि

४.	बिओपि. सानोनन्दनगर कपिलवस्तु	७ जना	सप्रनानि
		स्ट्याण्डवाई -७ जना	सप्रसनि
५.	बिओपि. मर्यादपुर कपिलवस्तु	१० जना	सप्रनि
		स्ट्याण्डवाई -१० जना	सप्रनानि
६.	बिओपि. हर्दौना कपिलबस्तु	१० जना	सप्रनि
		स्ट्याण्डवाई -१० जना	सप्रनानि
७.	प्रस्तावित सीमा सुरक्षा गुल्म कृष्णनगर	२० जना	सप्रनाउ
		स्ट्याण्डवाई -१५ जना	सप्रनि
८.	बिओपि. मिल्मी कपिलवस्तु	१० जना	सप्रनि
		स्ट्याण्डवाई -१० जना	सप्रनानि
९.	बिओपि. विजयनगर कपिलवस्तु	१० जना	सप्रनि
		स्ट्याण्डवाई -१० जना	सप्रनानि
१०.	बिओपि. जवावैराठ कपिलवस्तु	१० जना	सप्रनि
		स्ट्याण्डवाई -१० जना	सप्रनानि
११.	सुरक्षा बेश पटना कपिलवस्तु	७ जना	सप्रनानि
		स्ट्याण्डवाई -७ जना	सप्रसनि
१२.	सुरक्षा वेश पिपरा कपिलवस्तु	१५ जना	सप्रनाउ
		स्ट्याण्डवाई -१० जना	सप्रनानि
१३.	सुरक्षा वेश चौरी कपिलवस्तु	७ जना	सप्रनानि
		स्ट्याण्डवाई -७ जना	सप्रसनि
१४.	सुरक्षा वेश महाराजगंज कपिलवस्तु	१० जना	सप्रनानि
		स्ट्याण्डवाई -७ जना	सप्रसनि
१५.	सुरक्षा वेश विसनपुर कपिलवस्तु	७ जना	सप्रनानि
		स्ट्याण्डवाई -७ जना	सप्रसनि
१६.	जिल्ला कारागार सुरक्षा बेश कपिलवस्तु	स्ट्याण्डवाई -१० जना	सप्रनानि
	जम्मा	३५८ जना	

१. कार्यालयको नाम र ठेगाना:- नं. २८ गण हे.क्वा. कपिलवस्तु कपिलवस्तु न.पा. ६ कपिलवस्तु

सि.नं.	उपकरण	ईकाइ	हाल भएको संख्या	कै.
PERSONAL PROTECTIVE EQUIPMENT (PPE)				
1	Helmet	गोटा	58	
2	Whistle	गोटा	0	
3	Floresent Vest	गोटा	0	
4	Eye protiction/shield	गोटा	0	

5	Head lamp	गोटा	0	
6	Knee Pad	जोर	0	
7	Elbow pad	जोर	0	
8	Face Mask	गोटा	0	
9	Ear plug	जोर	0	
10	Leather Gloves	जोर	3	
11	Water bottle	गोटा	0	
12	Carpenter Belt	गोटा	0	
WATER SEARCH AND RESCUE PPE				
1	Boot/gumoot	जोर	22	
2	Live vest	सेट	0	
3	Three Pikont Helmet	गोटा	25	
4	Mask and Snorket	सेट	0	
COLLAPSED STRUCTURE SEARCH AND RESCUE (CSSR)				
1	Steel Toe Boot	जोर	0	
FIREFIGHTING PPE				
1	Fire fighting Suit (Complete Set)	जोर	2	
2	Firefighting Helmet	गोटा	33	
3	Eye Protection	गोटा	0	
4	Electric Hand Gloves	जोर	0	
5	Fire fighting working Gloves	जोर	2	
6	Fire Boots	जोर	2	
7	Flash Ball	थान	2	
MEDICAL PPE				
1	Surgical Gloves	दर्जन	0	
2	Surgical Mask	दर्जन	5	
HAZMAT PPE				
1	HAZMAT Suit class1,2 and 3	गोटा	0	
COMMUNICATION				
1	Handheld Radio set with Earphone	गोटा	0	
2	Spare Battery	गोटा	0	
3	Charger	गोटा	0	

WATER SEARCH AND RESCUE				
1	Life buoy /Ring	गोटा	10	
2	Throw Bag	गोटा	12	
3	Floating Rope (50 Meter)	गोटा	0	
4	Rubber Boat with Oars	गोटा	2	
5	Rubber Boat Bellows Inflator	गोटा	0	
6	Scuba Gear complete Set	सेट	0	
7	Swimmimg Tube	थान	10	
COLLPASED STRUCTURE SEARCH AND RESCUE (CSSR)				
1	Shovel	गोटा	40	
2	Short hand Shovel (Military Type)	गोटा	5	
3	Peak	गोटा	25	
4	Crowbar	गोटा	2	
5	Pry Bar	गोटा	0	
6	Iron Level	गोटा	0	
7	Sledge Hammer (4 to 5 KG)	गोटा	1	
8	Hammer (2 to 2.5 KG)	गोटा	2	
9	Light Hammer (0.5 KG)	गोटा	1	
10	Chipping Hammer	गोटा	1	
11	Lumber Jack Axe (flat had)/(Axe Flat head)	गोटा	2	
12	Fireman Axe (Pick Head axe)	गोटा	2	
13	Hatchet of Fat Axe of 650 Gms	गोटा	2	
14	Hacksaw (Heave Duty) with replacement blades	गोटा	2	
15	wood saw /Hand saw (26 inches)	गोटा	2	
16	keyhole Saw	गोटा	0	
17	Heavy Duty Saw (Circular Saw),15 amps, 26 cm (10-14 inch blade	गोटा	0	
18	Chain saw (Regular -16 inch)	गोटा	3	
19	Replacement Chain for chain saw (Regular-16 inch)	गोटा	0	
20	Reciprocating Saw	गोटा	0	
21	Rotary Rescue Saw (300 mm)	गोटा	1	
22	Rotary Rescue Saw Blades (300 mm) -Carbine Tip	गोटा	2	
23	Rotary Rescue Saw Blades (300 mm) - Metal Cutting	गोटा	2	
24	Bold - cutter 24 inch	गोटा	1	

25	Bold - cutter 42 inch	गोटा	1	
26	Impact Hammer Drill (115 V-10 amps)	गोटा	0	
27	Chipping Hammer (Electric)	गोटा	1	
28	Jack Hammer	गोटा	0	
29	Hydraulic Spreader	गोटा	0	
30	Hydraulic Cutter	गोटा	0	
31	Hydrulic Boatle jack (6 ton lifting capacity)	गोटा	0	
32	Cold Chisel for Metals 75 cm , (30 inches) and 50 cm , (20 inch)	सेट	0	
33	Steel chisels for Woods (sharp pointed and falt) (Different Size)	सेट	0	
34	Tools kit (Screw driver, electricity pliers, mechinical pliers, locking pliers, adjustable wrench, pipe wrench, insulating tapr, rolls of gray tape to repair pipes)	सेट	1	
35	Bucket for Debris Removal (metal)	गोटा	0	
36	Dolly or hand truck	गोटा	0	
37	Wedge and Cribbing for Stacking (Cribbing 4*4 inch)	गोटा	0	
38	Wedge and Cribbing for Stacking (Cribbing 2*2 inch)	गोटा	0	
39	Snake Camera	गोटा	0	
40	Night Vision thermal device	गोटा	0	
41	Life Detection Sensor	गोटा	0	
42	(4*4 inch,4*6 inch,6*6 inch) Lumber with 4 to 10 feet long (each 10 pieces)	गोटा	0	
43	Cribbing Blocks 1.5 to 4 feet (4*4 inchor 6*6 inch cut wood) (10 pieces)	गोटा	0	
44	Wooden or Metal Wedges of Differnet Sizes	गोटा	0	
45	Ladder	थान	1	
FIRE FIGHTING				
1	Portable Fire fighting Pump (Low capicity 250-500 LPM)	गोटा	0	
2	Fire Extinguishers 10 KG	गोटा	15	
3	Fire blankets	गोटा	4	
4	Hook Ladder	गोटा	0	
5	Fire Rake	गोटा	0	
6	Fire Beater	गोटा	0	

जिल्ला प्रशासन कार्यालय कपिलवस्तु

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

FIRST AID				
1	Stocked Emergency Medical Care Kit	सेट	[illegible]	
2	First Aid Kit General	सेट	2	
3	intravenous (IV) Fluids and Administration Set	सेट	0	
4	Short Back board	गोटा	0	
5	Backaoard with Straps	गोटा	2	
6	Kendrick Extrication Device	गोटा	0	
7	Rescue Stretcher for Horizontal and Vertical rescues Operations	गोटा	10	
8	Cervical Collar	गोटा	0	
9	Splint Set	गोटा	0	
10	Blankets (Disposable)	गोटा	0	
11	Wheelchair	गोटा	0	
12	Thermos 20 liter Capacity	गोटा	0	
13	Disposable water Glass	गोटा	0	
14	Water Purifying Tablets	बट्टा	0	
SAFETY DEVICE AND ADMININTRATIVE EQUIPMENT				
1	Measuring Tape (10 meter long	गोटा	0	
2	Safety Cones	गोटा	0	
3	Spray Paint Cons, Int'l Fluorescent orange	गोटा	0	
4	Scene Tape Roll (150 M)	गोटा	0	
5	Stopping Mechanisms	गोटा	0	
6	Climbing Device	गोटा	0	
7	Carabineer	गोटा	21	
8	Figure Eight Carabineer	गोटा	2	
9	Seat Harness	गोटा	0	
10	Rescue Hrness	गोटा	1	
11	Stopper	गोटा	0	
12	Jumar/Ascender	गोटा	4	
13	Pulley	गोटा	4	
14	Rappelling Gloves	सेट	0	
15	Piton	गोटा	4	
16	Climbing Rope (Diameter 1.5 inch and length 120 feet)	गोटा	1	
17	Rappelling Rope (Diameter 1 inch and length 200 feet)	गोटा	1	
18	Multipurpose Rope (Diameter 1 inch and length 200 feet)	गोटा	0	

19	Steel Pickets	गोटा	5	
20	Protection Tarpaulins (4*4 m)	गोटा	0	
21	Tent Large (10 ft*10 ft)	गोटा	2	
22	Extra Large Tent (16 ft* 20 ft)	गोटा	0	
23	Sleeping Bag	गोटा	0	
24	Portable Toilet	गोटा	0	
25	Drone	गोटा	0	
26	Decontamination Tent	गोटा	0	
27	Decontamination Kit	गोटा	0	
28	High Visibility Spray Paint (Different colors)	गोटा	0	
29	Pens,Pencils and Notebook	गोटा	17	
30	Cadaver Bag/Body Bag	सेट	0	
31	Mega Phone eiith Batteries and chargers	गोटा	2	
32	GPS	गोटा	3	
33	Search Light/Panther Light with Batteries and charger	गोटा	4	
34	Portable Lighting set (telescopic Lightening Tower	गोटा	0	
35	Generator (3 to 5 KVA) with 200 Liters of fuel	गोटा	0	
36	Bulldozer that can push and drag up to 5 tons (Example:CAT DI [80 HP]	गोटा	0	
37	Dump Truck	गोटा	0	
38	Truck mounted crane to lift up to 5 tons of weightage	गोटा	0	
39	Dedium Duty Rescue Van	गोटा	0	
40	14 Seater Rescue Van	गोटा	0	

२. कार्यालयको नाम र ठेगाना:- सी.सु. गुल्म हे.क्वा. कृष्णनगर, कृष्णनगर न.पा. ३ कपिलबस्तु

सि.नं.	उपकरण	ईकाइ	हाल भएको संख्या	कै.
1	Safery Vest	गोटा	0	
2	Life Jacket	गोटा	20	
3	Personal Protective Equipment (PPE)	सेट	0	
4	Helmet	गोटा	5	
5	Raincoat	गोटा	0	
6	Eye Protective Goggles	गोटा	0	
7	Face Mask	गोटा	0	
8	Whistle	गोटा	0	
9	Leather Gloves	जोर	0	

10	Knee Pad	जोर	0	
11	Elbow Pad	जोर	0	
12	Steel Toe Boot	जोर	0	
13	Head Lamp	गोटा	0	
14	Megh Phone with Battery	गोटा	1	
15	Nylon Rope (20 feet)	गोटा	0	
16	Cotton Rope/ Personal Rope (6 Feet)	गोटा	0	
17	Cotton Rope (18-20 mm thickness & 25 m.length)	गोटा	0	
18	Dynamic Rescue Rope (20 meter)	गोटा	0	
19	Seat Harness	गोटा	0	
20	Carabineer	गोटा	2	
21	Figure of Eight	गोटा	0	
22	Pulley	गोटा	0	
23	Scissor	गोटा	0	
24	Handsaw	गोटा	0	
25	Hacksaw	गोटा	0	
26	Plier	गोटा	0	
27	Portable Fire Pump	गोटा	0	
28	Throw bag	गोटा	1	
29	Life Buoy /Rubber Tube	गोटा	0	
30	Hammer(0.5 kg)	गोटा	3	
31	Hammer(2 to 2.5 kg)	गोटा	0	
32	Sledge Hammer (4 to 5 kg)	गोटा	0	
33	Peak	गोटा	4	
34	Shovel	गोटा	5	
35	Iron Lever	गोटा	0	
36	Steel Bucket	गोटा	0	
37	Stretcher	गोटा	1	
38	fist Aid Kit (General)	सेट	1	
39	Crowbar	गोटा	0	
40	Fire Blanket	गोटा	2	

३. कार्यालयको नाम र ठेगानाः- सी.सु. गुल्म हेक्वा.चाकरचौडा मायादेवी गा.पा. ४ कपिलबस्तु

सि.नं.	उपकरण	ईकाइ	हाल भएको संख्या	कै.
1	Safery Vest	गोटा	०	
2	Life Jacket	गोटा	५	

3	Personal Protective Equipment (PPE)	सेट	०	
4	Helmet	गोटा	[illegible]	
5	Raincoat	गोटा	०	
6	Eye Protective Goggles	गोटा	०	
7	Face Mask	गोटा	०	
8	Whistle	गोटा	०	
9	Leather Gloves	जोर	०	
10	Knee Pad	जोर	०	
11	Elbow Pad	जोर	०	
12	Steel Toe Boot	जोर	०	
13	Head Lamp	गोटा	०	
14	Megh Phone with Battery	गोटा	१	
15	Nylon Rope (20 feet)	गोटा	०	
16	Cotton Rope/ Personal Rope (6 Feet)	गोटा	०	
17	Cotton Rope (18-20 mm thickness & 25 m.length)	गोटा	०	
18	Dynamic Rescue Rope (20 meter)	गोटा	०	
19	Seat Harness	गोटा	०	
20	Carabineer	गोटा	०	
21	Figure of Eight	गोटा	०	
22	Pulley	गोटा	०	
23	Scissor	गोटा	०	
24	Handsaw	गोटा	०	
25	Hacksaw	गोटा	०	
26	Plier	गोटा	०	
27	Portable Fire Pump	गोटा	०	
28	Throw bag	गोटा	०	
29	Life Buoy /Rubber Tube	गोटा	०	
30	Hammer(0.5 kg)	गोटा	०	
31	Hammer(2 to 2.5 kg)	गोटा	०	
32	Sledge Hammer (4 to 5 kg)	गोटा	०	
33	Peak	गोटा	१	
34	Shovel	गोटा	१	
35	Iron Lever	गोटा	०	
36	Steel Bucket	गोटा	०	
37	Stretcher	गोटा	०	

38	fist Aid Kit (General)	सेट	०	
39	Crowbar	गोटा	०	
40	Fire Blanket	गोटा	०	

४. कार्यालयको नाम ठेगाना:- सुरक्षा बेश पिपरा बाणगंगा न.पा. २ कपिलबस्तु

सि.नं.	उपकरण	ईकाइ	हाल भएको संख्या	कै.
1	Safery Vest	गोटा	०	
2	Life Jacket	गोटा	८	
3	Personal Protective Equipment (PPE)	सेट	०	
4	Helmet	गोटा	५	
5	Raincoat	गोटा	०	
6	Eye Protective Goggles	गोटा	०	
7	Face Mask	गोटा	०	
8	Whistle	गोटा	०	
9	Leather Gloves	जोर	०	
10	Knee Pad	जोर	०	
11	Elbow Pad	जोर	०	
12	Steel Toe Boot	जोर	०	
13	Head Lamp	गोटा	०	
14	Megh Phone with Battery	गोटा	१	
15	Nylon Rope (20 feet)	गोटा	०	
16	Cotton Rope/ Personal Rope (6 Feet)	गोटा	०	
17	Cotton Rope (18-20 mm thickness & 25 m.length)	गोटा	०	
18	Dynamic Rescue Rope (20 meter)	गोटा	०	
19	Seat Harness	गोटा	०	
20	Carabineer	गोटा	३	
21	Figure of Eight	गोटा	०	
22	Pulley	गोटा	०	
23	Scissor	गोटा	०	
24	Handsaw	गोटा	०	
25	Hacksaw	गोटा	०	
26	Plier	गोटा	०	
27	Portable Fire Pump	गोटा	०	
28	Throw bag	गोटा	१	

29	Life Buoy /Rubber Tube	गोटा	३	
30	Hammer(0.5 kg)	गोटा	०	
31	Hammer(2 to 2.5 kg)	गोटा	०	
32	Sledge Hammer (4 to 5 kg)	गोटा	०	
33	Peak	गोटा	२	
34	Shovel	गोटा	६	
35	Iron Lever	गोटा	०	
36	Steel Bucket	गोटा	०	
37	Stretcher	गोटा	१	
38	fist Aid Kit (General)	सेट	०	
39	Crowbar	गोटा	०	
40	Fire Blanket	गोटा	०	

५. कार्यालयको नाम ठेगाना:- सुरक्षा बेश महाराजगंज महाराजगंज न.पा.१ कपिलवस्तु

सि.नं.	उपकरण	ईकाइ	हाल भएको संख्या	कै.
1	Safery Vest	गोटा	०	
2	Life Jacket	गोटा	१०	
3	Personal Protective Equipment (PPE)	सेट	०	
4	Helmet	गोटा	१४	
5	Raincoat	गोटा	०	
6	Eye Protective Goggles	गोटा	०	
7	Face Mask	गोटा	०	
8	Whistle	गोटा	०	
9	Leather Gloves	जोर	१२	
10	Knee Pad	जोर	०	
11	Elbow Pad	जोर	०	
12	Steel Toe Boot	जोर	०	
13	Head Lamp	गोटा	०	
14	Megh Phone with Battery	गोटा	१	
15	Nylon Rope (20 feet)	गोटा	०	
16	Cotton Rope/ Personal Rope (6 Feet)	गोटा	०	
17	Cotton Rope (18-20 mm thickness & 25 m.length)	गोटा	०	
18	Dynamic Rescue Rope (20 meter)	गोटा	०	
19	Seat Harness	गोटा	०	

20	Carabineer	गोटा	०	
21	Figure of Eight	गोटा	०	
22	Pulley	गोटा	०	
23	Scissor	गोटा	०	
24	Handsaw	गोटा	०	
25	Hacksaw	गोटा	०	
26	Plier	गोटा	०	
27	Portable Fire Pump	गोटा	०	
28	Throw bag	गोटा	०	
29	Life Buoy /Rubber Tube	गोटा	०	
30	Hammer(0.5 kg)	गोटा	०	
31	Hammer(2 to 2.5 kg)	गोटा	०	
32	Sledge Hammer (4 to 5 kg)	गोटा	०	
33	Peak	गोटा	०	
34	Shovel	गोटा	०	
35	Iron Lever	गोटा	०	
36	Steel Bucket	गोटा	०	
37	Stretcher	गोटा	१	
38	fist Aid Kit (General)	सेट	०	
39	Crowbar	गोटा	०	
40	Fire Blanket	गोटा	०	

६. कार्यालयको नाम ठेगाना:- सुरक्षा बेश पटना बाणगंगा न.पा. २ कपिलवस्तु

सि.नं.	उपकरण	ईकाइ	हाल भएको संख्या	कै.
1	Safery Vest	गोटा	०	
2	Life Jacket	गोटा	१०	
3	Personal Protective Equipment (PPE)	सेट	०	
4	Helmet	गोटा	६	
5	Raincoat	गोटा	०	
6	Eye Protective Goggles	गोटा	०	
7	Face Mask	गोटा	०	
8	Whistle	गोटा	०	
9	Leather Gloves	जोर	०	
10	Knee Pad	जोर	०	
11	Elbow Pad	जोर	०	

12	Steel Toe Boot	जोर	०	
13	Head Lamp	गोटा	०	
14	Megh Phone with Battery	गोटा	१	
15	Nylon Rope (20 feet)	गोटा	०	
16	Cotton Rope/ Personal Rope (6 Feet)	गोटा	०	
17	Cotton Rope (18-20 mm thickness & 25 m. length)	गोटा	०	
18	Dynamic Rescue Rope (20 meter)	गोटा	०	
19	Seat Harness	गोटा	०	
20	Carabineer	गोटा	०	
21	Figure of Eight	गोटा	०	
22	Pulley	गोटा	०	
23	Scissor	गोटा	०	
24	Handsaw	गोटा	०	
25	Hacksaw	गोटा	०	
26	Plier	गोटा	०	
27	Portable Fire Pump	गोटा	०	
28	Throw bag	गोटा	०	
29	Life Buoy /Rubber Tube	गोटा	१	
30	Hammer(0.5 kg)	गोटा	०	
31	Hammer(2 to 2.5 kg)	गोटा	०	
32	Sledge Hammer (4 to 5 kg)	गोटा	०	
33	Peak	गोटा	०	
34	Shovel	गोटा	२	
35	Iron Lever	गोटा	०	
36	Steel Bucket	गोटा	०	
37	Stretcher	गोटा	०	
38	fist Aid Kit (General)	सेट	०	
39	Crowbar	गोटा	०	
40	Fire Blanket	गोटा	०	

७. कार्यालयको नाम ठेगाना:- सुरक्षा बेश चौरी बुद्धभुमि न.पा. ५ कपिलबस्तु

सि.नं.	उपकरण	ईकाइ	हाल भएको संख्या	कै.
1	Safery Vest	गोटा	०	
2	Life Jacket	गोटा	३	
3	Personal Protective Equipment (PPE)	सेट	०	

4	Helmet	गोटा	४	
5	Raincoat	गोटा	०	
6	Eye Protective Goggles	गोटा	०	
7	Face Mask	गोटा	०	
8	Whistle	गोटा	०	
9	Leather Gloves	जोर	०	
10	Knee Pad	जोर	०	
11	Elbow Pad	जोर	०	
12	Steel Toe Boot	जोर	०	
13	Head Lamp	गोटा	०	
14	Megh Phone with Battery	गोटा	१	
15	Nylon Rope (20 feet)	गोटा	०	
16	Cotton Rope/ Personal Rope (6 Feet)	गोटा	०	
17	Cotton Rope (18-20 mm thickness & 25 m.length)	गोटा	०	
18	Dynamic Rescue Rope (20 meter)	गोटा	०	
19	Seat Harness	गोटा	०	
20	Carabineer	गोटा	०	
21	Figure of Eight	गोटा	०	
22	Pulley	गोटा	०	
23	Scissor	गोटा	०	
24	Handsaw	गोटा	०	
25	Hacksaw	गोटा	०	
26	Plier	गोटा	०	
27	Portable Fire Pump	गोटा	०	
28	Throw bag	गोटा	०	
29	Life Buoy /Rubber Tube	गोटा	०	
30	Hammer(0.5 kg)	गोटा	०	
31	Hammer(2 to 2.5 kg)	गोटा	०	
32	Sledge Hammer (4 to 5 kg)	गोटा	०	
33	Peak	गोटा	२	
34	Shovel	गोटा	१	
35	Iron Lever	गोटा	०	
36	Steel Bucket	गोटा	०	
37	Stretcher	गोटा	१	

38	fist Aid Kit (General)	सेट	०	
39	Crowbar	गोटा	०	
40	Fire Blanket	गोटा	०	

८. कार्यालयको नाम ठेगाना:- सुरक्षा बेश बिसनपुर शिवराज न.पा.८ कपिलबस्तु

सि.नं.	उपकरण	ईकाइ	हाल भएको संख्या	कै.
1	Safery Vest	गोटा	०	
2	Life Jacket	गोटा	५	
3	Personal Protective Equipment (PPE)	सेट	०	
4	Helmet	गोटा	०	
5	Raincoat	गोटा	०	
6	Eye Protective Goggles	गोटा	०	
7	Face Mask	गोटा	०	
8	Whistle	गोटा	०	
9	Leather Gloves	जोर	०	
10	Knee Pad	जोर	०	
11	Elbow Pad	जोर	०	
12	Steel Toe Boot	जोर	०	
13	Head Lamp	गोटा	०	
14	Megh Phone with Battery	गोटा	१	
15	Nylon Rope (20 feet)	गोटा	०	
16	Cotton Rope/ Personal Rope (6 Feet)	गोटा	०	
17	Cotton Rope (18-20 mm thickness & 25 m.length)	गोटा	०	
18	Dynamic Rescue Rope (20 meter)	गोटा	०	
19	Seat Harness	गोटा	०	
20	Carabineer	गोटा	०	
21	Figure of Eight	गोटा	०	
22	Pulley	गोटा	०	
23	Scissor	गोटा	०	
24	Handsaw	गोटा	०	
25	Hacksaw	गोटा	०	
26	Plier	गोटा	०	
27	Portable Fire Pump	गोटा	०	
28	Throw bag	गोटा	०	

29	Life Buoy /Rubber Tube	गोटा	०	
30	Hammer(0.5 kg)	गोटा	०	
31	Hammer(2 to 2.5 kg)	गोटा	०	
32	Sledge Hammer (4 to 5 kg)	गोटा	०	
33	Peak	गोटा	१	
34	Shovel	गोटा	२	
35	Iron Lever	गोटा	०	
36	Steel Bucket	गोटा	०	
37	Stretcher	गोटा	०	
38	fist Aid Kit (General)	सेट	०	
39	Crowbar	गोटा	०	
40	Fire Blanket	गोटा	०	

९. कार्यालयको नाम ठेगाना:- बि.ओ.पि. हथिहवा शुद्धोधन गा.पा. ५ कपिलबस्तु ।

सि.नं.	उपकरण	ईकाइ	हाल भएको संख्या	कै.
1	Safery Vest	गोटा	०	
2	Life Jacket	गोटा	५	
3	Personal Protective Equipment (PPE)	सेट	०	
4	Helmet	गोटा	५	
5	Raincoat	गोटा	०	
6	Eye Protective Goggles	गोटा	०	
7	Face Mask	गोटा	०	
8	Whistle	गोटा	०	
9	Leather Gloves	जोर	०	
10	Knee Pad	जोर	०	
11	Elbow Pad	जोर	०	
12	Steel Toe Boot	जोर	०	
13	Head Lamp	गोटा	०	
14	Megh Phone with Battery	गोटा	१	
15	Nylon Rope (20 feet)	गोटा	०	
16	Cotton Rope/ Personal Rope (6 Feet)	गोटा	०	
17	Cotton Rope (18-20 mm thickness & 25 m.length)	गोटा	०	
18	Dynamic Rescue Rope (20 meter)	गोटा	०	
19	Seat Harness	गोटा	०	
20	Carabineer	गोटा	०	

21	Figure of Eight	गोटा	०	
22	Pulley	गोटा	०	
23	Scissor	गोटा	०	
24	Handsaw	गोटा	०	
25	Hacksaw	गोटा	०	
26	Plier	गोटा	०	
27	Portable Fire Pump	गोटा	०	
28	Throw bag	गोटा	१	
29	Life Buoy /Rubber Tube	गोटा	०	
30	Hammer(0.5 kg)	गोटा	१	
31	Hammer(2 to 2.5 kg)	गोटा	०	
32	Sledge Hammer (4 to 5 kg)	गोटा	०	
33	Peak	गोटा	२	
34	Shovel	गोटा	२	
35	Iron Lever	गोटा	०	
36	Steel Bucket	गोटा	०	
37	Stretcher	गोटा	१	
38	fist Aid Kit (General)	सेट	०	
39	Crowbar	गोटा	०	
40	Fire Blanket	गोटा	१	

१०. कार्यालयको नाम ठेगाना:- बि.ओ.पि. सानोनन्दनगर मायादेवी गा.पा.८ जमुनी कपिलवस्तु

सि.नं.	उपकरण	ईकाइ	हाल भएको संख्या	कै.
1	Safery Vest	गोटा	०	
2	Life Jacket	गोटा	५	
3	Personal Protective Equipment (PPE)	सेट	०	
4	Helmet	गोटा	०	
5	Raincoat	गोटा	०	
6	Eye Protective Goggles	गोटा	०	
7	Face Mask	गोटा	०	
8	Whistle	गोटा	०	
9	Leather Gloves	जोर	०	
10	Knee Pad	जोर	०	
11	Elbow Pad	जोर	०	
12	Steel Toe Boot	जोर	०	

13	Head Lamp	गोटा	०	
14	Megh Phone with Battery	गोटा	१	
15	Nylon Rope (20 feet)	गोटा	०	
16	Cotton Rope/ Personal Rope (6 Feet)	गोटा	०	
17	Cotton Rope (18-20 mm thickness & 25 m.length)	गोटा	०	
18	Dynamic Rescue Rope (20 meter)	गोटा	०	
19	Seat Harness	गोटा	०	
20	Carabineer	गोटा	०	
21	Figure of Eight	गोटा	०	
22	Pulley	गोटा	०	
23	Scissor	गोटा	०	
24	Handsaw	गोटा	०	
25	Hacksaw	गोटा	०	
26	Plier	गोटा	०	
27	Portable Fire Pump	गोटा	०	
28	Throw bag	गोटा	०	
29	Life Buoy /Rubber Tube	गोटा	०	
30	Hammer(0.5 kg)	गोटा	०	
31	Hammer(2 to 2.5 kg)	गोटा	०	
32	Sledge Hammer (4 to 5 kg)	गोटा	०	
33	Peak	गोटा	२	
34	Shovel	गोटा	१	
35	Iron Lever	गोटा	०	
36	Steel Bucket	गोटा	०	
37	Stretcher	गोटा	०	
38	fist Aid Kit (General)	सेट	०	
39	Crowbar	गोटा	०	
40	Fire Blanket	गोटा	०	

११. कार्यालयको नाम ठेगाना:- बि.ओ.पि. मर्यादपुर कपिलवस्तु न.पा. ५ कपिलवस्तु

सि.नं.	उपकरण	ईकाइ	हाल भएको संख्या	कै.
1	Safery Vest	गोटा	०	
2	Life Jacket	गोटा	१०	
3	Personal Protective Equipment (PPE)	सेट	०	

4	Helmet	गोटा	१६	
5	Raincoat	गोटा	०	
6	Eye Protective Goggles	गोटा	०	
7	Face Mask	गोटा	०	
8	Whistle	गोटा	०	
9	Leather Gloves	जोर	०	
10	Knee Pad	जोर	०	
11	Elbow Pad	जोर	०	
12	Steel Toe Boot	जोर	०	
13	Head Lamp	गोटा	०	
14	Megh Phone with Battery	गोटा	१	
15	Nylon Rope (20 feet)	गोटा	०	
16	Cotton Rope/ Personal Rope (6 Feet)	गोटा	०	
17	Cotton Rope (18-20 mm thickness & 25 m.length)	गोटा	०	
18	Dynamic Rescue Rope (20 meter)	गोटा	०	
19	Seat Harness	गोटा	०	
20	Carabineer	गोटा	०	
21	Figure of Eight	गोटा	०	
22	Pulley	गोटा	०	
23	Scissor	गोटा	०	
24	Handsaw	गोटा	०	
25	Hacksaw	गोटा	०	
26	Plier	गोटा	०	
27	Portable Fire Pump	गोटा	०	
28	Throw bag	गोटा	१	
29	Life Buoy /Rubber Tube	गोटा	०	
30	Hammer(0.5 kg)	गोटा	०	
31	Hammer(2 to 2.5 kg)	गोटा	०	
32	Sledge Hammer (4 to 5 kg)	गोटा	०	
33	Peak	गोटा	०	
34	Shovel	गोटा	२	
35	Iron Lever	गोटा	०	

36	Steel Bucket	गोटा	०	
37	Stretcher	गोटा	१	
38	fist Aid Kit (General)	सेट	०	
39	Crowbar	गोटा	०	
40	Fire Blanket	गोटा	०	

१२. कार्यालयको नाम ठेगाना:- बि.ओ.पि. हर्दौना महाराजगंज न.पा.१० कपिलबस्तु

सि.न.	उपकरण	ईकाइ	हाल भएको संख्या	कै.
1	Safery Vest	गोटा	०	
2	Life Jacket	गोटा	१	
3	Personal Protective Equipment (PPE)	सेट	०	
4	Helmet	गोटा	६	
5	Raincoat	गोटा	०	
6	Eye Protective Goggles	गोटा	०	
7	Face Mask	गोटा	०	
8	Whistle	गोटा	०	
9	Leather Gloves	जोर	०	
10	Knee Pad	जोर	०	
11	Elbow Pad	जोर	०	
12	Steel Toe Boot	जोर	०	
13	Head Lamp	गोटा	०	
14	Megh Phone with Battery	गोटा	१	
15	Nylon Rope (20 feet)	गोटा	०	
16	Cotton Rope/ Personal Rope (6 Feet)	गोटा	०	
17	Cotton Rope (18-20 mm thickness & 25 m.length)	गोटा	०	
18	Dynamic Rescue Rope (20 meter)	गोटा	०	
19	Seat Harness	गोटा	०	
20	Carabineer	गोटा	०	
21	Figure of Eight	गोटा	०	
22	Pulley	गोटा	०	
23	Scissor	गोटा	०	
24	Handsaw	गोटा	०	
25	Hacksaw	गोटा	०	
26	Plier	गोटा	०	
27	Portable Fire Pump	गोटा	०	

28	Throw bag	गोटा	०	
29	Life Buoy /Rubber Tube	गोटा	३	
30	Hammer(0.5 kg)	गोटा	०	
31	Hammer(2 to 2.5 kg)	गोटा	०	
32	Sledge Hammer (4 to 5 kg)	गोटा	०	
33	Peak	गोटा	३	
34	Shovel	गोटा	४	
35	Iron Lever	गोटा	०	
36	Steel Bucket	गोटा	०	
37	Stretcher	गोटा	२	
38	fist Aid Kit (General)	सेट	०	
39	Crowbar	गोटा	०	
40	Fire Blanket	गोटा	०	

११. कार्यालयको नाम ठेगाना:- बि.ओ.पि. मिल्मी कृष्णनगर न.पा.६ कर्मा कपिलबस्तु

सि.नं.	उपकरण	ईकाइ	हाल भएको संख्या	कै.
1	Safery Vest	गोटा	०	
2	Life Jacket	गोटा	५	
3	Personal Protective Equipment (PPE)	सेट	०	
4	Helmet	गोटा	०	
5	Raincoat	गोटा	०	
6	Eye Protective Goggles	गोटा	०	
7	Face Mask	गोटा	०	
8	Whistle	गोटा	०	
9	Leather Gloves	जोर	०	
10	Knee Pad	जोर	०	
11	Elbow Pad	जोर	०	
12	Steel Toe Boot	जोर	०	
13	Head Lamp	गोटा	०	
14	Megh Phone with Battery	गोटा	१	
15	Nylon Rope (20 feet)	गोटा	०	
16	Cotton Rope/ Personal Rope (6 Feet)	गोटा	०	
17	Cotton Rope (18-20 mm thickness & 25 m. length)	गोटा	०	
18	Dynamic Rescue Rope (20 meter)	गोटा	०	
19	Seat Harness	गोटा	०	

20	Carabineer	गोटा	०	
21	Figure of Eight	गोटा	०	
22	Pulley	गोटा	०	
23	Scissor	गोटा	०	
24	Handsaw	गोटा	०	
25	Hacksaw	गोटा	०	
26	Plier	गोटा	०	
27	Portable Fire Pump	गोटा	०	
28	Throw bag	गोटा	०	
29	Life Buoy /Rubber Tube	गोटा	०	
30	Hammer(0.5 kg)	गोटा	०	
31	Hammer(2 to 2.5 kg)	गोटा	०	
32	Sledge Hammer (4 to 5 kg)	गोटा	०	
33	Peak	गोटा	२	
34	Shovel	गोटा	५	
35	Iron Lever	गोटा	०	
36	Steel Bucket	गोटा	०	
37	Stretcher	गोटा	१	
38	fist Aid Kit (General)	सेट	०	
39	Crowbar	गोटा	०	
40	Fire Blanket	गोटा	०	

१४. कार्यालयको नाम ठेगाना:- बि.ओ.पि. बिजयनगर बिजयनगर गा.पा. ५ कपिलबस्तु

सि.नं.	उपकरण	ईकाइ	हाल भएको संख्या	कै.
1	Safery Vest	गोटा	०	
2	Life Jacket	गोटा	५	
3	Personal Protective Equipment (PPE)	सेट	०	
4	Helmet	गोटा	५	
5	Raincoat	गोटा	०	
6	Eye Protective Goggles	गोटा	०	
7	Face Mask	गोटा	०	
8	Whistle	गोटा	०	
9	Leather Gloves	जोर	०	
10	Knee Pad	जोर	०	
11	Elbow Pad	जोर	०	

12	Steel Toe Boot	जोर	०	
13	Head Lamp	गोटा	०	
14	Megh Phone with Battery	गोटा	१	
15	Nylon Rope (20 feet)	गोटा	०	
16	Cotton Rope/ Personal Rope (6 Feet)	गोटा	०	
17	Cotton Rope (18-20 mm thickness & 25 m.length)	गोटा	०	
18	Dynamic Rescue Rope (20 meter)	गोटा	०	
19	Seat Harness	गोटा	०	
20	Carabineer	गोटा	०	
21	Figure of Eight	गोटा	०	
22	Pulley	गोटा	०	
23	Scissor	गोटा	०	
24	Handsaw	गोटा	०	
25	Hacksaw	गोटा	०	
26	Plier	गोटा	०	
27	Portable Fire Pump	गोटा	०	
28	Throw bag	गोटा	०	
29	Life Buoy /Rubber Tube	गोटा	०	
30	Hammer(0.5 kg)	गोटा	०	
31	Hammer(2 to 2.5 kg)	गोटा	०	
32	Sledge Hammer (4 to 5 kg)	गोटा	०	
33	Peak	गोटा	१	
34	Shovel	गोटा	२	
35	Iron Lever	गोटा	०	
36	Steel Bucket	गोटा	०	
37	Stretcher	गोटा	०	
38	fist Aid Kit (General)	सेट	०	
39	Crowbar	गोटा	०	
40	Fire Blanket	गोटा	०	

१५. कार्यालयको नाम ठेगाना:- बि.ओ.पि. जवावैराठ बिजयनगर गा.पा. १ कपिलबस्तु

सि.नं.	उपकरण	ईकाइ	हाल भएको संख्या	कै.
1	Safery Vest	गोटा	०	
2	Life Jacket	गोटा	७	
3	Personal Protective Equipment (PPE)	सेट	०	

4	Helmet	गोटा	०	
5	Raincoat	गोटा	०	
6	Eye Protective Goggles	गोटा	०	
7	Face Mask	गोटा	०	
8	Whistle	गोटा	०	
9	Leather Gloves	जोर	०	
10	Knee Pad	जोर	०	
11	Elbow Pad	जोर	०	
12	Steel Toe Boot	जोर	०	
13	Head Lamp	गोटा	०	
14	Megh Phone with Battery	गोटा	१	
15	Nylon Rope (20 feet)	गोटा	०	
16	Cotton Rope/ Personal Rope (6 Feet)	गोटा	०	
17	Cotton Rope (18-20 mm thickness & 25 m.length)	गोटा	०	
18	Dynamic Rescue Rope (20 meter)	गोटा	०	
19	Seat Harness	गोटा	०	
20	Carabineer	गोटा	०	
21	Figure of Eight	गोटा	०	
22	Pulley	गोटा	०	
23	Scissor	गोटा	०	
24	Handsaw	गोटा	०	
25	Hacksaw	गोटा	०	
26	Plier	गोटा	०	
27	Portable Fire Pump	गोटा	०	
28	Throw bag	गोटा	०	
29	Life Buoy /Rubber Tube	गोटा	०	
30	Hammer(0.5 kg)	गोटा	१	
31	Hammer(2 to 2.5 kg)	गोटा	०	
32	Sledge Hammer (4 to 5 kg)	गोटा	०	
33	Peak	गोटा	१	
34	Shovel	गोटा	१	
35	Iron Lever	गोटा	०	

36	Steel Bucket	गोटा	०	
37	Stretcher	गोटा	०	
38	fist Aid Kit (General)	सेट	०	
39	Crowbar	गोटा	०	
40	Fire Blanket	गोटा	०	

समुदाय तथा कार्यालयहरूमा रहेका उद्धार सामाग्रीहरू

क्र.सं	समुदायको नाम	उपलब्ध सामाग्रीहरू	सम्पर्क व्यक्ति
१	यशोधरा ८, खोरिया	लाइफज्याकेट, स्टचर, बेल्चा, गैटी, रसी, हेल्मेट आदि	९८०६९५७९८३
२	कपिलवस्तु ९, अकबरपुर	काठको डुंगा १, लाइफज्याकेट, स्टचर, बेल्चा, गैटी, रसी, हेल्मेट आदि	
३	महाराजगंज ८, कजरहवा, सिंग्राह	लाइफज्याकेट, रसी, आदि	
४	बुद्धभूमी १०, धनकौली, मोतिनगर	लाइफज्याकेट, बेल्चा, गैटी, रसी, हेल्मेट आदि	
५	कपिलवस्तु १०, निग्लिहवा	लाइफज्याकेट, बेल्चा, गैटी, रसी, हेल्मेट आदि	
६	बाणगंगा ९, भलवाड	लाइफज्याकेट, बेल्चा, गैटी, रसी, हेल्मेट आदि	
७	प्रहरी कार्यालय महाराजगंज	लाइफज्याकेट, ट्यूब, रसी, बेल्चा, गैटी, हेण्डमाइक, प्राथमिक उपचार कीट आदि ।	
८	प्रहरी कार्यालय कोपवा	लाइफज्याकेट, ट्यूब, रसी, बेल्चा, गैटी, हेण्डमाइक, प्राथमिक उपचार कीट आदि ।	
९	प्रहरी कार्यालय पिपरा बाणगंगा	लाइफज्याकेट, ट्यूब, रसी, बेल्चा, गैटी, हेण्डमाइक, प्राथमिक उपचार कीट आदि ।	
१०	प्रहरी कार्यालय गोरूसिंगे	लाइफज्याकेट, ट्यूब, रसी, बेल्चा, गैटी, हेण्डमाइक, प्राथमिक उपचार कीट आदि ।	
११	प्रहरी कार्यालय हर्दौना	लाइफज्याकेट, ट्यूब, रसी, बेल्चा, गैटी, हेण्डमाइक, प्राथमिक उपचार कीट आदि ।	
१२	सशस्त्रप्रहरी बल चन्दौटा	लाइफज्याकेट, ट्यूब, रसी, बेल्चा, गैटी, हेण्डमाइक, प्राथमिक उपचार कीट आदि ।	
१३	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	रबर बोट, लाइफज्याकेट, ट्यूब, रसी, बेल्चा, गैटी, हेण्डमाइक, प्राथमिकउपचार कीट आदि	
१४	ने रे सो	वेयर हाउस, संचार सेट	
१५	कालिका स्व.सा. केन्द्र	बाल्टी, बेल्चा, कोदालो, रसी (भृकुटी नपा, चनई)	
१६	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	५ जना	गैर खाद्य सामाग्री
२३	दलित सामाजिक विकास केन्द्र	४ वटा बिद्यालय र ४ ओटा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	स्ट्रेचर, ७ ओटा, लाईफ ज्याकेट ४ ओटा, आगो निभाउने उपकरण ६ ओटा, बेल्चा, गैची, कोदालो, प्राथमिक उपचार बक्स आदि

खोरिया खोज तथा उद्धार उपसमितिमा रहेको समाग्री विवरण :

क.स.	समाग्रीको नाम	दलित सामाजिक विकास केन्द्रबाट सहयोग सख्या	यशोधरा गा.पा बाट सहयोग सख्या	जम्मा सख्या
१	लाइफ ज्याकेट Heavy	१०	०	१०
२	सेफटी ज्याकेट Heavy	१०	०	१०
३	सेफटी हेल्मेट	१०	२	१२
४	Throw bag (10 mm static rope 20 meter)	३	०	३
५	Fire Boot	२	०	२
६	हैण्डमाइक साइरन (मेगाफोन)	१	०	१
९	स्ट्रेचर	१	१	२
१०	पौडने सेफटी टयूब (लाइफ बोइरिङ)	३	१	४
११	हयान्ड गल्भ्स (लेदर)	१०	२	१२
१२	हेडलाइट	०	२	२
१३	Multipurpose knife with hammer	३	१	४
१९	ग्याम बुट	५ सेट	२	७
२०	Fire extinguisher-4 KG	२		२
२१	Wood cutter	०	१	१
२२	आरी	०	१	१
२३	टर्चलाइट	२	२	४
२४	सिटी	०	२	२
२५	प्राथमिक उपचार सेट	१	०	१
२६	ग्यालन २० लि.	६	०	६
२७	टैंकर बक्स ६ फिट, स्टिल भण्डारण बाकस	१	०	१

यशोधरा गाउँपालिकाका वडा नं. १ देखि ८ सम्मका सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिमा रहेका खोज तथा उद्धार सामग्री विवरण:

क.स.	समाग्रीको नाम	ऐन परियोजनाबाट सहयोग सख्या	सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति सम्पर्क नं.
१	प्राथमिक उपचार बाकस सेट	१ (प्रति ९ वटा सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति)	वडा नं. १, ९८००७४०२०२
२	त्रिपाल	३ सेट (प्रति ९ वटा सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति)	वडा नं. २, ९८१९४६९९२८ वडा नं. ३, ९८०७५७४०८४
३	रिचार्जेबल सोलार टर्च	१ (प्रति ९ वटा सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति)	वडा नं. ४, ९८२१०२९२९४
४	ब्याट्री भएको ह्यान्ड माइक (मेगाफोन)	१ (प्रति ९ वटा सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति)	वडा नं. ५, ९८०६९२१३७४ वडा नं. ६, ९८१९४४१६७७
५	स्ट्रेचर (फोल्ड हुने)	१ (प्रति ९ वटा सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति)	वडा नं. ७, ९८११४३१४९८
६	स्टाफ गेज	१ (प्रति ९ वटा सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति)	वडा नं. ८, ९८०६९५७९८३
७	स्टिल भण्डारण बाकस	१ (प्रति ९ वटा सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति)	वडा नं. ८, ९७०८३२४७६४

महाराजगंज नगरपालिकाका वडा नं. १ देखि ११ सम्मका सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिमा रहेका खोज तथा उद्धार सामग्री विवरण:

क.स.	समाग्रीको नाम	रेन परियोजनाबाट सहयोग सख्या	सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति सम्पर्क नं.
१	प्राथमिक उपचार बाकस सेट	१ सेट (प्रति १२ वटा सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति)	वडा नं. १, ९८११९१२५१९ वडा नं. २, ९८२७४३०७२६ वडा नं. ३, ९८१७५९६४५१ वडा नं. ४, ९८२१५४४८०४ वडा नं. ५, ९८२५४५६८५३ वडा नं. ६, ९८०५४४४०९२ वडा नं. ७, ९८११५१३२६५ वडा नं. ८, ९८११९६४८३० वडा नं. ८, ९८५७०५१२२१ वडा नं. ९, ९८०८३४३७२२ वडा नं. १०, ९८१७४३७७५७ वडा नं. ११, ९७०२१५७६०९
२	त्रिपाल	३ सेट (प्रति १२ वटा सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति)	
३	रिचार्जेबल सोलार टर्च	१ सेट (प्रति १२ वटा सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति)	
४	ब्याट्री भएको ह्यान्ड माइक (मेगाफोन)	१ सेट (प्रति १२ वटा सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति)	
५	स्ट्रेचर (फोल्ड हुने)	१ सेट (प्रति १२ वटा सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति)	
६	स्टाफ गेज	१ सेट (प्रति १२ वटा सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति)	
७	स्टिल भण्डारण बाकस	१ सेट (प्रति १२ वटा सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति)	

अनुसूची ८. सर्पदंश उपचार केन्द्र

क्रसं	नाम	सम्पर्क नं.
१	कपिलवस्तु सर्पदंश उपचार केन्द्र, गोरूसिंगे	९८५७०५०९७४

अनुसुची ९ : विपद् सम्पर्क व्यक्तिहरू

क.स.	जिल्ला	निकाय, स्थानियतह	नाम	पद	सम्पर्क नं.
१	कपिलवस्तु	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	भविश्वर घिमिरे	सहायक प्र.जि.अ.	९८५७०५४७७७
२	कपिलवस्तु	कपिलबस्तु नगरपालिका	गोकर्ण बहादुर खड्का	चौथो तह	९८४७०७६७६७
३	कपिलवस्तु	शिवराज नगरपालिका	विष्णु अधिकारी	खरिदार	९८४६६३८८७७
४	कपिलवस्तु	बुद्धभुमी नगरपालीका	निकिता त्रिपाठी	ईन्जिनियर	९८५७०३०४५०
५	कपिलवस्तु	वाणगंगा नगरपालिका	केशव भट्टराई	शाखा अधिकृत	९८५७०५४३३०
६	कपिलवस्तु	कृष्णनगर नगरपालिका	प्रदिप चौधरी	ईन्जिनियर	९८५७०५५९१६
७	कपिलवस्तु	महाराजगञ्ज नगरपालिका	राधेश्याम कलवार	सि.अहेव	९८०६९६३२९७
८	कपिलवस्तु	शुद्धोधन नगरपालिका	सन्तोष कुमार श्रीवास्तव	सुचना अधिकृत	९८५७०५१०९६
९	कपिलवस्तु	मायादेवी गाउँपालिका	महेन्द्र प्रसाद यादव	सि.अहेव	९८४७२०४७२५
१०	कपिलबस्तु	यशोधरा गाउँपालिका	कृष्णा पाण्डेय	सा.वि.अ.	९८०६९०५८५५
११	कपिलबस्तु	विजयनगर गाउँपालिका	वासुदेव जमर कट्टेल	सा. वि. अधिकृत	९८५७०५००९६

अनुसूची १० रक्तसंचार केन्द्र

क.स.	निकाय	ठेगाना	सम्पर्क व्यक्ती	सम्पर्क नं.	कैफियत
१	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	कपिलवस्तु न.पा. वडा नं. २	सन्तोष कु. श्रीवास्तव	९८५७०५१९५६	

अनुसूची ११ : स्थानीय तहमा रहेको स्वास्थ्य चौकीहरू

कपिलवस्तु नगरपालिका

क.सं.	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	प्रमुखको नाम	सम्पर्क नं.	कैफियत
१.	कपिलवस्तु नगरपालिका	उमेश प्रसा गुप्ता	९८५७०५२५४५	
२	तिलौराकोट स्वास्थ्य चौकी	सुभाष चन्द यादव	९८४७३८४८४८	
३	जहदी स्वास्थ्य चौकी	सिद्धार्थ काजी बज्राचार्य	९८४७०४०००७	
४	गोटीहवा स्वास्थ्य चौकी	रमेश कुमार शर्मा	९८०४४८०३४०	
५	बोहनी स्वास्थ्य चौकी	हरिशरण गौतम	९८४७०६१७४०	
६	बरमपनिया स्वास्थ्य चौकी	राम प्रसाद भण्डारी	९८४४७१६४९६	
७	निग्लिहवा स्वास्थ्य चौकी	हरीराम चौधरी	९८४७३८४७७२	
८	सौरहा स्वास्थ्य चौकी	गोबिन्द चौधरी	९८६७५५१६११	
९	आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र, वडा नं.२	सुमित्रा ज्ञवाली	९८६७१४९९५५	
१०	आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र, वडा नं.३	सुरेश प्रसाद गुप्ता	९८४११९३६१०	
११	आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र	श्रीपती यादव	९८१४४६३०४२	
१२	आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र, वडा नं.१	सिर्जना भट्टराई पौडेल	९८४७३४४६८६	
१३	आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र, वडा नं.४	दीन दयाल रैदास	९८००७८८८१०	
१४	आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र, वडा नं.१०	सुर्यकान्त यादव	९८११५५७३२१	

कृष्णनगर नगरपालिका

क.सं.	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	प्रमुखको नाम	सम्पर्क नं.	कैफियत
१.	शिवानगर स्वास्थ्य चौकी	पार्वती शर्मा	९८६८४४१७५१	
२	कृष्णनगर स्वास्थ्य चौकी	जमाल अहमद मुसलमान	९८२१४०९५१७	
३	सिर्सिहवा स्वास्थ्य चौकी	राम कुमार गुप्ता	९८६८२८१८२७	
४	पुरूषोत्तमपुर स्वास्थ्य चौकी	मुरे खान	९८४७२२४१०५	
५	मिल्मी स्वास्थ्य चौकी	शिव कुमार चौधरी	९८१७४४७१०७	
६	अजिगरा स्वास्थ्य चौकी	सालिकराम कहार	९८४७०८५१७३	
७	शिवराज अस्पताल	डा. मुकेश कुमार चौधरी	९८४१७२६८०६	
८	विद्यानगर स्वास्थ्य चौकी	लक्ष्मी चापागाई	९८११४००१०३	
९	रामनगर स्वास्थ्य चौकी	नन्द किशोर चौधरी	९८६७३९९४४७	
१०	भगवानपुर स्वास्थ्य चौकी	नन्द गोपाल बढई	९८६२२६९६११	
११	हरिहरपुर सहरी स्वास्थ्य क्लिनिक	मनोज श्रीवास्तव	९८२१४९६०७८	
१२	मनिकौरा सहरी स्वास्थ्य क्लिनिक	राम महेश यादव	९८१७४९२८७५	

बाणगंगा नगरपालिका

क.सं.	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	प्रमुखको नाम	सम्पर्क नं.	कैफियत
१.	पिपरा अस्पताल	डा. गणेश क्षेत्री	९८५११६२०८०	
२	मोतिपुर स्वास्थ्य चौकी	हिमलाल घिमिरे	९८४७३९३१२९	
३	कोपवा स्वास्थ्य चौकी	कृष्ण प्रसाद घिमिरे	९८४७०४०५३७	
४	भलवाड स्वास्थ्य चौकी	जीत बहादुर रायमाझी	९८५७०५०३६०	
५	पटना स्वास्थ्य चौकी	पर्शराम थारु	९८४७१३२६०५	
६	हथौसा स्वास्थ्य चौकी	देवी प्रसाद श्रेष्ठ	९८५७०५०८१३	
७	गजेहडा स्वास्थ्य चौकी	द्रोण प्रसाद बेल्बासे	९८५७०५११९८	
८	आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र, वडा नं. १	ईश्वरा खरेल	९८१२७५१५३६	
९	आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र, वडा नं. ३	जानकी चौधरी	९८४७२५४३४४	
१०	आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र, वडा नं. ६	पुष्पा पौडेल घिमिरे	९८५७०६६५१७	
११	आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र, वडा नं. ७	जीवन थापा	९८४७१३४८३५	
१२	बरवा, सहरी स्वास्थ्य क्लिनिक	मदन पौडेल	९८६७००४७४९	

बुद्धभूमि नगरपालिका

क.सं.	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	प्रमुखको नाम	सम्पर्क नं.	कैफियत
१.	महेन्द्र कोट स्वास्थ्य चौकी वडा नं. १	अर्जुन भट्टराई		
२	जयनगर स्वास्थ्य चौकी वडा नं. २	डोल विक्रम बेल्वासे	९८५७०३०४५०	
३	पुधिया स्वास्थ्य चौकी वडा नं. ३	इन्द्र थारु	९८४७१३४२३७	
४	बुढ्ढी स्वास्थ्य चौकी वडा नं. ४	विष्णु बहादुर सिंह	९८५७०५६३३३	
५	राजपुर स्वास्थ्य चौकी वडा नं. ५	विष्णु देव खनाल	९८५७०६८९५१	
६	महुवा स्वास्थ्य चौकी वडा नं. ६	नवराज गैरे	९८६७२१६४२३	
७	मानपुर स्वास्थ्य चौकी वडा नं. ७	बसन्त कलवार	९८४८८८४४६२	
८	हरिहरपुर स्वास्थ्य चौकी वडा नं. ८	कमल झ्याली	९८५७०५०४१३	
९	बरकुलपुर स्वास्थ्य चौकी वडा नं. ९	चन्द्रवती अधिकारी	९८४४७५८७८८	
१०	धनकौली स्वास्थ्य चौकी वडा नं. १०	मुक्त गिरी	९८५७०५१००४	
११	सहरी स्वास्थ्य क्लिनिक वडा नं. १ भेलाइ	अमिता मल्ल अनमी	९८०७५८४७४९	
१२	सहरी स्वास्थ्य क्लिनिक धनचौरा	पिताम्बर पन्थी		

महाराजगंज नगरपालिका

क.सं.	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	प्रमुखको नाम	सम्पर्क नं.	कैफियत
१.	महाराजगंज प्राथमिक स्वा. के. वडा नं. १	दिपक जयसवाल	९८५७०५०२६१	
२	पडरिया आधारभूत स्वा.के. वडा नं. २	सरिता यादव	९८५७०३०४५०	
३	जमुनी आधारभूत स्वा.के. वडा नं. ३	संतोष रैदास	९८४७१३४२३७	
४	बरईपुर स्वास्थ्य चौकी वडा नं. ४	पिताम्बर प्रसाद यादव	९८५७०५६३३३	
५	उदयपुर स्वास्थ्य चौकी वडा नं. ५	प्रमोद कुमार थारु	९८५७०६८९५९	
६	भलवारी स्वास्थ्य चौकी वडा नं. ६	श्रवण कुमार अग्रहरी	९८२१४९१०३७	
७	कुशहवा स्वास्थ्य चौकी वडा नं. ७	टिका पाठक	९८६७२१६४२३	
८	कजरहवा स्वास्थ्य चौकी वडा नं. ८	प्रेम सागर चौधरी	९८४८८८४४६२	
९	सिसवा स्वास्थ्य चौकी वडा नं. ९	वेनपाल कुर्मी	९८५७०५०४१३	
१०	हर्दौना स्वास्थ्य चौकी वडा नं. १०	राम कुमार बढई	९८४४७५८७८८	
११	बलरमवापुर स्वास्थ्य चौकी वडा नं. ११	कपिल चौधरी	९८१५४१४९१६	

शिवराज नगरपालिका

क्र.सं.	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	प्रमुखको नाम	सम्पर्क नं.	कैफियत
१.	स्वास्थ्य शाखा नगरपालिका	चुडामणि भट्टराई	९८५११८०७७८	
२	आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र, वडा नं.५ चन्द्रौटा	डा. महेश गुप्ता	९८६६८८२२४३	
३	शिवपुर स्वास्थ्य चौकी वडा नं. १	लेखनाथ पौडेल	९८५७०५५००	
४	आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र, वडा नं.२	धर्मराज पाल	९८११४७१७५०	
५	धनाई स्वास्थ्य चौकी वडा नं.३	जित बहादुर विसी	९८४७०२२२२७	
६	आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र, वडा नं.४	हनुमान प्र. कोहार	९८६९४७९९३३	
७	विरपुर स्वास्थ्य चौकी, वडा नं.६	प्रमोद ज्ञवाली	९८४७०३३८९८	
८	जवाभारी स्वास्थ्य चौकी , वडा नं.७	विष्णु ब. क्षेत्री	९८४७०४२६२२	
९	विसनपुर स्वास्थ्य चौकी, वडा नं.८	प्रकाश पोखेल	९८४७५३९३०६	
१०	शिवगढी स्वास्थ्य चौकी, वडा नं.९	विरेन्द्र कु. मिश्र	९८४७०४२६३३	
११	लालपुर स्वास्थ्य चौकी, वडा नं. १०	नारायण प्र.बन्जाडे	९८५७०६११३१	
१२	धुन्हिया स्वास्थ्य चौकी, वडा नं.११	राजेश कुँवर	९८४७०८५२६१	

शुद्धोधन गाउँपालिका

क्र.सं.	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	प्रमुखको नाम	सम्पर्क नं.	कैफियत
१	पतरिया स्वास्थ्य चौकी	नाथुराम चौधरी थारु	९८५७०५००४३	
२	नन्दनगर स्वास्थ्य चौकी	टिकाराम पौडेल	९८६८०८६५४८	
३	लबनी स्वास्थ्य चौकी	अब्दुल्लाह मुसलमान	९८११५४०८२०	
४	विठुवा स्वास्थ्य चौकी	तौआव अली मु	९८१६४७०२५६४	
५	हथिहवा स्वास्थ्य चौकी	राम कुमार गुप्ता	९८४७०३२२४३	
६	बाँसखोर स्वास्थ्य चौकी	रामकृष्ण पन्थी	९८५७०५०५२०	
७	सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई	सर्वजीत यादव	९८००७४६८००	

मायादेवी गाउँपालिका

क्र.सं.	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	प्रमुखको नाम	सम्पर्क नं.	कैफियत
१.	पकडी स्वास्थ्य चौकी	देवराज भट्टराई	९८४७११७५७३	
२	अभिराव स्वास्थ्य चौकी	रन कुमार श्रेष्ठ	९८४७०४२७८०	
३	फूलिका स्वास्थ्य चौकी	गम्भर सिंह पहराई	९८५७०५०२५०	
४	पिपरा स्वास्थ्य चौकी	जोगेन्द्र प्रसाद गुप्ता	९८०७४२५६६१	
५	बलुहवा स्वास्थ्य चौकी	महेश कुमार पाण्डेय	९८५७०५११३१५	
६	डुमरा स्वास्थ्य चौकी	माला कुमारी झा ठाकुर	९८६७२०१९३९	
७	हरनामपुर प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	विश्वनाथ ठाकुर	९८६७४००८१८	
८	विजुवा स्वास्थ्य चौकी	शंकर बैठा	९८४७०३१२१६	
९	सामुदायिक स्वा.सेवा इकाई विजुवा	धनश्याम बरई	९८१४४११६९४	

यशोधरा गा.पा.स्वास्थ्य संस्थाहरुको विवरण

वार्ड नं.	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	प्रमुखको नाम	सम्पर्क नं.
१	तिर्तिखी स्वास्थ्य चौकी	श्री माया कार्कि	९८४७२८८७४०
२	गौरी स्वास्थ्य चौकी	श्री ज्योती प्रकाश दुबे	९८४७२८६५६९
३	बसन्तपुर स्वास्थ्य चौकी	श्री प्रमोद कुमार चौधरी	९८५७०५०५३३
४	परसोहिया स्वास्थ्य चौकी	श्री माधव अर्याल	९८४७०४०३४४
५	यशोधरा आधामूत अस्पताल	डा. अमुल्य पाठक	९८६२७७६९८०
६	रंगपुर स्वास्थ्य चौकी	श्री कैलाश नाथ मिश्र	९८०७५८८९२३
७	सोमडिह स्वास्थ्य चौकी	श्री अशोक कुमार मिश्र	९८४७२७६१४५
८	सिहखोर स्वास्थ्य चौकी	श्री केशवराज घिमिरे	९८४७०४०१४४

विजयनगर गाउँपालिका

क्र.सं.	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	प्रमुखको नाम	सम्पर्क नं.	कैफियत
१	स्वास्थ्य शाखा	यज्ञ प्रसाद अधिकारी	९८४७०२५९०१	
२	गणेशपुर स्वास्थ्य चौकी	गौतम राय	९८४७२९४७३९	
३	गुगौली स्वास्थ्य चौकी	तिलक बहादुर बगाले	९८४७५६२६१०	
४	खुरूहुरिया स्वास्थ्य चौकी	कृष्ण कुमार चौहान	९८११५८८६९४	
५	पत्थरदेइया स्वास्थ्य चौकी	विरेन्द्र कुमार चौधरी	९८४७२०८८९२	
६	सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई	राजेश गौतम	९८०५५४८२४५	
७	आधारभुत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र बढ्यौर	संदिप कुमार चौधरी	९८१५५७८०५७	
८	आधारभुत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र देवपुरा	महेश कुमार चौहान	९८१६४५३७३२	

अनुसूची १२: जिल्लामा संचालित ईन्धन पम्प

सि.नं.	पार्टिको नाम	जिल्ला	ठेगाना	सम्पर्क नम्बर
१	स्विकार ट्रेडीङ्कर्न्र्सन	कपिलवस्तु	पिपरा	९८४७१६२१५७
२	रिया आयलसप्लायर्स	कपिलवस्तु	पटरिया	९८५७०२६७३८
३	महाकाली आयल सेन्टर	कपिलवस्तु	बाणगंगा	९८५७०५०६००
४	न्यू सिद्धार्थ डिजलसेन्टर	कपिलवस्तु	जितपुर	९८५७०३०५९५
५	खुश्बु आयल ट्रेर्डस	कपिलवस्तु	गजेडा	९८४७०३६४८०
६	आदर्श अटो मोवाईल्स	कपिलवस्तु	पचेहरा	९८५७०३३१५५
७	लुम्बिनी पेट्रोलियम	कपिलवस्तु	गजेड्डा	९८५७०५०६८३
८	सनराईज डिजल्स	कपिलवस्तु	चप्परगौंउ	९८५७०२८२०७
९	कनौडीया ब्रदर्स	कपिलवस्तु	गोरुसिङ्गे	९८०११४३९८६

१०	ऋतु अटो सेन्टर	कपिलवस्तु	बैरीया	९८५७०२८६०१
११	श्री कृष्णबहुउद्देसीय आयल ट्रेड	कपिलवस्तु	बरकुलपुर	९८५७०५५२४५
१२	बुद्ध दर्शन	कपिलवस्तु	गोरुसिङ्गे	९८५७०५०६९१
१३	लक्ष्मि आयल सेन्टर	कपिलवस्तु	प्रेमनगर	९८१६४४११०३
१४	युनाईटेड पेट्रोलियम प्रा.लि.	कपिलवस्तु	पत्थरकोट	९८५१०४३४४१
१५	के.एस.के. अटोमोवाईल्स	कपिलवस्तु	चन्द्रौटा	९८५७०५५७८६
१६	के.बि. अटोमोवाईल्स	कपिलवस्तु	चन्द्रौटा	९८५७०२५७६९
१७	लोकप्रिय आयल सेन्टर	कपिलवस्तु	चन्द्रौटा	९८५७०२७६३८
१८	न्यु अन्सारीईन्टर प्रा.	कपिलवस्तु	चन्द्रौटा	९८४७०४२८९७
१९	नारायणी अटोमोबायल्स	कपिलवस्तु	चन्द्रौटा	९८५७०३०७४२
२०	न्यू स्टार आयलसप्लायर्स	कपिलवस्तु	मैनिहवा	९८५७०५५५५३
२१	जय श्रीराम आयल सेन्टर	कपिलवस्तु	चन्द्रौटा	९८५७०३०७४२
२२	समिर फिलिङ्ग सेन्टर	कपिलवस्तु	चनई	९८५७०१४१८६
२३	वृष्टान्त डिजल	कपिलवस्तु	चन्द्रौटा	९८५७०५५७८६
२४	गणपती पेट्रोलियम	कपिलवस्तु	बिरपुर	९८६७२१००१०
२५	जिण ट्रेर्डस	कपिलवस्तु	लोहरौला	९८०११४३९८७
२६	कपिलवस्तु अटोमोवाईल्स	कपिलवस्तु	जवाभारी	९८६७२८९०६७
२७	महाराजी अटो सेन्टर	कपिलवस्तु	जवाभारी	९८४७०८५४८५
२८	शाह फिलिङ्ग सेन्टर	कपिलवस्तु	बहादुरगंज	९८२६४९०८२०
२९	शुभम अटो सेन्टर	कपिलवस्तु	बहादुरगंज	९८५७०३२१४६
३०	जय बुद्ध आयल स्टोर्स	कपिलवस्तु	कृष्णनगर	९८४७४२३२७४
३१	राणीसती ट्रेडिङ्गकम्पनी	कपिलवस्तु	कृष्णनगर	९८५७०१४९६१
३२	आर.के. आयल सेन्टरशाखा	कपिलवस्तु	ढेवरा	९८५७०५५३०३
३३	खाटु श्याम सप्लायर्स	कपिलवस्तु	बहादुरगंज	९८४७०४२९४८
३४	मनकामना डिजलसप्लायर्स	कपिलवस्तु	बहादुरगंज	९८५७०५५३०१
३५	बुद्ध आयल कम्पनी	कपिलवस्तु	कृष्णनगर	९८४७४२३२७४
३६	जय शंकरआयल सेन्टर	कपिलवस्तु	गनेशपुर	९८५७०२९११३
३७	श्री हरिभजन आयलसेन्टर	कपिलवस्तु	प्रेमनगर	९८५७०२९११३
३८	राजेन्द्र आयल सेन्टर	कपिलवस्तु	भगवानपुर	९८६७०४६४५०
३९	एस.के. फिलिङ्ग सेन्टर	कपिलवस्तु	गनवरीया	९८६७१११२३४
४०	निधी आयल सेन्टर	कपिलवस्तु	बर्रइपुर	९८४७२०३५१७
४१	सन्जु फिलिङ्ग सेन्टर	कपिलवस्तु	जमुनी	९८१४४७७७१७
४२	साजन डिजल्स	कपिलवस्तु	महाराजगंज	
४३	अजान डिजल्स	कपिलवस्तु	चन्द्रौटा	९८५७०२२४७८

४४	नव दुर्गा अटो सेन्टर	कपिलवस्तु	बर्रोहिया	९८४७०२३९७४
४५	गुप्ता न्यू अटोमोबाईल्स	कपिलवस्तु	बर्रोहिया	९८१५४१२१५६
४६	अजय अटो मोबाईल्स	कपिलवस्तु	दोहनी	९८४७०५१३३३
४७	उमा ट्रेडिङ्ग कं.	कपिलवस्तु	तौलिहवा	९८५७०५०३२७
४८	चिन्नीलाल कान्दू	कपिलवस्तु	तौलिहवा	९८५१२१२५२०
४९	सिमा आयल स्टोर्स	कपिलवस्तु	तौलिहवा	९८५७०५०३२७
५०	चौधरी फिलिङ्ग सेन्टर	कपिलवस्तु	पकडी	९८५७०११३४२
५१	जय दुर्गा आयल सेन्टर	कपिलवस्तु	लवनी	९८४७०२३९७४
५२	खान आयल ट्रेडर्स	कपिलवस्तु	डंगरी	९८०४४६३६४४
५३	परमिला एण्ड सन्स आयलसेन्टर	कपिलवस्तु	लवनी	९८४७०३६५६५
५४	आदिशक्ति माता आयलसप्लायर्स	कपिलवस्तु	डंगरी	९८५१२१२५२०
५५	शंकरपार्वती आयलस्टोर्स	कपिलवस्तु	बर्दहवा	९८४७०४०४६५
५६	तौलेश्वरनाथ आयल	कपिलवस्तु	बिजगौरी	९८१२९२७२९५
५७	हक फिलिङ्ग सेन्टर	कपिलवस्तु	दोहनी	९८४७०२०९७९
५८	ओभा फिलिङ्ग सेन्टर	कपिलवस्तु	तौलिहवा	९८५७०५१९५५
५९	अम्बे डिजल सर्भिस	कपिलवस्तु	पकडी	९८४७०२३९७४
६०	जय प्रकाश आयल स्टोर्स	कपिलवस्तु	मैनिहवा	९८११५२०२२४
६१	तिवारी डिजल्स	कपिलवस्तु	फुलिका	९८५७०५११०६
६२	श्री समयमाई पेट्रोलपम्प	कपिलवस्तु	पकडरी इमिलिया	९८२४४९०५८९
६३	रिजवान आयल टेडस	कपिलवस्तु	हर्नापुर	९८६३५०२८३१
६४	कमर आयल	कपिलवस्तु	पकडी	९८२७४०६६११
६५	फैजान आयल सप्लायर्स	कपिलवस्तु	मायादेवी	९८२१५६३६६६

अनुसूची १२ : अस्थायी आश्रय स्थानका लागि पहिचान भएका खुल्ला स्थान

क.स.	स्थानीयतह	खुल्ला स्थान रहेको स्थान	क्षमता	उपलब्ध स्रोतहरु (खानेपानी, बाटो, बिजुली, शौचालय आदि)
१	महाराजगंज न.पा.-९ शिवमारी	शिवमारी मा.वि. को खुल्ला चौर	३००/४००	खानेपानी, बाटो, बिजुली, शौचालय
२	बुद्धभुमि न.पा. ४ बुड्ढी	नगरपालिकाको कार्यालय अगाडी रहेको चौर		खानेपानी, बाटो, बिजुली, शौचालय
३	बाणगंगा न.पा. २ पिपरा	जनता मा.वि. को फुटबल ग्राउण्ड		खानेपानी, बाटो, बिजुली, शौचालय
४	महाराजगंज न.पा.१ महाराजगंज	जानकी उ.मा.वि. को ग्राउण्ड		खानेपानी, बाटो, बिजुली, शौचालय
५	शिवराज न.पा. ८ देविपुर	स्थित दुर्गा प्रा.वि. को ग्राउण्ड		खानेपानी, बाटो, बिजुली, शौचालय
६	शुद्धोधन गा.पा. ५	मुक्खुटुवा स्थित खुल्ला चौर		
७	शुद्धोधन गा.पा. ५	शिवलवा स्थित मर्थी चौर		
८	विजयनगर गा.पा. ५	श्री शिव मा.वि. डालपुरको खुल्ला चौर		खानेपानी, बाटो, बिजुली, शौचालय
९	बाणगंगा न.पा. १० सोनपुर	सोनपुर स्थित खुल्ला ईलाका		

अनुसूची १४: मौसमी पूर्वानुमानमा आधारित बाढी पूर्वचेतावनी सूचक

पूर्वानुमान (समय)	उच्च सम्भाव्यता	मध्यम सम्भाव्यता	निम्न सम्भाव्यता
मौसमी	सामान्य मन्दामाथि	सामान्य	सामान्यमन्दा कम
१० दिन	विश्व बाढी सचेतना प्रणाली वर्षाको सम्भाव्यता ३०० मिलिमीटर भन्दा बढी (>७०%)	विश्व बाढी सचेतना प्रणाली वर्षाको सम्भाव्यता ३०० मिलिमीटर भन्दा बढी (५०-७०)% १५० मिलिमीटर भन्दा बढी (>७०%)	विश्व बाढी सचेतना प्रणाली वर्षाको सम्भाव्यता ३०० मिलिमीटर भन्दा बढी (<५०%) १५० मिलिमीटर भन्दा बढी (५०-७०)%
३ दिन	क्षेत्रीय एकीकृत बहु-प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली/जल तथा मौसम विज्ञान विभाग/गणितीय मौसम भविष्यवाणी कुनै पनि दिन २४ घण्टाभित्रको वर्षा >१४० मिलिमीटर ३ दिनको संचित वर्षा >१८० मिलिमीटर	क्षेत्रीय एकीकृत बहु-प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली/जल तथा मौसम विज्ञान विभाग/गणितीय मौसम भविष्यवाणी कुनै पनि दिन २४ घण्टाभित्रको वर्षा >(६०-१४०) मिलिमीटर ३ दिनको संचित वर्षा >(१४०-१८०) मिलिमीटर	क्षेत्रीय एकीकृत बहु-प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली/जल तथा मौसम विज्ञान विभाग/गणितीय मौसम भविष्यवाणी कुनै पनि दिन २४ घण्टा भित्रको वर्षा <६० मिलिमीटर ३ दिनको संचित वर्षा ६० मिलिमीटर
१ दिन	क्षेत्रीय एकीकृत बहु-प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली/गणितीय मौसम भविष्यवाणी वर्षा ९<१४०) मिलिमीटर वर्षा निगरानी • ६० मिलिमीटर १ घण्टा • ८० मिलिमीटर ३ घण्टा • १०० मिलिमिटर ६ घण्टा • १२० मिलिमीटर १२ घण्टा • १४० मिलिमिटर २४ घण्टा	क्षेत्रीय एकीकृत बहु-प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली/ जल तथा मौसम विज्ञान विभाग / गणितीय मौसम भविष्यवाणी वर्षा >(६०-१४०) मिलिमीटर वर्षा निगरानी • ३०-६० मिलिमीटर १ घण्टा • ६०-८० मिलिमीटर ३ घण्टा • ८०-१०० मिलिमीटर ६ घण्टा • १००-१२० मिलिमीटर १२ घण्टा • १२०-१४० मिलिमीटर २४ घण्टा	क्षेत्रीय एकीकृत बहु-प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली/जल तथा मौसम विज्ञान विभाग/गणितीय मौसम भविष्यवाणी वर्षा (>६०) मिलिमीटर वर्षा निगरानी (>६०) मिलिमीटर

जिल्लाको वर्तमान वर्षा थ्रेसहोल्ड

	समग्रवर्षा - मिलिमिटर				
	१ घण्टा	३ घण्टा	६ घण्टा	१२ घण्टा	२४ घण्टा
सतर्कतास्तर	६०	८०	१००	१२०	१४०
खतरास्तर	-	-	-	-	-

अनुसुची १५ : सम्भावित विपद् व्यवस्थापनमा अपनाउनुपर्ने सावधानीबारे जानकारी पात्रो

महिना	सम्भावित प्रकोप	प्रकोपका पूर्व संकेतहरू	ध्यानदिनुपर्ने केही कुराहरू	पूर्वतयारीका लागि गनुपर्ने केहि कार्यहरू
बैशाख	आगलागी हुरीबतास असिना खडेरी	• अत्याधिक गर्मी हुनु । • तातो हावा चल्नु । • सुख्खा वातावरण हुनु • हुरी बतास चल्नु । • पानी नपर्नु तथा पानीको स्रोतमा पानीको मात्रा कमी हुनु	• जथाभावी आगो नबाल्ने • मट्टितेल तथा पेट्रोल जस्ता पदार्थहरूलाई सुरक्षित राख्ने • सलाई लाइटर जस्ता वस्तुको जतन गर्ने र केटाकेटीको पहुँचबाट टाढा राख्ने । • चुरोट बिडीका टुटा ननिभाई जथाभावी नफाल्ने • खर तथा फुसले छाएका घरहरूमा टुकी र आगो बाल्दा सचेत हुने ।	• जनचेतना बृद्धि गर्नुपर्ने । • पूर्व सूचना प्रणालीको विकास गर्ने । • संचारका माध्यमबाट सूचना प्रवाह गर्ने । • कृत्रिम अभ्यास गर्ने गराउने । • घर वरीपरी पानीको प्रवन्ध मिलाउने । • उद्धार तथा राहत सामाग्री र कोषहरू पूर्ववत रूपमा तयार गरिराख्ने ।
जेष्ठ	चट्याङ हावाहुरी असिना लु चल्नु र महामारी	• मौसममा बदली हुनु । • मेघ गर्जनु, बिजुली चम्कनु । • जमीनको सतहमा हेर्दा तिरमीर देखिनु ।	• आगोको काम सकेपछि राम्ररी निभाउने । • आगो फैलन सक्ने सुख्खा बस्तु सुरक्षित राख्ने । • महामारीबाट बच्न सरसफाईमा ध्यान दिने • चट्याङबाट बच्नका अर्थिङ गर्ने ।	• विभिन्न (प्राथमिक उपचार, राहत/उद्धार, समन्वय, संचार) टोली गठन गर्ने । • उचित स्थान र ठाँउमा पानीको भण्डारण गर्ने । • पूर्वतयारी योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्ने ।
आषाढ	अतिवृष्टि बाढी	• थोरै समयमा धेरै पानी पर्नु । • जमीन धाँजा फाट्नु । • खोला र खोल्सामा धेरै पानी बग्नु । • खोलाले जमीन कटान गर्नु । • अचानक बादलले ढाकी अध्यारो हुनु ।	• खोला खोल्साको बहाव सहज बनाउने । • पहिरो जान सक्ने क्षेत्रको पहिचान गरि त्यस्ता क्षेत्रबाट घरबस्ती सार्ने • राहत तथा उद्धार सामग्रीको व्यवस्था गरी राख्ने । (जस्तै : कोदालो, डोरी ड्रम आदि)	• वृक्षारोपण गर्ने । • संकटाभिमुख क्षेत्रको पहिचान गर्ने • विद्युत लाईन व्यवस्थित गर्ने • खोला नहरका बाधक बस्तुहरूलाई पन्छाउने तथा मर्मत गर्ने । • सुरक्षित पानीको प्रयोग गर्ने • खोलाले कटान गर्न सक्ने क्षेत्रमा
श्रावण	पहिरो महामारी	• मेघ गर्जन सहित बिजुली चम्कनु र पानी पर्नु । • जमीन धाँजा फाट्नु • पहिरो तल तल झर्दा ठूलो हुनु • झाडा पखलाको लक्षण देखिनु ।	• सरसफाई सम्बन्धी क्रियाकलाप संचालन गर्ने • प्रकोपको जोखिम कम गर्ने सम्बन्धी जनचेतना फैलाउने ।	• तटबन्धन गर्ने । • राहत तथा उद्धार सामग्री कोषहरू पूर्ववत रूपमा तयार गरी राख्ने । • पूर्वसूचना प्रणालीको विकास गर्ने । • संकटाभिमुख क्षेत्र पहिचान गरी वृक्षारोपण गर्ने ।

भाद्र आश्विन	अतिवृष्टि बाढी महामारी पहिरो	• जमीन धाँजा फाट्नु । • जमीन अचानक फूटेर पानीको मूल फूट्नु । • नदीको प्रवाह रोकिनु । • शुरूमा १/२ जनालाई भाडा पखला देखिनु ।	• जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने • वृक्षारोपण गर्ने । • सुरक्षित र स्वस्थ्यकर खाना खुवाउने तथा खाने । • घर वरपर सरसफाई गर्ने । • फोहर पानी जमेको खाडल पुर्ने । • समय समयमा स्वास्थ्य चौकी गई सरसल्लाह लिने	• खानेपानीका स्रोतहरू सरसफाई गर्ने । • सफा पानीको प्रयोग गर्ने • संकटाभिमुख क्षेत्र पहिचान गरी वृक्षारोपण गर्ने । • पुनःपर्नसक्ने प्रकोपबारे सतर्क रहन जानकारी दिने । • न्यूनीकरणका कार्यहरू गर्ने ।
कार्तिक मंसिर	असिना आगलागी	• मेघ गर्जनु /पानीसंग असिना पर्नु । • आगो बल्नु । • वातावरण अधिक चिसो हुनु । • तापक्रम न्यूनतम हुनु ।	• पूर्वसूचना प्रणालीको विकास गर्ने र संचार माध्यमबाट सूचना प्रवाह गर्ने • कृत्रिम अभ्यास गर्ने । • रोकथाम तथा उद्धार प्रशिक्षण संचालन गर्ने ।	• जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने । • जाडो शुरू हुनु अगावै न्यानो कपडाको व्यवस्था गर्ने । • जाडोबाट बच्न सकिने स्थानीय उपायहरू अपनाउने ।

अनुसूची १६ : मनसुन प्रतिकार्य तालीका

समयावधि	प्रतिकार्यका लागी गतिविधिहरू	जिम्मेवारी	न्युन प्रभाव	उच्च प्रभाव
० देखी १ दिन	विपद्बाट भएको प्रभावको प्रारम्भिक सूचना लिने	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र	√	√
	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको आकस्मिक बैठक बस्ने • विपद् सूचना अधिकारी सुनिश्चित गर्ने • पूर्वसूचना प्रणालीलाई सक्रिय बनाउने • जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्रलाई कार्यविधि अनुसार सक्रिय बनाउने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	√	√
	प्रभावित क्षेत्रमा खोज तथा उद्धार कार्य गर्ने टोली परिचालन गर्ने • खोज उद्धार टोली परिचालन	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल,	√	√
	स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन • खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचार	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	√	√
	स्थल मार्गबाट उद्धार गर्न नसकिने प्रभावितहरूलाई हेलिकप्टर परिचालनका लागी प्रदेश र केन्द्रमा अनुरोध गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति		√
	प्राथमिक उपचारक र एम्बुलेन्स सेवा परिचालन गर्ने गराउने	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय/नेरेसो, स्थानीय तह, एम्बुलेन्स सञ्चालक समिति	√	√
	विषयगत क्षेत्रगत निकायहरूसंग समन्वय विषय क्षेत्रगत निकायहरूको बैठक बस्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति विषय क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू		√
	स्थानीय तहको समन्वयमा बिस्थापितहरू रहेको स्थान बारे जानकारी लिने	स्थानीय तह, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र	√	√

	प्रारम्भिक दूत लेखाजोखाका लागी टोली परिचालन	स्थानीय तहका प्रमुख, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	√	√
	प्रभावित समुदायहरूलाई विपद् प्रतिकार्यका लागी भए गरेका प्रयासहरू तथा सार्वजनिक आह्वान विषयक सूचनाहरू प्रवाह गर्ने ।	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र पत्रकार महासंघ/सञ्चार माध्यमहरू	√	√
	बिस्थापितहरूलाई तयारी खाना, पानीको ब्यवस्था गरी बितरण गर्ने	स्थानीय तह		√
	बिस्थापितहरूलाई त्रिपाल उपलब्ध गराई आश्रय स्थलको ब्यवस्था मिलाउने	स्थानीय तह/नेरेसो/सघन शहरी विकास तथा भवन निर्माण आयोजना	√	√
	प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरूको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र	√	√
दोश्रो दिन	मौषम सम्वन्धि सूचना नियमित प्रशारण गर्ने	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र/जल तथा मौषम बिज्ञान बिभाग फिल्ड कार्यालय/सञ्चार माध्यम	√	√
	राहत बितरण कार्यलाई समन्वय गरी एकद्धार प्रणाली मार्फत बितरणको प्रबन्ध मिलाउने	जिल्ला विपद् ब्यवस्थान समिति		√
	बिस्तपितहरूलाई तयारी खाना, खानेपानीको थप ब्यवस्था गर्ने	स्थानीय तह/जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति/उद्योग बाणिज्य संघ	√	√
	बिस्थापितहरूलाई गैरखाद्यसामाग्री थप बितरण गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	√	
	प्रारम्भिक दूत लेखाजोखा तथ्यांक समायोजन गरी अनुमोदन गर्ने र लेखाजोखा समन्वय टोली (ACT) परिचालनका लागी राष्ट्रिय आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC) संग अनुरोध गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र	√	√
	बिस्थापित भएकाहरूलाई अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण गर्ने	स्थानीय तह/सघन शहरी विकास तथा भवन निर्माण आयोजना/नेरेसो	√	√
	प्रभावितहरूको खोज तथा उद्धारगरी तिनीहरूलाई तत्काल आवश्यक पर्ने खाद्यान र न्यूनतम मानवोचित सामाग्री र स्वीकृत मापदण्ड बमोजिम राहत उपलब्ध गराउने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	√	√
	घाईते तथा बिरामीहरूको उपचारको नि:शुल्क उपचारको ब्यवस्था मिलाउने	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय		√
	सामुदायीक र जिल्ला द्रुत प्रतिकार्य टोली (CRRT/RRT) समुहको बैठक बसी टोलि परिचालन गर्ने	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय		√
	विषय क्षेत्रगत निकायहरूको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू		√
	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	√	√
	प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरूको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र	√	√

तेश्रो दिन	मौषम सम्वन्धि सूचना नियमित प्रशारण गर्ने	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र/जल तथा मौषम बिज्ञान बिभाग फिल्ड कार्यालय/सञ्चार माध्यम	√	√
	शव व्यवस्थापन निर्देशिका वमोजिम मृत्युभएका शवहरूको व्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति		√
	राहत बितरण कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाई निरन्तर्ता दिने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति स्थानीय तह	√	√
	जिल्ला विपद् प्रतिकार्य टोली (DDRT) लाई परिचालन गर्ने	नेरेसो जिल्ला शाखा	√	√
	अति संकटासन्न अवस्थामा रहेका समुहहरूलाई बिशेष निगरानी तथा आधारभुत स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह स्वास्थ्य शाखा		√
	प्रभावित क्षेत्रमा हुन सक्ने महिला हिंसाका गतिविधिका सम्वन्धमा विशेष निगरानी राख्ने तथा बालबालिका, जेष्ठनागरीक, अपाङ्गता भएका ब्यक्तिहरूलाई विशेष संरक्षणको प्रवन्ध मिलाउने	स्थानीय तहका महिला बालवालीका तथा सामाजिक विकास शाखा, जेष्ठ नागरीक तथा अपांगता भएका ब्यक्तिहरूका लागी कार्य गर्ने निकायहरू		√
	खाद्य तथा गैरखाद्य सामाग्रीहरू,सुक्ष्म पोषण तथा बाल भिटा लगायत पोषणयुक्त खाना बितरण गर्ने	स्थानीय तह, नेरेसो, जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय,अन्य सहयोगी निकायहरू		√
	विषय क्षेत्रगत निकायहरूको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू		√
	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी		√
	प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरूको अवस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र		√
चौथो दिन	मौषम सम्वन्धि सूचना नियमित प्रशारण गर्ने	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र/जल तथा मौषम बिज्ञान बिभाग फिल्ड कार्यालय/सञ्चार माध्यम	√	√
	राहत बितरण कार्यलाई निरन्तरता दिने	जिल्ला विपद् ब्यवस्थान समिति, स्थानीय तह		√
	खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छताका गतिविधिहरू संचालन गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाई डि. कार्यालय, स्थानीय तह		√
	विपद्बाट अवरूद्ध सडक सञ्जाल मर्मत गरि तत्कालका लागी संचालनमा ल्याउने	सडक निर्माण डिभिजन कार्यालय स्थानीय तह		√
	प्रभावित समुदायलाई नेपाल सरकारको स्विकृत मापदण्ड बमोजिम नगद तथा अन्य आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह	√	√
	मरेका पशुका शवहरू संकलन तथा व्यवस्थापन गर्ने	स्थानीय तह		√
	विषय क्षेत्रगत निकायहरूको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू		√

	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी		
	प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरूको अवस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपतकालिनका र्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र	√	√
पाँचौ दिन	मौषम सम्वन्धि सूचना नियमित प्रशारण गर्ने	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र/जल तथा मौषम बिज्ञान बिभाग फिल्ड कार्यालय/सञ्चार माध्यम	√	√
	प्रभावितहरूको पहुँचसम्म राहत सहायता नपुगेको स्थानहरूमा थप राहत बितरणको ब्यवस्था गर्ने	स्थानीय तह जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति,		√
	अस्पताल, स्वास्थ्य केन्द्र, आन्तरिक रूपमा विस्थापितको शिविर, विद्यालयजस्ता आधारभुत क्षेत्रमा विद्युतीय सेवा र सञ्चार सेवा उपलब्ध गराउने	नेपाल बिधुत प्राधिकरण कार्यालय, नेपाल टेलिकमको कार्यालय		√
	थप आबश्यक पर्ने राहतका लागी समन्वय गरी माग गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति		√
	विषय क्षेत्रगत निकायहरूको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू		
	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी		√
	प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरूको अवस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपतकालिनकार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र	√	√
छैटौं दिन	मौषम सम्वन्धि सूचना नियमित प्रशारण गर्ने	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र/जल तथा मौषम बिज्ञान बिभाग फिल्ड कार्यालय/सञ्चार माध्यम		√
	थप आवश्यक पर्ने राहतका लागी समन्वय गरी माग गर्ने र बितरणको ब्यवस्था मिलाउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति स्थानीय तह		√
	विषय क्षेत्रगत निकायहरूको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू		√
	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी		
	प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरूको अवस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र		√
			√	√
सातौं दिन	मौषम सम्वन्धि सूचना नियमित प्रशारण गर्ने	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र/जल तथा मौषम बिज्ञान बिभाग फिल्ड कार्यालय/सञ्चार माध्यम		√
	विषय क्षेत्रगत निकायहरूको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू		√
	थप आबश्यक पर्ने राहतका लागी समन्वय गरी बितरणको ब्यवस्था मिलाउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति		√
	प्रभावित क्षेत्रमा खासगरी सङ्कटासन्न समूहका लागि स्वच्छ र सुरक्षित वातावरणको प्रत्याभुति दिने विशेषगरी लङ्गैगिक हिंसा नियन्त्रण गर्ने विशेष ध्यान दिने	स्थानीय तह, महिला बालवालीका तथा सामाजिक विकास शाखा		√
	गैरखाद्यसामग्रीको सेट वितरण गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी/स्थानीय तह	√	√
	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी		√

	मानवीय कार्यका लागि भएका प्रतिकार्य उद्धार कार्यको अनुगमन र प्रतवेदन तयार गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति		√
	प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरूको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र	√	√
	आबश्यकताको आधारमा विपद् लेखाजोखा मार्गदर्शन २०७२ अनुसार थप लेखाजोखाका औजारहरूलाई सक्रिय बनाउने (MIRA/CSDA)	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति विषय क्षत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू र सहयोगी निकायहरू		√
	प्रभावित परिवारको दर्ता गर्ने, प्रभावितको लागि परिचयपत्र उपलब्ध गराउने ।	स्थानीय तह/जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति/ जिल आपत्कालन कार्यसंचालन केन्द्र		√
दोश्रो हप्ता	मौषम सम्बन्धि सूचना नियमित प्रशारण गर्ने	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र/जल तथा मौषम बिज्ञान बिभाग फिल्ड कार्यालय/सञ्चार माध्यम		√
	विषय क्षेत्रगत निकायहरूको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू		√
	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी		√
	थप आबश्यक पर्ने राहतका लागी समन्वय गरी बितरणको ब्यवस्था मिलाउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति स्थानीय तह		√
	प्रभावित क्षेत्रमा खासगरी सङ्कटासन्न समूहका लागि स्वच्छ र सुरक्षित वातावरणको प्रत्याभुति दिने विशेषगरी लङ्गिक हिंसा नियन्त्रण गर्न विशेष ध्यान दिने	स्थानीय तह, महिला बालवालीका तथा सामाजिक विकास शाखा		√
	थप गैरखाद्यसामग्रीको सेट वितरण गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी/स्थानीय तह		√
	थप अस्थायी शिबिर व्यवस्थापन गर्ने	आवाश विषयगत क्षेत्र, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, अन्य सहयोगी निकायहरू		√
	मानवीय कार्यका लागि भएका प्रतिकार्य उद्धार कार्यको अनगुमन र प्रतवदेन तयार गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति		√
	प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरूको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र		√
	शब व्यवस्थापन गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति		√
	मरेका पशु चौपायाको व्यवस्थापन गर्ने	पशु अनुसन्धान केन्द्र	√	√
	बहुक्षेत्रगत प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (MIRA) को तथ्यांक संकलन तथा अभिलेखिकरण गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति विषय क्षत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू र सहयोगी निकायहरू, जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र		√
	खाद्यान्न बितरण गर्ने	स्थानीय तह/खाद्यान्न नेतृत्व गर्ने विषय क्षेत्रगत निकाय र सहयोगी निकाय		√

अनुसूची १७ : दैनिक/साप्ताहिक प्रतिवेदन फाराम

१. तयार गर्ने जिल्ला : कपिलवस्तु अवस्था प्रतिवेदन नं. दस्तखत

२. प्रतिवेदन तयार गरेको मिति :

४. लाई - प्रजिअ, , जिउस, गृह मन्त्रालयआदि)

४. वाट : - प्रजिअ, स्थाविअ, जिविव्यस, नेरेसो)

५. बोधार्थ : - प्रजिअ, स्थाविअ, जिविव्यस, गृह मन्त्रालय आदि)

६. प्रतिवेदन अवधि - देखि...सम्म)

७. प्रतिवेदनले समेट्ने क्षेत्र - जिल्ला, न.पा./गा.पा.)

८. सामान्य अवस्था -प्रभावित स्थानीय तह वडानं, लामान्वित जनसंख्या, क्षतिभएको घर आदि)

९. राहत उद्धारको विवरण - सरकारी, गैरसरकारी, रेडक्रस र राष्ट्रसंघीय निकायहरुबाट भएको राहत उद्धार

१०. राहत उद्धारको योजना - सरकारी, रेडक्रस, गैरसरकारी क्षेत्रबाट प्रदान गरीने राहत उद्धारको योजना

११. राहत उद्धारमा हुनसक्ने कमीवा कठिनाइ

१२. समस्या समाधानका उपाय वा अवश्यक सहयोगको अपेक्षा

अनुसूची १८ : सन्दर्भ सामग्रीहरू

- विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४
- विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन राष्ट्रिय निति २०७५,
- राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य कार्यढाँचा २०७५
- विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीतिक कार्ययोजना २०१८-२०३०
- विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जमा मार्गदर्शन २०७६
- जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०६८
- स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जमा निर्देशिका , २०७४
- जिल्ला विपद् व्यवस्थापन योजना २०७१/०७२
- जिल्लाको वस्तुगत विवरण २०७१
- जिल्लाको गाँउपालिका/नगरपालिका प्रोफाईल २०७३
- केन्द्रिय तथ्यांक बिभाग राष्ट्रिय जनगणनाको तथ्यांकगत प्रतिबेदन २०६८
- स्थानीय तहको विभाजन तथा केन्द्रहरुको बिवरण २०७३
- विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि राष्ट्रिय रणनीति, २०६६
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४
- जिल्ला विपद् व्यवस्थापन योजना तर्जमा निर्देशिका २०६९
- विपद् लेखाजोखा मार्गदर्शन २०७२ (IRA अध्यावधिक २०७४)
- राष्ट्रिय आपतकालीन कार्यसञ्चालन बिधी २०७२

नोट- यस सम्बन्धी बिस्तृत जानकारीका लागि जिल्ला आपत्कालीन कार्य सञ्चालन केन्द्रमा सम्पर्क गर्न सकिनेछ । यो योजनाको सफ्टकपी आवश्यक परेमा वा हेर्न चाहेमा जिल्ला प्रशासन कार्यालयको वेवसाइट www.daokapilvastu.moha.gov.np मा विपद् जोखिम न्यूनीकरण पोर्टल वा वेवसाईड www.drrportal.gov.np मा उपलब्ध रहेको छ ।

पुर्व सुचना संयन्त्र: जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र(DEOC),कपिलवस्तु

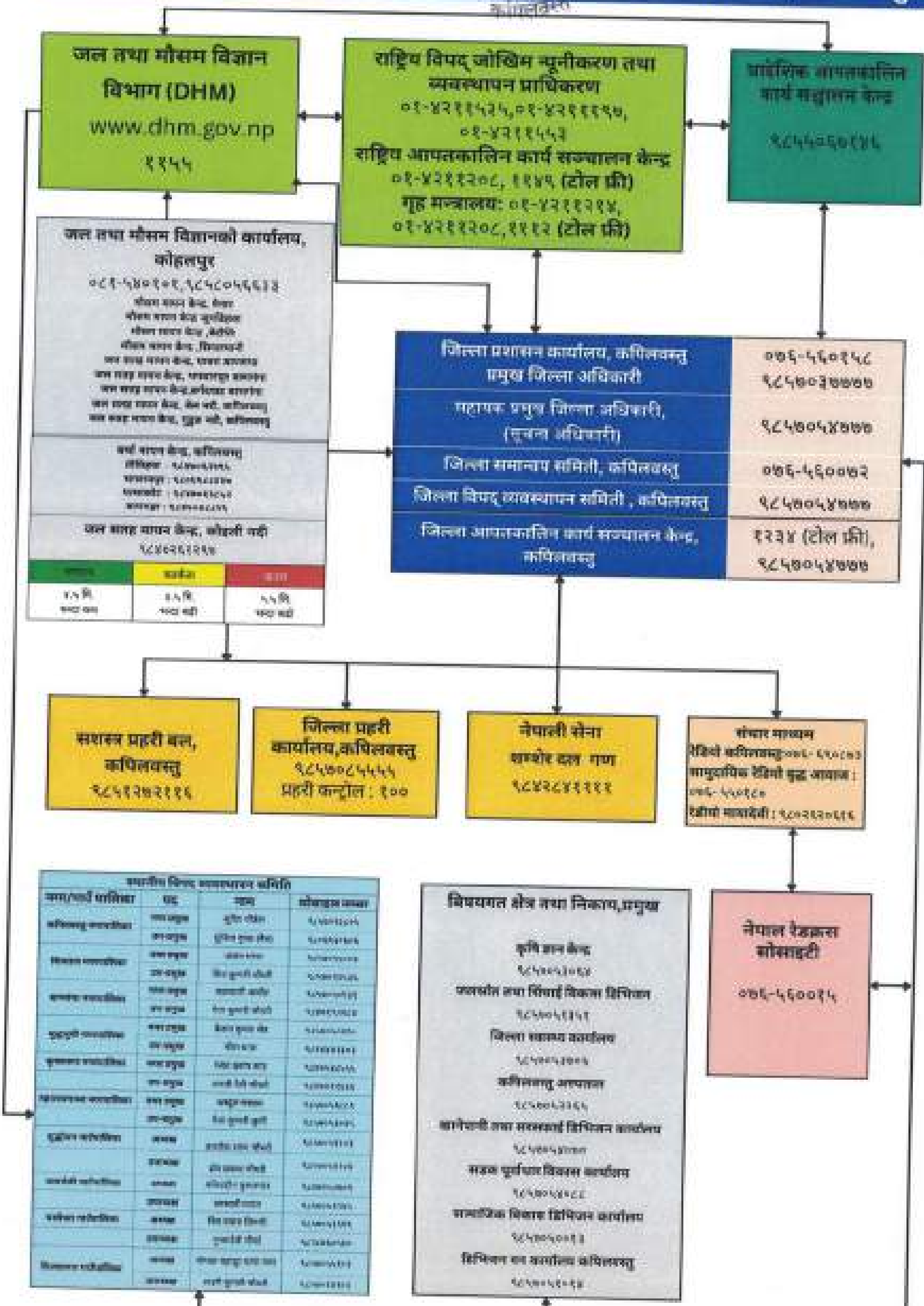

जिल्ला प्रशासन कार्यालय
कपिलवस्तु, लुम्बिनी प्रदेश

UK International Development
Partnership | Progress | Prosperity

RAIN

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग

जिल्ला प्रशासन कार्यालय
कपिलवस्तु, लुम्बिनी प्रदेश

UK International Development
Partnership | Progress | Prosperity

RAIN